

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2022

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2022 (RP 146/2021 rd)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2022 (RP 146/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2022 (RP 146/2021 rd) (RP 216/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande

Utskottet har sambehandlat propositionerna och ger ett enda betänkande om dem.

Budgetmotionerna och åtgärdsmotionen

I samband med propositionen/propositionerna har utskottet behandlat följande motioner BM 1—429/2021 rd och åtgärdsmotion AM 73/2021 rd.. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Utlåtanden

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning kan ett fackutskott på eget initiativ lämna utlåtande om budgetpropositionen inom sitt behörighetsområde till finansutskottet inom 30 dagar från det budgetpropositionen remitterades till finansutskottet.

Utlåtande har lämnats av

- utrikesutskottet UtUU 8/2021 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 29/2021 rd
- lagutskottet LaUU 18/2021 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 20/2021 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 22/2021 rd
- försvarsutskottet FsUU 6/2021 rd
- kulturutskottet KuUU 17/2021 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 16/2021 rd
- ekonomiutskottet EkUU 43/2021 rd

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Allmän motivering

- framtidsutskottet FrUU 7/2021 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 12/2021 rd
- miljöutskottet MiUU 21/2021 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinhåll.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

De ekonomiska utsikterna

Ekonomi har återhämtat sig snabbt från covid-19-pandemin sedan våren innevarande år. Den uppdämda efterfrågan har frigjorts i takt med att restriktionerna för företagsverksamhet har avvecklats, hushållens och företagens förtroende för framtiden har stärkts och vaccinationerna har framskridit snabbt. Också införandet av covidintyg har ökat förtroendet och möjligheterna att hålla samhället öppet.

Budgetpropositionen grundar sig på finansministeriets prognos¹ enligt vilken den ekonomiska tillväxten beräknas förbli stark i slutet av 2021 och fortsätta också 2022. Bruttonationalprodukten väntas öka med 3,3 procent i år och med 2,9 procent 2022. De sakkunniga som utskottet hört ansåg att finansministeriets prognoser är realistiska. Enligt Finlands Banks senaste ekonomiska rapport² kommer den ekonomiska tillväxten att fortsätta, men den väntas avta 2022.

Den ekonomiska tillväxten sätter också fart på sysselsättningen. År 2022 väntas sysselsättningsnivån bli 73,6 procent och arbetslösheten 6,8 procent. Enligt Statistikcentralens senaste arbetskraftsundersökning³ var trendsiffran för sysselsättningen redan i oktober i år 72,7 procent och för arbetslösheten 7,1 procent.

Finlands offentliga finanser har klarat av coronapandemin bättre än genomsnittet jämfört med andra EU-länder.⁴ Den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten steg enligt budgetpropositionen dock 2020 till en 10 procentenheter högre nivå än före krisen, då den var något under 60 procent. Ökningen av skuldkvoten avtar 2022 (och är 71,3 procent), men stiger på nytt efter 2023 till drygt 73 procent i mitten av decenniet. Den offentliga skuldkvoten förblir på en betydligt högre nivå än före coronapandemin.

Statsförvaltningen har burit den största delen av kostnaderna för de stödåtgärder som det beslutats om på grund av coronavirussituationen och statsförvaltningen visar också det största underskottet bland undersektorerna i den offentliga sektorn. Statsförvaltningens underskott beräknas minska 2022 eftersom den ekonomiska tillväxten är stark och stödåtgärderna kommer att upphö-

¹ Ekonomisk översikt, hösten 2021. Finansministeriets publikationer 2021:51.

² Ekonomisk rapport, november 2021. 11.11.2021. Finlands Bank.

³ Arbetskraftsundersökning, oktober 2021. 23.11.2021. Statistikcentralen 23.11.2021.

⁴ Ökningen av den offentliga skulden i förhållande till bnp åren 2020–2021 i EU-länderna. EU-kommisionens prognos 11.11.2021.

Betänkande FiUB 33/2021 rd **Yleisperustelut**

ra. Den lokala förvaltningens finansiella ställning började uppvisa överskott 2020 till följd av omfattande stödåtgärder, men väntas åter uppvisa underskott 2021 och 2022. År 2023 kommer den offentliga sektorn att omstruktureras när organiseringsansvaret för socialvården och räddningsväsendet överförs från kommunerna till välfärdsområdena, vilket underlättar kommunernas utgiftstryck. Arbetspensionsanstaltarnas finansiella ställning uppvisar fortfarande ett överskott, men ökningen av pensionsutgifterna och den mycket låga räntenivån bromsar ökningen av kapitalinkomsterna. Ökningen av sysselsättningen stärker övriga socialskyddsfonder, vars finansiella ställning började uppvisa ett litet underskott 2020.

Sammantaget minskar underskottet i de offentliga finanserna kraftigt 2021 och 2022, när den ekonomiska återhämtningen och den ökade sysselsättningen ökar skatteinkomsterna och minskar arbetslöshetsutgifterna. De offentliga finanserna stärks också av att medelsanvändningen och stödbehovet i anslutning till coronapandemin minskar.

Den tillfälliga ekonomiska återhämtningen undanröjer dock inte den strukturella obalans i de offentliga finanserna som beror på att befolkningen åldras. Finansministeriet bedömer att denna obalans är cirka 2,5 procent i förhållande till bnp, dvs. 8 miljarder euro på 2025 års nivå.

De största riskerna för de offentliga finanserna hänför sig alltså till den allmänna ekonomiska utvecklingen. Osäkerheten har åter ökat under de senaste veckorna i och med de ökande sjukdomsfallen och den nya varianten av coronaviruset, även om den förbättrade vaccinationstäckningen torde minska behovet av omfattande restriktioner. Dessutom skuggas den allmänna ekonomiska utvecklingen av konsumenternas mer pessimistiska förväntningar på framtiden samt av flaskhalsar i industrins tillgång på insatsvaror.

På senare tid har också den tilltagande inflationen väckt oro. Det internationella trycket på att höja priserna beror bland annat på att råvarupriserna stiger och på att efterfrågan är större än utbudet efter att ekonomin åter öppnats upp. Inflationen ligger dock fortfarande i linje med ECB:s mål (i genomsnitt 2 procent). Centralbankerna har hittills ställt sig återhållsamma till detta, och någon åtstramning av penningpolitiken är för närvarande inte i sikte. Den tilltagande inflationen ökar dock riskerna i anslutning till ekonomin och skuldhanteringen.

Den finanspolitiska linjen

Utskottet välkomnar att regeringen under konjunkturedgången till följd av coronakrisen gjorde snabba och starkt stimulerande finanspolitiska insatser med framförhållning. Regeringen genomförde omfattande åtgärder för att trygga arbetstillfällen och människors försörjning och för att underlätta företagens ekonomiska situation. De temporära åtgärderna förhindrade en långvarig försämring av ekonomins tillväxtpotential.

Åtgärder som påverkar saldot i nationalräkenskaperna har på hela den offentliga ekonomins nivå vidtagits till ett belopp av cirka 9 miljarder euro för 2020 och cirka 7 miljarder euro för 2021. För 2022 föreslås det betydligt mindre omfattande åtgärder, cirka 3 miljarder euro.⁵

⁵ Ekonomisk översikt, hösten 2021. Finansministeriets publikation 2021:51.

Betänkande FiUB 33/2021 rd **Yleisperustelut**

Utskottet konstaterar att coronakrisen ännu inte är över. Således är det ändamålsenligt att den stimulerande ekonomiska politiken inte avslutas för tidigt, utan i enlighet med regeringens riktlinjer påskyndas den ekonomiska aktiviteten också 2022. Dessutom måste man fortfarande bereda sig på att utöka stödåtgärderna, om coronaläget drar ut på tiden och försvåras.

Den samlade bilden av ekonomin avviker på grund av coronavirussituationen avsevärt från situationen 2019 när ramen för valperioden fastställdes. Avstegen från ramarna 2020 gav möjlighet till omfattande och nödvändiga stödåtgärder. År 2021 återgick regeringen till att iakttäta den höjda utgiftsramen för statsfinanserna, som fortfarande var mycket flexibel. Våren 2021 beslutade regeringen att höja den ursprungliga ramen med 900 miljoner euro 2022 och med 500 miljoner euro 2023. År 2022 används också en mekanism för undantagsförhållanden som ingår i regeln för utgiftsramen enligt regeringsprogrammet och som möjliggör utgifter av engångsnatur på 500 miljoner euro. Likaså täcks de så kallade direkta kostnaderna för hälsosäkerhet i samband med coronavirusepidemin (såsom utgifterna för testning och vaccination) som utgifter utanför ramen även 2022.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen har en del av de sakkunniga kritiserat den ovan beskrivna höjningen av utgiftsnivån, eftersom den har ansetts försvaga ramförfarandets trovärdighet. Beslutet bedöms också dels göra det svårare att uppnå jämvikt i de offentliga finanserna, dels göra finanspolitiken procyklisk.

Utskottet anser att beslutet från i våras fortfarande är motiverat, eftersom ekonomin fortfarande ligger under den potentiella produktionen och det således finns outnyttjad kapacitet i ekonomin. Också enligt Statens revisionsverk kommer den finanspolitiska impulsen att jämna ut konjunkturerne 2022. Samtidigt betonar utskottet dock att ramsystemet även i fortsättningen bör förbli en central nationell finanspolitisk regel som tryggar en ansvarsfull utgiftspolitik inom statsfinanserna.

Utskottet stöder regeringens finanspolitiska linje att när samhället öppnas sjunker utgifterna inom statsfinanserna mot slutet av valperioden och fortsätter att sjunka efter valperiodens slut. Målet är att bromsa ökningen av skuldkvoten inom de offentliga finanserna vid mitten av 2020-talet. Utskottet framhåller att en balans i de offentliga finanserna och strukturella reformer nu är ännu viktigare än tidigare på grund av utgiftstrycket på grund av den åldrande befolkningen och den ökade skuldsättningen.

EU:s finanspolitiska regler. EU:s finanspolitiska reglering omfattas fortfarande av den undantagsklausul i stabilitets- och tillväxtpakten som infördes våren 2020 och som tillåter en avvikelse från de finanspolitiska målen. Det ger spelrum med tanke på målen enligt den nationella finanspolitiska lagstiftningen (869/2012).

Trots den gällande undantagsklausulen har regeringen satt upp finanspolitiska mål som syftar till att understiga tröskelvärdet för det offentliga underskottet (-3 procent av bnp) 2022 och därefter till att stärka det strukturella saldot (-0,5 procent av bnp) 2023. Det skulle också stödja den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna i Finland. Om undantagsklausulen upphör att gälla 2023, överskrider prognosen för Finlands skuldkvot (72,2 procent) EU:s skuldgränsvärde (60 pro-

Betänkande FiUB 33/2021 rd **Yleisperustelut**

cent). Hittills har dock enbart överträdelse av skuldkriteriet i praktiken inte lett till ett förfarande vid alltför stora underskott.

Utskottet välkomnar att kommissionen har inlett en diskussion om en översyn av EU:s finanspolitiska regler. Avsikten är att nå samförstånd om tillvägagångssättet i god tid före 2023. Europeiska finanspolitiska nämnden har rentav ansett det vara skadligt om man återgår till reglerna utan reformer i det skede då aktiveringen av undantagsklausulen återtass.

Förutsättningarna för ekonomisk tillväxt

Regeringen har stärkt förutsättningarna för ekonomisk tillväxt genom permanenta och temporära ekonomisk-politiska, finanspolitiska och närings- och tillväxtpolitiska åtgärder som fastställs i regeringsprogrammet (permanent utgiftsökningar och framtidsinvesteringar av engångsnatur enligt regeringsprogrammet). Regeringen har också utfäst sig att genomföra en färdplan för stärkande av hållbarheten i de offentliga finanserna där de centrala åtgärdshelheterna som stärker hållbarheten i de offentliga finanserna är ökad sysselsättning, minskad arbetslöshet och stärkta förutsättningar för ekonomisk tillväxt. Sysselsättningsgraden ska höjas till 75 procent i mitten av årtiondet och antalet sysselsatta ska ökas med ytterligare 80 000 personer genom regeringens åtgärder före utgången av årtiondet.

Den ekonomiska tillväxten har ökat sysselsättningen och utskottet anser det vara realistiskt att regeringens mål för sysselsättningstalet kommer att nås. Enligt utskottet är det dock nödvändigt att regeringen fortsätter med sitt målmedvetna arbete för att finna effektiva sysselsättningsmetoder och inleder omstruktureringar som minskar matchningsproblemen på arbetsmarknaden och förbättrar incitamenten för att ta anställning. Det är av extra stor vikt att med aktiva åtgärder motverka ökningen av långtidsarbetslösheten och bidra till att den strukturella arbetslösheten minskar.

Man måste också hitta lösningar som förbättrar tillgången på kompetent arbetskraft. Bristen på kunnig arbetskraft försvårar redan i stor utsträckning företagens verksamhet, och inom många branscher är tillgången på kunnig arbetskraft det största hindret för tillväxt. I detta läge är det viktigt att regeringen redan har beslutat öka arbetskraftsinvandringen kumulativt med minst 50 000 personer fram till 2030. Arbetskraftsinvandringen främjas bland annat genom smidigare inreseprocesser, effektivare möjligheter för Finland att klara sig i den globala konkurrensen om kompetent arbetskraft och marknadsföring av en bra image för landet. Det är också ett viktigt steg att social- och hälsovårdsministeriet har startat ett förvaltningsövergripande program för att trygga tillgången till vårdpersonal. Den allvarliga personalbristen inom social- och hälsovården försvårar redan nu tillgången till tjänster i hela landet, och bristen på arbetskraft väntas ytterligare bli värre.

Åtgärder för att minska arbetsoförmåga och förbättra välbefinnandet i arbetet måste också vidtas för att förbättra tillgången på arbetskraft. Framför allt har psykiska störningar blivit vanligare och är redan den viktigaste orsaken till sjuk- och invalidpension. Arbetsoförmåga försämrar sysselsättningen och produktiviteten och medför också massiva kostnader för samhället. Enligt en rapport från OECD uppgår de direkta och indirekta kostnaderna enbart för psykiska störningar i Finland till cirka 11 miljarder euro per år⁶.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Yleisperustelut

I färdplanen för hållbarhet ingår dessutom åtgärder som förbättrar produktiviteten och kostnads-effektiviteten inom den offentliga förvaltningen, såsom att effektivisera kommunernas och statens lokalförvaltning och upphandlingsväsende och att nyttiggöra digitaliseringen. Utskottet lägger vikt vid att bland annat effektivisera den offentliga upphandlingen. Offentliga sektorn använder årligen långt över 40 miljarder euro till upphandlingar, och undersökningar visar att man genom centraliserad upphandling kan uppnå besparingar på upp till 25 procent jämfört med decentraliserad upphandling⁷. Det finns också behov av att utveckla serviceprocesserna inom socialvården och hälso- och sjukvården redan innan ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster i och med social- och hälsovårdsreformen överförs till välfärdsområdena 2023.

Utskottet betonar också främjandet av de kreativa branscherna, vilket bedöms medföra stor tillväxtpotential. Med tanke på den ekonomiska tillväxten och medborgarnas välfärd är det också viktigt att minska den så kallade välfärdsskulden, såsom vård- och serviceskulden samt inlärningsunderskottet. Det har redan anvisats tillskott för de här åtgärderna, men om epidemin fortsätter måste det bedömas om de räcker till. Vid dimensioneringen av de offentliga utgifterna måste man också förbereda sig på eftervård efter coronakrisen, eftersom epidemin bedöms ha orsakat ett omfattande och långvarigt välfärdsunderskott vars storlek och varaktighet ännu inte kan bedömas.

Finlands plan för återhämtning och resiliens

Finlands program för hållbar tillväxt, som genomförs med finansiering ur EU:s återhämtningsinstrument av engångskaraktär och i synnerhet ur dess facilitet för återhämtning och resiliens (RRF), lägger en grund för tillväxtåtgärderna.

Finlands nationella plan för utnyttjande av RRF-finansiering godkändes av rådet i oktober 2021. I tredje och fjärde tilläggsbudgeten för 2021 anvisades redan 238 miljoner euro för investeringar enligt planen och i budgetpropositionen föreslås det fortfarande sammanlagt 1,2 miljarder euro (totala anslag och fullmakter) för genomförandet av planen. För 2022 ökas anslagen med 636 miljoner euro. Utbetalningarna från EU baserar sig på uppnåendet av de mål och mellanliggande mål som presenteras i den nationella planen, vilket innebär att de inflyter långsammare än vad anslagen används. De här inkomsterna beräknas bli 355 miljoner euro 2022.

De största satsningarna gäller investeringar i energiinfrastruktur, investeringar i ny energiteknik samt investeringar i koldioxidsnålt väte och avskiljning och återvinning av koldioxid. Nödvändiga investeringar görs också bland annat i genomförandet av den nordiska modellen för arbetskraftsservice, utvecklandet av kvaliteten på och tillgången till kommunikationsnät samt i utvecklingsmiljöer för 6G, artificiell intelligens och kvantberäkning. RRF-finansiering används också för investeringar, vilket främjar en höjning av Finlands FoUI-utgifter mot målet om en andel på 4 procent av bnp.

6 Health at a Glance: Europe 2018.

7 Lägesbild av den offentliga upphandlingen i Finland. Förvaltningspolitik. Finansministeriets publikation 2020:25.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Yleisperustelut

Utskottet anser det vara viktigt att den växande marknaden till följd av återhämtningsplanerna i andra EU-länder bevakas aktivt och att finländska företag med stöd av nätverket för exportfrämjande fullt ut kan dra nytta av de exportmöjligheter som öppnar sig. Med offentliga medel bör man särskilt stödja små och medelstora företags internationaliseringssträvanden samt internationaliseringen av till exempel ny affärsverksamhet i anslutning till den gröna omställningen. Det är också nödvändigt att ytterligare främja företagens gemensamma exportprojekt som kan svara på de omfattande projekt som står till buds.

Utskottet pekar också i övrigt på vikten av investeringar i den gröna omställningen för att möjliggöra en hållbar utveckling. Omställningen bör genomföras på ett kontrollerat och rättvist sätt och lämpliga kompensationer bör införas.

Beskattning

I fråga om beskattning lägger utskottet vikt vid ett starkt och brett skatteunderlag. Det kan göra det möjligt att bekämpa internationella företags aggressiva skatteplanering och kringgående av skatt samt en skadlig skattekonkurrens mellan stater. Ett starkt skatteunderlag möjliggör låga skattesatser och en rättvis beskattning, vilket främjar företagsverksamhet, sysselsättning, tillväxt och välfärd. Utskottet anser också att det är viktigt med åtgärder mot svart ekonomi. Den svarta ekonomin försätter hederliga företag i en orättvis konkurrenssituation och på grund av skattefelet måste samhällets utgifter finansieras genom mer skatter och avgifter.

Barnbudgetering

Utskottet välkomnar att budgetpropositionen nu för första gången innehåller en bedömning av beslutens konsekvenser för barnen som åldersgrupp (personer under 18 år). Det är ett pilotförsök som bygger på förslag och riktlinjer av en arbetsgrupp som berett ärendet. Kravet på barnbudgetering grundar sig på FN:s konvention om barnets rättigheter, och dessutom rekommenderade FN:s kommitté för barnets rättigheter 2011 att Finland skulle införa barnbudgetering.

Barnbudgetering är också en del av Finlands första nationella barnstrategi⁸. Den genomförandeplan som utarbetats utifrån strategin godkändes som statsrådets principbeslut den 7 oktober 2021⁹. De genomförandeplaner för barnstrategin som utarbetas för varje regeringsperiod har en central roll också i barnbudgeteringen.

I den sammanfattande granskningen av barnbudgeteringen ingår de olika förvaltningsområdenas anslag som direkt riktar sig till barnfamiljer och barn som åldersgrupp (bl.a. förmåner och tjänster). I budgetpropositionen för 2022 uppgår dessa anslag till sammanlagt cirka 7 miljarder euro, vilket nästan helt och hållet är anslag för pedagogik och undervisning samt social- och hälsovårdstjänster. Dessutom granskas beskattningen ur barnens och barnfamiljernas synvinkel.

Utskottet anser det vara viktigt att barnbudgeteringen utvecklas utifrån erfarenheterna och etableras i budgetpropositionen för 2023 på det sätt som den arbetsgrupp som berett ärendet föreslagit.

⁸ Statsrådets publikation 2021:8

⁹ Statsrådets publikation 2021:81

Betänkande FiUB 33/2021 rd **Yleisperustelut**

Det är också viktigt att kommunerna och välfärdsområdena uppmuntras och stöds när de inleder sitt eget barnbudgeteringsarbete, så att uppföljningsuppgifterna i fortsättningen är så heltäckande och jämförbara som möjligt.

Finansiering av forskning

Utskottet hänvisar till det som sägs nedan, men betonar också i detta sammanhang att forskningsfinansieringen ska vara tillräcklig och långsiktig. Finlands konkurrenskraft och välfärd bygger på kompetens, forskning och innovationer och den produktivitetstillväxt som uppstår genom dessa. Finland behöver högkvalitativ forskning som skapar den kunskapsbas som samhället behöver och även sådan kompetent arbetskraft som arbetsmarknaden behöver. Det är därför ytterst viktigt att stärka FoUI-verksamheten och se till att vi håller fast vid det mål som uppställts i den nationella färdplanen för forskning, utveckling och innovationer och att FoUI-utgifternas andel av bnp stiger till 4 procent före 2030.

För att finansieringen ska bli mer långsiktig är det viktigt att den parlamentariska FoUI-gruppen utreder en modell som sträcker sig över flera valperioder och genom vilken FoUI-satsningarna kan höjas till 4 procent. Utskottet betonar att man vid ramförhandlingarna våren 2022 måste dra upp riktlinjer för hur FoUI-finansieringen ska stärkas på lång sikt för att de uppställda målen ska nås.

Utskottet påminner också om betydelsen av forskningsfinansiering inom social- och hälsovården för utvecklingen av tjänsterna och som garanti för kvaliteten på kompetensen i servicesystemet. Det är nödvändigt att säkerställa att forskningsfinansieringen är tillräcklig och långsiktig i den nya social- och hälsovårdsstrukturen och att speciallagstiftning om forskningsfinansiering föreläggs riksdagen i god tid innan välfärdsområdena inleder sin verksamhet.

Finansutskottets ändringar

Finansutskottet ökar budgetutgifterna med ungefär 40 miljoner euro, som bland annat ska användas till åtgärder i fråga om det eftersatta underhållet av trafikleder, kompetensen, främjande av uteliv och motion i naturen och stöd till civilsamhällesorganisationernas verksamhet.

Balansen inom statsfinanserna och statsskulden

Budgetpropositionen för 2022 uppgår till omkring 65,0 miljarder euro. Anslagsnivån är cirka 3,3 miljarder euro mindre än vad som budgeterats för 2021 inklusive tilläggsbudgetarna. Anslagsnivån sjunker bland annat på grund av de minskande utgifterna i anslutning till dels hälsosäkerheten med anledning av coronavirussituationen (-1,7 miljarder euro), dels de finansiella investeringarna (-0,6 miljarder euro). Utgiftsnivån stiger särskilt av att cirka 0,9 miljarder euro av 2023 års finansiella resurser för välfärdsområdena ska betalas redan i december 2022.

Statens nettoupplåning 2022 beräknas uppgå till cirka 7 miljarder euro. Statsskulden beräknas i slutet av 2022 vara omkring 144 miljarder euro, vilket är 55 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Pääluokka 24

Utskottet noterar dessutom att Statskontoret har beslutat¹⁰ att inte lyfta cirka 8 miljarder euro av det nettoupplåningsbehov på 11,7 miljarder euro som ingick i budgetpropositionen för 2021. Beslutet var grundat på statens starka likviditet till följd avframför allt ökade likvida medel samt bland annat reservationsanslag för fleråriga investeringar och coronaepidemin. Reservationsanslagen kommer delvis att användas först under de närmaste åren. Eftersom statens nettoupplåning är mindre än budgeterat, är skuldkvoten i staten och hela den offentliga ekonomin cirka 3,5 procentenheter lägre än vad som uppskattats i finansministeriets höstprognos. De uppdaterade uppgifterna kommer att beaktas i nästa ekonomiska prognos som offentliggörs den 20 december 2021. Det minskade behovet av upplåning förändrar dock inte ekonomin i ett samlat perspektiv eller utmaningarna för de offentliga finanserna på längre sikt.

Utskottet lyfter också fram ansvarsförbindelserna inom de offentliga finanserna och konstaterar att särskilt den betydande ökningen av borgensförbindelserna utgör en risk. Borgensfullmakterna har stigit framför allt till följd av stödåtgärderna för företag. Riskerna ökar också av att borgensansvaret koncentreras till vissa branscher och företag. En omfattande realisering av åtagandena skulle öka de offentliga utgifterna och återigen också skuldkvoten.

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utrikesministeriets huvudtitel föreslås få sammanlagt 1,3 miljarder euro, vilket är 33 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Minskningarna beror huvudsakligen på att tilläggen enligt regeringsprogrammet från 2021 slopas. Av det föreslagna anslaget är 12 miljoner euro regeringens framtidsinvesteringar och 6 miljoner euro inkomster från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. Handläggningsavgifterna för visum samt återbärningar av finansiella bidrag och biståndspengar beräknas inbringa cirka 25 miljoner euro i inkomster (kapitel 12.24).

Under det aktuella momentet för omkostnaderna för utrikesförvaltningen föreslås 264 miljoner euro, alltså 12,4 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

Beskickningarna. Största delen av omkostnaderna går till underhåll och utveckling av beskickningsnätet (cirka 156 miljoner euro). Betydelsen av ett täckande och fungerande beskickningsnät

¹⁰ Pressmeddelande 1.12.2021. Finansministeriet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 24

för Finlands och finländarnas säkerhet och välfärd är obestridlig, eftersom nätverket har en central roll i verkställandet av utrikes- och säkerhetspolitiken och exportfrämjandet.

Utskottet välkomnar att beskickningsnätverket i enlighet med regeringsprogrammet utvidgas och stärks under innevarande regeringsperiod bland annat i Afrika och Syd- och Sydostasien. Finland har 91 verksamhetsställen runt om i världen, inklusive de nya beskickningarna som öppnas år 2021 (i Dakar i Senegal och i Doha i Qatar). I budgetpropositionen ingår dessutom 6,6 miljoner euro för att inrätta två nya beskickningar 2022.

Utskottet anser fortfarande att det är viktigt att man vid beslut om nya beskickningars placering också betonar den kommersiella nytta som eftersträvas för Finland. Dessutom är det fortfarande nödvändigt att överväga en utvidgning av de befintliga beskickningarna i potentiella områden för Finlands ekonomi och export samt möjligheterna att inleda verksamheten med nya beskickningar av lätt modell.

Utskottet betonar att beskickningsnätets resurser bör tryggas på lång sikt och att finansieringen också bör beakta de växande säkerhetshoten bland annat med tanke på informationssäkerheten.

Främjande av export. Utskottet välkomnar att utrikesministeriets resurser för att främja export och handel via nätverket Team Finland stärks också 2022 på samma sätt som 2021 (cirka 5,1 miljoner euro). Verksamheten kan således fortsätta med en tilläggsatsning på 20 årsverken. Också Business Finland har konsekvent stärkt sina exportcentraler. För närvarande har den cirka 150—160 anställda som arbetar utomlands, av vilka cirka 120 arbetar med exportfrämjande uppgifter och resten med Invest in Finland och Visit Finland.

Utskottet välkomnar också att utrikesministeriets exportfrämjande arbete systematiskt har utvecklats, intensifierats och förnyats på många olika sätt under de senaste åren. Vid utrikesministeriet har det inrättats (1.8.2021) bland annat en ny Team Finland-enhet för exportfrämjande som särskilt fokuserar på kontinuerliga direkta och proaktiva företagskontakter och kontakter till landskapen.

Utskottet ser det som nödvändigt att Finlands nätverk för exportfrämjande (beskickningarna, Business Finland, Finnvera, närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna) 2022 fokuserar särskilt på de marknader som växer i och med EU-ländernas nationella återhämtningsplaner, så att finska företag kan dra maximal nytta av de exportmöjligheter som de erbjuder. Med offentliga medel bör man särskilt stödja små och medelstora företags internationaliseringssträvanden samt internationaliseringen av till exempel ny affärsverksamhet i anslutning till den gröna omställningen. Det är också nödvändigt att ytterligare främja företagens gemensamma exportprojekt som kan svara på de omfattande projekt som står till buds. Dessutom är det väsentligt att i mån av möjlighet utnyttja det nordiska och europeiska samarbetet samt dela bästa praxis tillsammans med Finlands jämförelseländer för att utveckla och effektivisera exportansträngningarna.

Utskottet anser det vara ytterst viktigt att resurserna för exportfrämjande säkerställs 2022 och att anslaget vid behov justeras i tilläggsbudgetpropositioner.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 24

Främjande av arbetskraftsinvandring vid beskickningarna. Regeringen har som mål att arbetskraftsinvandringen minst fördubblas och att antalet nya utländska examensstuderande tredubblas före 2030. I färdplanen för arbets- och utbildningsrelaterad invandring 2035, som godkändes i september 2021, åläggs utrikesförvaltningen flera åtgärder som gäller bland annat att locka experter till Finland, göra uppehållstillstandsprocesserna smidigare och utveckla digitala tjänster.

Utskottet anser det vara ändamålsenligt att inreseprocesserna vid beskickningarna påskyndas för att tillgången på kompetent arbetskraft ska kunna säkerställas genom att man för viss tid ökar den personal som handlägger uppehållstillstånd. Budgetpropositionen möjliggör att flaskhalsarna i tillstandsbehandlingen kan åtgärdas bland annat vid beskickningarna i New Delhi och Manila.

Det är också positivt att uppehållstillstandsprocessen påskyndas och förtydligas genom att man inför ett långvarigt nationellt D-visum med ett servicelöfte om en handläggningstid på 14 dygn. Avsikten är att använda cirka 3,1 miljoner euro av inkomsterna från EU:s återhämtningsinstrument för beredningen. Medel ur återhämtningsinstrumentet (3,0 miljoner euro) ska också avsättas för en digital serviceplattform, Virtual Finland, som möjliggör integrerade servicekedjor för företag, arbetstagare och studerande som kommer till Finland. Syftet med serviceplattformen är att enkelt och smidigt tillhandahålla olika myndigheters tjänster för flyttning till och etablering i Finland enligt principen om en enda kontaktpunkt.

Utskottet anser att det är nödvändigt att öka den utbildnings- och arbetsrelaterade invandringen. Samtidigt är det viktigt att fokusera på att bekämpa människohandel som eventuellt kommer att öka i samband med den.

Övrigt. Utskottet lyfter fram att Finland är ordförande i Nordiska rådet 2022 och att ordförandeskapet i Barents euroarktiska råd (BEAC) fortsätter 2021—2023. Finland valdes också till medlem i FN:s råd för mänskliga rättigheter för åren 2022—2024. För att de påverkningsmöjligheter som står till buds ska kunna utnyttjas fullt ut krävs god beredning och tillräckliga resurser för verksamheten.

Under momentet föreslås dessutom ett anslag på 1 300 000 euro som hänförs sig till lagen om interoperabilitet mellan Europeiska unionens informationssystem (RP 134/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår, stryks anslaget under momentet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 262 367 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

74. Husbyggen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 11,3 miljoner euro, alltså 3,2 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. I anslaget ingår trots minskningen 3,3 miljoner euro i finansiering av engångsnatur för att stärka beskickningsnätet och för fastighetsförändringar (regeringens framtidsinvesteringar av engångsnatur).

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 24

Utskottet anser att det är motiverat att anslaget under momentet höjs från ramnivån (med 8 miljoner euro). Dessutom var det nödvändigt att i fjärde tilläggsbudgeten för 2021 på nytt budgetera anslag som blivit oanvända i och med coronapandemin så att anslaget fortfarande ska kunna användas 2022, bland annat för fastighetsprojekt i Beijing och Moskva.

För att minimera fastighetskostnaderna och andra kostnader anser utskottet att det är viktigt att man i samband med planeringen och utvecklingen av beskickningsnätet och beskickningsfastigheterna alltid också utreder möjligheterna till samarbete med de andra nordiska länderna och EU-länderna samt med Europeiska utrikestjänsten.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

År 2022 uppgår Finlands anslag för det offentliga utvecklingssamarbetet till sammanlagt 1,274 miljoner euro, vilket motsvarar cirka 0,49 procent av bruttonationalinkomsten. Stödet till de minst utvecklade länderna stiger något, till 0,18 procent av bruttonationalinkomsten.

Finland släpar fortfarande efter regeringens mål att höja utvecklingsfinansieringen till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) fram till 2030 i enlighet med FN:s mål, och den färdplan som berör detta har ännu inte getts regeringen för beslut. Även FN:s mål att använda 0,2 procent av BNI till stöd till de minst utvecklade länderna och sårbara länder kommer fortfarande inte att nås.

Det viktigaste målet för Finlands internationella utvecklingssamarbete är att avskaffa extrem fattigdom, minska fattigdom och ojämlikhet och tillgodose de mänskliga rättigheterna. Utvecklingspolitiken baserar sig på genomförandet av handlingsprogrammet för hållbar utveckling Agenda2030 och klimatavtalet från Paris.

Till följd av covid-19-pandemin har extrem fattigdom och hunger i världen åter ökat och många utvecklingsresultat äventyras. Krisens konsekvenser för utvecklingsländernas ekonomier och samhällen är omfattande. I utvecklingsländerna handlar det utöver hälsokrisen också om en omfattande och betydande socioekonomisk kris som påverkar ländernas inre stabilitet och säkerhet. Krisen pågår fortfarande i merparten av de fattiga länderna på grund av brist på vacciner. De har inte heller råd med likadana företagsstödspaket som industriländerna, så pandemin hotar att förstöra sådan företagskapacitet som är väsentlig för utvecklingen.

Utskottet välkomnar att Finland vid sidan av hanteringen av den akuta coronapandemin deltar i eftervården av den genom utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd. Utskottet instämmer också i budgetpropositionens bedömning att de grundläggande utgångspunkterna och huvudmålen för Finlands utvecklingspolitik har behållit sin betydelse under krisen. Det är fortfarande mycket aktuellt att stärka kvinnors och flickors rättigheter och ställning (inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och anknytande rättigheter) och att satsa på utbildning, tillväxtländernas ekonomi och arbetsplatser, välfungerande samhällen och demokrati samt begränsning av och anpassning till klimatförändringen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 24

Klimatfinansiering. I budgetpropositionen konstateras att Finland ökar klimatfinansieringen som en del av utvecklingsfinansieringen och beaktar sin andel av ansvaret för klimatfinansieringen enligt Parisavtalet. Ambitionen är att styra hälften av klimatfinansieringen till anpassning bland annat via internationella fonder och icke-statliga organisationer. Också det stöd som ges i form av investeringar och lån fokuserar på klimatåtgärder.

Utskottet välkomnar att den andel som rapporteras som Finlands klimatfinansiering är rekordstor 2022, 184 miljoner euro. Utrikesministeriet har också för avsikt att före utgången av 2021 utarbeta en långsiktig plan för nivån på och allokeringen av Finlands internationella klimatfinansiering. Samtidigt utreds möjligheten att i budgetpropositionen öppna upp den beräknade inriktningen av den internationella klimatfinansieringen. Det är bra att riksdagen får en årlig rapport om genomförandet av planen i samband med klimatårsberättelsen.

Samarbete inom EU och med de nordiska länderna. Utskottet lyfter fram också Europeiska unionens roll som en betydande utvecklingspolitisk aktör och finansiär. Tillsammans är EU och dess medlemsländer världens största givare av utvecklingsbistånd. Utskottet anser i likhet med utrikesutskottet (UtJU 8/2021 rd) att det är viktigt att Finland i högre grad än tidigare försöker påverka samordningen av biståndet på EU-nivå samt dess resultat och genomslag. Det blir ännu viktigare när EU:s instrument för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI) och Europeiska fredsfonden börjar genomföras.

Finland bör också aktivt delta i utvecklingen av strukturen för den europeiska utvecklingsfinansieringen så att den privata finansieringen ökas i enlighet med målen i Agenda 2030. I detta sammanhang är strävan efter att reformera Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) av central betydelse. Det är också viktigt att fortsättningsvis delta i utvecklingen av Nordiska utvecklingsfondens (NDF) verksamhet.

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

För egentligt utvecklingssamarbete som förvaltas av utrikesministeriet föreslås 706 miljoner euro och fullmakter att ingå förbindelser till ett värde av 596 miljoner euro så att utgifterna för dem infaller efter 2022.

Mest anslag riktas till multilateralt utvecklingssamarbete (224 miljoner euro) via FN-organisationer, Världsbanksgruppen, andra multilaterala organisationer och de regionala instituten för utvecklingsfinansiering. För land- och regionspecifikt utvecklingssamarbete anvisas cirka 180 miljoner euro, varav största delen (108,4 miljoner euro) riktas till Afrika och Mellanöstern.

Utskottet fäster särskild uppmärksamhet vid stödet till FN-organisationer och anser att det är viktigt att stödet är långsiktigt och konsekvent. Samtidigt främjas Finlands möjligheter till en initiativrik och resultatrik FN-politik. Utskottet noterar med tillfredsställelse att Finland också har beredskap att finansiera verksamheten vid Unicefs två innovationscenter som ska inrättas i Finland med 8,5 miljoner euro 2022.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 24

Stöd till frivilligorganisationer. Utskottet anser att det är ett steg i rätt riktning att stödet till frivilligorganisationer föreslås bli höjt med 8 miljoner euro (sammanlagt cirka 88 miljoner euro). Det bistånd som kanaliseras via frivilligorganisationer stärker i allmänhet samtidigt de egna civila samhällena i utvecklingsländerna och stöder på så sätt demokratiutvecklingen. Detta arbete är nu ännu viktigare eftersom frivilligorganisationernas verksamhet begränsas i allt fler länder och till och med två tredjedelar av världens befolkning beräknas leva i en diktatur. Det är viktigt att det stöd till frivilligorganisationer som baserar sig på öppen ansökan beviljas för de mest verkningfulla projekten. I mån av möjlighet bör man i fortsättningen också satsa på att direkt stärka frivilligorganisationernas verksamhet i partnerländerna.

Utskottet betonar att offentlig och gåvobaserad utvecklingsfinansiering kan stärka i synnerhet demokratin, rättsstatens funktion och god förvaltning, som också är förutsättningar för hållbar företagsverksamhet, ekonomin och därigenom stärkt välfärd.

För humanitärt bistånd (cirka 85 miljoner euro) föreslås en liten höjning på 150 000 euro. Behovet av hjälp är stort eftersom de humanitära kriserna i världen har ökat. Globalt uppskattas 240 miljoner människor i 56 länder vara i behov av katastrofhjälp. De största humanitära kriserna finns i Syrien, Jemen och Demokratiska republiken Kongo, och fler flyktingar är att vänta bland annat från Afghanistan och Etiopien.

Utskottet anser det vara viktigt att Finland bereder sig på att öka beloppet av katastrofhjälp vid behov för att flyktingsituationen ska kunna dämpas. Enligt budgetpropositionen bör det humanitära biståndets resultat stärkas också genom att samordna det med fredsbyggande och utvecklingssamarbete.

Afghanistan. Afghanistan har varit ett av Finlands största målländer för det bilaterala utvecklingssamarbetet. Detta utvecklingssamarbete har tills vidare avbrutits, eftersom Finland som en del av Europeiska unionen inte erkänner den talibanska regimen som styr landet. Afghanistan får dock humanitärt bistånd.

Utskottet konstaterar att hjälpbehovet i området är uppenbart. Utskottet är särskilt oroat över kvinnors och flickors rättigheter, inklusive främjandet av de sexuella rättigheterna. Det är bra att utrikesministeriet tillsammans med andra biståndsgivare och partnerskapsorganisationer kartlägger biståndsbehoven och söker de bästa sätten att stödja afghaner i den nya situationen.

Vaccindonationer. Finland har som en del av Team Europe förbundit sig till solidaritet när det gäller att jämlikt fördela de läkemedel, vacciner och den diagnostik som behövs för hanteringen av coronapandemin. Team Europe består av EU:s institutioner, medlemsstater, nationella utvecklingssamarbetsverk och institut för utvecklingsfinansiering samt Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling. EU har åtagit sig att donera 500 miljoner vaccin till andra länder före sommaren 2022. Vaccinalliansen GAVI administrerar internationella mekanismen för samarbete kring vacciner, dvs. Covax-mekanismen.

Utskottet anser det vara viktigt att Finland deltar med en stark satsning i att höja vaccinations-täckningen i utvecklingsländerna och i avtalsarrangemang och stödåtgärder som underlättar vaccinproduktionen. Besluten om donationer ska fattas i god tid för att vaccintillverkarna ska kunna

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 24

förbereda sig på dem och för att den behövliga administrationen och distributionen inklusive kylkedjorna ska hinna genomföras.

Övrigt. Utskottet konstaterade i sitt betänkande om budgeten för 2021 (FiUB 36/2020 rd — RP 146/2020 rd, RP 227/2020 rd) att finansieringen under momentet är omfattande och ansåg det nödvändigt att den information som läggs fram för riksdagen som grund för beslutsfattandet är tillräckligt detaljerad. Budgetpropositionen har utvecklats i rätt riktning men utskottet anser det vara viktigt att arbetet för att skapa en tydligare helhetsbild fortsätter.

Utskottet ökar momentet med 900 000 euro. Av detta anvisas 500 000 euro för dispositionsplanens punkt 4 Utvecklingssamarbete som inte inriktats enligt land. Utskottet anser det vara viktigt att i beslut om understöd under denna punkt beakta behoven hos organisationen Internationel IDEA. Av tillägget riktas 400 000 euro till dispositionsplanens punkt 5 Humanitärt bistånd, där det i samband med att biståndsbeslut fattas är viktigt att beakta de tilläggsbehov som coronakrisen medför samt Europeiska kommissionens initiativ Education in Emergencies genom att rikta finansiering till ordnande av undervisning på första och andra stadiet i samband med humanitära kriser.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 706 845 000 euro.

(Stycke 2—6 som i RP 146/2021 rd)

Dispositionsplan (euro)

1.	Multilateralt samarbete	224 240 000
2.	Utvecklingssamarbete med enskilda länder och regioner ^a	180 295 000
3.	Europeiska utvecklingsfonden	47 255 000
4.	Utvecklingssamarbete som inte inriktats enligt land	49 850 000
5.	Humanitärt bistånd	85 550 000
6.	Planering, stödfunktioner och utvecklingspolitisk information inom utvecklingssamarbetet	4 755 000
7.	Evaluering och intern revision inom utvecklingssamarbetet	2 050 000
8.	Stöd till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och information om utvecklingssamarbetet samt den kommunala sektorns utvecklingssamarbete	87 950 000
9.	Räntestödsinstrumentet	24 900 000
Sammanlagt		706 845 000

- a. I anslaget ingår sammanlagt 771 000 euro i utgifter för samarbetsprojekt mellan ministeriet och Europeiska kommissionen och 1 500 000 euro till ersättning för förluster i ministeriets och Finnfunds specialriskfinansiering.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 24

Fullmakt

(Stycke 1 och 2 som i RP 146/2021 rd)

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Utöver det egentliga utvecklingssamarbetet fortsätter stödet till sådana investeringar i utvecklingsländer som stärker hållbar utveckling genom finansiella investeringar och lån. För ändamålet föreslås cirka 130 miljoner euro och fullmakter att ingå avtal till ett värde av 10 miljoner euro så att utgifterna för dem infaller efter 2022. De finansiella investeringarna är finansiering som står utanför ramen eftersom de förväntas bli återbetalda. Därför ökar de inte underskottet i statsfinanserna inom nationalräkenskaperna. Finansiella investeringar har gjorts till ett värde av sammanlagt cirka 550 miljoner euro sedan 2016, och avsikten är att deras belopp under innevarande regeringsperiod ska överskrida en miljard euro.

Som under tidigare år anser utskottet att finansiella investeringar i utvecklingssamarbetet (också det 10 miljoner euro som föreslås under moment 24.30.88 för höjning av Finnfunds kapital) är ett ändamålsenligt och effektivt tillvägagångssätt där statliga medel kan cirkulera till nya utvecklingsprojekt. Anslaget för 2022 riktas till objekt som fastställs utifrån målsättningarna i investeringsplanen, framför allt till klimatfinansiering, utveckling i de minst utvecklade länderna och i länder i Afrika samt till stöd för jämställdhet mellan könen. Resultaten och effekterna av de utvecklingsprojekt som genomförs med finansiella investeringar bör vidareutvecklas och följas upp på samma sätt som det övriga utvecklingssamarbetet. Det är också ändamålsenligt att främja fin-ska aktörers möjligheter att delta i de projekt som genomförs.

Utskottet understryker att utvecklingssamarbetet står inför stora utmaningar och att det därför är viktigt att den privata sektorn i allt högre grad deltar i verksamheten. Utskottet hänvisar dessutom till det som står ovan (kapitel 24.30) och betonar också i detta sammanhang att Finland för att öka den privata finansieringen aktivt måste vara med och utveckla den europeiska strukturen för utvecklingsfinansiering och verksamheten vid Nordiska utvecklingsfonden (NDF).

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 800 000 euro för stöd till internationella organisationer. Utskottet anser det vara viktigt att man när beslut om understöd fattas beaktar behoven hos Historiker utan gränser i Finland rf och utreder möjligheterna att stödja också verksamheten vid Artists at risk.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 441 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 25

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Riksdagen har i flera sammanhang uttryckt oro över de knappa anslagen för justitieministeriets förvaltningsområde och verksamhetsförutsättningarna för rättsstaten och rättsvården. Exempelvis ansåg lagutskottet i sitt utlåtande om planen för de offentliga finanserna (LaUU 11/2021 rd — SRR 3/2021 rd) i våras att det finns betydande brister i basfinansieringen av justitieministeriets förvaltningsområde och att detta kräver omedelbara korrigeringar. Enligt justitieministeriets bedömning var finansieringsunderskottet för rättsvården (domstolarna, åklagarväsendet, Brottsåtgärdsmyndigheten, rättshjälpsbyråerna) sammanlagt cirka 20,4 miljoner euro, varav över 10 miljoner euro gällde domstolsväsendet. Enligt lagutskottet var det motiverat att statsrådet sammanställer en särskild redogörelse om tryggnad och stärkning av rättsstaten och om rättsvårdens verksamhetsförutsättningar.

Finansutskottet välkomnar att regeringen den 15 oktober 2021 beslutade inleda beredningen av en redogörelse om rättsvården i syfte att ge beslutsfattarna övergripande och aktuell information om läget inom rättsvården i Finland. Redogörelsen innehåller en heltäckande och jämförbar lägesbild av rättsvårdens nuläge och utveckling inom den närmaste framtiden samt förslag till fortsatta åtgärder. Målet är att trygga verksamhetsbetingelserna genom en översyn som sträcker sig längre än en valperiod. Redogörelsen kommer enligt planerna att lämnas riksdagen hösten 2022.

Anslagen för justitieministeriets förvaltningsområde 2022 uppgår till 1,04 miljarder euro, vilket motsvarar nivån i den ordinarie budgeten för 2021 (1,02 miljarder euro). Med beaktande av det strama anslagsläget inom förvaltningsområdet är det viktigt att det i den kompletterande budgetpropositionen ingår tilläggssatsningar med sammanlagt 16,6 miljoner euro, som ska användas bland annat för att avarbeta ärendebalansen till följd av coronapandemin och för att utveckla datasystemen. I den kompletterande propositionen föreslås också ett anslag på 300 000 euro för beredning av en reform av beredskapslagen. Anslagsbehovet kommer att finnas kvar 2023–2025.

01. Ministeriet och förvaltningen

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ser det som lämpligt att sikta på att sammanslå administrativa uppgifter vid de olika ombudsmännens byråer och på så sätt minska överlappande arbete. Justitieministeriet har redan utrett olika alternativ för att utveckla förvaltningsområdets självständiga myndigheters administrativa tjänster. Nu pågår en lagberedning i samband med vilken den administrativa strukturen förtydligas. Avsikten är bland annat att förbättra resursallokeringen för skötseln av ombudsmännens substansuppgifter.

Utskottet ser det också som viktigt att det under momentet har reserverats 200 000 euro för uppdraget som rapportör om våld mot kvinnor. Uppdraget inleds i början av nästa år. Det är fråga om en ny uppgift för diskrimineringsombudsmannen. Lagen om den har godkänts i oktober 2021

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 25

(AjUB 13/2021 rd — RP 123/2021 rd). I beloppet har beaktats den besparing som kan göras i de administrativa stöduppgifterna när uppgiften ges till en befintlig aktör. Men det måste trots det bevakas hur anslaget räcker till och omfattningen av de samlade uppgifterna måste beaktas.

Under momentet föreslås ett tillskott på 166 000 euro som hänför sig till lagen om interoperabilitet mellan Europeiska unionens informationssystem (RP 134/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår i riksdagen, stryks anslaget under momentet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 11 733 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

05. Rättsregistercentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett tillskott med 166 000 euro som hänför sig till lagen om interoperabilitet mellan Europeiska unionens informationssystem (RP 134/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår i riksdagen, stryks anslaget under momentet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 9 788 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

50. Understöd (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro, varav

- 100 000 euro till Förbundet för mänskliga rättigheter rf
- 100 000 euro anvisas till organisationer för fredsarbete
- 70 000 euro till Nollinjen
- 150 000 euro till Flyktingrådgivningen rf
- 80 000 euro till sammanslutningar som arbetar för att förebygga kriminalitet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 13 718 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 och 2 som i RP 216/2021 rd)

3) till understöd till Flyktingrådgivningen rf (Ny)

(Punkt 4—8 som punkt 3—7 i RP 216/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 25

Dispositionsplan (1 000 euro)

Understöd till sammanslutningar som producerar stödtjänster till brottsoffer (högst)	5 495
Understöd för upprätthållande av samernas kulturella autonomi (högst)	3 893
Övriga understöd och bedömning av understödsprojektens konsekvenser (högst)	4 330
Sammanlagt	13 718

10. Domstolar och rättshjälp

Domstolarna föreslås få en anslagsnivå på cirka 303 miljoner euro, i vilket det ingår ett nytt anslag på 3,74 miljoner euro för att koncentrera bevisningen till tingsrätterna samt planera och upp-
rätta det videoupptagningssystem som behövs för upptagning av bevisningen inför behandlingen i hovrätten. Dessutom föreslås 3,5 miljoner euro i tillskott för att förkorta behandlingstiderna vid domstolarna.

Sakkunniga har påpekat att tilläggen behövs, men anslagsbehovet bedöms vara betydligt större. Antalet oavslutade ärenden är stort, eftersom antalet ärenden som varit anhängiga i över ett år har ökat sedan 2010. Till exempel antalet ärenden som varit anhängiga vid hovrätterna i över ett år har ökat med 138 procent sedan 2010 och antalet brottmål vid tingsrätterna med 123 procent. Dessutom förvärras situationen av anhopningen av ärenden till följd av coronapandemin. Anhopen-
ingen har inte kunnat avarbetas.

Utskottet konstaterar att det bland annat med tanke på rättssäkerheten vore ytterst viktigt att korta ner behandlingstiderna, men de tillgängliga anslagen ger inga möjligheter till det. Det är dock po-
sitivt att domstolsväsendets årsverken hålls på samma nivå som i år, när anslagen har höjts både i fjärde tilläggsbudgeten för 2021 och i den kompletterande budgetpropositionen.

Utskottet noterar också att domstolarna har ett stort antal visstidsanställda domare, vilket har an-
setts äventyra domstolarnas strukturella oberoende. Också personalens arbetsbelastning är stor och arbetsdagarna långa. Enligt uppgift utför en stor del av domarna, föredragandena och de be-
redningsansvariga arbete som inte bokförs, personalomsättningen är stor och sjukfrånvaron har ökat. Utskottet anser därför att det är viktigt att man enligt erhållen utredning under våren ska låta
göra en undersökning om arbetsmotivationen hos hela personalen vid domstolarna.

Utskottet ser det som nödvändigt att domstolsväsendets personal- och anslagsbehov (inkl. Dom-
stolsverket) bedöms noggrant i samband med redogörelsen om rättsvården. Vid beredningen av
redogörelsen är det viktigt att väga in bland annat rättskedjan och säkerställa den balans som fi-
nansieringen av hela rättskedjan kräver. Det är också viktigt att fästa uppmärksamhet vid social-
och hälsovårdsreformens konsekvenser för bland annat förvaltningsdomstolarna, som kommer
att behandla en stor del av överklagandena av välfärdsområdenas beslut och vars arbetsbörda vän-
tas öka avsevärt och permanent. Vid bedömningen av resursbehoven måste man å andra sidan

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 25

också bedöma möjligheterna att se över verksamhetssätten och strukturerna samt dra nytta av digitaliseringen.

Utskottet anser också att det är viktigt att utvecklingsprojekten för datasystemen går framåt och tilldelas resurser så att beredningsarbetet framskrider som planerat. Målet bör vara smidiga och fungerande system som effektiviserar och underlättar arbetet.

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Verksamheten inom den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen har anvisats cirka 25 årsverken 2019–2021, vilket har gjort det möjligt att förbättra den regionala tillgången till och fördelningen av ekonomiska rådgivningstjänster och skuldrådgivningstjänster i rätt tid. Överskudsättningen är dock ett växande samhällsligt problem, och enligt erhållen utredning kommer den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen att behandla cirka 31 200 ärenden 2022, vilket är cirka 1 000 fler än 2021.

Utskottet betonar vikten av att främja förebyggande ekonomisk rådgivning och lågtröskeltjänster och anser det vara viktigt att följa upp att de resurser som rådgivningen kräver är tillräckliga. För att minska överskudsättningen är det positivt att det i budgeten anvisas 1 miljon euro för att inrätta en funktion för ekonomisk kompetens. Det är fråga om en ny funktion som baserar sig på en strategi för ekonomisk kompetens som utarbetats under ledning av Finlands Bank och vars syfte är att förbättra medborgarnas ekonomiska kompetens och främja den som medborgerlig kompetens.

30. Åklagarna

Under momentet föreslås ett anslag på 55,1 miljoner euro.

Vid en hållbarhetsgranskning av resursläget inom åklagarväsendet har det uppskattats att det behövs cirka 590 årsverken för att uppgifterna ska kunna skötas på behörigt sätt, vilket förutsätter en anslagsnivå på cirka 58,6 miljoner euro nästa år. Enligt erhållen utredning kan antalet årsverken år 2022 tillfälligt höjas till cirka 586 årsverken med beaktande av de tillfälliga tilläggsanslag som anvisats för anhopningen av ärenden till följd av coronaepidemin. Enligt rambeslutet kommer anslagen dock att minska och antalet anställda måste reduceras redan 2023.

Enligt uppgift har personalresurserna inte utökats i takt med att antalet ärenden ökat och arbetet blivit mer krävande, och de oavgjorda ärendena har blivit fler. Resursbristen har redan länge varit stor, men anhopningen skedde särskilt under 2020, då covid-19-epidemins inverkan på straffprocessen var som störst. Ärendena har anhopats trots att åklagarna har arbetat betydligt mer effektivt med avgöranden och antalet åklagare har kunnat ökas något.

Utskottet anser det vara viktigt att man i redogörelsen om rättsvården också gör en heltäckande bedömning av åklagarmyndighetens resursbehov.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 25

40. Verkställighet av straff

För Brottspåföljdsmyndigheten föreslås ett tillägg på 2 miljoner euro som ska användas till att minska fängsvaktarnas ensamarbete och till satsningar på att de kvinnliga fångarnas särskilda behov ska kunna beaktas bättre än för närvarande. När tillskotten till följd av coronaepidemin slopas, motsvarar nästa års anslagsnivå den ordinarie budgetens nivå för i år (234 miljoner euro).

Enligt uppgift är Brottspåföljdsmyndighetens ekonomiska situation oroväckande och de ekonomiska resurserna och personalresurserna otillräckliga bland annat med tanke på verksamhetens omfattning och struktur. Bakgrunden till situationen är de sparåtgärder som genomfördes 2006–2016, då Brottspåföljdsmyndigheten blev tvungen att minska antalet årsverken med ungefär 500 trots att inga förändringar skedde i organisationsstrukturen. När strukturerna inte är flexibla har personalminskningarna i huvudsak gällt närarbete i växelverkan med fångarna och ordnande av sysselsättning. Också Europarådets kommitté mot tortyr (CPT) har påpekat att Brottspåföljdsmyndigheten har alltför få anställda och att det finns många i övervakningspersonalen som saknar utbildning och därmed inte har rätt kompetens och pekat på de risker som dessa omständigheter medför.

De sakkunniga som utfrågats ansåg att den föreslagna tilläggsfinansieringen på 2 miljoner euro är otillräcklig med tanke på utgiftstrycken på Brottspåföljdsmyndigheten. Enligt lagutskottets utlåtande (LaUU 18/2021 rd) hade justitieministeriet föreslagit ett tilläggsanslag på 6,6 miljoner euro för att minska fängsvaktarnas ensamarbete, vilket skulle ha gjort det möjligt att fortsätta arbetsavtals- och tjänsteförhållandena för den extra personal som anställts med de tilläggsanslag som beviljats för att avarbeta ärendebalansen på grund av coronaepidemin (123 årsverken). Nu måste personalen minskas (90 årsverken). Det är extra problematiskt att antalet fångar väntas stiga nästa år när restriktionerna i och senareläggningarna av verkställigheten på grund av coronaläget försvinner.

Utskottet anser att det är nödvändigt att stärka finansieringsbasen också för att propositionen om rökförbud (RP 165/2020 rd) inte går vidare. Där föreslogs ett totalförbud mot rökning i slutna fängelser och inomhus i öppna anstalter, men grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande (GrUU 40/2020 rd) att rökning utomhus vid fängelser inte kan förbjudas. Vid den fortsatta beredningen har man utgått från att rökning ska vara möjlig i slutna fängelser i samband med vistelse utomhus.

Utskottet ser det som nödvändigt att kostnaderna för att ordna möjligheter till rökning beaktas i planen för de offentliga finanserna våren 2022. Justitieministeriet bedömer att den ökade övervakningen, stödåtgärderna med mera orsakar Brottspåföljdsmyndigheten kostnader på 2,650 miljoner euro. Dessutom behövs 250 000 euro för stödåtgärderna inom hälso- och sjukvården för fångar.

Det är viktigt att också Brottspåföljdsmyndigheten som helhet behandlas heltäckande i redogörelsen om rättsvården.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 26

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För inrikesministeriets förvaltningsområde föreslås sammanlagt 1,6 miljarder euro, alltså 10,4 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. Förvaltningsområdet är mycket arbetskraftsintensivt och beroende av IKT- och tillsynssystemen.

Utskottet anser att det är nödvändigt att resurserna under huvudtiteln har stärkts och utsikterna för 2022 är nu betydligt gynnsammare än för några månader sedan.

På basis av den inkomna utredningen konstaterar utskottet att tilläggsfinansiering i anslutning till IKT-utgifter ändå behövs i nästan alla ämbetsverk inom förvaltningsområdet, i synnerhet från och med 2023. Utan riktad finansiering måste nödvändiga utgifter för utveckling och underhåll täckas ur ramen, vilket i sin tur lätt kan leda till finansieringsunderskott i de personalrelaterade utgifterna. Avsaknaden av finansiering försvagar också för sin del de kostnads-, effektivitets- och prestationsförändringar som eftersträvas med hjälp av systemen.

Inom inrikesministeriets förvaltningsområde är i synnerhet behoven av grundlig renovering och modernisering av polisens och Gränsbevakningsväsendets lokaler fortfarande aktuella, även om man under de senaste åren aktivt sökt en lösning på dem. Det är positivt att det tillsammans med Senatfastigheter har utarbetats program för utveckling av både polisens och Gränsbevakningsväsendets fastighetsbestånd 2022—2025. Utskottet påskyndar i synnerhet reparationer av fastigheter som orsakar hälsoproblem. Ändringar i hyreskostnaderna ska också beaktas i finansieringen. Utskottet anser dessutom att det fortfarande är viktigt att man, när lokalerna utvecklas, utreder möjligheterna till samarbete inom förvaltningsområdet och mellan förvaltningsområdena för att minimera kostnaderna.

Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden (t.ex. FiUB 36/2020 rd — RP 146/2020, RP 227/2020 rd och FiUU 8/2021 rd — SRR 4/2021 rd) och anser att det är nödvändigt att man i nästa plan för de offentliga finanserna för åren 2023—2026 bedömer hur anslagen inom förvaltningsområdet ska tryggas på lång sikt för att basverksamheten inte ska behöva finansieras med årliga anslag av engångsnatur.

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 808 miljoner euro, alltså 8,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

I budgetpropositionen ingår som tillägg enligt rambeslutet 2,5 miljoner euro för att öka antalet poliser till 7 500 årsverken i enlighet med regeringsprogrammet. I och med tillägget har polisen 10 miljoner euro till sitt förfogande för att uppnå det uppställda målet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 26

Vid budgetmanglingen beslutade regeringen att ytterligare öka anslaget för polisen med sammanlagt 12,9 miljoner euro. Av detta föreslås 10,6 miljoner euro för operativ verksamhet i synnerhet för att trygga polisens närvaro och synlighet på de områden där servicenivån är lägst och för att fortsätta verksamheten inom enheten mot människohandel. För bekämpning av brott som riktar sig mot kritiska branscher anvisades 1,2 miljoner euro (15 årsverken) och för utgifter som förädlades av olagliga hot 1,05 miljoner euro.

Dessutom föreslås 1,3 miljoner euro för att säkerställa en effektiv övervakning och verkställighet av förhindrande av penningtvätt (RRF-finansiering), vilket för sin del stärker genomförandet av programmet för bekämpning av grå ekonomi.

I fjärde tilläggsbudgeten för 2021 beviljades polisen ytterligare 32,4 miljoner euro i tilläggsfinansiering. Av tilläggsfinansieringen anvisades 30 miljoner euro för tryggnad av verksamheten, 1,8 miljoner euro för kostnaderna för coronapandemin, 0,4 miljoner euro för stärkande av bekämpningsförmågan mot IT-relaterad brottslighet och förbättrande av dataskyddet samt 0,21 miljoner euro för avslöjande av korruptionsbrottslighet och effektivisering av utredningar.

Utskottet anser att de föreslagna tilläggen är nödvändiga och konstaterar att de avsevärt förbättrar polisens finansiella situation 2022. Utskottet betonar dock samtidigt att finansieringen av permanenta grundläggande uppgifter bör ingå i ramarna för statsfinanserna. Också finansieringens effektivitet är bättre om den kan beaktas i den strategiska långsiktiga planeringen.

Användning av anslag

Statsrådet tillsatte den 1 november 2021 en grupp utanför polisförvaltningen för att med snabb tidtabell utreda användningen av polisens anslag och de faktorer som hänför sig till anslagets tillräcklighet. Avsikten är att utredningen ska bli klar före utgången av januari 2022.

Utskottet anser att tilläggsutredningen är mycket välkommen. Polisens anslag har under flera år visat sig vara otillräckliga i förhållande till polisens utgifter och uppgiftsmängd. Bristen på anslag har i regel åtgärdats genom användning av den post som överförs från föregående år och genom tilläggsbudgetar.

Det är bra att man i utredningen kartlägger allokeringen av polisens anslag och bedömer orsakerna till att anslagen för polisen som årligen höjts från 2017 till 2021 inte är tillräckliga. Målet är att ta fram utvecklingsförslag som kan påverka polisväsendets utgifter, en effektiv resursallokering samt balansen mellan utgifter och inkomster. Avsikten är också att lägga fram förslag till utveckling av polisförvaltningen. Dessutom bedöms personalkostnader, polisens resultat och verkningsfullhet, lokalkostnader, IKT-utgifter och investeringar, antalet utvecklingsprojekt, konsekvenserna av lagstiftningsändringar för kostnaderna och polisens arbetsmängd samt budgeteringssättets konsekvenser.

Utskottet lyfter fram att den politiska viljan att öka antalet poliser, inklusive att öka antalet till 7 500 årsverken fram till 2023, har funnits redan i flera år. Det kvantitativa målet har i redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 4/2021 rd) fortsatt höjts till 8 200 poliser före 2030. Enligt utskottet

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 26

bör brister i andra nödvändiga utgifter inte kompenseras med minskningar av personalen, utan de bör lyftas fram på annat sätt.

För att öka transparensen i verksamheten och förverkliga den politiska viljan anser utskottet att det är viktigt att också överväga användningen av budgettekniska medel. Till exempel att anvisa anslag i beslutsdelen under momentet mer specificerat än tidigare för personal-, fastighets-, IKT- och materielutgifter för att undvika ett anpassningshot som riktar sig mot antalet poliser. Det är också motiverat att utreda om materielutgifterna bör överföras till ett eget moment.

Det är också viktigt att se till att tillräckliga resurser anvisas för att genomföra de nya skyldigheter som polisen ålagts i lagstiftningen. Vidare behövs en analys över om polisen har ålagts sådana uppgifter som kan skötas utan polisen och om det är ändamålsenligt att överlåta dessa uppgifter på andra aktörer. Samtidigt måste man fortsätta att öka produktiviteten i verksamheten och intensifiera samarbetet med andra aktörer.

Tyngdpunkter i verksamheten

Utskottet betonar särskilt stärkandet av polisens *förebyggande verksamhet* i enlighet med riktlinjerna i redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 4/2021 rd). För att underlätta omfördelningen av resurser bör beredningen av sådana lagstiftningsändringar som kan effektivisera polisens nuvarande resursanvändning påskyndas bland annat enligt förvaltningsutskottets syn (GrUU 29/2021 rd — RP 146/2021 rd) (t.ex. ändringsbehov i anslutning till kriminalunderrättelseinhämtning, polisens förundersökningsskyldighet och informationsgången mellan myndigheterna).

I likhet med alla aktörer inom den inre och yttre säkerheten har polisens verksamhetsmiljö blivit mer komplicerad och utvidgad och samtidigt har kravnivån för kompetensen stigit. Utskottet fäster uppmärksamhet bland annat vid att *it-brottsligheten* ökar och att brottsligheten överförs till nätmiljön. Samordnade överbelastningsattacker, fiske efter information och dataintrång samt informationspåverkan blir allt vanligare och de kan också utgöra en del av olika hybridhot.

Utskottet anser det vara bra att polisen utvecklar informationsinhämtningen för att bekämpa IT-brottslighet och ordnar utbildning i frågan, förenhetligar tillvägagångssätten och inför effektiva tekniska metoder. Särskilt viktigt är bekämpningen av den nätbrottslighet som riktar sig mot barn och unga.

Övervaknings- och larmverksamhet och trafiksäkerhet. Utskottet anser det vara viktigt att tillgången till brådskande larmtjänster och beredskapstiden hålls på en god nivå. Även genomslaget för trafikövervakningen, inklusive övervakningen av tung trafik, måste upprätthållas trots att den arbetstid som anvisats för den måste anvisas i synnerhet för skötseln av brådskande larmuppdrag.

Brottsbekämpning. När brotten till sin karaktär blir allt mer komplicerade krävs det mer resurser, tid, metoder och kompetens för att utreda dem. Målet är att öka effektiviteten i bekämpningen av ekonomisk brottslighet genom brottsutredning i realtid och genom att utveckla samarbetet med centrala aktörer. För att upprätthålla förtroendet för polisen är det väsentligt att också se till att normala vardagsbrott utreds.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 26

Utskottet är också fortsättningsvis oroat över brott som begås av minderåriga och anser det vara viktigt att man snabbt reagerar på brotten bland annat genom att stärka ankarverksamheten och modellen med en egen polis. Också våld i nära relationer kräver förvaltningsövergripande åtgärder.

Bekämpning av organiserad brottslighet. Polisen utför också ett viktigt arbete genom att försvåra den organiserade brottslighetens verksamhet och dess integrering i samhällsstrukturerna. Det behövs bland annat stöd för att personer ska kunna lösgöra sig från grupper av organiserad brottslighet (Exit-åtgärder). Utskottet lyfter också fram behovet av att uppdatera strategin för bekämpning av organiserad brottslighet.

Utredning av människohandel. Utskottet välkomnar att polisen i enlighet med regeringsprogrammet har satsat på undersökning av människohandel. Den verksamhet som inleddes 2021 fortsätter och utvecklas genom ett nära samarbete mellan den riksomfattande utredningsgrupp för människohandel som inrättats vid polisinrättningen i Helsingfors och centralkriminalpolisens grupp för människohandelsbrott.

Bekämpning av djurskyddsbrott. Också bekämpningen av djurskyddsbrott som riktar sig mot husdjur och produktionsdjur fortsätter 2022 genom att man utvecklar och bygger upp samarbetsnätverk med myndigheter, företag och tredje sektorn. Avsikten är att en extra resurs på 2 år-sverken ska anvisas för arbetet, och utskottet betonar att verksamheten bör stärkas i hela landet.

Utrustning och materiel

Vid sidan av personalresurserna är det viktigt att se till att polisens utrustning och materiel upprätthålls och utvecklas. För polisens materielutgifter har under denna valperiod beviljats ett tilläggsanslag på sammanlagt 10 miljoner euro. Enligt den utredning som utskottet fått finns det dock fortfarande finansieringsunderskott bland annat i anskaffningen av basfordon, såsom polisbåtar och polisbilar.

Utskottet uttrycker särskild oro över om antalet polisbåtar i Finska viken är tillräckligt, och anser det vara nödvändigt att regeringen fattar beslut om tidtabellen för anskaffning av en polisbåt vid polisinrättningen i Sydöstra Finland och inleder planeringen av anskaffningen 2022 samt reserverar den finansiering som behövs för åren 2023—2026. Polisens prestationsförmåga ska säkerställas så att materielen snabbt kan användas under alla förhållanden också för att säkerställa sjögränsen.

RP 134/2021 rd. Under momentet föreslås dessutom ett anslag på 1 638 000 euro som hänför sig till lagen om interoperabilitet mellan Europeiska unionens informationssystem (RP 134/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår, stryks anslaget under momentet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 806 318 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 26

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 40,8 miljoner euro, alltså 3,7 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Minskningen beror huvudsakligen på att det nya informationssystemet framgångsrikt har tagits i produktionsbruk och att den tekniska infrastruktur som förutsatts i den lagstiftning om civil underrättelseinhämtning som trädde i kraft 2019 till centrala delar kommer att färdigställas inom den närmaste framtiden. Dessa projekt som gäller teknisk prestanda gör det möjligt att uppnå de resultatmål för verksamheten som uppställts för förvaltningsmyndigheten.

På basis av den utredning som utskottet fått konstaterar utskottet att Skyddspolisen med det anslag som föreslås kan upprätthålla sina befogenheter enligt lagstiftningen och möjliggöra en effektiv och korrekt tillämpning av dem samt anpassar sig till en snabb förändring i omvärlden.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 275 miljoner euro, alltså 3,3 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

Gränsbevakningsväsendets verksamhetsmiljö är instabil och svår att förutse. Gränssäkerheten står i centrum för det förändrade säkerhetsläget när EU-länderna blivit utsatta för hybridpåverkan i Baltikum och Polen.

Utskottet konstaterar utifrån den utredning som utskottet fått att Gränsbevakningsväsendets resurser är skäliga 2022. Budgetpropositionen innehåller ett tillägg på 1,0 miljoner euro för trygghet av prestationsförmågan och antalet gränsbevakare. Dessutom beräknas det att cirka 12,4 miljoner euro av de anslag som beviljats 2021 överförs till 2022. Bristerna i finansieringen gäller närmast de grundläggande hyres- och IKT-utgifterna för lokalerna, vilka vid behov ska beaktas i tilläggsbudgetarna för 2022.

Gränsbevakningsväsendets beredskap, prestationsförmåga och säkerheten vid EU-gränsen måste säkerställas även i fortsättningen. Gränsbevakningsväsendets förmåga att förbereda sig på störningar och ökande EU-förpliktelser förutsätter enligt redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 4/2021 rd) att det nuvarande antalet årsverken på 2 900 höjs till 3 000 fram till 2026. Detta förutsätter samtidigt att finansieringen ses över i det kommande rambeslutet för 2023—2026.

Utskottet anser det också vara nödvändigt att regeringen år 2022 inleder förberedelserna för att internationalisera och öppna det tillfälliga gränsövergångsstället i Parikkala som fastställts i regeringsprogrammet och reserverar tillräcklig finansiering för ändamålet i syfte att göra trafiken mellan Finland och Ryssland smidigare.

RP 134/2021 rd. Under momentet föreslås dessutom ett anslag på 400 000 euro som hänförs till lagen om interoperabilitet mellan Europeiska unionens informationssystem (RP 134/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår, stryks anslaget under momentet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 26

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 274 752 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

70. Anskaffning av luft- och bevakningsfarkoster (reservationsanslag 5 år)

Vid Gränsbevakningsväsendet pågår upphandlingen av två utsjöbevakningsfartyg, vars totala kostnad beräknas uppgå till 325 miljoner euro, inklusive planering av upphandlingen (5 miljoner euro år 2020).

Utskottet är bekymrat över att upphandlingens pris har stigit betydligt mer än beräknat, när det i den fjärde tilläggsbudgeten för 2021 beviljades en tilläggsfinansiering på 65 miljoner euro. Prisökningen beror framför allt på att marknadspriserna på råvaror och fartygskomponenter har stigit till följd av pandemin, särskilt höjningen av priset på skeppsstål (100 % från början av 2020 till sommaren 2021) och på varvens och underleverantörernas riskreserv i det rådande marknadsläget. Enligt den utredning som fåtts kommer upphandlingens pris även framöver att vara utsatt för tryck på grund av den framväxande energieffektiva och miljövänliga tekniken samt cyberskyddet.

Utskottet anser det vara nödvändigt att statens stora upphandlingar kan genomföras med bästa möjliga upphandlingskompetens och att bästa praxis och kunnande kan utnyttjas också tväradministrativt.

Utskottet lyfter dessutom fram att ersättandet av två föråldrade spaningsplan fortfarande är utan beställningsfullmakt och finansiering. Anskaffningen måste inledas så att nya spaningsplan hin tas i bruk före utgången av de nuvarande flygplanens livscykel 2025.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 22,6 miljoner euro, vilket är cirka 5 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

Utskottet anser det vara bra att propositionen innehåller 2 miljoner euro för tryggnad av resurserna för jourhavande vid nödcentraler, vilket är 0,5 miljoner euro mer än i år. Det är också positivt att regeringen kompletterade sin proposition genom att öka anslaget för räddningsutbildningen med cirka 2 miljoner euro, varav en del riktas till ordnandet av en svenskspråkig räddarkurs.

Inrikesministeriet har i samarbete med Räddningsinstitutet utrett nuläget och tilläggsbehoven i fråga om antalet räddningsmän under det innevarande årtiondet. Enligt de uppgifter och bedömningar som räddningsverken och regionförvaltningsverket producerar medför förbättringen av räddningsväsendets aktionsberedskap och ändringarna i beredskapen ett tilläggsbehov på cirka 1 000 räddningsmän åren 2020—2030 i stället för 750 personer som enligt redogörelsen för den

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 26

inre säkerheten (SRR 4/2021 rd). För att tillgodose behovet krävs det att antalet räddningsutbildningar fördubblas. År 2022 strävar man efter att svara på detta med bland annat det tilläggsanslag som nämns ovan.

Utskottet anser det vara viktigt att man kan öka antalet räddningsmän och att utbildningen upplevs som lockande. Det är också väsentligt att kvinnor beaktas bättre än för närvarande i rekryteringen och urvalskriterierna.

Ansvaret för organiseringen av räddningsväsendet kommer vid ingången av 2023 att överföras från kommunerna och samkommunerna till välfärdsområdena och Helsingfors stad. Reformen ska bidra till att stärka statens styrning av räddningsväsendet, vilket gör det del möjligt att producera en mer enhetlig räddningsservice i hela landet. I budgetpropositionen ingår 0,4 miljoner euro för tilläggsbehov i styrningen av räddningsväsendet i välfärdsområdena (mom. 26.01.01). Stärkandet av den riksomfattande styrningen bedöms kräva en ökning på sammanlagt 10 årsverken. Utskottet anser att tillägget är nödvändigt och anser det viktigt att inrikesministeriet också bereder sig på att noggrant följa hur den kalkylerade finansieringsandelen för räddningsväsendet genomförs i välfärdsområdena.

Utskottet lyfter dessutom fram det finansieringsunderskott på cirka 81 miljoner euro som finns i räddningsväsendets nuvarande system fram till 2030, vilket beror på brister i servicenivån (58 miljoner euro), behov av att ändra beredskapen (13 miljoner euro) och upplösning av oljeskyddsfonden (10 miljoner euro/år). Underskottet ska täckas innan välfärdsområdena inrättas av de kommuner som ansvarar för finansieringen av räddningsväsendet. Enligt den utredning som utskottet fått har kommunerna ökat finansieringen av räddningsväsendet med cirka 16 miljoner euro i år. Den eventuella resterande delen ska täckas med statlig finansiering under övergångsperioden för välfärdsområdena fram till 2030.

Utskottet anser det också vara nödvändigt att man tillsammans med Finlands Avtalsbrandkårers Förbund på behörigt sätt tryggar kontinuiteten i avtalsbrandkårernas verksamhet och resurserna för reformen av välfärdsområdena. Dessutom bör man se till att Finlands Avtalsbrandkårers Förbund och brandkårsföreningarnas administrativa kompetens och ställning stärks för att de uppställda målen ska kunna nås.

02. Nödcentralsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 66,2 miljoner euro, alltså 6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021.

Nödcentralsverket har under hela sin existens kämpat för tillgången på tillräcklig och utbildad personal. Utskottet anser det vara bra att man har reagerat på situationen och ökat antalet utbildningar för jourhavande vid nödcentraler, vilket kommer att synas i antalet utexaminerade från och med december 2022. Utskottet anser det vara nödvändigt att regeringen ser över Nödcentralsverkets budgetram våren 2022 så att den gör det möjligt att anställa jourhavande som utexamineras från Räddningsinstitutet från och med 2023.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 26

De underdimensionerade personalresurserna och personalomsättningen har redan i flera år påverkat personalens hälsa, vilket har synts i myndighetens höga sjukfrånvaro (uppskattningsvis 15 dagar/person 2022). Nödcentralsverket har satsat på hantering av frånvaro, men de åtgärder som vidtagits har inte undanröjt den alltför stor belastningen på personalen. Det är viktigt att ledningen aktivt fortsätter med åtgärder som ökar personalens välbefinnande också 2022.

Utskottet uttrycker fortfarande (liksom i FvUB 36/2020 rd — RP 146/2020 rd) oro över den kraftiga ökningen av Nödcentralsverkets IKT-omkostnader i och med nödcentralsdatasystemet Erica som togs i bruk 2019. För upprätthållandet och utvecklandet av systemet föreslås ett tillägg på 4,2 miljoner euro, varvid finansieringen för 2022 stiger till sammanlagt 4,7 miljoner euro. Kostnaderna har också ökat till följd av övergången till ny teknik och en mer omfattande användning av datasystemet vid myndigheternas lednings- och lägescentral. Dessutom har de datakommunikationsavgifter som hänför sig till användningen ökat betydligt, varför regeringen kompletterade sin proposition genom att öka STUK:s TOSI-avgifter med 1,3 miljoner euro.

Utskottet anser det nödvändigt att Nödcentralsverkets prestationsförmåga tryggas och konstaterar att en smidig nödcentralsverksamhet har en direkt inverkan på tillgången till tjänster för de myndigheter som använder nödcentralstjänster (polisen, räddningstvåsen, social- och hälsovårdsväsen) och därmed på människors säkerhet.

40. Migration

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 65,9 miljoner euro, alltså 1,3 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Orsaken är att tillägg av engångsnatur slopas.

Utskottet välkomnar att budgetförslaget innehåller flera åtgärder för att främja arbetskrafts- och utbildningsbaserad invandring. Regeringen föreslår ett tillägg på 5,5 miljoner euro under momentet för att trygga personalresurserna och påskynda behandlingen av arbetsrelaterade uppehållstillstånd, vilket gör det möjligt att förlänga ett tjänsteförhållande för viss tid för cirka 100 personer 2022. I propositionen ingår också ett tillägg på 1 miljon euro för att skapa en expressfil på 14 dygn för behandlingen av ansökningar om uppehållstillstånd.

För omkostnaderna föreslås dessutom cirka 7,8 miljoner euro i finansiering från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens för byggande av en digital infrastruktur som utnyttjar automatisering, bland annat till stöd för invandring av experter. Genom investeringshelheten främjas Finlands förmåga att klara sig i den globala konkurrensen om kompetens och genom smidiga inreseprocesser stärks Finlands profil som ett ledande land inom god förvaltning samt tillgodoses behoven hos internationella välutbildade personer och samhället.

Ett centralt mål är att behandla ansökningarna om uppehållstillstånd för specialsakkunniga och tillväxtföretagare samt deras familjemedlemmar inom 14 dygn och ansökningarna för andra som ansöker om arbets- och utbildningsbaserat uppehållstillstånd och deras familjemedlemmar i genomsnitt inom 30 dygn. Under januari—augusti 2021 har det lämnats över 66 000 ansökningar

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 26

om uppehållstillstånd, vilket är cirka 19 procent fler än under motsvarande tid 2019 före coronapandemin. Antalet förväntas öka ytterligare.

Det uppskattas att cirka 2 500 asylansökningar kommer att lämnas in år 2021 (4 550 ansökningar 2019, 3 209 ansökningar 2020). Det kan dock antas att antalet asylansökningar igen kommer att öka i och med att coronapandemin går över och resandet ökar. Utskottet anser det vara bra att det låga antalet nya ansökningar och de anvisade tilläggsresurserna har gjort det möjligt att minska anhopningen av äldre ansökningar och att myndigheten har behandlat de ansökningar som återlämnats från förvaltningsdomstolarna 2018—2020. Verket har också kunnat svara på klagomål från de högsta laglighetsövervakarna om att behandlingstiderna har överskridits.

Utskottet påskyndar beredningen av den allmänna lagstiftningen vid justitieministeriet för att bestämmelserna om automatiskt individuellt beslut ska kunna tas in i den speciallagstiftning som gäller Migrationsverkets beslutsfattande. Alla beslut av verket bekräftas fortfarande vid manuell behandling, även om de enklaste ärendena kan avgöras kostnadseffektivt med hjälp av automatiserat beslutsfattande.

I budgetpropositionen för 2022 ingår också en höjning av antalet kvotflyktingar till 1 500 (1 050 år 2021) på grund av situationen i Afghanistan. I propositionen har man också beaktat att förläggningen i Helsingfors blir Migrationsverkets egen verksamhet.

Utskottet hänvisar till inkommen information och noterar att den föreslagna finansieringen räcker till för 2022 års behov. De tidsbundna tilläggsresurserna tryggar dock inte skötseln av verkets lagstadgade uppgifter från och med 2023. Migrationsverkets verksamhet grundar sig på kunnig, välmående och engagerad personal som verket måste kunna hålla kvar. Tillfälliga anslagsökningar leder dock till personalomsättning och belastar organisationens grundläggande verksamhet. Migrationsverkets långsiktiga verksamhet och utvecklandet av den bör tryggas med permanent finansiering för att verket effektivt ska kunna svara på förändringarna i omvärlden. Samtidigt bör man beakta att hela invandringsprocessen bör vara smidig och också säkerställa att förvaltningsdomstolarna har tillräckliga resurser.

RP 134/2021 rd. Under momentet föreslås dessutom ett anslag på 575 000 euro som hänför sig till lagen om interoperabilitet mellan Europeiska unionens informationssystem (RP 134/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår, stryks anslaget under momentet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 65 367 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 27

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås få totalt 5,1 miljarder euro, vilket är 0,2 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. Merparten av ökningen består av mervärdesskatteutgifter, justeringar av pris- och kostnadsnivån samt ändringar i tidsplaneringen för anskaffningar. De strategiska upphandlingarnas (projekten Flottilj 2020 och HX) andel av finansieringen är sammanlagt 1,7 miljarder euro och förvaltningsområdets utgifter utgör nästan 2 procent av bruttonationalprodukten. Enligt internationell praxis (SIPRI-kriterierna) är den beräknade BNP-andelen omkring 2,2 procent år 2022, varvid även militärpensioner, en del av Gränsbevakningsväsendets utgifter och utrikesministeriets andel av utgifterna för militär krishantering inkluderas.

Utskottet fäste i sitt budgetbetänkande för 2021 (FvUB 36/2020 rd — RP 146/2020 rd, RP 227/2020 rd) uppmärksamhet vid att budgetpropositionen för förvaltningsområdet har utvecklats i en ganska allmän riktning, men konstaterade samtidigt att detaljerade prisuppgifter inte kan avslöjas offentligt utan att möjligheterna till förmånligare upphandlingar äventyras. Vid behandlingen av regeringspropositionen har utskottet fått en noggrannare redogörelse än tidigare för utgifterna under huvudtiteln och anser att verksamhetssättet går i rätt riktning.

På basis av den utredning som utskottet fått är utskottet tillfreds med att man med finansieringen för förvaltningsområdet utöver den strategiska upphandlingen också kan se till att försvarets och försvarssystemets övriga delar upprätthålls och utvecklas.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås cirka 2 miljarder euro, vilket alltså är 8,3 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Avdraget föranleds huvudsakligen av att den temporära matpenning till värnpliktiga som i och med coronapandemin föreskrevs till utgången av 2021 upphör. Vid behov återkommer Försvarsmakten till att återta matpenningen i en tilläggsbudgetproposition för 2022.

Största delen av anslaget under momentet anvisas för löneutgifter (42 %). För underhåll av materiel och utrustning av trupper används 20 procent, för fastighetskostnader 14 procent, för utbildning och underhåll av värnpliktiga 9 procent och resten av anslaget riktas till utgifter av blandad natur.

Under momentet föreslås också en ny beställningsfullmakt för omkostnader 2022, som får föranleda utgifter på högst ca 158 miljoner euro åren 2022—2027. Genom fullmakten tryggas de avtal om service och underhåll för system, anskaffningar av reservdelar med lång leveranstid samt andra tjänster som behövs.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 27

Utskottet välkomnar att man i propositionen har beaktat regeringsprogrammets föresats om en gradvis ökning av personalen med 100 nya uppgifter åren 2020—2023, till vilket anvisas sammanlagt 7 miljoner euro. År 2022 föreslås ett tilläggsanslag på 1 miljon euro för ändamålet, vilket gör det möjligt att inrätta cirka 15 nya uppgifter och ökar antalet nya uppgifter till sammanlagt 94. Efter att budgeten godkänts har ett tillägg på sammanlagt 6 miljoner euro beviljats för ändamålet.

Avsikten har också varit att stegvis höja antalet repetitionsövningar åren 2020—2023. För ändamålet anvisades i regeringsprogrammet ett tilläggsanslag på sammanlagt 1,5 miljoner euro. Åren 2020—2021 har finansieringen för repetitionsövningar höjts med sammanlagt 1,3 miljoner euro. Målnivån för de reservister som utbildas 2022 (19 300 reservister) hålls på 2021 års höjda nivå. På grund av coronapandemin har antalet repetitionsövningar dock varit betydligt lägre år 2020 och enligt prognosen kommer de också 2021 att vara betydligt färre än den målnivå som nämns i budgeten.

Utskottet lyfter dessutom fram och välkomnar att regeringen i fjärde tilläggsbudgeten för 2021 ökade lönen för kontraktsanställda militärer med 2,2 miljoner euro. Genom denna ökning (85 årsverken) kan antalet kontraktsanställda militärer även 2022 hållas på den nivå som behövs, cirka 350 årsverken.

Utskottet konstaterar att en tillräcklig yrkeskunnig personal är Försvarmaktens viktigaste resurs. Utöver att utveckla de traditionella kapaciteterna behövs resurser också för kompetens som hänförs till ny teknik samt för utveckling av cyber-, informations- och rymdkapaciteten. Försvaret behöver omfattande kompetens som bör kunna upprätthållas och utvecklas i samarbete med bland annat försvarsindustrin, universiteten, forskningsinstituterna och teknologiföretagen. Utskottet anser dessutom att det är viktigt att Försvarmakten bättre än för närvarande kan utnyttja beväringarnas betydande kompetenspotential till exempel i cyberärenden.

Fastigheter. Fastighetsutgifterna beräknas uppgå till 269 miljoner euro 2022. Statens fastighetsegendom som har använts i försvarsförvaltningens verksamhet har sedan början av år 2021 koncentrerats till affärsverket Försvarsfastigheter. Samtidigt höjdes det årliga underhållsbidraget och från och med 2022 höjs också investeringsanslaget.

Utskottet välkomnar att affärsverket Försvarsfastigheter utifrån den utredning som utskottet fått kan minska det eftersatta underhållet och eliminera risker relaterade till inomhusluften. Den ökade finansieringen har också möjliggjort investeringar som främjar klimatneutralitet, såsom att inleda projekt som förbättrar fastigheternas energieffektivitet och syftar till att slopa oljeuppvärmningen.

Försörjningsberedskap. Behovet av militär beredskap och försörjningsberedskap har ökat i och med förändringar i säkerhetsmiljön, såsom ny teknik och digitalisering. Klimatförändringen ökar också de risker som ska beaktas.

Utskottet betonar att den inhemska försvars- och flygindustrin möjliggör upprätthållandet av den militära försörjningsberedskapen och försvarets funktionsförmåga. Industriellt samarbete ska således fortsättningsvis alltid inkluderas i materialanskaffningar när det låter sig göras. För att lön-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 27

samheten för den inhemska industrin ska kunna tryggas är det dessutom viktigt att främja företagens exportmöjligheter och nätverkande.

För att kompetensen ska kunna upprätthållas och utvecklas samt för att de kritiska systemen ska kunna tryggas under alla förhållanden är det nödvändigt att satsa också på forskning och utveckling. Dessa utgifter har utgjort omkring 2 procent av utgifterna för det militära försvaret (exklusive strategiska projekt). Utskottet påpekar att offentlig finansiering samtidigt bidrar till att stödja företagets forsknings- och utvecklingsverksamhet och främjar deras framgång i den internationella konkurrensen.

För att försörjningsberedskapen ska kunna tryggas är det dessutom ytterst viktigt att fullt ut utnyttja den finansiering som fås från EU, såsom de möjligheter som erbjuds genom Europeiska försvarsfonden och finansieringen av den militära rörligheten (Military Mobility).

Utskottet ökar anslaget under momentet med 200 000 euro för Flygvapnets övningar på flygfältet i Kauhava.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 961 003 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

Fullmakt

(Punkt 1 som i RP 216/2021 rd)

(Punkt 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Under momentet föreslås totalt 820 miljoner euro, vilket är 36 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. För 2022 föreslås beställningsfullmakter på sammanlagt 609 miljoner euro. Utskottet förordar också godkännande av den nya beställningsfullmakt som föreslås under momentet, alltså materiell utveckling av Försvarsmakten 2022. Fullmaktens maximibelopp är 155 miljoner euro åren 2022—2026.

Med anslaget under momentet fortsätter dessutom anskaffningen Flottilj 2020, som beviljats fullmakter till ett belopp av sammanlagt cirka 1,3 miljarder euro. Inledandet av byggandet av fartygen ser dock ut att fördröjas jämfört med den ursprungliga tidtabellen. Trots förseningen i planeringen är strävan fortfarande att den nya flottan ska vara klar 2028. Utskottet anser det vara nödvändigt att regeringen för sin del ser till att tidtabellen hålls och att en eventuell försening i upphandlingen inte försämrar marinens prestationsförmåga.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 27

19. Anskaffning av multirollflygplan (reservationsanslag 5 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 1,5225 miljarder euro. Avsikten är att 1,500 miljarder euro av detta ska anvisas till förskottsbetalningar och delbetalningar enligt upphandlingsavtalet som ingår i beställningsfullmakten för anskaffning av multirollflygplan 2021, som godkändes i budgeten för 2021. Under momentet finns dessutom utgifter på 22,5 miljoner euro enligt den preliminära indexhöjningen på 1,5 procent. Den preliminära indexhöjningen justeras våren 2023 så att den motsvarar den faktiska kostnadsutvecklingen.

Utskottet konstaterar att anskaffningen av multirollflygplan framskrider enligt planen. Finansutskottet anser i överensstämmelse med sina tidigare ställningstaganden (såsom FiUU 10/2021 rd — SRR 8/2021 rd) att det är nödvändigt att försvarsförvaltningen på ett realistiskt sätt bedömer livscykelkostnaderna för de olika alternativen i upphandlingen, för att man ska kunna försäkra sig om att de maximibelopp för finansiering som den politiska styrningen ställer upp inte överskrids. Man bör också på ett realistiskt sätt beakta att prishöjningen för försvarsmateriel är snabbare än den genomsnittliga prishöjningen.

Upphandlingen ska kunna genomföras med finansiering på 10 miljarder euro enligt prisnivå 2021. Till den finansiering som inte är bunden av upphandlingen fogas dessutom en justering av köpkraften och de kostnader som ändringarna i index- och valutakurserna medför beaktas enligt etablerad användning. I fråga om drifts- och underhållskostnaderna har det fastställts ett tak på 10 procent av den årliga försvarsbudgeten. Försvarsministeriet har preciserat linjevallet så att 10 procent beräknas utifrån de årliga utgifterna för försvaret (exklusive projekten HX och Flottilj 2020).

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 4,9 miljoner euro. Största delen av anslaget (4,604 miljoner euro) anvisas Försvarsutbildningsföreningen (MPK) för utgifter som föranleds av skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivs för Försvarsutbildningsföreningen i lagen om frivilligt försvar.

Utskottet anser att anslaget under momentet är viktigt, eftersom man med relativt liten finansiering kan stödja frivilligverksamhet som har stor betydelse för upprätthållandet och stärkandet av försvarsviljan och totalförsvaret.

Utskottet är också tillfreds med att man är medveten om problemen med rehabilitering och stödbehov för veteraner inom den militära krishanteringen och att regeringen kompletterade motiveringen till momentet så att anslaget även får användas för nämnda verksamhet. För ändamålet anslås 120 000 euro år 2022. Utskottet delar dock försvarsutskottets åsikt (FsUU 6/2021 rd — RP 146/2021 rd) om att sådana stödåtgärder hör till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och uppmanar regeringen att fortsätta diskussionerna för att trygga en permanent finansiering.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 28

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 187,8 miljoner euro, vilket är cirka 1,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. Den mest betydande förändringen i Tullens omkostnader är den fortsatta totalreformen av tullklareringarna. I och med flera ändringar i reformen uppsköt EU införandet av den till utgången av 2025, och den finansiering som föreslås för 2022 motsvarar det nya beslutet.

Utskottet välkomnar att Tullens anslag vid behov har ökats till följd av förändringar i uppgifterna. Utöver den ovan nämnda reformen har man i resurserna beaktat bland annat slopandet av den nedre gränsen för mervärdesskatt och tullkonsekvenserna av Storbritanniens utträde ur EU. Det är positivt att man i den fjärde tilläggsbudgeten för 2021 också ökade anslaget för att uppfylla kraven i informationshanteringslagen inom Tullen.

Utskottet konstaterar att anslagen för utveckling av verksamheten dock har varit knappa under de senaste åren. Behov finns särskilt när det gäller att utveckla övervakningstekniken, såsom att utveckla systemet för beskrivning och identifiering av registreringsskyltar och containrar samt digitaliseringen av processerna inom tillsynsåtgärder och att bygga upp ett riskanalysystem.

På samma sätt som i sina tidigare budgetbetänkanden (t.ex. FiUB 36/2020 rd — RP 146/2020 rd, RP 227/2020 rd) fäster utskottet dessutom uppmärksamhet vid Tullens höga sjukfrånvaro (uppskattningsvis ca 11 dagar per år, vilket ligger över statsförvaltningens genomsnittliga nivå. Det är svårt att kontrollera trycket som gäller hur personalen ska räcka till, men utskottet anser fortfarande att det är viktigt att Tullens ledning fortsätter med åtgärder för att öka välbefinnandet i arbetet och därigenom minska sjukfrånvaron.

30. Statistikväsendet, den ekonomiska forskningen och registerförvaltningen

03. Omkostnader för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (reservationsanslag 2 år)

Utskottet delar den oro som framfördes vid hörandet av sakkunniga om att handläggningstiderna vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i vissa ärendegrupper är oskäligt långa, vilket avsevärt försämrar tillgodoseendet av medborgarnas rättigheter och skyldigheter. Utskottet anser därför att det är viktigt att verket påskyndar genomförandet av rättsskyddsprogrammet för åren 2021—2028 och även i övrigt med snabb tidtabell främjar de författningsändringar som gör de elektroniska tjänsterna smidigare. Utskottet betonar vikten av att utveckla och effektivise-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 28

ra verksamheten så att kostnadsbesparingar kan uppnås utan att de tjänster som tillhandahålls medborgarna försämrats.

De lagar som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till föräldraskapslag och lagar som har samband med den (RP 132/2021 rd) träder till skillnad från propositionen inte i kraft den 1 januari 2022, varför utskottet på denna grund stryker 625 000 euro ur momentet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 58 251 000 euro.

89. Finansieringen av välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen

30. Finansiering av välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen och av vissa uppgifter för Helsingfors stad (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet uppgår till 47,1 miljoner euro och det kan användas bland annat för att täcka kostnaderna för att starta upp välfärdsområdena och för temporära beredningsorgan. Dessutom har det för välfärdsområdena reserverats IKT-beredningsfinansiering för åren 2021—2025 till ett belopp av sammanlagt omkring 440 miljoner euro, som beviljas i form av statsunderstöd som söks separat.

Vid utfrågningen av de sakkunniga i utskottet har det ansetts att det allmänna understödet till temporära organ är otillräckligt och det har bedömts att understödet inte ens täcker hälften av de kostnader som orsakas av det temporära beredningsorganets uppgifter och förberedelserna inför inledandet av välfärdsområdets verksamhet. Den underdimensionerade finansieringen har uppskattats fördröja beredningen av reformen och försämma kontinuiteten i verksamheten i startskedet.

Utskottet anser det vara viktigt att följa upp hur väl finansieringen räcker till. Samtidigt bör man också fästa uppmärksamhet vid de ändringskostnader som medförs för kommunerna, eftersom en betydande del av de ändringskostnader som hänför sig till beredningen och genomförandet av överföringen av uppgifterna riktar sig till kommunerna. Det föreslås nu en höjning på 2 miljoner euro i statsandelen för kommunal basservice för deltagande i beredningen av social- och hälsovårdsreformen, men också detta anslag ska följas upp i termer av tillräcklighet, eftersom införandelagen (616/2021) förpliktar kommunerna bland annat att delta i beredningen av genomförandet av reformen och att lämna behövlig handräckning. Utskottet konstaterar att det med tanke på att reformen ska kunna inledas smidigt är viktigt att se till att beredningsåtgärderna framskrider så effektivt som möjligt under nästa år.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 28

90. Stöd till kommunerna

Läget och utsikterna för den kommunala ekonomin

Den kommunala ekonomins utveckling har varit exceptionell under de senaste åren. År 2017 var rekordstarkt ur den kommunala ekonomins synvinkel, men den kommunala ekonomin försvagades klart 2018 och 2019 och dess situation var svår när coronapandemin satte in 2020. Svårigheterna inom den kommunala ekonomin beror framför allt på strukturella problem, såsom befolkningens stigande genomsnittsålder, det ökade servicebehovet och den utveckling mot större skillnader mellan kommunerna som bland annat beror på flyttningsrörelsen och minskad nativitet.

År 2020 stärktes den kommunala ekonomin avsevärt, vilket huvudsakligen berodde på de stödåtgärder på nästan 3 miljarder euro som staten anvisade kommunerna på grund av coronapandemin. De överskred de merkostnader och inkomstbortfall som coronasituationen medförde för kommunerna år 2020 med över en miljard euro. Även den gynnsamma utvecklingen av skatteinkomsterna och en måttlig ökning av nettoutgifterna på mindre än 3 procent bidrog till att stärka den kommunala ekonomin år 2020. Den kommunala ekonomins sammanräknade årsbidrag fördubblades 2020 till omkring 4,7 miljarder euro och räkenskapsperiodens resultat var cirka 1,7 miljarder euro positivt. Det ekonomiska läget förbättrades i alla kommunstorleksgrupper och antalet kommuner med negativt årsbidrag var det minsta under hela 2000-talet; årsbidraget var negativt i endast två kommuner.

Kommunerna orsakas inte heller några betydande kostnader på grund av coronan 2021, då staten har anvisat kommunerna tilläggsfinansiering i anslutning till coronan till ett belopp av sammanlagt 2,46 miljarder euro. Finansieringen har bland annat gällt höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten och statsandelen för kommunal basservice. På grund av dessa stödåtgärder uppskattas den kommunala ekonomin förbli nära fjolårets nivå år 2021, även om den kommunvisa matchningen av kompensationer och kostnader varierar mycket.

Enligt den utredning som fått ser dock 2022 ut att bli ett svårt år, eftersom kommunernas utgifter beräknas öka snabbare än inkomsterna. De direkta tilläggskostnader som coronaepidemin orsakar kommunerna och samkommunerna beräknas minska, men samtidigt slopas också statens tidsbundna stödåtgärder för kommunalekonomin. Utgifterna inom den kommunala ekonomin ökar dock bland annat på grund av coronans indirekta konsekvenser, när kommunerna blir tvungna att öka de resurser som behövs exempelvis för att minska välfärds- och inlärningsunderskottet bland barn och unga. Dessutom ökar servicebehovet i anslutning till befolkningens åldrande, och utöver det beräknas också kommunernas kostnadsnivå stiga med 2,5 procent nästa år. Kommunerna ska också tillsammans med välfärdsområdena se till att tjänsterna är tillgängliga och att servicekedjorna fungerar i övergångsskedet 2022—2023.

Ökningen av kommunernas skatteinkomster beräknas minska till 0,7 procent 2022 och penningflödet från kommunernas verksamhet och investeringar beräknas minska till cirka 1,5 miljarder euro negativt. Eftersom personalkostnaderna utgör en stor del av kommunernas kostnader, har också löneuppgörelsen inom kommunsektorn våren 2022 stor betydelse för den kommunala ekonomin. Det bedöms att det ekonomiska anpassningstrycket är stort i alla kommunstorleksgrupper.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 28

År 2023 blir mycket exceptionellt inom den kommunala ekonomin, när ansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendet överförs på välfärdsområdena, varvid kostnaderna för kommunernas verksamhet minskar och omkring hälften av driftsekonomiutgifterna faller bort. Också i kommunernas skattestruktur sker det en betydande förändring.

Utskottet konstaterar att reformen genomförs kostnadsneutralt i förhållandet mellan kommun och stat, så att inkomster och kostnader överförs till välfärdsområdena till ett lika stort belopp. Finansieringsgrunden bestäms på riksnivå utifrån kommunernas sammanräknade utfallsuppgifter 2022 och kalkylerna preciseras i samband med beredningen av planen för de offentliga finanserna 2023—2026. Enligt den utredning som utskottet fått är kommunernas ekonomi dock i detta skede förknippad med stor osäkerhet bland annat om hur social- och hälsovårdskostnaderna och skatteinkomsterna för 2022 utvecklas och vilka konkreta kommunspecifika konsekvenser reformen får.

Det är meningen att reformen i sig varken ska försämra eller förbättra någon kommuns finansiella ställning. Utskottet fäster dock uppmärksamhet vid att kommunerna fortfarande har ett betydande antal lokala lagstadgade uppgifter, eftersom de ansvarar bland annat för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, kultur-, idrotts-, ungdoms- och fritidsväsendet, planeringen av områdesanvändningen och i huvudsak bostadspolitiken samt näringspolitiken. Därför är det ytterst viktigt att genomförandet av reformen och dess konsekvenser för kommunernas finansiering och balansen i kommunernas ekonomi följs noggrant och att de nödvändiga tjänsterna för kommuninvånarna i olika delar av landet säkerställs. Reformens konsekvenser och hur väl finansieringen räcker till måste följas också med tanke på de enskilda kommunernas ekonomiska hållbarhet och prestationsförmåga.

Det finns skäl att särskilt följa utvecklingen och livskraften i stora och växande städer och säkerställa att de bevarar sin förmåga att investera i hållbar tillväxt och sörja för stadens livskraft, tillväxt och konkurrenskraft. När riksdagen godkände regeringens proposition om inrättande av välfärdsområden med mera förutsatte den uttryckligen att statsrådet säkerställer de växande städernas investeringsförmåga (RSv 111/2021 rd — RP 241/2020 rd).

De omfattande stödåtgärder som hänför sig till coronaepidemin har för en kort tid överskuggat de strukturella problemen inom den kommunala ekonomin, men när krisen upphör är tryggheten av den kommunala ekonomins hållbarhet viktigare än någonsin. Kommunerna bör få genuina incitament att stödja närings- och livskraftspolitiken, men samtidigt är det viktigt att kommunerna själva satsar på strukturella reformer som förbättrar produktiviteten, genomslaget, sysselsättningen och ekonomins hållbarhet på lång sikt. Kommunerna måste också själva vara aktiva med att skapa sådan livskraft och ekonomisk aktivitet som ökar skatteinkomsterna och minskar bland annat utgifterna för arbetslöshet.

Utskottet anser det vara bra att finansministeriet har tillsatt en arbetsgrupp som bereder åtgärdsalternativ för den framtida kommunpolitiken. Arbetsgruppens mandatperiod går ut den 31 december 2021. Målet för arbetsgruppen är att för det politiska beslutsfattandet ta fram åtgärdsförslag som gäller den kommunpolitiska helheten. I helheten går man igenom balansen och hållbarheten i kommunernas finansieringsbas och uppgifter, kommunernas roll och självstyrelse, kommunernas verksamhetssätt, samarbete och kommunstruktur samt statens styrning av kommuner-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 28

na i olika former. Samtidigt finns det skäl att också bedöma behoven att utveckla kommunernas finansierings- och statsandelssystem.

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Kommunernas statsbidrag (kalkylerade statsandelar, statsunderstöd och ersättningar för skatteförluster) uppgår i budgetpropositionen för 2022 till sammanlagt 13,1 miljarder euro, vilket är cirka 900 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Om tilläggsbudgetarna för 2021 beaktas, är 2022 års föreslagna statsbidrag 1,1 miljarder euro mindre än statsbidragen för 2021. Minskningen beror i huvudsak på att de tidsbundna coronastöd som budgeterats för 2021 utgår. Kommunernas kalkylerade statsandelar ökar från 2021 med cirka 350 miljoner euro (3,9 %) och stiger således till 9,1 miljarder euro. Ersättningarna för bortfall av skatteinkomster ökar för sin del med omkring 300 miljoner euro (12,4 %) till sammanlagt 2,6 miljarder euro.

Till anslaget för statsandelen för kommunernas basservice anvisas 2022 något under 8 miljarder euro. Detta är cirka 290 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021, även om det tillägg av engångsnatur på 300 miljoner euro som hänför sig till coronavirussituationen slopas. Ökningen av statsandelen förklaras bland annat av indexhöjningar (188 miljoner euro) och en separat höjning av statsandelen med 246 miljoner euro, som regeringen beslutade om vid ramförhandlingarna våren 2021. Också kommunernas nya och utvidgade uppgifter utökar statsandelarna (116 miljoner euro). De ekonomiskt mest betydande av dessa är ändringen av äldreomsorgslagen (43,7 miljoner euro), reformen av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (28,0 miljoner euro), utvidgningen av eftervården inom barnskyddet (12 miljoner euro), utvidgningen av screeningprogrammet (10 miljoner euro) samt stärkandet av elev- och studerandevården (8,4 miljoner euro).

Effekten av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna 2022 är 564 miljoner euro. I samband med ramförhandlingarna våren 2021 beslutade regeringen emellertid att effekten på statsandelarna av justeringen av kostnadsfördelningen inte beaktas eftersom stora understöd betalades till den kommunala ekonomi 2020 och understöden fortsätter 2021. Dessutom kompenseras kommunerna för de direkta kostnaderna till följd av coronapandemin. Statsandelen höjs dock med det ovan nämnda separata tillägget på 246 miljoner euro. Den sammanlagda nettoeffekten av dessa två åtgärder minskar nivån på statsandelarna 2022 med cirka 318 miljoner euro, och dessutom blir minskningen i anslutning till konkurrenskraftsavtalet (-234 miljoner euro) en bestående minskning och den minskar permanent statsandelsfinansieringen för kommunal basservice från och med 2022.

Statsandelsprocenten för kommunal basservice sjunker således från 25,67 procent till 23,59 procent 2022. Över hälften av ändringen är dock en intern teknisk ändring under momentet, som inte minskar beloppet av den statsandel som kommunerna får.

Utskottet anser det vara viktigt att följa upp hur resurserna räcker till. Utskottet välkomnar att det föreslås en engångshöjning på 2 miljoner euro i statsandelen för kommunal basservice i anslutning till kommunernas skyldighet att delta i beredningen av social- och hälsovårdsreformen. Liksom det konstateras ovan ska också detta anslag följas upp, eftersom ikraftträdandet av lagstift-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 28

ningen om reformen medför flera nya skyldigheter för kommunerna både före och efter överföringen av organiseringsuppgifterna till välfärdsområdena från och med 2023.

Utskottet konstaterar att budgetpropositionen för 2022 inte längre innehåller nya beslut om coronastöd till kommunerna, men att en del av stöden för 2021 infaller först 2022. Detta stöder kommunernas möjligheter att svara på eftervården av coronan också nästa år. Samtidigt måste man dock också förbereda sig på att coronastöden fortsätter, om epidemiläget kräver det.

Coronakrisen bedöms ha orsakat ett större och långvarigare välfärdsunderskott, vilket framgår bland annat av inlärningsbrister, försämrad utkomst, ensamhet och psykisk ohälsa. Utskottet lyfter särskilt fram det att barn och unga mår dåligt, vilket kan ha långvariga konsekvenser och kan bli synligt med fördröjning. Eftersom storleken på vård- och serviceskulden ännu inte kan bedömas fullt ut i detta skede är det ytterst viktigt att följa situationen och förbereda sig på åtgärder för att undvika långvariga och bestående skador. Utskottet konstaterar att en utebliven hantering av en sådan social skuld kommer att öka både den mänskliga nöden och de framtida kostnaderna för samhället.

Anslagsändring. Utskottet minskar momentet med 146 000 euro som i stället införs under moment 29.10.20. Anslaget hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, lagen om yrkesutbildning o.d. (RP 127/2021 rd), vars behandling fortfarande pågår i riksdagen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 983 466 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom verksamhetsområdet

02. Utbildningsstyrelsens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Läskunnighet. Den nationella läskunnighetsstrategin 2030, som samordnas av Utbildningsstyrelsen, har färdigställts och publicerats den 16 november 2021. Målet med strategin är att skapa och stärka strukturer för läs- och skrivkunnighetsarbetet, förbättra kunnandet om multimodala färdigheter samt inspirera till att läsa och göra läskunnigheten mångsidigare. Som fortsättning på läs- och skrivkunnighetsstrategin utarbetas ett nationellt program för läs- och skrivkunnighet. I programmet preciseras åtgärdsförslagen och de ansvariga instanserna i anslutning till dem.

Utskottet konstaterade redan i sitt betänkande om innevarande års budget att det efter att strategin för läskunnighet blivit färdig är viktigt att få igång ett permanent riksomfattande program för

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 29

läskunnighet, men att det inte har anvisats resurser för genomförandet av programmet. Åtgärder för att förbättra läskunnigheten är dock viktiga, eftersom läskunnigheten i synnerhet bland elever i den grundläggande utbildningen har försämrats, och dessutom har attityderna till inlärn timer för sämrats. Enligt Pisa-undersökningar var 7 procent av de finländska barnen svaga läsare år 2000, men år 2008 hade deras andel redan stigit till 14 procent. Utskottet anser det vara nödvändigt att de permanenta resurser som krävs för genomförandet av programmet för läskunnighet beaktas i anslagsramen.

För verkställande av programmet för läskunnighet ökar utskottet momentet med 1 500 000 euro, varav

- 200 000 euro för genomförandet av den nationella strategin för läskunnighet och för ledningen av olika program samt för ett pilotprojekt för läsning inom småbarnspedagogiken
- 50 000 euro för att stödja läsintresset hos barn
- 120 000 euro för stödmaterial till stöd för barn, unga och vuxna som är svaga i läsning
- 130 000 euro för utveckling och tillämpning av verktyg för bedömning av läskunnighet
- 1 000 000 euro för att fortsätta nätverket En läsande kommun och för att engagera nya kommuner i läs- och skrivkunnighetsarbetet.

Dessutom ökar utskottet anslaget under moment 29.80.50 med sammanlagt 390 000 euro, varav 90 000 euro anvisas för underhåll av Barnbokföringsinstitutets Lukemo-portal och information samt 300 000 euro för fortsättning av programmet En läsgåva till barnet.

Inlärn timer svårigheter. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid att inlärn timer svårigheter bör identifieras i rätt tid, eftersom man enligt den utredning som fåtts ofta inte identifierar inlärn timer svårigheten, varvid barn och unga inte får det rätt riktade stöd de behöver för sitt lärande. Tidig identifiering av inlärn timer svårigheter är viktig bland annat för att förebygga utslagn timer utvecklingen och minska skolavhoppen.

Utskottet anser det vara viktigt att man i fortsättningen bedömer behovet av att utarbeta en separat strategi och ett åtgärdsprogram i anslutning till den, vilket främjar en snabb identifiering av inlärn timer svårigheter och utveckling av och tillgång till effektiva stödåtgärder. Den nationella strategin bör omfatta hela utbildningsvägen från småbarnspedagogik till högre utbildning. Inlärn timer en av grundläggande färdigheter, identifieringen av svårigheter och säkerställandet av ett effektivt stöd hänför sig också till läs- och skrivkunnighetsstrategin och det åtgärdsprogram som utvecklas utifrån den.

Ersättningar enligt upphovsrätt. Utskottet fäste i sitt betänkande om årets budget uppmärksamhet vid att finansieringen under momentet (14,7 miljoner euro) är otillräcklig för att täcka utgifterna för kopiering och digital användning av upphovsrättsligt skyddade verk med mera. Dessutom fäste utskottet uppmärksamhet vid att man i beslutsdelen under momentet inte beaktade möjligheten att skaffa tillstånd för framförande av filmer, trots att skolorna har ett stort behov av att skaffa sig tillåtet audiovisuellt material.

Nu ingår anskaffning av visningsrättigheter för film i beslutsdelen under momentet, men det totala ersättningsbeloppet kvarstår på 2021 års nivå. Enligt den utredning som fåtts bör det disponibla beloppet höjas med 3,3 miljoner euro, eftersom kopieringen och den digitala användningen

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

av verken har ökat under de senaste åren. Det krävs också tilläggsresurser för att filmer ska kunna tas med i avtalet om användning av tv-program för undervisning.

Det behövliga anslaget måste oundgängligen beaktas i planen för de offentliga finanserna, anser utskottet.

Jämställdhetsutbildning inom småbarnspedagogiken, fostran i kroppskänsla. Utskottet ökar anslaget under momentet med 100 000 euro för genomförande av den utbildning i jämställdhet som ordnas för yrkesutbildade personer inom småbarnspedagogiken och för anskaffning av material för nätkurser. Enligt den utredning som fått varierar behandlingen av jämställdheten vid läroanstalter som utbildar yrkesutbildade personer inom småbarnspedagogiken, vilket innebär att det finns behov av att få uppdaterad jämställdhetsinformation inom branschen.

Dessutom ökar utskottet anslaget under momentet med 100 000 euro för att öka utbildningen i fostran av kroppskänsla. Fostran i kroppskänsla är sexuell fostran och fostran i säkerhetskompetens för små barn som kan främjas exempelvis genom webbutbildning för småbarnspedagoger och lärare i förskoleundervisning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 64 026 000 euro.

Anslaget får också användas

(Punkt 1—5 som i RP 146/2021 rd)

6) till ett belopp av högst 14 706 000 euro till betalning av utgifter och understöd för personalutbildning inom undervisningsväsendet och småbarnspedagogiken

(Punkt 7—11 som i RP 146/2021 rd)

(Punkt 12—14 som i RP 216/2021 rd)

15) till ett belopp av högst 1 500 000 euro till betalning av utgifter och understöd som föranleder av åtgärder som främjar läs- och skrivkunnigheten. (Nytt)

(Stycke 3 och 4 som i RP 146/2021 rd)

30. *Hobbyverksamhet för barn och unga (reservationsanslag 2 år)*

Anslaget under momentet är 14,5 miljoner euro, vilket motsvarar innevarande års anslagsnivå.

Efter pilotförsöket med modellen pågår det första egentliga läsåret för den finländska modellen för hobbyverksamhet, där 235 kommuner, 1 900 skolor och cirka 400 000 barn och unga deltar. I den nya modellen genomförs hobbyverksamhet som motsvarar barns och ungas önskemål på lokal eller regional nivå och i regel i samband med skoldagen.

Utskottet anser det vara viktigt att modellen i fortsättningen permanentas och att permanent finansiering anvisas för den. Det är också viktigt att hobbyverksamheten, skolornas klubbverksamhet samt morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt lagen om grundläggande utbildning ut-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

vecklas som en helhet så att de når alla barn och unga så heltäckande som möjligt. Att främja olika slags verksamhet som ordnas i samband med skoldagen är särskilt viktigt i nuläget, eftersom coronaepidemin har försvagat barns och ungas välfärd och minskat de sociala kontakterna.

50. Vissa understöd (fast anslag)

Utskottet ökar anslaget under momentet med 50 000 euro till Fritänkarnas Förbund rf:s verksamhet för främjande av religions- och trosfrihet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 597 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Statsunderstöd enligt lagen om Svenska Finlands folkting (1331/2003)	773 000
2.	Paasikivi-Samfundet	10 000
3.	Traditionsförbundet Eklövet	63 000
4.	Programmet för att vitalisera det svenska teckenspråket	131 000
5.	Understödjande av den minoritetsspråkiga tidningspressen	500 000
6.	OKKA-stiftelsen	60 000
7.	UKK-samfundet	10 000
8.	<i>Fritänkarnas Förbund rf</i>	<i>50 000</i>
Sammanlagt		1 597 000

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

Säkerheten för den judiska församlingen. För förbättring och upprätthållande av säkerheten i Helsingfors judiska församlings synagoga och församlingscentrum föreslås ett anslag på 150 000 euro.

Enligt den utredning som utskottet fått är den judiska församlingen ständigt utsatt för ett ökat säkerhetshot, och kostnaderna för upprätthållandet av säkerheten och de nödvändiga investeringarna har under de senaste åren legat på cirka 400 000 euro. Församlingen är verksam i Helsingfors kärncentrum och dessutom ökar de skolor och daghem som finns i dess lokaler behovet av säkerhetsåtgärder.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 150 000 euro för att förbättra den judiska församlingens säkerhet och anser det nödvändigt att den finansiering som behövs (300 000 euro) beaktas i budgetpropositionen för 2023.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

Utveckling av Lintulan luostari. Enligt den utredning som fåtts har man för att trygga klostrets livskraft planerat bland annat att utveckla byggnadsbeståndet och området, vilket ökar klostrets och områdets dragningskraft som turistmål och förbättrar utvecklingen av klostrets övriga näringsverksamheter. Åtgärder för att förbättra livskraften har nu en allt större betydelse, eftersom coronaepidemin har lett till att klostrets inkomster har sjunkit till följd av att turismen och även efterfrågan på de ljus som klostret producerar har minskat.

Utskottet lägger på basis av motionen BM 266/2021 rd till ett belopp av 50 000 euro under momentet för planering av projektet för utveckling av klostret Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostari.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 772 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Understöd till ortodoxa kyrkan (L 985/2006, 119 §)	2 652 000
2.	Understöd till Finlands Sjömanskyrka	134 000
	— varav i byggnadsunderstöd och understöd för skötsel av byggnads-lån till sjömanskyrkor (högst)	52 000
3.	Understöd för skötseln av vissa av den förflyttade befolkningens hjäl-tegravar och istandsättning av begravningsplatser i det avträdde områ-det	32 000
4.	Understöd till registrerade religionssamfund	824 000
5.	Understöd för främjande av dialogen mellan religioner	80 000
6.	<i>Utveckling av Lintulan luostari</i>	50 000
Sammanlagt		3 772 000

10. Småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning och fritt bildningsarbete

20. Gemensamma utgifter för grundläggande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser det vara viktigt att de treåriga projekten för utveckling av kvalitet och jämställdhet inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen fortsätter. För dem anvisas sammanlagt cirka 155 miljoner euro, varav cirka 85 miljoner euro anvisas för kvalitets- och jämställdhetsprogrammet för den grundläggande utbildningen och 70 miljoner euro för förbättring av kvaliteten och jämställdheten inom småbarnspedagogiken. Det är också positivt att genomförandet av reformen av stödet i tre steg till småbarnspedagogiken framskrider (KuUB 14/2021 rd — RP 148/2021 rd) och att elev- och studerandevården stärks (KuUB 12/2021 rd — RP 165/2021 rd).

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

Korrigerings- och välfärdsunderskottet. För att jämna ut effekterna av pandemin inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen har det åren 2020 och 2021 anvisats sammanlagt cirka 124 miljoner euro, vars användningstid fortsätter ännu nästa år. Behovet av tilläggsresurser måste dock vid behov bedömas på nytt, eftersom de restriktioner som hänför sig till coronan och distansundervisningen har ökat inlärningsunderskottet på alla nivåer. Även om distansstudier lämpar sig väl för en del av eleverna har skillnaderna mellan barn och unga ökat, då en del av eleverna har fått stöd av sina föräldrar medan en del enbart har varit beroende av distansundervisningen och skolans stödnätverk. Det är också viktigt att inlärningsunderskottet åtgärdas snabbt, så att problemen inte förvärras. På lång sikt kan det bli betydligt dyrare att inte åtgärda inlärningsunderskottet än att investera i utbildning, eftersom inlärningsunderskottet försvagar kompetensen och senare kan återspeglas också i sysselsättningen och välfärden.

Utskottet fäster också uppmärksamhet vid skolhälsoenkäten våren 2021, enligt vilken coronatiden och de begränsningsåtgärder som hänför sig till den har ökat upplevelserna av ensamhet, ångest, sociala rädslor, trötthet och depression bland barn och unga. Barn och unga har samtidigt betydande problem med att få tillgång till de mentalvårdstjänster de behöver. Enligt den utredning som fått kan upplevelsen av ensamhet ha allvarliga konsekvenser bland annat för hur studierna löper och för studiemotivationen, och den skapar också utsatthet för depression och störningar i den psykiska hälsan.

Utskottet hänvisar till det som anförs nedan under moment 29.40.20 och föreslår att ett program för att minska ensamheten bland skolelever ska inledas. Syftet med det så kallade School to Belong-programmet är bland annat att hjälpa unga att identifiera och lindra ensamhet och dess skadliga effekter på hälsan och välfärden samt att utveckla den sociala gemenskapen i skolgemenskapen och personalens kompetens.

Utskottet betonar att skolorna behöver ett friktionsfritt samarbete med andra sektorer, i synnerhet social- och hälsovårdsväsendets tjänster. Det är särskilt viktigt att se till att skolhälsovårdstjänsterna fungerar och att eleverna får tidigt stöd för psykiska problem. Det är också viktigt att lärarnas kompetens stärks för att man i rätt tid ska kunna ta itu med utmanande situationer.

Eftersom pandemitidens längd och följderna av den ännu är okända, måste man reservera tillräckligt med tid för att avhjälpa bristerna i inläringen och välfärden samt förbereda sig på att ha tillräckliga resurser för stödåtgärder och elevvård också under de kommande åren.

Utbildning för lärare inom småbarnspedagogik. Utskottet hänvisar till det som framförs nedan i avsnitt 29.40 och betonar också i detta sammanhang vikten av tillräcklig utbildning för lärare inom småbarnspedagogik. Det råder stor brist på kompetenta lärare inom småbarnspedagogiken i hela landet. Situationen är särskilt svår i huvudstadsregionen och inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken.

Anslagsändring. Utskottet ökar momentet med 146 000 euro som i stället dras av under moment 28.90.30. Ändringen föranleds av att behandlingen i riksdagen av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning, lagen om yrkesutbildning med mera (RP 127/2021 rd), som utfärdats som budgetlag, fortfarande pågår.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 172 635 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1—3 som i RP 146/2021 rd)

(Punkt 4 och 5 som i RP 216/2021 rd)

(Punkt 6 och 7 som i RP 146/2021 rd)

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 173,2 miljoner euro, som är cirka 10 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för innevarande år. Cirka hälften av höjningen av anslaget föranleds av justeringar av kostnadsnivån, och dessutom föreslås ett tillägg på 5 miljoner euro för integrationsutbildning för invandrare. På detta sätt står sammanlagt 11,83 miljoner euro till förfogande för integrationsutbildning, vilket är en betydande förändring jämfört med tidigare cirka 4,9 miljoner euro.

Utskottet anser det vara viktigt att alltjämt följa upp hur väl finansieringen räcker till.

För att förbättra invandrarnas kompetens är det också motiverat att utreda möjligheterna att öka statsandelsfinansieringen i situationer där integrationstiden redan har gått ut. Till exempel kan sysselsättningen av invandrarkvinnor som länge varit hemma eller invandrare som annars står utanför arbetslivet främjas genom utbildning som främjar bland annat språkkunskaper, kultur-, samhälls- och arbetslivsfärdigheter. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att tillräckliga resurser anvisas för integrationsutbildning för invandrare samt för språkundervisnings- och annan utbildning som behövs efter att integrationstiden löpt ut i planen för de offentliga finanserna för 2023 —2026.

Utskottet har också fäst uppmärksamhet vid att folkhögskolorna inte har anvisats tillräcklig finansiering för anskaffning av läromedel till följd av utvidgningen av läroplikten. Enligt den utredning som fåtts håller man dock på att höja nivån på finansieringen så att också kostnaderna för läromedel beaktas. Propositionen om reformen lämnas enligt planerna till riksdagen under vårsessionen 2022. I fortsättningen finns det också skäl att bedöma om den finansiering som reserverats för läropliktsutbildning som ordnas av folkhögskolor är tillräcklig i förhållande till antalet studerande.

Utskottet betonar det fria bildningsarbetets roll också när det gäller att främja kontinuerligt och livslångt lärande, eftersom det gör det möjligt att nå personer som annars inte deltar i utbildningen. Efter coronapandemin finns det behov av att satsa bland annat på åtgärder för att avhjälpa underskott i fråga om kunskaper, motion och hälsa. Aktörerna inom det fria bildningsarbetet har

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

också en viktig roll när det gäller att förbättra kunskandet och den digitala kompetensen hos personer med svag grundutbildning.

51. Statsunderstöd för organisationer (fast anslag)

För understöd till Finlandsskolorna föreslås ett anslag på 429 000 euro, vilket motsvarar nivån under tidigare år. Finlandsskolorna finansieras också med terminsavgifter, andra understöd och dessutom har skolorna egen medelsanskaffning. Läsåret 2020—2021 var skolor verksamma i över 30 länder och vid dem studerade sammanlagt cirka 3 400 utlandsfinländare och utlandsfinländare. *Distansskolan Kulkuri och Nomadskolan* å sin sida är webbskolor för elever som bor utomlands och vars finansiering baserar sig på statsunderstöd och terminsavgifter. Budgetfinansieringen har från och med år 2011 varit 140 000—148 000 miljoner euro. Kulkuri har redan utvecklats till en webbskola för nästan 500 elever, vars kompetens utnyttjas också i distansundervisning i hemlandet. Under de senaste åren har i synnerhet antalet elever i högstadiet som studerar alla ämnen ökat.

På grund av den knappa basfinansieringen har riksdagen redan i flera år anvisat dessa skolor tilläggsfinansiering. Utskottet hänvisar till sitt tidigare uttalande (bl.a. FiUB 36/2020 vp—RP 146/2020 rd) och anser det vara viktigt att finansieringsbasen för nämnda skolors verksamhet stärks för att verksamheten ska kunna fås på en hållbar grund och planeras långsiktigt och målinriktat.

Utskottet ökar momentet med 1 400 000 euro, varav

- 400 000 euro till statsunderstöd till vissa kvinnoorganisationer
- 200 000 euro till Förbundet för hemslöjd och hantverk TAITO ry
- 70 000 euro till Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
- 70 000 euro till Marttaliitto ry
- 10 000 euro till Finlands svenska Marthaförbund rf
- 50 000 euro till Karjalan Liitto ry
- 50 000 euro till Kriittinen korkeakoulu
- 300 000 euro till Finlandsskolornas verksamhet
- 250 000 euro till distansskolorna Kulkuri och Nomadskolan som Kansanvalistusseura (föreningen för folkbildning) är huvudman för.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 913 000 euro.

Anslaget får användas

1) till ett belopp av 918 000 euro till statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007)

2) till ett belopp av 6 469 000 euro till betalning av understöd till Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Marttaliitto ry och Förbundet för hemslöjd och hantverk TAITO rf och för vidareutdelning till dessas distrikts- och medlemsorganisationer, Finlands svenska Marthaförbund rf, Sami Duodji ry, organisationer för bildningsarbete, Karjalan Liitto ry, Sofia-opiston kannatusyhdistys ry samt till Kriittinen korkeakoulu ry

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

3) till ett belopp av 1 526 000 euro till betalning av understöd till organisationer som handhar samarbetet mellan hem och skola, till Utvecklingscentralen Lärarik rf, till stödjande av fri hobbyverksamhet i skolor, till Förbundet för konstskolor för barn och unga i Finland rf, till Sällskapet för Miljöfostran i Finland rf, till Kesälukioseura ry, till Suomi-koulujen tuki ry, till Finlands skolornas verksamhet och utveckling samt till verksamheten kotiperuskoulu/hemgrundskola och till stödjande av verksamheten inom utbyteselevsorganisationer och till stödjande av verksamheten för deltagande i vetenskapsolympiader för gymnasieelever.

20. Yrkesutbildning och gymnasieutbildning

Utvidgningen av läroplikten jämte avgiftsfriheten på andra stadiet trädde i kraft den 1 augusti 2021. Ändringen träder i kraft för en åldersklass i taget, varvid också anslagsbehovet ökar stegvis från och med 2021. Behovet av tilläggsanslag för 2022 har uppskattats till 65 miljoner euro och det ökar ytterligare till 129 miljoner euro 2024, då reformen har trätt i kraft fullt ut.

En del av de experter som utskottet hört har bedömt att den finansiering som reserverats för att utvidga läroplikten är otillräcklig. Reformen har dock varit i kraft endast några månader, och kostnadsuppgifterna för startskedet kan avvika från kostnaderna för den etablerade situationen. Utskottet anser att det på basis av de uppgifter som finns tillgängliga i detta skede inte är möjligt att dra några heltäckande slutsatser om huruvida anslagsdimensioneringen är tillräcklig. Systematisk och årlig detaljerad kostnadsuppföljning och kostnadsuppskattning är dock av största vikt för att garantera en högkvalitativ utbildning.

Med tanke på uppföljningen av kostnadsuppgifterna är det viktigt att undervisnings- och kulturministeriet den 1 oktober 2021 har publicerat en uppföljningsplan för verkställigheten av utvidgningen av läroplikten 2021 —2024 (UKM:s publikationer 2021:45). En av planens tematiska helheter är reformens kostnadseffekter. Också enligt uppföljningsplanen ska finansieringsnivån bedömas på nytt om kostnaderna för reformen inte motsvarar det som uppskattats i regeringspropositionen.

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Utskottet anser det vara viktigt att det anvisas tilläggsansatningar på yrkesutbildningen. För att öka resurserna för undervisning och handledning föreslås i enlighet med regeringsprogrammet ett anslag på 70 miljoner euro, som kan användas till att anställa nya lärare och handledare och till att öka antalet undervisningstimmar för de nuvarande timlärarna samt till att anställa stödpersonal för den undervisning som behövs. Den tilläggsfinansiering som anvisats för utvidgning av läroplikten stiger nästa år till omkring 9,5 miljoner euro.

Tilläggsresurserna är mycket viktiga, men i utskottets sakkunnigutfrågning har det framförts oro för att den permanenta basfinansieringen är knapp och att tilläggsresurserna är tidsbundna. Osäkerheten i finansieringen försvårar den långsiktiga planeringen av verksamheten, rekryteringen av kompetent personal och sektorns dragningskraft, vilket också bedöms återspeglas på undervisningens omfattning och kvalitet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 29

Utskottet betonar behovet av långsiktig och tillräcklig basfinansiering, som det är motiverat att bedöma vid beredningen av planen för de offentliga finanserna. Utskottet anser också att det är viktigt att utbildningen svarar mot arbetsmarknadens behov och att kompetensbasen utvecklas tillsammans med utbildningsaktörer, arbetslivet och andra berörda grupper. Det är också viktigt att det finns tillräckligt många utbildningsplatser på regional nivå.

Utskottet fäster uppmärksamhet också vid utbildningsmöjligheterna för dem som behöver särskilt stöd, eftersom det enligt utskottets sakkunnigutfrågning inte finns tillräckligt med platser vid specialläroanstalter. Om också det stöd som vanliga läroanstalter erbjuder är otillräckligt, kan de som behöver särskilt stöd få svårt att slutföra studierna.

Coronaepidemin har orsakat ett underskott på välfärd och inlärn timer också inom yrkesutbildningen, för vilken det åren 2020 och 2021 har anvisats sammanlagt 52,5 miljoner euro i coronastöd. Stödets tillräcklighet och behovet av eventuellt tilläggsstöd ska bedömas och dessutom ska det beaktas att den åldersklass som övergått från den grundläggande utbildningen till yrkesutbildning har ett inlärn timer- och välfärdsunderskott som beror på coronan och som måste åtgärdas på andra stadiet.

Utskottet välkomnar att man bereder sig på att ändra omdimensioneringen av skötare genom att öka utbildningen för nya närvårdare med en tilläggsatsning på 43 miljoner euro, medan det i budgeten för innevarande år reserverades 27 miljoner euro för ändamålet. Syftet med de tidsbundna tilläggsatsningarna för åren 2020—2024 är att utbilda 5 000 nya närvårdare. Det är också viktigt att tilläggsresurser kan användas för att komplettera kunnandet hos dem som tidigare avlagt grundexamen inom social- och hälsovården med vården och rehabiliteringen av äldre. På detta sätt stöds återgången till närvårdarens arbete för dem som övergått från uppgifter inom social- och hälsovården till andra uppgifter eller till uppgifter inom äldreomsorgen.

Utskottet välkomnar att man åren 2022—2024 genomför ett försök med att förnya grunderna för bestämmande av utbildningsersättningen för läroavtalsutbildning för att stödja de ungas utbildning och sysselsättning. För försöket har det reserverats sammanlagt 15 miljoner euro, varav 5 miljoner euro anvisas nästa år.

35. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för gymnasieutbildning (förslagsanslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 240,4 miljoner euro, vilket är ungefär 42 miljoner euro mer än för i år. Den mest betydande ökningen (ca 18 miljoner euro) gäller utvidgningen av läroplikten. Dessutom föreslås ett tillägg på 4,5 miljoner euro för genomförandet av gymnasiereformen, och dessutom ingår i moment 29.20.21 en finansiering på 5 miljoner euro för genomförandet av kvalitets- och tillgänglighetsprogrammet för gymnasieutbildningen.

Finansieringsgrunden för gymnasieutbildningen försvagas av den ändring som gjorts i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och som minskar finansieringen med cirka 100 miljoner euro per år jämfört med kostnaderna för anordnande av gymnasieutbildning (996,13 euro/studerande). Budgetpropositionen för 2022 medför ingen förändring i denna situation. Kommunerna och andra utbildningsanordnare är därför tvungna att anpassa sin verksamhet eller öka

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 29

sin egen finansieringsandel. I fortsättningen måste man bedöma hur den ovan nämnda nedskärningen av finansieringen gradvis kan slopas.

Utskottet anser det vara viktigt att de välfärds- och inlärningsunderskott som coronapandemin orsakar beaktas också i gymnasieutbildningens resurser. Åren 2020 och 2021 har det anvisats 32 miljoner euro i coronastöd för gymnasieutbildning, men behovet av tilläggsstöd behöver bedömas både nästa år och på längre sikt. Det inlärningsunderskott i den grundläggande utbildningen som beror på pandemin försvårar också genomförandet av gymnasieutbildningen, eftersom många som inlett gymnasiet denna höst har deltagit i distansundervisningen under en stor del av grundskolans sista år.

Utskottet betonar också stärkandet av studerandevårdstjänsterna samt tillräckligheten av stödåtgärder och bland annat skolhälsovården och i synnerhet mentalvårdstjänsterna med låg tröskel.

40. Högskoleundervisning och forskning

Anslaget till högskoleundervisning och forskning är 3,5 miljarder euro, och det är 92 miljoner euro mer än för i år. Finansieringsnivån höjs främst av indexhöjningen av högskolorna (67 miljoner euro) och finansieringen av EU:s facilitet för återhämtning och resiliens till ett belopp av 33,7 miljoner euro. Av återhämtningsinstrumentet anvisas dessutom 40,5 miljoner euro för höjning av forskningsfullmakten.

FoUI-verksamhet. Finlands Akademis bevilningsfullmakt motsvarar nästa år nivån för innevarande år, när man beaktar ovan nämnda RRF-finansiering av engångsnatur på 40,5 miljoner euro. Osäkerheten i finansieringen ökar dock från och med 2023, då Finlands Akademis befogenheter minskar. När fullmakterna 2022 uppgår till sammanlagt cirka 446 miljoner euro (ordinarie fullmakt, tillägg av engångsnatur, fullmakt för rådet för strategisk forskning), minskar fullmakten till 307 miljoner euro 2023 och vidare till 287 miljoner euro 2024.

Utskottet betonar att forskningsfinansieringen är långsiktig och anser att redan hotet om nedskärningar i forskningsfinansieringen minskar Finlands attraktionskraft ur forskarnas och företagens synvinkel. Finlands konkurrenskraft och välfärd bygger på kompetens, forskning och innovationer och den produktivitetstillväxt som uppstår genom dessa. Finland behöver högkvalitativ forskning som skapar den kunskapsbas som samhället behöver och även sådan kompetent arbetskraft som arbetsmarknaden behöver. Det är därför mycket viktigt att FoUI-verksamheten stärks och att andelen personer med högre utbildning av arbetskraften ökas.

Utskottet lyfter också fram vikten av FoUI-finansiering för yrkeshögskolorna, eftersom yrkeshögskolorna och deras kompetens i större utsträckning än tidigare kan utnyttjas i synnerhet som partner till små och medelstora företag. Också finansieringsinstrumenten ska främja utnyttjandet av denna potential.

Utskottet anser det vara viktigt att man håller fast vid det mål som uppställts i den nationella färdplanen för forskning, utveckling och innovationer och att FoUI-utgifternas andel av BNP stiger till 4 procent före 2030. Målet är ambitiöst, eftersom FoUI-andelen var 2,79 procent av BNP år

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 29

2019 och 2,94 procent (uppskattning) år 2020. Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har det uppskattats att uppnåendet av målet förutsätter en ökning av de offentliga utgifterna för FoUI med cirka 200 miljoner euro per år. Även om den privata sektorn svarar för merparten (ca 70 %) av FoUI-finansieringen, behövs offentliga satsningar för att skapa förutsättningar och incitament för investeringar i FoUI-verksamhet inom den privata sektorn. Långsiktig offentlig FoUI-finansiering skapar också förutsägbarhet och styr således privata investeringar.

För att finansieringen ska bli mer långsiktig är det viktigt att den parlamentariska FoUI-gruppen för närvarande utreder en modell som sträcker sig över flera valperioder och genom vilken FoUI-satsningarna kan höjas till 4 procent. Utskottet betonar att man redan vid ramförhandlingarna våren 2022 måste dra upp riktlinjer för hur FoUI-finansieringen ska stärkas på lång sikt för att de uppställda målen ska nås.

Nybörjarplatser vid högskolorna. Vid utskottets sakkunnigutfrågning har finansieringsläget inom högskolesektorn ansetts vara tillfredsställande för nästa år, när man utöver basfinansieringen också beaktar bland annat RRF-finansiering, momskompensationer, strukturfonder och kapitalisering av universiteten. Det är också positivt att antalet nybörjarplatser vid högskolorna redan har ökat betydligt, eftersom undervisnings- och kulturministeriet har beslutat att antalet nybörjarplatser vid högskolorna ska öka med drygt 10 200 under åren 2020—2022. I budgeten för 2022 ingår dessutom finansiering på 15 miljoner euro som ingår i Finlands program för hållbar utveckling och som gör det möjligt att öka antalet nybörjarplatser till yrkeshögskolor och universitet med minst 600.

Utskottet betonar vikten av att basfinansieringen av utbildningen är förutsägbar och långsiktig, eftersom den kontinuerliga osäkerheten och tidsbundenheten i finansieringen försvagar forskningen, undervisningen samt personalens hälsa och engagemang. För att säkerställa utbildningens kvalitet är det också viktigt att följa upp att det anvisas tillräcklig finansiering för att öka antalet nybörjarplatser och att vid behov förbereda sig på att höja högskolornas resurser.

För att öka utbudet av kunnig arbetskraft är det viktigt att antalet högskoleutbildade enligt regeringens mål höjs så att 50 procent av de unga vuxna avlägger högskoleexamen 2030. Ett ytterligare mål är att antalet nya utländska examensstuderande ska tredubblas före 2030. För att dessa mål ska nås krävs en betydande ökning av högskolornas nybörjarplatser samt en långsiktig plan för att öka högskolornas resurser.

Utskottet anser det också viktigt att säkerställa att det finns adekvat tillgång till högskoleutbildning på det regionala planet. Det påpekas också i regeringsprogrammet. I synnerhet i Nyland finns det behov av ett större antal platser: enligt erhållen utredning flyttar fler bort från Nyland för att studera någon annanstans än från andra universitetslandskap.

Utskottet anser också att det är nödvändigt att det finns uppdaterad och heltäckande information om utbildningsbehoven inom olika branscher och regioner och om flaskhalsarna i matchningen av arbetskraft, vilket främjar ordnandet av utbildningsutbudet och tillgången på kompetent arbetskraft i olika delar av landet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att utbildningen av *lärare inom småbarnspedagogik* måste vara tillräcklig. Enligt den utredning som fått har utbildningsvolymerna redan höjts när det år 2018 inleddes en fyraårig ökning med 1000 utbildningsplatser vid alla universitet som ger lärarutbildning inom småbarnspedagogiken. Antalet nybörjarplatser har ökat klart, eftersom antalet nybörjarplatser år 2017 var 658 och åren 2020 och 2021 redan 958. I utskottets expertutfrågning har det dock bedömts att detta ännu inte säkerställer att det finns tillräckligt med kompetenta lärare. Behovet av lärare är redan nu omfattande och riksomfattande. Situationen är särskilt kritisk i huvudstadsregionen och även inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken.

Utskottet betonar att utbildningsvolymerna ska vara på en nivå som säkerställer daghemmens personalstruktur enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018) fram till 2030, då lagens 31 och 37 §, som gäller daghemmets personalstruktur och även behörighetsvillkoren för daghemmets föreståndare, träder i kraft. Det är också viktigt att det kunskapsunderlag som behövs för den kvantitativa dimensioneringen av utbildningen har utvecklats, vilket ger bättre möjligheter än tidigare att bedöma utbildningsbehovet. Samtidigt är det viktigt att se till att branschen är attraktiv, eftersom intresset för lärarutbildningen inom småbarnspedagogiken har minskat under de senaste åren.

03. Omkostnader för Institutet för de inhemska språken (reservationsanslag 2 år)

Anslagen för Institutet för de inhemska språken har minskat med cirka 2,5 miljoner euro under åren 2010—2020 och man har varit tvungen att avsevärt minska också personalen, vilket har varit kopplat till forskningsuppgifter och personal som överförts till universiteten. Det finns dock allt större efterfrågan på kompetens och arbete vid Institutet för de inhemska språken bland annat på grund av att samhället blir flerspråkigare. Institutet är också den enda statliga inrättningen som koncentrerar sig på språk i Finland och det är bland annat kompetenscentrum för utveckling av myndighetsspråket och namnvården.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 4 547 000 euro.

20. Gemensamma utgifter inom högskoleväsendet och vetenskapens område (reservationsanslag 3 år)

Naturhistoriska centralmuseet. Vid godkännandet av innevarande års budget förutsatte riksdagen att den finansiella basen för Naturhistoriska centralmuseet stärks så att museets verksamhet ska stå på en hållbar grund och museet kan sköta sina uppgifter långsiktigt. Samtidigt anvisade riksdagen museet ett tilläggsanslag på 600 000 euro, och därtill har undervisnings- och kulturministeriet anvisat en tilläggsfinansiering av engångsnatur på 200 000 euro hösten 2021.

Enligt den utredning som utskottet fått är museets finansieringsbas fortfarande kritisk, vilket har förvärrats av stängningen av lokaler och besökarbegränsningarna till följd av coronapandemin. Behovet av tilläggsfinansiering beräknas för närvarande sträcka sig ända fram till 2024. Ministe-

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 29

riet har å andra sidan betonat att kostnaderna utanför universitetsutbildningen i allt högre grad ska täckas med kompletterande finansiering.

Utskottet ökar momentet med 600 000 euro för Naturhistoriska centralmuseets verksamhet.

Att minska ensamheten bland barn och unga. Med hänvisning till vad som konstateras i moment 29.10.20 ökar utskottet anslaget under momentet med 250 000 euro, som anvisas lärarutbildningsanstalten vid Åbo universitet för koordinering av utvecklingen, pilotförsöket och konsekvensundersökningen av det så kallade School to Belong-programmet, som minskar ensamheten bland barn och unga. Syftet med programmet är att minska ensamheten bland barn och unga genom hela skolgemenskapen och det stöder också den nationella barnstrategins riktlinjer för utveckling av åtgärder som behövs för att förebygga ensamheten bland barn. Avsikten är att utvecklingsarbetet ska genomföras i samarbete med bland annat Utbildningsstyrelsen och HelsinkiMission, som ansvarar för det praktiska genomförandet.

Privata statsbidragsarkiv. Utskottet ökar anslaget under momentet med 500 000 euro för att säkerställa att understöden till privata arkiv för statsbidrag bevaras på 2021 års nivå.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 29 944 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1—5 som i RP 146/2021 rd)

6) till ett belopp om högst 600 000 euro i understöd till Helsingfors universitet för Naturvetenskapliga centralmuseets verksamhet (Ny)

7) till lärarutbildningsanstalten vid Åbo universitet högst 250 000 euro för samordning av utvecklings-, pilot- och effektforskningen kring ett program som minskar ensamhet. (Ny)

(Stycke 3 som i RP 146/2021 rd)

53. Avkastning av penningpelsverksamheten för främjande av vetenskap (förslagsanslag)

Utskottet anser det vara viktigt att de privata statsbidragsarkivens verksamhet tryggas och att deras finansieringsnivå hålls på samma nivå som 2021 också 2022.

80. Konst och kultur

Den nya museilagen och reformerna som gäller museernas finansiering trädde i kraft redan vid ingången av 2020 och i början av nästa år utvidgas reformen av finansieringssystemet till att gälla statsandelarna för utövande konst. Reformen av statsandelssystemet för utövande konst ingår i statsminister Sanna Marins regeringsprogram och den utvidgar tillämpningsområdet för statsandelssystemet för utövande konst och ökar statsandelssystemets flexibilitet och transparens. För att genomföra reformen har det för nästa år reserverats sammanlagt 13 miljoner euro, vilket är 8,5 miljoner euro mer än 2021.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 29

Tilläggsfinansieringen är i denna situation mycket viktig med tanke på sysselsättningen, verksamhetens kontinuitet och utvecklandet av scenkonsten. Utöver dem som tidigare deltagit i VOS-finansieringen har undervisnings- och kulturministeriet redan godkänt 12 nya aktörer inom teater, dans och cirkus. Understöden inom det fria fältet ökar också.

Utskottet välkomnar också att minskningen av avkastningen av penningspelsverksamheten kompenseras och att förmånstagarnas ställning kvarstår på samma nivå som i år även nästa år. Nedskränkningarna skulle ha drabbat kärnan i kulturen och konsten i en situation där coronarestriktionerna har orsakat mycket stora olägenheter för kulturbranschen och yrkespersonerna inom de kreativa branscherna. Förlusterna av omsättning beräknas uppgå till en miljard euro enbart år 2020. För att verksamheten ska kunna tryggas måste man också se till att man hittar en hållbar lösning för kompensation av minskningen av avkastningen av penningspel som ger en långsiktig och förutsägbart finansieringsbas.

I budgetpropositionen ingår också stöd för förnyelse av de kulturella och kreativa branscherna (14 miljoner euro), som finansieras genom Finlands program för hållbar tillväxt (RRF pelare 3). Genom strukturstödet främjas förnyelsen och digitaliseringen av tjänsterna samt produktions- och verksamhetsmodellerna inom de kulturella och kreativa branscherna. Målet är att bidra till att arbetsplatserna inom de kreativa branscherna ökar och att branschernas andel av BNP ökar betydligt fram till 2026. Enligt den utredning som fått reserveras för detta ändamål under de kommande åren omkring 40 miljoner euro, varav cirka 30 miljoner euro under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel och cirka 10 miljoner euro under arbets- och näringsministeriets huvudtitel.

Dessutom främjas den kreativa ekonomin och kulturverksamheten genom en fond till vars kapital staten anvisar 7,5 miljoner euro (29.80.58). Inrättandet av fonden förutsätter en privat finansiering på minst 5 miljoner euro.

Utskottet anser att tilläggen är betydande och stöder återhämtningen och framtiden för sektorn, som drabbats hårt av coronapandemin. De kreativa branscherna har en stor betydelse också när det gäller att stärka välfärden, och dessutom har de en betydande sysselsättande effekt. De kreativa branschernas andel av Finlands bruttonationalprodukt har dock traditionellt varit den minsta i de nordiska länderna (ca 3,5 procent) och de bedöms fortfarande ha stor tillväxtpotential.

Utskottet hänvisar också till sitt betänkande om den första tilläggsbudgeten för 2021 (FiUB 2/2021 rd—RP 17/2021 rd) och betonar också i detta sammanhang att den sociala tryggheten för konstnärer måste förbättras och att missförhållandena med jämkning av upphovsrättsersättningar och arbetslöshetsförmåner likaså måste avhjälpas. Riksdagen godkände också ett uttalande utifrån betänkandet. Enligt uttalandet måste regeringen vidta åtgärder för att förbättra villkoren för jämkning av arbetslöshetsförmåner och rätten till arbetslöshetsersättningar för arbetslösa upphovsmän och konstnärer som har rätt till upphovsrättsersättning. Utskottet hänvisar till det som sägs i avsnitt 33.20 och anser det nödvändigt att frågan beaktas i nästa plan för de offentliga finanserna.

För att förbättra konstnärernas sociala trygghet är det också motiverat att bedöma hur försöket med *konstnärslön* ordnas. Statens konstnärstipendiesystem har varit i kraft sedan början av

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

1970-talet, och behovet av att reformera systemet har övervägts flera gånger. Stipendiesystemet är förknippat med många missförhållanden. Det är bland annat litet till sitt belopp, och ofta räcker det inte till för att trygga mottagarens utkomst. Trots detta kan stipendiet förenas med ett villkor enligt vilket stipendiaten inte får vara anställd samtidigt. För att trygga sin utkomst blir många tvungna att byta bransch och omskola sig, vilket innebär att investeringar i konstnärsutbildning åtminstone delvis går förlorade. Stipendiatens ställning är också sämre än löntagarnas i frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa, företagshälsovård och motsvarande.

Utskottet anser att det i fortsättningen är motiverat att bedöma om man kan övergå från konstnärsstipendier till konstnärlön och utreda bland annat möjligheterna att ordna ett försök med konstnärlön.

04. Museiverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Coronapandemin har minskat antalet turister, vilket avsevärt har minskat museernas inkomster. Situationen har avhjälpits med tilläggsbudgetfinansiering för 2020 och 2021, vilket har varit nödvändigt med tanke på ekonomin och verksamheten. Museernas verksamhet stöds också av justeringen av kostnadsnivån i statsandelarna samt av den reform av museernas statsandelssystem som trädde i kraft vid ingången av 2020. Också etableringen av modellen med utställningsarvode är viktigt för museerna, eftersom det gör det möjligt för konstnären att i större utsträckning delta i att förbereda och genomföra museiutställningar.

Utskottet anser det vara viktigt att Museiverkets omfattande ändringsprojekt som gäller lokaler och även Nationalmuseumets nybyggnadsprojekt framskrider som planerat.

Enligt den utredning som fått har undervisnings- och kulturministeriet den 18 januari 2021 beslutat att ett nytt kulturarvsobjekt på den nationella försökslistan över möjliga objekt till Unescos världsarvslista är 13 objekt som företräder Alvar Aaltos humant präglade arkitektur. Utskottet ökar momentet med 120 000 euro för beredningen av förslaget till världsarvslistan.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 23 987 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

Fullmakt

(Som i RP 146/2021 rd)

05. Omkostnader för biblioteket för synskadade (reservationsanslag 2 år)

Biblioteket för synskadade Celia producerar och förmedlar litteratur i tillgänglig form, bland annat som ljudböcker och punktböcker, och dess böcker kan användas av alla som har svårt att läsa en vanlig bok exempelvis på grund av sjukdom eller skada. Celia tillverkar läroböcker i tillgänglig form också för grundskolan, gymnasiet och yrkesinriktade studier samt kursböcker för högskolor.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 29

Enligt den utredning som utskottet fått har distansundervisning och effekterna av pandemin minskat tillgången till och användningen av Celias tjänster bland elever med läshinder, skolelever och studerande. Celia samarbetar med hundratals bibliotek och skolor samt även högskolebibliotek och strävar efter att främja tillgången till tjänster för personer med läshinder och stödja dem i användningen av material och tjänster.

Utskottet anser det vara viktigt att servicebehovet hos personer med läshinder beaktas när det gäller att minska det inlärningsunderskott som är förknippat med pandemin samt även i projekt som främjar läskunnighet och läsförmåga.

06. Omkostnader för Nationella audiovisuella institutet (reservationsanslag 2 år)

Finansutskottet har flera gånger fäst uppmärksamhet vid det svaga finansiella läget för Nationella audiovisuella institutet (KAVI), vars resurser har varit rätt knappa ända sedan myndigheten inrättades. Dessutom minskades anslagen under de följande fyra åren, varefter KAVI:s budget korrigerades 2019 genom en nivåhöjning, som utgjorde knappt hälften av de genomförda nedskärningarna. Höjningen hjälpte byrån att klara av de värsta ekonomiska problemen. Även om anslagen har ökat något, kommer flera nödvändiga utvecklingsåtgärder i anslutning till olika informationssystem samt behoven att förnya digitaliseringsapparaturen att öka det ekonomiska trycket under de närmaste åren.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 120 000 euro och betonar att finansieringen av utvecklings- och förvaltningscentret bör fås på en hållbar grund.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 7 201 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

16. Extra konstnärss- och journalistpensioner (förslagsanslag)

Anslaget får användas till beviljande av extra konstnärspension som motsvarar högst 51 fulla pensioner, vilket motsvarar tidigare års nivå.

Utskottet ser det som viktigt att pensionerna blir fler, eftersom behovet är klart större än det antal som nu beviljas. Utskottet hänvisar här också till regeringsprogrammet där det sägs att konstnärstipendierna ska bli fler.

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Riksdagen utökade budgeten för innevarande år med 1 miljon euro för utvecklingen av e-biblioteket, genom vilket utvecklingen av kommunernas gemensamma e-bibliotek har inletts. Projektet är unikt och betydelsefullt i fråga om omfattning och genomförande, eftersom det bygger upp ett nytt slags samarbete mellan offentliga och privata aktörer och ett gemensamt ekosystem inom litteratur- och förlagsbranschen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

E-bibliotekets egentliga introduktionsfas inleds hösten 2022 och fortsätter till 2023. Enligt den utredning som fått förutsätter introduktionsfasen ytterligare tilläggsfinansiering på minst 1 miljon euro, som behövs bland annat för licensiering av e-material och för den fortsatta tekniska utvecklingen.

Det gemensamma e-biblioteket ökar kommuninvånarnas jämlika tillgång till digitala tjänster. Utskottet lyfter också i övrigt fram bibliotekens centrala roll när det gäller att främja medborgarnas digitala färdigheter. Genom det digitaliseringsprojekt för de allmänna biblioteken (2019—2020) som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet förbättrades bibliotekspersonalens digitalisering och regionala digitala stödnätverk, men det är också i fortsättningen viktigt att bibliotekspersonalen har möjlighet att upprätthålla sina digitala färdigheter. I praktiken är biblioteken och organisationerna de största producenterna av avgiftsfritt digitalt stöd.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för att fortsätta projektet med det gemensamma e-biblioteket.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 894 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

41. Vissa dispositionsrättsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Kompensation för kopiering för enskilt bruk. Anslaget under momentet är 11 miljoner euro, det vill säga ungefär lika mycket som i år. Kompensation för kopiering för enskilt bruk har föreskrivits som kompensation för att upphovsrättsligt skyddat material enligt lag får kopieras för privat bruk. Detta har en betydande inverkan på ekonomin hos konstnärer med låga inkomster och på flera hundra projekt för produktion av audiovisuella verk och musik och kulturevenemang på olika håll i Finland.

Enligt den utredning som utskottet fått har undervisnings- och kulturministeriet åren 2018—2020 utrett hur systemet med kompensation för privatkopiering fungerar och vilka möjligheter det finns att utveckla systemet. Det vederhäftigaste alternativet har dock visat sig vara att kompensationen fortfarande omfattas av budgetfinansieringen. Enligt den utredning som fått motsvarar lösningen också de synpunkter som mottagarna av kompensationen har (kompensationens nivå och dess förutsägbarhet, den indirekta kompensationens betydelse för upphovsmännens försörjning). Utöver det är den nuvarande kompensationsnivån i förhållande till befolkningsmängden jämförbar med kompensationen i andra länder.

Utskottet anser det vara nödvändigt att den finansiering som anvisats för kompensationsersättning hålls på minst nuvarande nivå (11 miljoner euro) också under följande ramperiod och föreslår att följande uttalande godkänns:

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

Utskottets förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att det i planen för de offentliga finanserna för 2023 —2026 anvisas ett årligt anslag på minst 11 miljoner euro för kompensation för kopiering för enskilt bruk.

Utlåningsersättningar. Ersättningar för utlåning började betalas i Finland 2007 och de steg till den nordiska nivån 2017, då även högskolebiblioteken omfattades av ersättningen. Enligt den utredning som fått håller Finland dock nu på att hamna efter de övriga nordiska länderna, eftersom anslaget för ersättning för utlåning inte har höjts i Finland sedan 2016.

Utlåningsersättningen sträcker sig inte heller till e-böcker eller e-ljudböcker, eftersom ersättningen gäller tryckta exemplar av verk och exempelvis utlåning av ljudböcker i form av cd-skivor eller kassetter. Eftersom utlåningen av e-böcker och e-ljudböcker har ökat kraftigt är det motiverat att ändra författningsgrunden så att upphovsmännen får ersättning för biblioteksanvändningen av sina verk oberoende av publikationsform. För närvarande bestäms de ersättningar som författarna får för användningen av e-material vid bibliotek och streamingtjänster med mera i första hand genom förlagsavtal. Det är dock svårt att uppskatta antalet lånade verk när avtalet ingås.

Utskottet anser det vara nödvändigt att man i fortsättningen utreder bland annat behoven av ändringar i lagstiftningen och behovet av offentlig finansiering. Ärendet är av betydelse också med tanke på det nationella e-biblioteksprojektet.

Utskottets förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att anslagsnivån för ersättning för utlåning höjs så att den motsvarar den nordiska ersättningsnivån och att utlåning av e-böcker och ljudböcker så snart som möjligt omfattas av ersättning för utlåning utan att verksamheten på den kommersiella marknaden för e-material äventyras.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Etablering av modellen med utställningsarvode. Utskottet välkomnar att budgetpropositionen innehåller ett anslag på 1 miljon euro för att etablera modellen med utställningsarvode. Det är fråga om ersättning som betalas till en konstnär för arbete som utförts för en museiutställning. Enligt de erfarenheter som fått har modellen bedömts ha förbättrat konstnärens ekonomiska ställning och underlättat utarbetandet av avtal.

Utskottet anser det vara viktigt att fortsatt finansiering av modellen med utställningsarvode tryggas och att modellens funktion, verkningar och utvecklingsbehov följs upp och utvärderas.

Konsttestarna. Konsttestarna är Finlands största kulturpedagogiska program, som erbjuder alla elever i årskurs åtta i Finland och deras lärare 1—2 besök per läsår för att se konst av hög kvalitet. Verksamheten inleddes 2017 och når årligen över 65 000 personer, från alla kommuner i Finland. Utan externt stöd skulle kommunerna och i synnerhet skolorna i glesbygden inte ha förutsättningar att genomföra motsvarande besök.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

Verksamheten har finansierats med hjälp av stiftelser (Suomen Kulttuurirahasto, Svenska Kulturfonden) och statlig finansiering, men i avsaknad av permanent finansiering riskerar den att upphöra efter vårterminen 2022. Stiftelsernas stöd kan fortsätta om också staten deltar i finansieringen.

Utskottet ökar momentet med 1 350 000 euro för verksamheten Konsttestarna.

Med hänvisning till det som konstateras ovan i 29.01.02 och programmet för utveckling av läskunnigheten ökar utskottet anslaget under momentet med 90 000 euro för upprätthållandet av och informationen om Barnboksinstitutets Lukemo-portal samt med 300 000 euro (för läscentret) för att programmet En läsgåva till barnet ska kunna fortsätta.

Dessutom ökar utskottet momentet med 1 445 000 euro, varav

- 100 000 euro till Statens konstverkskommission för anskaffning av inhemska nutidskonstnärers verk
- 50 000 euro för utveckling av en utställning i Yläneen Luontokapinetti och för en 20-årsjubileumsutställning
- 70 000 euro för att restaurera Krigsskadeståndsfartyget Vega i Jakobstad
- 10 000 euro för verksamheten under Samuelin Poloneesis 50-årsjubileum
- 30 000 euro för verksamheten under Työväen Musiikkitapahtumas 50-årsjubileum
- 45 000 euro till Kemijoen kulttuurituki ry för produktion av Karvalakkiooppera
- 190 000 euro för reparationsunderstöd för föreningshus
- 250 000 euro för att reparera en kulturhistoriskt värdefull hängbro i trä i Autioranta i Haapajärvi
- 90 000 euro för istandsättning av industrihistoriskt värdefulla byggnader i glasbyn i Notsjö
- 200 000 euro för utvecklande av en klimatneutral turnémodell för Suomen Jazzliitto
- 100 000 euro till Women in Film and Television Finland (WIFT) rf för utveckling av jämställdheten mellan könen inom den audiovisuella sektorn
- 100 000 euro för förnyande av utställningen om motorisering vid lantbruksmuseet Sarka i Loimaa
- 30 000 euro för istandsättning av Riuttala allmogemuseum i Kuopio
- 120 000 euro till centret Muisti för krig och fred rf för utveckling av vetenskapskommunikation och ett utställningssystem som betjänar museibranschen.
- 30 000 euro till Etelä-Pohjanmaan Lottaperinne ry för ordnande av arkiv
- 30 000 euro för utveckling av verksamheten vid Sauvon Elävän Kulttuurin Seura ry (SEL-KU).

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 53 640 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1—8 som i RP 146/2021 rd)

(Punkt 9 och 10 som i RP 216/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

11) till genomförande av skolornas konstbesök, för upprätthållandet av och informationen om Barnboksinstitutets Lukemo-portal, för att programmet En läsgåva till barnet ska kunna fortsätta, till Statens konstverkskommission för anskaffning av inhemska nutidskonstnärers verk, för utveckling av en utställning i Yläneen Luontokapinetti och för en 20-årsjubileumsutställning, för att restaurera Krigsskadeståndsfartyget Vega, för verksamheten under Samuelin Poloneesis 50-årsjubileum, för verksamheten under Työväen Musiikkitapahtumas 50-årsjubileum, till Kemijoen kulttuurituki ry för produktion av Karvalakkiooppera, för reparationsunderstöd för föreningshus, för att reparera en kulturhistoriskt värdefull hängbro i trä i Autioranta i Haapajärvi, för istandsättning av industrihistoriskt värdefulla byggnader i glasbyn i Notsjö, för utvecklande av en klimatneutral turnémodell för Suomen Jazzliitto, till Women in Film and Television Finland (WIFT) rf för utveckling av jämställdheten mellan könen inom den audiovisuella sektorn, för förnyande av utställningen om motorisering vid lantbruksmuseet Sarka i Loimaa, för istandsättning av Riuttala allmogemuseum i Kuopio, till centret Muisti för krig och fred rf för utveckling av vetenskapskommunikation och ett utställningssystem som betjänar museibranschen, till Etelä-Pohjanmaan Lottaperinne ry för ordnande av arkiv och för utveckling av verksamheten vid Sauvon Elävän Kulttuurin Seura ry (SELKU). (Nytt)

(Stycke 3 som i RP 146/2021 rd)

72. Utökning av Nationalgalleriets samling (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för anskaffning av inhemska nutidskonstnärers verk.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 839 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

90. Idrottsverksamhet

Utskottet välkomnar att även den planerade nedskärningen av anslagen för idrottsväsendet har dragits in och att idrottsväsendets resurser därmed hålls på samma nivå som i år. Även efter den extra kompensationen minskar anslaget dock något (6,7 miljoner euro), eftersom den tidsbundna finansiering (5 miljoner euro) som anvisats för Rörelse-programmen upphör, och dessutom minskar anslaget för främjande av idrott och elitidrott (1,7 miljoner euro). I enlighet med regeringsprogrammet fortsätter genomförandet av åtgärderna i den idrottspolitiska redogörelsen och tilläggsfinansiering riktas bland annat till föreningar och stöd för effektivisering av grenar. Tilläggsfinansieringen för idrottsakademiverksamheten riktas särskilt till utveckling av tränarnas kompetens.

Utskottet betonar åtgärder för att förbättra den totala idrottsaktiviteten i alla ålders- och befolkningsgrupper, eftersom en stor del av barnen, ungdomarna och vuxna fortfarande rör på sig för lite. Bara ungefär en tredjedel av barn och unga, en femtedel av vuxna och några procent av de äldre rör sig tillräckligt mycket med avseende på hälsoaspekter. Undersökningar har redan visat att en del av befolkningen har minskat sin rörlighet ytterligare på grund av begränsningsåtgärder i

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

samband med coronapandemin. Enligt den inkomna utredningen visade exempelvis befolkningssundersökningen om rörlighet och motion bland studerande på andra stadiet att endast cirka 3 procent av gymnasieeleverna nådde rekommendationen om rörlighet per dag (60 min).

På hela befolkningens nivå orsakar otillräcklig motion extra kostnader som bland annat hänför sig till ökade hälso- och omsorgskostnader och minskad produktivitet. De samhällseliga kostnaderna för en fysiskt inaktiv befolkning uppgår på årsnivå till uppskattningsvis minst omkring tre miljarder euro. Sparpotentialen inom de samhällseliga kostnaderna för fysisk inaktivitet är alltså mycket stor.

Utskottet anser att åtgärder för att minska kostnaderna måste riktas till personer i olika åldrar som rör på sig för lite, varvid man betonar bland annat motionsrådgivning, grupper som sporrar till att röra sig med låg tröskel och olika kamratgrupper. I den nya social- och hälsovårdsstrukturen är det viktigt att säkerställa att de servicekedjor för livsstilsstyrning och motionsrådgivning som redan finns fungerar också i en situation där tjänsterna i fråga överskrider kommungränserna och en del av aktörerna är anställda inom välfärdsområdet, en del hos kommunen och en del hos tredje sektorn.

Utskottet betonar också tväradministrativt arbete som främjar motion och idrott. För att stärka förvaltningsövergripande verksamhet inledde ett nytt samordningsorgan för idrottspolitik (LI-POKO) sin verksamhet vid ingången av 2020. I samordningsorganet finns representanter för nästan alla ministerier samt sakkunnig- och utbildningsorganisationer. Samordningsorganet har utarbetat en handlingsplan för 2021—2023 som omfattar mer än 100 åtgärder. Syftet med dem är att främja olika ministeriers åtgärder som syftar till att öka aktiviteten inom motion och idrott i alla åldersgrupper. Det är också viktigt att genomförandet av handlingsplanen följs upp och vid behov preciseras.

Utskottet anser också att det är viktigt att programmet för främjande av gång och cykling, som finansieras via kommunikationsministeriets förvaltningsområde, syftar till att förbättra förhållandena för gång och cykling i vardagen. Att öka gång och cykling ger positiva effekter bland annat på folkhälsan och trivselen och säkerheten i stadsmiljöer. Det är viktigt att det reserveras långsiktig och tillräcklig budgetfinansiering för genomförandet av programmet för främjande av gång och cykling.

56. Främjande av idrott och elitidrott (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar anslaget under momentet med 200 000 euro för främjande av motionsaktivitet samt för tillägnande och upprätthållande av en motionsinriktad livsstil hos sådana unga som annars inte rör på sig eller rör på sig i liten utsträckning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 700 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga, uppsökande ungdomsarbete och statsandelar till kommunernas ungdomsväsende (reservationsanslag 2 år)

Resurserna för ungdomsarbetet motsvarar innevarande års nivå (ca 81 miljoner euro), men finansieringen på längre sikt beror på kompenseringen av avkastningen av penningsspelsverksamheten, eftersom ungdomsarbetet under tidigare år i huvudsak har finansierats med avkastningen av penningsspelsverksamheten. Effekterna av den minskade avkastningen har redan kompenserats genom att statsandelarna för kommunernas ungdomsarbete och det uppsökande ungdomsarbetet helt och hållet blir budgetfinansierat.

Coronapandemin har påverkat de ungas välbefinnande på många sätt. Enligt den utredning som fåtts har den bland unga ökat stödbehovet, psykiska problem, ensamhet och stress. Också ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten har ökat kraftigt. De ungas situation har också polariserats så att svårigheterna har förvärrats särskilt bland dem som hade utmaningar redan före coronatiden. Också antalet unga som är i behov av stöd har ökat och servicebehoven har blivit mångsidigare.

Utskottet anser att det är nödvändigt att tillgodose servicebehovet och säkerställa tillgången till tjänster. Det är särskilt viktigt att satsa på åtgärder för att förebygga utslagning, eftersom utslagning inte bara orsakar stort mänskligt lidande utan också omfattande samhällsekonomiska förluster. Detta förutsätter tillräckliga missbruks- och mentalvårdstjänster och även andra multiprofessionella tjänster med låg tröskel. Det är också viktigt att följa de nyckeltal som beskriver ungdomsarbetet och polariseringsutvecklingen och att utveckla ungdomsarbetet i en föränderlig omvärld.

Utskottet anser det vara viktigt att verksamheten vid de kommunala verkstäderna säkerställs i den nya social- och hälsovårdsstrukturen, där bland annat arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som ordnas av verkstäderna överförs till välfärdsområdena. Vid godkännandet av lagstiftningen för vårdreformen förutsatte riksdagen att regeringen bedömer behovet av att revidera lagstiftningen om verkstadsverksamheten med hänsyn till samordningen av lagstiftningen inom olika förvaltningsområden, så att verkstadsverksamheten kan genomföras och utvecklas tväradministrativt på ett flexibelt och kundorienterat sätt. Utskottet anser dessutom att det är viktigt att verkstadstjänsternas kvalitet och tillgänglighet säkerställs också under övergångsperioden.

Utskottet ökar momentet med 160 000 euro för att främja ungdomsarbetet och för arbete mot utanförskap bland unga. Utskottet anser det vara viktigt att man vid beslut om understöd fäster uppmärksamhet vid behoven hos Aseman Lapset ry och Keravan Polku ry.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 39 083 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 29

52. Vissa understöd (reservationsanslag 2 år)

Språkboverksamhet. Av anslaget under momentet anvisas 1,150 miljoner euro för samernas kultur- och språkboverksamhet i kommuner inom samernas hembygdsområde, och dessutom anvisas 250 000 euro under moment 29.91.50 för kultur- och språkboverksamhet utanför samernas område. Finansieringen på sammanlagt 1,4 miljoner euro beräknas räcka till för att upprätthålla befintliga funktioner. Det är också i linje med statsrådets principbeslut (2014) om stimulering av samiska språket vars mål är att stegvis öka språkboanslagen till 1,4 miljoner euro.

Utskottet anser det vara bra att anslaget i budgetpropositionen nu motsvarar det mål som anges i det ovan nämnda principbeslutet.

Enligt den utredning som fåtts bör anslaget höjas ytterligare till 1,9 miljoner euro för att det ska motsvara riktlinjerna i rapporten från utvecklingsarbetsgruppen, som blev klar i våras (UKM:s publikationer 2021:25). Detta gör det möjligt att inrätta nya språkenheter och utvidga verksamheten särskilt utanför samernas hembygdsområde. I fortsättningen behövs också satsningar på tillverkning av undervisningsmaterial.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 170 000 euro och betonar att det långsiktiga finansieringsbehovet för språkboverksamheten på samiska ska bedömas i samband med rambeslutet våren 2022.

Företagsverksamhet. Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för företagsbyverksamhet. Företagsbyn är ett lärandemoment kring arbetsliv, ekonomi och samhälle som vänder sig till elever i årskurs sex och nio i grundskolan. Läsåret 2020—2021 fanns det verksamhet i 12 områden i över 200 kommuner och av exempelvis eleverna i årskurs sex nådde den 83 procent.

Dessutom ökar utskottet momentet med 100 000 euro för att främja företagande bland unga.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 578 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 och 2 som i RP 146/2021 rd)

(Punkt 3 som i RP 216/2021 rd)

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde föreslås sammanlagt 2,7 miljarder euro, alltså 6,4 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 30

Framtiden för näringarna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde påverkas av flera förändringsfaktorer, såsom klimatförändringen, konkurrensen om sinande naturresurser, förändringar i värderingar och attityder, den snabba tekniska utvecklingen samt befolkningsstrukturen och urbaniseringsutvecklingen. Vi måste anpassa oss till följderna och se förutom hot även ny potential.

I en föränderlig omvärld blir det allt viktigare att trygga förvaltningsområdets grundläggande uppgifter: livsmedelstrygghet, ett konkurrenskraftigt inhemskt livsmedelssystem, försörjningsberedskap och rent vatten, hantering av djur- och växtsjukdomar, förbättring av naturresursekonominns hållbarhet och konkurrenskraften hos näringar som baserar sig på dem samt utveckling av landsbygdens livskraft.

Jordbrukets lönsamhet

Jordbrukets lönsamhet ger anledning till stor oro inom förvaltningsområdet. Under det gångna året har det blivit ett akut problem, då prisförhållandet mellan input och output kraftigt har försämrats bland annat i och med att gödsel och bränslen blivit dyrare. Lönsamheten har också sjunkit på grund av de sjunkande skördenivåerna till följd av exceptionella väderförhållanden. Lönsamheten på husdjursgårdar, särskilt inom svinuppfödningen, har dessutom i hög grad påverkats av sänkta producentpriser.

Naturresursinstitutet räknar med att företagarinkomsten för arbete och eget kapital i företagarmiljöer 2021 minskar till 476 miljoner euro, vilket är 10 050 euro per företag. Detta är 18,5 procent mindre än 2020, då företagarinkomsten enligt preliminära resultat var 585 miljoner euro.

Förbättrad lönsamhet är ett villkor för fortsatt produktion, tryggad försörjningsberedskap och överlag för den inhemska livsmedelskedjans framtid. Det är också en förutsättning för klimatåtgärder inom jordbruket. Lönsamheten inom jordbruket består av många olika faktorer som alla måste föras vidare.

Dålig lönsamhet återspeglas direkt i gårdarnas likviditet, som måste tryggas snabbt till exempel genom att införa statsborgen för likviditetslån till jordbruket. Detta förutsätter att Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) kapitaliseras.

Utskottet välkomnar att nivån på jordbruksstöden kan bibehållas i det rådande läget. För att förbättra lönsamheten bör stöden dock bättre än för närvarande riktas till aktiv verksamhet. Utskottet stöder således jord- och skogsbruksministeriets planer på att exakt definiera aktiva jordbrukare och inkludera definitionen i stödkriterierna.

Utskottet konstaterar att det effektivaste är att förbättra lönsamheten genom höjda producentpriser och påpekar att matpriserna väntas stiga kraftigt, men samtidigt beräknas företagarinkomsten från jordbruket sjunka ytterligare. Denna motstridiga utveckling måste stoppas genom att man sörjer för producentens ställning i livsmedelskedjan och genom rättvisa handelsmetoder. Det är angeläget att Konkurrens- och konsumentverket och livsmedelsmarknadsombudsmannen aktivt följer hur livsmedelsmarknaden fungerar och snabbt reagerar på marknadsstörningar och missbruk av marknadsställning.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 30

Det är också viktigt att effektivisera varumärkesbyggandet av inhemska produkter och närproducerat som stöder konsumenternas köpbeslut samt att främja livsmedelsexporten och att fortsätta arbetet inom projektet Gemensamt matbord.

Dessutom bör utvecklingsarbetet på de enskilda gårdarna fortsätta, särskilt utvecklingen av ekonomin och produktiviteten i enlighet med bästa praxis, bland annat genom rådgivning och utbildning. Senast nu måste man också fästa uppmärksamhet vid metoder som ger flexibilitet vid förändringar i priserna på produktionsinsatser, såsom grüngödslingsvall, möjligheter till ekologisk produktion samt utnyttjande av organiska näringsämnen och näringsresurser i jordmånen.

Klimatneutralitet

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde spelar en viktig roll när det gäller att uppnå klimatneutralitetsmålet. Enligt utredning till utskottet är jordbrukarna och skogsägarna allmänt taget mycket villiga att göra klimatinsatser. En förutsättning för ett lyckat åtgärds paket är ett lönsamt jord- och skogsbruk, eftersom det i en akut kris är svårt att utveckla verksamheten.

Klimatåtgärderna får inte bekostas av enskilda jordbrukare eller markägare, utan kostnaderna måste kompenseras fullt ut och den gröna omställningen måste genomföras rättvist. Vid utvecklandet av stödsystemen ska styrningen av produktionssätten genomföras på ett konsekvent och sporrande sätt med realistiskt beaktande av möjligheterna att införa anpassningsåtgärder. Samtidigt bör man undvika att öka den administrativa bördan. Balansen mellan klimatåtgärder och ekonomiskt lönsam verksamhet är en stabil grund för hållbart jord- och skogsbruk.

Inom förvaltningsområdet har man inlett flera åtgärder för att nå målet ett klimatneutralt Finland 2035, såsom klimatåtgärds paketet "Fånga kolet" inom markanvändningssektorn. De åtgärder som inletts kommer att ingå i den klimatplan för markanvändningssektorn som är under beredning. I planen fastställs också de ytterligare åtgärder som behöver vidtas inom sektorn. Åtgärds paketet ska samordnas med andra åtgärder och projekt i regeringsprogrammet, såsom programmet för klimatvänlig mat, åtgärds paketet för näringskretsloppet, programmet för utveckling av åkerstrukturen samt åtgärderna för skydd mot översvämningar och vattenhantering på åkrar. Paketet bidrar också till att nå målen i den nationella skogsstrategin 2025 och de anknyttande åtgärderna i EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP).

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att åtgärder som förbättrar jordbrukets lönsamhet påskyndas aktivt 2022, så att produktionens kontinuitet, leveranssäkerheten inom livsmedelsproduktionen och den ekonomiska investeringskapaciteten kan tryggas också i fråga om behövliga klimatåtgärder.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

01. Förvaltning och forskning

05. Naturresursinstitutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 81,3 miljoner euro, alltså 2,1 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2021. Dessutom finansieras verksamheten med extern finansiering. Målet för den är 56,5 miljoner euro 2022.

Naturresursinstitutets forskning är viktig som underlag för beslut. Forskarna förväntas komma med lösningar inom bioekonomi och cirkulär ekonomi, en aktuell lägesbild av användningen av naturresurser och livsmedelstrygghet samt lösningar för riskhantering inom jord- och skogsbruket. Med tanke på den här kärnuppgiften satsar Naturresursinstitutet på att uppdatera och förnya infrastrukturen för forskningen 2021—2024. Budgetpropositionen för 2022 innehåller således 1,0 miljoner euro i tilläggsanslag för investeringar i forskningsutrustning inom jordbruket.

Utskottet välkomnar också att det föreslås 1,4 miljoner euro i tilläggsanslag för fortsatt forskning om minskning av utsläppen från torvmarker. Med hjälp av forskningsdata strävar man efter att precisera utsläppsfaktorerna och skapa en grund för modellering av utsläppen från torvmarker.

Naturresursinstitutets viktigaste finansieringsutmaningar hänför sig till projekt för utveckling av lokaler och till hyreseffekter. Dess nätverk av verksamhetsställen omfattar 25 verksamhetsställen och byggnadsbeståndet är delvis i ombyggnadsfasen. Senatfastigheter ansvarar för ombyggnads- och ändringsprojekt, så det är viktigt att Senatfastigheter har tillräckliga investeringsfullmakter. Ändringarna höjer den årliga hyresnivån för lokaler stegvis och uppgår till 1,1 miljoner euro 2022 och därefter till 2,8 miljoner euro.

Växttorv och torvströ samt produkter med högre förädlingsgrad. Utskottet uttrycker sin oro över att produktionen av energitorv har minskat snabbare än planerat, vilket också påverkar den övriga användningen av torv. I gamla torvutvinningsområden beräknas växttorven och torvströet räcka till för 5—7 år framåt. I nuläget är det ekonomiskt svårt att öppna nya torvutvinningsområden.

Torven har många egenskaper som gör den till perfekt växtunderlag och strö: den är porös, varm och sur plus har god förmåga att binda fukt och näringsämnen. I och med att bakterietillväxt hämmas av surheten har användningen av torv som strö märkbart ökat djurens välbefinnande och minskat bland annat behovet av antibiotika. På plantskolor odlas täckrotsplantor uteslutande i torv. Finland har också kommit längre än många andra länder i utvecklingen av torvbaserade produkter med högre förädlingsvärde, såsom torvbaserat aktivt kol och biostimulerande medel, som har positiva effekter på stresshantering, virusbekämpning och immunsystem¹¹.

Utskottet påskyndar utvecklingen av ersättande alternativ med motsvarande egenskaper. Övergångsperioden bör skötas så att den nytta som utvecklingen av torvprodukter har gett i årtionden inte går förlorad. Utskottet uttrycker också sin oro över de problem som torvproducenterna orsa-

¹¹ Förslag av arbetsgruppen med uppdrag att förbereda åtgärder till stöd för företagare och arbetstagare inom torvbranschen. Arbets- och näringsministeriets publikationer, 2021:24

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

kas av den snabba nedläggningen av produktionen och anser det vara viktigt att de sköts på behörigt sätt.

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet föreslås vara 5,4 miljoner euro, vilket motsvarar 2021 års nivå. Största delen av anslaget delas fortfarande ut i form av allmänna understöd till företag och sammanslutningar som bedriver riksomfattande rådgivning. Avsikten är dessutom att öppna en ansökningsprocess för specialunderstöd, för vilken det reserveras ett lika stort anslag som 2021 (800 000 euro).

Utskottet anser att anslaget under momentet behövs och anser det också viktigt att statsunderstödet beviljas så att det tryggar en rikstäckande rådgivning, särskilt individuell, omfattande rådgivning. Rådgivning enbart på nätet räcker inte till för att trygga utvecklingen av landsbygdsnäringarna. Gårdarna har mångfasetterade ekonomiska problem och produktivhetsproblem som samtidigt påverkar företagens psykiska hälsa. För att identifiera och lösa problemen krävs beredskap att möta företagare och hitta skraddarsydda lösningar, så att de pengar som investeras i rådgivningen får en hävstångseffekt genom förbättrad lönsamhet. Å andra sidan kan man också undvika extra kostnader och personliga konkurser genom att styra verksamheten till kontrollerad nedläggning.

Vid rådgivningen är det dessutom viktigt att främja införandet av miljövänliga produktionsmetoder och gårdsspecifika indikatorer för att klimatåtgärderna inom jordbrukssektorn ska kunna påskyndas för att klimatneutralitetsmålet ska nås. Utskottet välkomnar också att kompetensnätverket Agrihubi inrättades 2021 för att intensifiera rådgivningen och utbildningen för aktörer inom gårdbruks- och trädgårdssektorn.

Utskottet ökar momentet med 210 000 euro, varav 100 000 euro till ProAgria för insamling av information om klimatåtgärder inom jordbrukssektorn och spridning av klimativänliga arbetssätt, 60 000 euro till Suomen Hevostietokeskus ry för rådgivning och utvecklingsarbete och 50 000 euro till Trädgårdsförbundet för trädgårdsföretagens förberedelser inför klimatförändringen och anknytande rådgivning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 566 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 3,8 miljoner euro, alltså 300 000 euro mindre än för 2021. Riksdagens tillägg till momentet har strukits ur propositionen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

4H-ungdomsarbetet stöder barns och ungas fostran till arbete och företagande. Handlingsmodellen Tre steg till arbetslivet tillämpas och organisationens vision är att åstadkomma hållbar tillväxt då man lär sig genom att göra. Det praktiska ungdomsarbetet genomförs av lokala föreningar (218 stycken) på olika håll i Finland. Verksamheten förebygger utslagning, ger möjligheter till fritidsaktiviteter också på landsbygden, främjar de ungas arbetslivsfärdigheter och företagande samt sysselsätter årligen tusentals unga. 4H-verksamheten nådde sammanlagt cirka 120 000 barn och unga år 2020.

Utskottet lyfter dessutom särskilt fram 4H-organisationens modell Taimiteko, där målet är att bromsa klimatförändringen genom att plantera 10 000 hektar ny skog före 2030. Verksamheten är exemplarisk också i internationell skala och utskottet betonar att uppfattningen om finländska ungas klimatgärningar och Finland som ett land som sörjer för skogarnas tillväxt bör stärkas och spridas i större utsträckning än för närvarande.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 105 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

63. Utveckling av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 1,1 miljoner euro för riksomfattande utveckling av byaverksamheten. Intresset för landsbygden har ökat i och med coronapandemin och det ökade distansarbetet har sänkt tröskeln för att flytta ut på landet. Byaföreningarnas verksamhet på lokal nivå och den information de ger om regionen stöder acklimatiseringen och ökar landsbygdens livskraft. Det är viktigt att ytterligare stärka detta arbete och byombudens (inkl. ett särskilt ombud för flyttning till landsbygden) verksamhet.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för statsbidrag till byaverksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 300 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

01. Livsmedelsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För Livsmedelsverkets omkostnader föreslås 79,4 miljoner euro, alltså 4,3 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Största delen av byråns verksamhet är avgiftsfri. Med inkomsterna av den avgiftsbelagda verksamheten täcks 32 procent av utgifterna. Livsmedelsverket har sedan det inrättades (2019) haft ett stort behov av att anpassa verksamheten och ekonomin.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 30

Anpassningen fortsätter systematiskt med betoning på framsyn, prioritering av uppgifter samt långsiktig planering av personalresurser och ekonomiska resurser.

IKT-utgifter. Utskottet uttrycker sin oro över att kostnaderna för underhåll och kontinuerlig utveckling av Livsmedelsverkets informationssystem stiger till följd av den växande datasystemshelheten med tillhörande e-tjänster. Arbetsmängden för underhåll och utveckling som utförs som eget arbete vid verket har ökat med 31 årsverken och upphandlingskostnaderna med 6,7 miljoner euro 2019—2022. Inga permanenta anslagsökningar har anvisats för underhållskostnaderna. Dessutom hänför sig nyttan och kostnadsbesparingarna av utvecklingen och användningen av Livsmedelsverkets e-tjänster endast i fråga om en liten del till Livsmedelsverkets egen verksamhet.

Bekämpning av brottslighet inom livsmedelskedjan. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid bekämpningen av brottslighet inom livsmedelskedjan. Brottsligheten inom livsmedelskedjan är ett globalt fenomen som uppskattas omfatta cirka 30 miljarder euro per år. Brotten motiveras nästan alltid av ekonomisk vinning och en del av brotten medför också hälsorisker för konsumenterna. Bekämpningen är viktig för att skydda konsumenterna och förebygga vilseledande samt för att skydda företag som bedriver laglig verksamhet mot illojal konkurrens och skador på anseendet. I Finland ökar antalet brott som uppdragas varje vecka. Allt oftare är fallen branschöverskridande, vilket förutsätter ett intensivare samarbete mellan myndigheterna. De kan också ingå i internationell brottslighet.

Övervakning av distansförsäljning. Också tillsynen över försäljningen inom distans- och näthandeln är en del av myndighetstillsynen över livsmedelskedjan. Verket har upptäckt att det är lätt att genom en enkel manuell genomsökning som utförs av en enda person hitta 20 webbplatser per dag, där produkter marknadsförs i strid med bestämmelserna. Ibruktagandet av sökrobotar skulle sannolikt öka antalet fall betydligt.

Utskottet anser att det är ett steg i rätt riktning att regeringen i den fjärde tilläggsbudgeten för 2021 ökade anslaget för att stärka brottsbekämpningen inom livsmedelskedjan och tillsynen över distans- och näthandeln med 0,65 miljoner euro. Åtgärderna ska vara tillräckligt kraftiga för att Finland ska kunna undvika de skador på anseendet och de ekonomiska förluster som brottslig verksamhet orsakar. Det är också viktigt att se till att Livsmedelsverkets IKT-system utvecklas och underhålls med tillräckliga resurser.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att Livsmedelsverket anvisas tillräckliga resurser för bekämpning av brottslighet inom livsmedelskedjan och övervakning av distansförsäljning för att skydda lagligen verkssamma företag mot illojal konkurrens samt konsumenter mot hälsorisker och vilseledande.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

47. Utvecklande av livsmedelskedjan (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att anslaget under momentet (ca 4 miljoner euro) behövs för att stödja bland annat måluppfyllelsen i redogörelsen för livsmedelspolitiken. Med anslaget stöds också de åtgärder som ingår i de utvecklingsprogram som gäller den ekologiska branschen och närproducerad mat samt utvecklingen av naturproduktsbranschen. Dessutom stöds utvecklings- och försöksprojekt inom livsmedelskedjan i syfte att utveckla nya innovationer.

Utskottet lyfter särskilt fram den ekonomiska potentialen hos och den växande globala marknaden för extrakt av finsk sprängticka. Premisserna för företagsverksamhet i produktionskedjan främjas bland annat genom varumärkesbyggande, namnskydd, ekologisk certifiering och ökat samarbete mellan företag.

Utskottet lyfter fram projektet Ruoka-akademia som förberetts och samordnats av Arbetseffektivitetsföreningen. Syftet är dels att få de finländska politikerna och främsta målgrupperna att bli mer medvetna om och intresserade av hur den finländska livsmedelskedjan fungerar, dels att förbättra acceptabiliteten för det inhemska jordbruket och livsmedelsekonomin.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro, varav 150 000 euro anvisas till Arbetseffektivitetsföreningen för att fortsätta med projektet Ruoka-akademia och 100 000 euro till Pro Pakuri Finland ry.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 255 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 146/2021 rd)

62. Vissa statsunderstöd (reservationsanslag 2 år)

Utskottet noterar att den afrikanska svinpest (ASF) har spridit sig i Europa under de senaste åren och att den utgör ett växande hot mot vår inhemska svinköttsproduktion och livsmedelsindustri. I Europa har ASF redan orsakat industrin oersättliga ekonomiska skador och om sjukdomen sprider sig till Finland kan det leda till betydande skador och en tillbakagång i den inhemska produktionen under flera år. Projektet för att stärka bekämpningen av ASF bland annat genom att effektivisera informationen om sjukdomen och samordna det praktiska bekämpningsarbetet är nödvändigt, anser utskottet. Projektet hjälper branschen att förebygga och skydda sig mot den risk som sjukdomen medför.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för projektet för att förebygga spridning av afrikansk svinpest i Finland.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 497 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 30,5 miljoner euro, alltså 2,2 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Utskottet anser att anslaget fortfarande ger goda möjligheter bland annat att genomföra utvecklingsprojekt inom flera branscher.

Klimatåtgärder inom markanvändningssektorn. Det föreslås att sammanlagt 22,3 miljoner euro av anslaget anvisas för klimatåtgärder inom markanvändningssektorn i enlighet med regeringsprogrammet. Åtgärderna för ett klimatsäkert jord- och skogsbruk samt förändrad markanvändning och våtmarker syftar till att minska utsläppen, stärka kolsänkorna och kollagren samt främja anpassningen. I programmet ingår också ett forsknings- och innovationsprogram som producerar evidensbaserad kunskap om minskning av koldioxidutsläppen från markanvändningen samt om underhåll och ökning av kolsänkor och kollager.

Skogssektorn är bioekonomins mest betydande bransch, så det är nödvändigt att anslag under momentet också används för projekt som främjar anpassningen av skogsbruket och hanteringen av de risker som klimatförändringen medför samt skogarnas biologiska mångfald. Med hjälp av utveckling av metoder och utbildning kan man inom skogsbruket övergå till mer riktade och varierade avverknings- och odlingsmetoder (riktat skogsbruk) där bland annat jordmånen, naturvärdena och vattenskyddet beaktas i högre grad än för närvarande.

För *återvinning av näringsämnen* föreslås ett anslag på 2,1 miljoner euro som gör det möjligt att fortsätta utvecklingsprojekt som gäller behandling av biomassa, produktion av återvinningsgödsel och vattenrening. Finansieringen har också använts för att främja näringskretsloppet och energiproduktionen inom jordbruket, förbättra statistikföringen av återvinningen av näringsämnen samt för utbildning i återvinningsteman vid läroanstalter inom jordbruksbranschen.

Utskottet betonar också i detta sammanhang särskilt vikten av att utnyttja de näringsresurser som samlats i marken och aktivt utveckla återvinningsgödsel och mer effektivt ta gödseln i bruk. De stigande priserna på traditionella gödselmedel ökar intresset för och efterfrågan på organiska gödselmedel. Vi måste kunna tillgodose efterfrågan.

Avrinningsområdena vid Skärgårdshavet. Utskottet menar att programmet Skärgårdshavet, som regeringen startade i april 2021, är mycket viktigt. Programmet syftar till att minska belastningen från jordbruket i avrinningsområdet och att få bort den här belastningen från Skyddskommisionen för Östersjön HELCOM:s hotspotlista (de största belastningskällorna för Östersjön) senast 2027. Listan utarbetades 1992 och inkluderar fortfarande sammanlagt 42 belastningskällor. Även om användningen av näringsämnen har minskat väsentligt i området de senaste tjugo åren, har koncentrationen av näringsämnen inte minskat nämnvärt på grund av tidigare ansamlingar.

Utskottet hänvisar till moment 35.10.61 i sitt betänkande och konstaterar att en färdplan över de åtgärder som behövs för strykning från hotspotlistan är under beredning inom miljöministeriets förvaltningsområde, där bland annat snabbverkande gipsbehandling genomförs i avrinningsområdet. Jord- och skogsbruksministeriet har särskilt som mål att sänka fosforhalten på åkrar samt

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 30

att bättre än tidigare behandla stallgödsel från stora husdjursproduktionsenheter i området för biogasproduktion och återvinningsgödselfabrikat som på ett kostnadseffektivt sätt kan transporteras till åkrar som behöver näringstillskott. Målet stöds av den ersättning för näringskretslopp för biogas och gödsel som är under beredning och som dock kräver anmälan till EU. En effektiv överföring av gödsel kan också bidra till att minska behovet av att använda torvmarker för spridning av gödsel.

Utskottet anser det vara väsentligt att åtgärderna riktas till de områden där genomslagskraften är störst. Det är också viktigt att fortsätta med de projekt som redan pågår i Skärgårdshavets avrinningsområde, såsom användningen av trä inom vattenförvaltningen. Även andra metoder för att minska näringsbalansen i vattendragen, bland annat vassreducering, riktat fiske och förbättring av åkrarnas växtstatus, är viktiga för den samlade situationen. Det bör finnas tillräckliga ekonomiska incitament för åtgärderna och genomförandet bör främjas också genom rådgivning och utbildning.

Bekämpning av främmande arter. Under momentet finansieras dessutom bland annat bekämpning av främmande arter. Invasiva arter är ett av de största hoten mot den biologiska mångfalden, och därför är det viktigt att effektivisera bekämpningen av dem. Genomförandet av uppgifterna förutsätter samordning på riksnivå samt effektiv informationsförmedling och kommunikation (även NTM-centralernas och Naturresursinstitutets riktade resurser).

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Utskottet lyfter fram att när klimatet förändras och extrema väderleks- och vattenförhållanden blir vanligare ökar behovet av att stödja hanteringen av torka och översvåmningsrisker och underhållet av vattenkonstruktioner. Under momentet föreslås 10,6 miljoner euro, vilket är 2 miljoner euro mer än för i år. Dessutom föreslås 14,5 miljoner euro under moment 30.40.21 (Utgifter för nyttjande och vård av vattentillgångarna), med vilket bland annat vattendragsåtgärder som staten ansvarar för ska finansieras.

Av anslaget under momentet ska 4,9 miljoner euro användas för nya och pågående vattenekonomiska riskhanterings-, istandsättnings-, utvecklings- och försöksprojekt. Finansiella resurser riktas också till skydd mot översvåmningar och vattenhantering på åkrar, såsom planering av avrinningsområden samt ombyggnad och modernisering av skyddskonstruktioner mot översvåmningar.

Programmet för tillväxt och export av vattenkompetens. Utskottet välkomnar att det i anslaget också ingår 2 miljoner euro för programmet för tillväxt och export av vattenkompetens (RRF-finansiering). Programmets totala finansiering är 4 miljoner euro 2022—2024, vilket syftar till en betydande ökning av affärsverksamheten och exportprojekten inom vattensektorn. Den globala affärsverksamheten inom vattensektorn beräknas uppgå till 400—500 miljarder euro per år och branschen växer i takt med klimatförändringen. Bland Finlands affärsmöjligheter har produktion av rent vatten, rening av avloppsvatten och nyttjande av vatten bedömts höra till de främsta. Med finansieringen stöds internationaliseringen av aktörer inom vattensektorn och utvecklas aktörernas kluster för hög kompetens och innovationsplattformar.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

Återetablering av vandringsfiskbestånd. Under momentet finansieras också behövliga fiskeriekonomiska restaurerings-, utvecklings- och försöksprojekt med 3,8 miljoner euro. Med anslaget fortsätter genomförandet av det så kallade Nousuprogrammet, där det genomförs fiskvägar och andra alternativa vandringsvägar i anslutning till fiskens vandring samt undanröjs vandringshinder. Genom programmet stöds också projekt för nedläggning av verksamheten vid små vattenkraftverk och projekt för återställande av vattendrag i anslutning till dem.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för att istandsätta fiskvägen i Strömsberg i Borgå å och fiskvägarna i Kirkonkylänkoski i Kervo å.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 10 836 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 146/2021 rd)

42. Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 8,85 miljoner euro och det är 2,4 miljoner euro mindre än för i år. Anslaget används för ersättningar för skador som inträffat 2021.

Kostnaderna för skador på ren beräknas sjunka till 8,8 miljoner euro 2021, medan de 2020 var uppe i 9,4 miljoner euro. Skador på husdjur, odlingar och bin beräknas stanna under 0,6 miljoner euro. Under momentet betalas dessutom åtgärder för förebyggande och övervakning av skador till ett belopp av cirka 0,75 miljoner euro. EU:s rättsliga grund sätter ett avgiftstak på 10 miljoner euro för ersättningar för skador på ren, och överskjutande ersättningar måste skäras ner. Skador-na år 2021 bedöms dock ligga klart under den fastställda gränsen.

Utskottet anser att det är nödvändigt att de skador som orsakas av skyddade djur ersätts till fullt belopp. Detta bidrar också till acceptabiliteten för rovdjurspolitiken. Finansieringen måste således vid behov ökas i en tilläggsbudgetproposition för 2022. Förebyggandet av skador bör likaså vidareutvecklas och det bör säkerställas att gränsen på 10 miljoner euro inte heller överskrids 2022. För att minska skadorna orsakade av stora rovdjur krävs det bättre fungerande och effektfulla åtgärder än för närvarande.

44. Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Under momentet föreslås 57,1 miljoner euro, vilket är 2,1 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Bevillningsfullmakten föreslås bli 60,2 miljoner euro, vilket enligt utredning till utskottet möjliggör aktiv projektfinansiering 2022. Finansieringen riktas enligt behovskalkylen i de regionala skogsprogrammen till skogsvårds- och skogsförbättringsarbete som utförs av enskilda skogsägare. Arbetenas direkta effekter på sysselsättningen beräknas vara cirka 1 900 års-verken.

År 2021 väntas upp till 10 miljoner euro av de stöd som beviljas med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) bli oanvända, vilket beräknas bero på den livliga virkeshandeln. För att trygga virkesproduktionens hållbarhet är det viktigt att den målsatta tidiga vården av

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

plantbestånd och vården av ungskog genomförs. Detta är av central betydelse också för säkerställandet av tillgången på skogsenergi. Det är således bra att Finlands skogscentral har inlett kampanjen "Fixa min skog" för att uppmuntra skogsägare och skogsfackmän till skogsvårdsarbete.

Utskottet noterar också att arbetsmängden inom byggande och ombyggnad av skogsvägar inte har nått målen under de senaste åren. Detta påverkar på lång sikt vägnas framkomlighet, som möjliggör skogsvårdsarbeten samt avverkning och virkestransporter samt för sin del också en omfattande användning av skogarna för rekreation. Arbetsmängden inom vården av torvmarksskog har likaså minskat på ett oroväckande sätt. Torvmarksskogarna utgör cirka en fjärdedel av Finlands skogar och i vården av dem bör särskild uppmärksamhet fästas vid planeringen av vattendrag och miljökonsekvenser.

Genomförandet av torvmarksskogs- och vägprojekt förutsätter ofta gemensamma åtgärder av gårdarna. Därför är det viktigt att finansieringen av dessa tjänster och tillhandahållandet av dem till skogsägarna är tillräcklig.

Skogsbrukets betydelse

Utskottet betonar att skog som förnyar sig har utgjort grunden för Finlands välfärd i årtionden. Samtidigt är den också en effektiv kolsänka och ett effektivt kollager. En välkött växande skog skapar förutsättningar för skogsindustrins existens och tillväxt. Det är en viktig möjliggörare av arbete och försörjning samt exportinkomster för samhällsekonomin i Finland. Skogsbrukets och skogsindustrins betydelse för Finland kan inte överbetonas i det nuvarande ekonomiska läget och för åtgärderna för att få de offentliga finanserna i balans.

Marknaden för träbaserade produkter beräknas öka med cirka 175 miljarder euro fram till 2035. Konkurrenskraften avgör vilka geografiska områden som kommer att se en tillväxt. Anslaget under momentet (liksom även statsbidraget till Finlands skogscentral under mom. 30.40.46) har en central inverkan på hur skogsägare (inkl. dödsbon) aktiveras till klimatsäker och produktiv skogsvård.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 7,527 miljoner euro och det är 0,5 miljoner euro mindre än för i år. Avsikten är att anslaget huvudsakligen ska användas för genomförandet av handlingsplanen Metso (7,5 miljoner euro).

Utskottet konstaterar att med den föreslagna finansieringsnivån kommer handlingsplanens genomförandegrad att vara endast cirka 80 procent före utgången av 2025. För att målet ska nås krävs det att det årligen finns 8 miljoner euro mer disponibelt för resten av planperioden (2022—2025).

Livsmiljöprogrammet Helmi. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid livsmiljöprogrammet Helmi, som jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet genomför tillsammans. Programmet pågår fram till 2030. De totala kostnaderna beräknas bli 755 miljoner euro (75,5 miljoner euro i genomsnitt per år). Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde är målet

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

att restaurera myrar på privat mark, återställa vattnet till skyddade myrar, iståndsätta fågelvatten utanför skyddsområdena samt restaurera småvatten och deras närliggande avrinningsområden. För jord- och skogsbruksministeriets del fördelas finansieringen på flera olika moment. Under det moment som behandlas 2022 är underskottet 1,9 miljoner euro och under övriga moment (30.01.01, 30.40.22, 30.40.31 och 30.40.46) är tilläggsbehovet sammanlagt 2,3 miljoner euro.

46. Statsbidrag till Finlands skogscentral (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 40,7 miljoner euro, alltså 1,5 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2021. Minskningen beror på att en post av engångsnatur som anvisats för informationssystemet slopas. I praktiken ligger skogscentralens finansiering på samma nivå som i år.

Enligt utredning till utskottet är den föreslagna finansieringen skälig, även om den innebär att prioriteringar måste göras och fokus ställas in på de uppgifter som är viktigast med tanke på hållbarheten hos skogsbruket och näringarna inom sektorn. Finlands skogscentral spelar en betydande roll bland annat när det gäller att aktivera skogsägare och skogsfackmän till skogsvårdsåtgärder.

47. Stöd för beskogning av impedimentmark (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 6,1 miljoner euro i anslag och 8,2 miljoner euro i fullmakt. Enligt budgetpropositionen är avsikten med stödet för 2022 att inleda beskogning på en areal på sammanlagt 3 000 hektar. Ansökan om beskogningsstöd inleddes våren 2021 och i och med den goda efterfrågan på stöd ökades anslagen i den tredje tilläggsbudgeten för innevarande år så att anslaget för 2021 är 2,26 miljoner euro och bevillningsfullmakten 16,4 miljoner euro.

Utskottet anser att stödet är ett behövligt sätt att öka skogsarealen och kolsänkorna. Stöd beviljas för åkrar som inte längre används för jordbruk, för andra öppna områden och för torvutvinningsområden som inte längre används. Fram till utgången av september 2021 hade Finlands skogscentral fått in över 1 400 ansökningar, av vilka största delen (44 procent) gällde tidigare torvutvinningsområden. Allt som allt utgör torvmarkernas andel av ansökningarna nästan 70 procent.

Utskottet håller med om att anslaget för stödbetalningar är knappt tilltaget. Om alla ansökningar som redan är under behandling godkänns, kommer en bevillningsfullmakt på 12,7 miljoner euro att bindas upp enbart för dem.

50. Främjande av vilthushållningen (reservationsanslag 3 år)

Under ledning av jord- och skogsbruksministeriet har det gjorts en utredning om utvecklandet av den riksomfattande museiverksamheten kring jakt och fiske. Utifrån utredningen inleddes förberedelser inför inrättandet av ett nytt slags vildmarks- och naturkulturmuseum. Det ordnades en tävling som utmynnade i att Imatra valdes till placeringsort för museet. Avsikten är att i projektfasen inrätta en ny stiftelse för museet och att tillsammans med Imatra stad inleda planeringen av genomförandet. Under projektet utarbetas en projektplan och ett preciserat lokalprogram, en affärsplan för museet samt preciserade kostnadskalkyler. Utifrån planerna fortsätter också planeringen av projektfinansieringen. Avsikten är att finansieringsansvaret i början av 2024 överförs

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, där även den finansiering som behövs för byggnadsinvesteringar budgeteras.

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro för att starta ett vildmarks- och naturkulturnuseum i Finland 2022—2023.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 14 498 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 11,7 miljoner euro, vilket är 2,0 miljoner euro mer än för i år. Ändringen beror främst på att de influtna fiskevårdsavgifterna ökat till följd av att fritidsfisket ökat. Anslaget används bland annat till lagfäst planering, genomförande, styrning och utveckling av hållbar användning och vård av fiskevatten samt till kostnader för fiskerikontroll. Avsikten med finansieringen är också att uppdatera lax- och havsöringsstrategin samt åtgärdsprogrammet för fisketurismen.

När antalet fritidsfiskare ökar vill utskottet särskilt påskynda genomförandet av utvecklingsstrategin för fritidsfisket. Anslagen för rådgivning och tillsyn måste kunna tillgodose behoven hos nya fiskare. Det är också viktigt att främja yrkesfiskarnas verksamhet för att öka tillgången på inhemsk kommersiellt fångad fisk och trygga framtiden för yrkesfiskare.

Utskottet lyfter dessutom fram vårdfisket och anser det vara bra att en ökande andel av mörtfisket också är kommersiellt lönsamt. En del av fångsten från vårdfiske är dock svår att nyttja i kommersiellt syfte, så stödet till fiskare kommer fortfarande att behövas. Verksamheten bör utvidgas ytterligare och utvecklingsarbetet för att öka användningen av fångsten från reduktionsfiske som livsmedel och foder fortsätta i enlighet med programmet för främjande av inhemsk fisk. Samtidigt finns det möjlighet att effektivt avlägsna fosfor från eutrofierade vattendrag.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro, varav 100 000 euro till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf, 50 000 euro till Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf och 100 000 euro till Pyhäjärvi-institutet för vårdfiske.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 11 975 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

Av anslaget används 100 000 euro för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. (Nytt)

(Stycke 4 som stycke 3 i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 30

62. Främjande av fiskerinäringen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 23,9 miljoner euro, vilket är 2,0 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Som tillägg enligt regeringsprogrammet ingår under momentet tilläggsanslag för förebyggande av sälskador inom yrkesfisket (0,1 miljoner euro) och för åtgärder inom programmet för främjande av inhemsk fisk (0,2 miljoner euro).

Programmet för främjande av inhemsk fisk, som statsrådet godkänt som ett principbeslut (8 juli 2021), är ytterst behövligt och välkommet. Merparten av finansieringen av programmet kommer från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfondens (EMKVR) nationella operativa program. Målet är att fördubbla konsumtionen av inhemsk fisk och att öka exportvärdet åttafaldigt fram till 2035. Utöver värdefisk finns det en särskilt stor potential när det gäller att använda strömming och karpfisk i livsmedel och höja värdet på exporten.

För att öka utbudet är avsikten att femdubbla användningen av strömming och andra fiskarter som inte utnyttjas fullt ut, att fördubbla användningen av annan inhemsk fångad fisk och att tredubbla produktionen av inhemsk odlad fisk utan att äventyra en god vattenstatus. Naturresursinstitutet bedömer att genomförandet av programmet skapar cirka 3 000 nya arbetstillfällen.

För att målen ska nås måste primärproduktionens verksamhetsförutsättningar förbättras avsevärt. Det är viktigt att se till att fiskbestånden förblir livskraftiga, att skador som orsakas av säl och skarv minskas och att fiskens värde ökas, så att näringen är lönsam och attraktiv också för unga. Smidiga tillståndprocesser bör också främjas i syfte att öka fiskodlingen i enlighet med målen.

64. Forststyrelsen

Jord- och skogsbruksministeriet har preliminärt uppställt ett resultatmål för Forststyrelsens affärsverksamhet på 105,2 miljoner euro 2022, vilket motsvarar en avkastning på 4,0 procent på det kapital som investerats i affärsverksamheten. Statsrådet fattar beslut om det slutgiltiga belopp som ska intäktsföras i samband med fastställandet av bokslutet för 2022. Av resultatet 2021 beräknas 109,0 miljoner euro intäktsföras 2022.

Utskottet välkomnar att Forststyrelsens viktiga roll för att trygga tillgången till träråvara, verksamhetens ekonomiska lönsamhet och kraven på biologisk mångfald och klimatresiliens samordnas i affärsverksamheten.

50. Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 8,1 miljoner euro. Jämfört med den ordinarie budgeten för 2021 har riksdagens tillägg av engångsnatur (150 000 euro) strukits ur propositionen.

Anslaget under momentet används för skötsel av de rekreationsområden och statliga strövområden som är i Forststyrelsens besittning samt tjänster och jakt- och fiskeövervakning som stöder naturturismen (inkl. fisketurismen). Den finansierar också fröförsörjningen i norra Finland och delvis uppgifter inom offentligrättsligt fiske, såsom ordnande av avgiftsfritt fiske i övre Lapp-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 30

land. Sedan 2021 har basfinansieringen av jakt- och fisketjänster ökats med 200 000 euro, men i övrigt har basfinansieringen under de senaste åren varit oförändrad.

Utskottet betonar att Forststyrelsens verksamhet bör utvecklas övergripande och jämlikt inom både jord- och skogsbruksministeriets och miljöministeriets ansvarsområden för att trygga högkvalitativa och hållbara tjänster. Miljöministeriets förvaltningsområde ansvarar bland annat för skötseln av nationalparker och historiskt värdefull fastighetsegendom samt turisttjänster i anslutning till dem (55,2 miljoner euro under mom. 35.10.52).

Efterfrågan på tjänster med anknytning till naturområden har ökat på ett glädjande sätt under de senaste åren och coronapandemin ökade antalet besökare ytterligare. Under de kommande åren är det särskilt viktigt att utveckla intelligenta, förutsägbara och hållbara digitala tjänster, till exempel genom hantering av ruscher, planering av parkeringar och digitalisering av vägledningen. Virtualiseringen ökar också tillgängligheten och tillgänglighetsanpassningen när det gäller områden dit det är svårt att ta sig.

Kostnaderna för utvecklingen av digitaliseringen beräknas uppgå till sammanlagt 17,4 miljoner euro under jord- och skogsbruksministeriets och miljöministeriets huvudtitlar 2021—2026, varav jord- och skogsbruksministeriets andel är 25 procent (4,5 miljoner euro). Hela utvecklingspaketet kan inte genomföras med den nuvarande basfinansieringen under momentet.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro, varav 100 000 euro anvisas för underhåll av området för rekreativt fiske i Teerilampi i Seitsemien nationalpark och 100 000 euro för utveckling av infrastruktur för information om saimenvikaren i Saimaa Geopark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 347 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 146/2021 rd)

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen under huvudtiteln uppgår till 3,543 miljarder euro, vilket är nästan detsamma som i den ordinarie budgeten för 2021. Propositionen följer riktlinjerna i regeringsprogrammet och innehåller satsningar på klimatpolitiken och på minskning av utsläppen från trafiken.

Utskottet är tillfreds med att genomförandet av den *färdplan för fossilfria transporter* (Kommunikationsministeriets publikationer 2021:15) som regeringen godkände i juni i fjol inleds i budgeten för 2022. För åtgärderna föreslås för nästa år sammanlagt cirka 75 miljoner euro, varav cirka 52 miljoner euro under kommunikationsministeriets huvudtitel. Av detta allokeras cirka 41 miljoner euro till stöd för den offentliga persontrafiken, och dessutom beviljas 6 miljoner euro i anskaffnings- och konverteringsstöd för fordon som drivs med alternativa drivkrafter och 6,5 miljoner euro för främjande av gång och cykling.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 31

Också finansieringen från EU:s *facilitet för återhämtning och resiliens* riktas till flera moment, bland annat övningsverksamhet inom och forskning om cybersäkerhet och utvecklings- och verifieringsfasen i projektet Digirata samt utvecklande av ett ekosystem för elektrifierad tung trafik. Utskottet välkomnar också att finansiering från faciliteten för återhämtning och resiliens anvisas till främjande av en offentlig infrastruktur för laddning av el och tankning av gas i trafiken (mom. 32.20.47). Syftet med stödet är att öka bland annat antalet laddningsstationer för kollektivtrafiken och antalet tankningsstationer för kondenserad gas (LBG) och på så sätt påskynda en utfasning av fossila bränslen inom transportsektorn. Också en heltäckande tillgång till biodrivmedel bör främjas.

Riksdagen godkände den 1 juli 2021 en redogörelse om *den riksomfattande trafiksystemplanen*. Utifrån redogörelsen utarbetas ett investeringsprogram för statens trafikledsnät 2022—2029. Utskottet anser det vara viktigt att finansieringen av planen säkerställs och påminner om att riksdagen när den godkände den ovannämnda redogörelsen godkände ett ställningstagande där riksdagen förutsätter att statsrådet förbinder sig att iaktta riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen. Dessutom förutsattes det att statsrådet ser till att de anslag som behövs för genomförandet av planen beaktas i planerna för de offentliga finanserna och i budgetpropositionerna (KoUB 17/2009 rd — SRR 2/2021 rd).

Utskottet hänvisar till riktlinjerna i den ovannämnda trafiksystemplanen och anser det också viktigt att utbudet av intelligenta och hållbara metoder inom trafiken bättre än för närvarande fås med i förbättrandet av trafiksystemets effektivitet och produktivitet. Med hjälp av digitaliseringen av trafiken kan man förbättra trafiksäkerheten, reducera utsläppen, minska kostnaderna samt förbättra tjänsterna och skapa nya marknader och exportmöjligheter för företagen. Genom digitalisering av trafiken kan man också effektivt främja den gröna omställningen. Utskottet anser att det vid beredningen av nästa plan för de offentliga finanserna är motiverat att beakta finansiering som främjar dataekosystemet och digitaliseringen inom trafiken.

01. Förvaltning och verksamhetsrådets gemensamma utgifter

02. Kommunikationsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Transport- och kommunikationsverkets omkostnader ökar med cirka 14 miljoner euro jämfört med året innan. Tilläggen föranleds av nya lagstadgade uppgifter eller ändringar i dem, bland annat genomförande av Galileo-systemets PRS-tjänst, utveckling av informationssäkerheten inom kritiska sektorer och ändring av lagstiftningen om transport av farliga ämnen. Dessutom ökas anslaget med 1 miljon euro för genomförande av färdplanen för fossilfria transporter och med 2 miljoner euro för trygghet av verksamheten.

Utskottet fäster särskild uppmärksamhet vid finansieringen av *Cybersäkerhetscentret*, som finns i anslutning till ämbetsverket, eftersom centret i takt med att cybermiljön utvecklats har fått flera nya uppgifter som enligt den utredning som fåtts inte har anvisats tillräckliga resurser.

Cybersäkerheten är en central del av samhällets säkerhet och funktion. I och med digitaliseringen av samhället har hoten mot cybersäkerheten blivit vanligare, och hoten kan också rikta sig mot de

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 31

kritiska samhällsfunktionerna. Därför är det viktigt att statsrådet 2019 godkände statsrådets principbeslut om en strategi för cybersäkerheten i Finland och 2021 statsrådets principbeslut om ett program för utveckling av cybersäkerheten som sträcker sig ända till 2030. Samtidigt med programmet för utveckling av cybersäkerheten utfärdade statsrådet också statsrådets principbeslut om en förbättring av informationssäkerheten och dataskyddet inom kritiska samhällssektorer.

Enligt den utredning som fåtts finns det dock inte tillräckliga resurser för att verkställa dessa principbeslut. För genomförandet av utvecklingsprogrammet föreslås ett anslag på 2,2 miljoner euro, men behovet av nationell finansiering uppgår enligt utredningen till 4,9 miljoner euro per år under perioden 2022—2025. För genomförandet av de åtgärder som föreslås i principbeslutet om en förbättring av informationssäkerheten och dataskyddet inom kritiska samhällssektorer föreslås tilläggsfinansiering på 1,6 miljoner euro, men även detta belopp är enligt den utredning som fåtts alltför litet i förhållande till uppgifterna. Det har bland annat bedömts att nivån på informations-säkerheten och dataskyddet inom social- och hälsovården, energiförsörjningen och vattentjänsterna inte kan utredas i de 15 största kommunerna i Finland, varvid sårbarheterna i tjänsterna inte upptäcks.

Cybersäkerhetscentret har en lagstadgad uppgift att vara certifieringsmyndighet för den nationella cybersäkerheten, och centret har också utsetts till nationell samordningspunkt för EU:s kompetenscenter för cybersäkerhet. För de sistnämnda uppgifterna har det anvisats 750 000 euro i en kompletterande proposition till budgetpropositionen (RP 216/2021 rd).

Utskottet har också gjorts uppmärksam på att allt fler medborgare och aktörer inom samhällets kritiska sektorer behöver hjälp av Cybersäkerhetscentret varje år. Enligt en utredning fanns det till exempel 2015—2019 årligen 4 000—6 000 fall som krävde sakkunnigbehandling inom den så kallade första insatsen, men 2021 var fallen redan före oktober uppe i 20 000.

Med beaktande av Cybersäkerhetscentrets många uppgifter anser utskottet att centrets finansiella bas bör utvärderas och att det bör ses till att centret kan svara på och förbereda sig på de krav och hot som hänför sig till cybermiljön. Man måste också främja den nationella cybersjälvförsörjningsgraden och öka det internationella förtroendet för Finlands säkerhetsmyndigheter. Det är också viktigt att Finland kan dra nytta av den europeiska cybersäkerhetsmarknaden, som beräknas uppgå till rentav över 130 miljarder euro. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att Cybersäkerhetscentralens finansiella bas stärks så att den kan sköta sina uppgifter, genomföra programmet för utveckling av cybersäkerheten och i tillräcklig utsträckning förbereda sig på de krav och hot som hänför sig till cybersäkerhetsmiljön.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 31

10. Trafik- och kommunikationsnäten

20. Basunderhåll av transportinfrastrukturen (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är 1,37 miljarder euro, vilket inbegriper en permanent nivåhöjning på 300 miljoner euro från och med 2020 i enlighet med den parlamentariska arbetsgruppens förslag. Vid dimensioneringen av anslaget har dessutom beaktats den tidigareläggning på 50 miljoner euro från 2022 till 2021 som beslutats i den tredje tilläggsbudgeten för 2021. Med hjälp av den har man bland annat kunnat inleda en del av de mest brådskande reparationerna av broar. Största delen av finansieringen överförs dock till 2022.

Målet är att reparationsskulden ska minska från 2,85 miljarder euro till 2,2 miljarder euro före 2032, men skulden beräknas börja minska först ungefär från och med 2026, då finansieringsnivån i enlighet med Trafik12-planen stiger till 1,45 miljarder euro. Under de närmaste åren beräknas reparationsskulden däremot öka för såväl vägnätets som bannätets del. En särskild utmaning är det ökande behovet av grundliga reparationer av broar och bannät. Bland annat har vintrarna blivit mildare, vilket har ökat tjälskadorna särskilt på grusvägarna men också på belagda vägar. Dessutom ökar också de allt tyngre fordonen slitaget på vägarna. Vägnätets skick spelar en stor roll också för bränsleförbrukningen och utsläppen från den tunga trafiken.

Enligt en inkommen utredning uppgår reparationsskulden för bannätet till cirka 1,3 miljarder euro, varav över hälften (57 procent) hänför sig till huvudlederna. Eftersom cirka 85 procent av prestationerna inom persontrafiken och cirka 90 procent av prestationerna inom godstrafiken sker på huvudlederna, påverkar bannätets dåliga skick i hög grad tågtrafikens funktion. Utskottet anser det vara viktigt att prioritera särskilt de nödvändiga behoven av grundlig reparation av sådana spårförbindelser som är viktiga för näringslivets transporter och att sträva efter att främja dessa reparationer i så rask takt som möjligt. Man bör också utreda möjligheterna kring temapaketet för sådana reparationsprojekt inom bastrafikledshållningen som är brådskande med avseende på näringslivets transporter och som ska inledas snabbt.

Utskottet lyfter också fram behoven att istandsätta det sekundära vägnätet. Enligt en inkommen utredning uppgick reparationsskulden för landsvägarna vid ingången av 2021 till cirka 1,54 miljarder euro, varav cirka 90 procent hänför sig till det omfattande lågtrafikerade vägnätet. Många lågtrafikerade vägar har en central betydelse inom vårt trafiksystem, och de behövs för både persontrafikens och näringslivets behov. Till exempel skogsindustrins transporter använder till stor del det lågtrafikerade vägnätet, som är av central betydelse bland annat för en fungerande virkesförsörjning.

Utskottet utökar momentet med 18 240 000 euro och anvisar det till mindre projekt som förbättrar trafiksäkerheten, verksamhetsmöjligheterna för näringslivet och gång- och cykeltrafiken på olika håll i landet.

Projekten och de anslag som utskottet anvisar för dem är:

- Rv 21/Rv 29, förbättring av rutter för specialtransporter: 250 000 euro
- Lv 9671, Ombyggnadsplan för vägen Korvatunturintie Martti—Tulppio, Savukoski: 200 000 euro

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 31

- Rv 21, förbättring av anslutningarna vid Kolhontie, Övertorneå: 300 000 euro
- Förbättring av rv 4 i Ruikka, Rovaniemi: 650 000 euro
- Rv 8, underfarten vid Tapiontupa, Kalajoki: 300 000 euro
- Lv 8043, ombyggnad av Luohuantie på sträckan Rantsila lv 807–Luohua, Siikajoki: 600 000 euro
- Lv 848, Koiteli—Huttukylätie, planering av gång- och cykelväg, Uleåborg: 200 000 euro
- Lv 18835, förbättring av sträckorna Sarakylä—Kouva, Pudasjärvi—Posio: 300 000 euro
- Rv 5, Planering av gång- och cykelväg på sträckan Junttilantie—Toranki, Kuusamo: 200 000 euro
- Rv 6, Kontinjoki—Karankalahti, belysning 2,3 km, Kajana: 80 000 euro
- Rv 6, Eevala—Kontionjoki, belysning 15 km, Kajana—Sotkamo: 520 000 euro
- Ny beläggning på gång- och cykelvägar i Kajana: 500 000 euro
- Spåravsnittet Karleby-Ykspihlaja, planering av dubbelspår: 50 000 euro
- Förbättring av första avsnittet av lv 17360 (Blaxnäsvägen), Närpes: 160 000 euro
- Lv 8, planering av planskild korsning i Ytterjeppo, Jakobstad: 150 000 euro
- Planering av gångs- och cykelvägar, Åminnevägen och Övermalaxvägen, Malax: 170 000 euro
- Lv 17049, förbättring av Perusvägen, 4,1 km, Kristinestad: 280 000 euro
- Lv 17811, förbättring av Vassorvägen, Vörå: 420 000 euro
- Lv 17379, Planering av reparationen av Hannukselantie, Ilmajoki: 200 000 euro
- Rv 3, arrangemang i korsningen vid Juustoportti, Kurikka: 410 000 euro
- Lv 711, utarbetande av en vägplan för Alajärvi—Ruona, Alajärvi: 250 000 euro
- Lv 607, ökning av slitagebeläggningen på grusvägar, Korpilahti—Petäjävesi, 60 000 euro
- Rv 4, byggande av gång- och cykelväg, Petäjätie och Isoahontie, Viitasaari: 500 000 euro
- Lv 6456, Konginkangas planering/byggande av gång- och cykelväg – rv 4, Äänekoski: 500 000 euro
- Lv 16393, istandsättning av Kurjalanrannantie, Leppävirta: 1 200 000 euro
- Lv 5071, restaurering av Vuonisolahti—Sv 73, Lieksa: 500 000 euro
- Lv 15507, istandsättning av Sarvisalontie, Kesälahti, Kitee: 600 000 euro
- Sv 71 Antola—Toroppala, byggande av gång- och cykelväg, Nyslott: 500 000 euro
- Lv 14821, arrangemang gång- och cykeltrafik på avsnittet Talpionmäentie—Latutie, Villmanstrand: 500 000 euro
- Lv 408 och lv 409 förbättring av gång- och cykelvägens och säkerheten i tätorten, Savitai-pale: 450 000 euro
- Rv 6, förbättring av anslutningarna (3 st.) i Ruokolahti och Parikkala: 350 000 euro
- Lv 370, byggande av en gång- och cykelväg vid Ravikylä, Kouvola: 500 000 euro
- Lv 2623, ombyggnad Ahrola—Mihari, Tavastkyro: 620 000 euro
- Lv 13681, Beläggning av Välskiläntie, Urjala: 300 000 euro
- Lv 13311, beläggning av Alkkiantie, Parkano: 400 000 euro
- Lv 12827, förbättring av Suontaustantie, Vittis: 800 000 euro
- Sv 43, rv 2, byggandet av en cirkulationsplats i slutet av rampen, Harjavalta: 400 000 euro
- Istandsättning av lv 186, Salo: 400 000 euro
- Lv 181 och planering av en cirkulationsplats vid Saustilanties korsning, Sagu: 200 000 euro
- Uppdatering av planerna för gång- och cykelvägen i Prostvik och Nagu centrum (Skärgräddsrutten): 120 000 euro

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 31

- Lv 12631, förbättring av Mjösundsvägen på sträckan Helgeboda—Mjösund, Kimito: 300 000 euro
- Rv 3, planering av den planskilda anslutningen till Moreeni—Rastinkangas och serviceområdet för tung trafik, Tavastehus: 500 000 euro
- Lv 2951, reparation av beläggningen på Mommilantie, Tavastehus och Hollola: 800 000 euro
- Lv 167, belysning på avsnittet Pennala—Renkomäki, Orimattila och Lahtis: 200 000 euro
- Lv 2956, Pyhäniementie—Messilä, planering av gång- och cykelväg, Hollola: 150 000 euro
- Sv 51, förbättring av belysningen på avsnittet Ingå—Karis: 500 000 euro
- Lv 170, Box-Kullo, planering av gång- och cykelväg, Sibbo och Borgå: 250 000 euro
- Lv 11933, reparation av beläggningen på Heikinkyläntie, Lapträsk: 450 000 euro

Utskottet anser att det är nödvändigt att projektet inleds 2023 när planen för byggande av en cirkulationsplats i korsningen mellan lv 181 och Saustilantie har färdigställts. Utskottet hänvisar också till sitt betänkande FiUB 36/2020 rd och anser att det fortfarande är nödvändigt att projektet Pöntäne—Isojokitie i Kauhajoki slutförs och att vägsträckningen lv 301 Keihonen—Suomela i Vesilahti förbättras. I och med att den inhemska turismen ökar är det också viktigt att utveckla Skärgårdsrutten för att främja gång och cykelturism.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 387 239 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 som i RP 216/2021 rd)

(Punkt 2—5 som i RP 146/2021 rd)

(tredje och fjärde stycket som i RP 146/2021 rd)

Fullmakt

(Som i RP 146/2021 rd)

(Tabellen som i 146/2021 rd)

31. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Att främja gång och cykling. Under momentet föreslås en bevillningsfullmakt på 6,5 miljoner euro. Det är knappt 23 miljoner euro mindre än för i år. Det anslag som nu föreslås kommer således att bli betydligt lägre än 2020 och 2021 och också ligga långt från den målnivå på 30 miljoner euro per år som föreslås i de nationella strategierna (programmet för att främja gång och cykling, färdplanen för fossilfria transporter och Trafik12-planen).

Utskottet anser att anslaget är anspråkslöst i förhållande till nyttan av gång och cykling. Bland annat i färdplanen för fossilfria transporter bedöms det att en högklassig infrastruktur för gång- och cykeltrafik är ett av de viktigaste sätten att påverka valet av färdmedel och öka andelen gång- och

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Pääluokka 31

cykeltrafik. En ökning av gång- och cykeltrafiken minskar utsläppen från trafiken och har betydande konsekvenser också för folkhälsan, trafiksystemets funktion samt för trivselen och säkerheten i stadsmiljöerna.

Utskottet lyfter också fram cykelturismens möjligheter och anser att det är viktigt att samordna cykelturismen i hela landet och att utveckla cykelrutterna och vägmärkningen.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för främjande av cykling och med 200 000 euro för verksamheten vid cykelturismcentralen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 37 900 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

Dispositionsplan (euro)

Främjande av gång och cykling samt kommunernas kollektivtrafikprojekt	7 000 000
Trafikflygplatser och flygplatser utanför Finavias flygplatsnät	900 000
Understöd för enskilda vägar och konsumtionsutgifter som föranleds av rådgivning till väglag	30 000 000
Sammanlagt	37 900 000

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

För utveckling av trafikledsnätet anvisas nästa år 478 miljoner euro, vilket är cirka 46 miljoner euro mer än för i år. Den är dock mindre än i Trafik12-planen, där anslagsnivån för utvecklingsprojekt föreslogs vara 546 miljoner euro 2022.

I budgetpropositionen ingår inga nya utvecklingsprojekt, men för närvarande pågår ett betydande antal projekt, sammanlagt 34, vars totala fullmakter överstiger 2 miljarder euro. Av projekten är 19 banprojekt (fullmakterna 1,3 miljarder euro) och 12 vägprojekt (fullmakterna 607 miljoner euro). Dessutom pågår tre farledsprojekt vars fullmakter uppgår till sammanlagt 136,7 miljoner euro. Största delen av projekten kommer att bli klara att användas för trafik under 2022—2025.

Utskottet är tillfreds med hur projektet Digirata framskrider. Projektet har en bevillningsfullmakt på 130 miljoner euro, och finansieringsbehovet beräknas uppgå till 8 miljoner euro nästa år. Genom projektet Digirata ersätts det föråldrade systemet för tågkontroll, men samtidigt kommer man med hjälp av det att i större utsträckning utnyttja digitaliseringens möjligheter för att främja hela spårtrafiksystemets effektivitet och säkerhet.

Utskottet ser också positivt på att behovet av långsiktighet i beslutsfattandet i fråga om trafikledsprojekt tillgodoses i och med Trafik12-planen och investeringsprogrammet i anslutning till den. Samtidigt måste man dock också se till att finansieringen räcker på det sätt som riksdagen förut-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 31

satte när den godkände redogörelsen om trafiksystemplanen. Med beaktande av behoven av att utveckla trafikledsnätet är det också viktigt att se över riktlinjerna från ramförhandlingarna våren 2021. Enligt riktlinjerna riktas ett sparkrav på 110 miljoner euro till momentet för utvecklingsprojekt från och med 2023. Detta skulle försämra Trafik12-planens trovärdighet och försvåra genomförandet av den.

Utskottet betonar också den kontinuerliga och regelbundna uppföljningen av Trafik12-planen för att vid behov snabbt kunna reagera till exempel på näringslivets föränderliga behov.

Utskottet anser att det är viktigt att bannätet utvecklas som en helhet och att underhållet och utvecklingen av det befintliga bannätet inte äventyras på grund av de pågående stora banprojekten. Framför allt måste huvudbanans trafikerbarhet tryggas, och man måste också utnyttja EU-finansiering, särskilt för att finansiera den brådskande förbättringen av stomnätet. Vid förberedelserna inför projektansökningar bör man vid behov bereda sig på ett tilläggsbudgetförfarande för att säkerställa den nationella finansieringen.

Utskottet betonar också i övrigt ett aktivt utnyttjande av EU-finansiering, och det kräver att projektplanerna framskrider så att Finland i takt med att finansiering söks har projekt som uppfyller kriterierna. Det viktigaste finansieringsinstrumentet är Fonden för ett sammanlänkat Europa, vars finansiering för militär mobilitet (Military Mobility) bör utnyttjas fullt ut också bland annat i finansieringen av vägnätet och landsvägsbroar.

Utskottet anser det motiverat att man försöker påskynda planeringen av nya snabba banförbindelser via projektbolagen och att finansieringen av dem behandlas separat från den övriga finansieringen av trafiksystemplanen. De stora banprojekten (Finlandsbanan, Entimmetåget till Åbo, Östlig riktning) är kostnadsmässigt omfattande, och enbart projekteringsskedet tar flera år.

Kostnads-nyttokalkyl. Utskottet anser det vara viktigt att de begränsade resurserna riktas så effektivt som möjligt med avseende på genomslagskraften i samhället så att de stöder målen i trafiksystemplanen. Det är därför viktigt att projektens kostnads-nyttokalkyler har utvecklats och att man har reviderat anvisningarna om dem. Kommunikationsministeriet publicerade år 2020 ett *Ramverk för bedömning av de omfattande ekonomiska effekterna av utvecklingen av trafiksystemet*. Ramverket granskar de konsekvenskedjor som följer av projektens direkta trafikekonomiska konsekvenser och som hänför sig till fastighetsmarknaden, arbetsmarknaden, ackumulation och regional ekonomi. I fortsättningen kommer man också att utveckla systematiska beräkningar och ett nationellt trafikprognosmodellsystem som bland annat förbättrar den trafikhänsynsfulla bedömningsgrunden för projekten.

20. Tjänster inom trafik, transport och kommunikation

50. Statsunderstöd för genomförande av det riksomfattande bredbandsprojektet (reservationsanslag 3 år)

För bredbandsprojektet föreslås ett anslag på 15 miljoner euro nästa år, som finansieras med medel ur EU:s återhämtningsinstrument. Målet är att öka tillgången till snabba bredbandsförbin-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 31

delser för cirka 30 000 hushåll och verksamhetsställen samt att främja byggandet av avancerade kommunikationsförbindelser och möjligheterna för nya områden att få tillgång till den nya tekniken. Det är också möjligt att få stöd för förbindelser till fritidsbostäder, vilket för sin del kan främja boende på flera orter.

Utöver det nationella bredbandsprogrammet stöds utbyggnaden av bredband också genom EU:s jordbruksfond för landsbygdsutveckling, genom vilken man stöder lokala bredbandsinvesteringar, det vill säga så kallade byanätsprojekt. EJFLU-projekten får 16 miljoner euro i finansiering via EU:s återhämtningsinstrument. De olika bredbandsprogrammen kompletterar varandra, och utnyttjandet av dem samordnas nationellt i samarbete med stödmyndigheterna.

Utskottet anser det vara viktigt att bredbandsförbindelserna förbättras i enlighet med de uppställda målen så att alla hushåll i Finland år 2025 har möjlighet att använda förbindelser som ger en överföringshastighet på minst 100 megabit. Enligt en inkommen utredning finns det fortfarande betydande skillnader mellan stadspräglade och landsbygdspräglade områden, särskilt när det gäller tillgången till snabba fasta förbindelser. Som helhet omfattades redan 93 procent av de finländska hushållen av bredbandsförbindelser med en hastighet på 100 megabit i det trådlösa nätet i slutet av 2020, och förbindelser på 100 megabit i det fasta nätet var tillgängliga för 65 procent av hushållen.

Utskottet betonar att det ökande distansarbetet och de digitala tjänsterna kräver heltäckande och tillförlitliga kommunikationsförbindelser i hushållen och företagen. Investeringar i kommunikationsnät skapar också välfärd och konkurrenskraft för hela samhället. Med tanke på pendlingstrafiken och användningen av arbetstiden är det också viktigt att främja nätförbindelserna i tågen.

51. Understöd till tjänster inom trafik, transport och kommunikation (reservationsanslag 3 år)

Trafiksäkerhetsavgift. Meningen är att av anslaget under momentet använda 8,1 miljoner euro för säkerhetsverksamhet inom vägtrafiken som finansieras med de trafiksäkerhetsavgifter för vägtrafiken som influtit under moment 11.19.05. Finansieringen motsvarar nivån för det innevarande året, men är 1 miljon euro mindre än år 2020, då anslagsunderskottet täpptes betydligt bättre med anslag i statsbudgeten.

Det förebyggande trafiksäkerhetsarbetet har sedan 2017 finansierats med en trafiksäkerhetsavgift som tas ut hos försäkringsbolagen. Enligt lagen om trafiksäkerhetsavgift (471/2016) styrs 1 procent av premieinkomsterna av trafikförsäkringarna för motorfordon till främjande av trafiksäkerheten. Enligt en inkommen utredning har premieinkomsten av trafikförsäkringen minskat efter lagens ikraftträdande och uppgick till 718 miljoner euro år 2020.

När riksdagen godkände budgeten för innevarande år förutsatte den att behoven att utveckla säkerhetsverksamheten inom vägtrafiken utreds och att man ser till att finansieringsbasen för trafiksäkerhetsarbetet säkerställs på ett långsiktigt hållbart sätt (FiUB 36/2020 rd — RP 146/2020 rd).

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 31

Utskottet är tillfreds med att social- och hälsovårdsministeriet har inlett ett projekt som syftar till att ändra lagen om trafiksäkerhetsavgift så att trafiksäkerhetsavgiftens belopp höjs i överensstämmelse med finansieringsbehovet för trafiksäkerhetsarbetet.

Utskottet anser att det är nödvändigt att stärka finansieringsbasen. Det är också viktigt att kommunikationsministeriet bereder en trafiksäkerhetsstrategi för åren 2022—2026, vars syfte är att förbättra trafiksäkerheten inom samtliga transportformer. När det gäller vägtrafiken är detta mål särskilt kopplat till EU:s vision att minska antalet dödsfall i vägtrafiken till noll.

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro för att öka det förebyggande trafiksäkerhetsarbetet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 20 741 000 euro.

(Stycke 2—5 som i RP 146/2021 rd)

(Stycke 6 som i RP 216/2021 rd)

Dispositionsplan (euro)

Anskaffnings- och konverteringsstöd	6 000 000
Ekosystem för elektrifierad tung trafik	1 500 000
Säkerhetsverksamhet för vägtrafik	8 600 000
Yrkesutbildning inom järnvägstrafik	841 000
Prisstöd för lotsning i Saimenområdet	3 800 000
Sammanlagt	20 741 000

55. Köp och utvecklande av tjänster inom den offentliga persontrafiken (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är 105,7 miljoner euro. Anslaget används för köp av tågtrafik (30,2 miljoner euro), köp och utveckling av region- och lokaltrafik (32,3 miljoner euro), klimatbaserade åtgärder (20 miljoner euro) samt för stöd för den offentliga persontrafiken i stora stadsregioner (12,3 miljoner euro) och stöd för den offentliga persontrafiken i medelstora stadsregioner (8,6 miljoner euro).

Som helhet är anslaget mindre än under det innevarande året, eftersom budgetpropositionen inte längre innehåller den tillfälliga tilläggsfinansiering som anvisats på grund av coronapandemin eller tidsbegränsad finansiering för åtgärder enligt energi- och klimatstrategin. Å andra sidan har det gjorts små tillägg i anslaget, när bland annat anslaget till stora och medelstora stadsregioner permanent har utökats med sammanlagt 3 miljoner euro som en åtgärd i färdplanen för fossilfria transporter.

Under coronapandemin rasade antalet passagerare inom den offentliga persontrafiken, vilket har haft stora konsekvenser för den ekonomiska situationen för de företag som är verksamma inom

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 31

sektorn. Genom anslag i tilläggsbudgetarna har man strävat efter att trygga servicenivån inom kollektivtrafiken och förhindra att biljettpiserna höjs. Efter att pandemiläget lättade har efterfrågan på kollektivtrafik ökat, även om den ekonomiska situationen för operatörerna inom kollektivtrafiken fortfarande är svag och passagerarefterfrågan inom olika trafikformer fortfarande är betydligt lägre än 2019. Situationen är svårast i trafiken utanför stadsregionerna, där många trafikidkare har avbrutit sin verksamhet efter att efterfrågan rasade.

Utskottet anser det vara viktigt att passagerarvolymerna i kollektivtrafiken och därmed biljettintäkterna åter börjar växa, eftersom en permanent minskning av efterfrågan oundvikligen skulle påverka den servicenivå som kollektivtrafikmyndigheterna kan upprätthålla, och kostnaderna för att ordna trafiken. Under coronapandemin ökade också personbilstrafikens popularitet, och med tanke på efterfrågan på kollektivtrafik är det centralt att få konsumenterna att återvända till kollektivtrafiken.

Det är viktigt för den offentliga persontrafikens attraktionskraft att olika funktioner kan fås lätt och förmånligt. Även resekedjorna bör vara smidiga och konkurrenskraftiga med tanke på tidsanvändningen till exempel i förhållande till användningen av personbil, och informationen om bland annat tidtabeller, priser och resekedjor bör vara lättillgänglig.

Utvecklingen av biljett- och betalningssystemen har dock gått långsamt, och dessutom har coronapandemin för sin del ökat de ekonomiska utmaningarna för aktörerna och försvårat och fördröjt lösningar på riks nivå. Utskottet påskyndar utvecklingen av biljett- och avgiftssystemen samt resekedjorna. Det gör det möjligt att främja kollektivtrafikens attraktionskraft och öka antalet användare.

Om coronapandemin fortsätter finns det skäl att bereda sig på att öka stödåtgärderna för kollektivtrafiken.

Utskottet vill här också lyfta fram taxitrafikens villkor. Lagen om transportservice, som trädde i kraft 2018, har haft kännbara konsekvenser för sektorn, som dessutom i betydande grad har känt av följderna av de restriktioner som berodde på coronan. Taxitrafiken har en central roll som komplement till kollektivtrafiken och för att sköta icke-brådsakande sjuktransporter. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid den allt sämre investeringsförmågan inom sektorn som fördröjer övergången till utsläppssnåla bilar.

Flygtrafik. Flygtrafiken har lidit kraftigt av covid-19-situationen. Minskningen av den internationella trafiken har också lett till att de inhemska flygförbindelserna samtidigt har minskat. På grund av coronasituationen har staten tillfälligt understött flygförbindelserna till flygplatserna i Karleby-Jakobstad, Joensuu, Kajana, Jyväskylä och Kemi-Torneå. Med den tilläggsfinansiering (13,8 miljoner euro) som ingår i den fjärde tilläggsbudgeten för 2021 kan denna flygverksamhet fortsätta till och med augusti 2022.

Utskottet anser det vara viktigt att man i fortsättningen utreder långsiktiga lösningar samt möjligheterna att utveckla nya marknadsbaserade modeller. Flygtrafiken och bibehållandet av flygplatser har en central betydelse för tillgängligheten i många regioner och bidrar till sysselsättningen och ekonomin samt till återhämtningen och konkurrenskraften inom exportindustrin.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 31

Utskottet noterar också att digitaliseringen av flygtrafiken framskrider parallellt med elektrifieringen av andra trafikformer. Dessutom bedöms nätet av digitala flygplatser i framtiden vara ett fungerande sätt att effektivisera rörligheten för såväl varor som människor. Det är således viktigt att man enligt uppgift år 2022 har för avsikt att göra en utredning om elektrifieringen av flygtrafiken och behoven att utveckla laddningsinfrastrukturen på flygplatserna i Finland.

Fullmakt att ingå avtal om köp inom tågtrafiken. I den tredje tilläggsbudgeten för 2021 (Riksdagens skrivelse RSk 20/2021 rd — RP 95/2021 rd) ingick en fullmakt på 289,53 miljoner euro för det 9-åriga avtal om köptrafik som ska ingås mellan kommunikationsministeriet och VR-Group Ab.

Enligt den utredning som utskottet fått är det dock nödvändigt att höja fullmakten, eftersom det på grund av coronapandemin råder osäkerhet om efterfrågan på kollektivtrafik och även om den allmänna kostnadsnivåutvecklingen. Kommunikationsministeriet har uppskattat att det årliga behovet av tilläggsanslag uppgår till 2,7 miljoner euro, varvid det årliga behovet av anslag stiger från det tidigare godkända 32,17 miljoner euro till 34,87 miljoner euro. Avtalets totala anslagsbehov under den 9-åriga avtalsperioden (2022—2030) stiger således från 289,53 miljoner euro till 313,83 miljoner euro.

Ändringen påverkar inte anslaget under momentet.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1—5 som i RP 146/2021 rd)

Fullmakt

Kommunikationsministeriet bemyndigas att ingå (*utesl.*) avtal (*utesl.*) om köp av tågtrafik så att de åren 2022—2030 får föranleda utgifter på högst 313 830 000 euro.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

02. Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen har lämnat en till budgetpropositionen anknyttande proposition med förslag till lag om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (RP 154/2021 rd). Miljöutskottet har gjort en ändring i denna lag (MiUB 10/2021 rd — RP 154/2021 rd), vilket medför en permanent ökning av resurserna för NTM-centralerna i Norra Karelen och Sydöstra Finland med två årsverken (160 000 euro/år). Detta bör beaktas också i nästa plan för de offentliga finanserna 2023—2026. Utskottet ökar momentet med 160 000 euro.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 32

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 194 857 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

03. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 267,7 miljoner euro.

För genomförandet av den nordiska modellen för arbetskraftsservice anvisas 70 miljoner euro i finansiering via EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF). Utskottet anser det vara viktigt att finansieringen av den nordiska modellen för arbetskraftsservice fortsätter med tillräcklig nationell tilläggsfinansiering efter RRF-satsningen.

Målet är att i likhet med de övriga nordiska länderna rikta om Finlands arbetskraftspolitik så att den blir aktiv i stället för passiv och tjänsterna blir mer effektivt riktade. Utskottet välkomnar att modellen ökar det individuella stödet och på så sätt försöker stödja sysselsättningen och förkorta arbetslöshetsperioderna. För att målen med modellen ska nås krävs det dock större resurser än tidigare. Utskottet understryker vikten av att de finansiella resurserna räcker till för att modellen ska kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt.

Den goda praxis och de innovationer som uppstått i kommunförsöken med sysselsättning bör sammanställas och tas i bruk i större utsträckning. Dessutom uttrycker utskottet sin oro över att lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden inom kommunförsöket har fördröjts i vissa situationer.

För att främja arbetskraftsinvandringen föreslås det ett tilläggsanslag på sammanlagt 2,7 miljoner euro för arbets- och näringsbyråernas och Business Finlands omkostnader samt för utveckling av digitaliseringen i syfte att inrätta en stödstruktur, Work in Finland, för att stödja invandring av kunnig arbetskraft. För att påskynda processen för arbetstillstånd skapas dessutom ett nationellt D-visum för längre vistelser, som kan beviljas specialsakkunniga och tillväxtföretagare med två veckors varsel. Utskottet understöder de föreslagna ändringarna och konstaterar att påskyndande av tillståndprocessen och utvecklande av digitaliseringen är mycket viktiga med tanke på en smidig arbetskraftsinvandring. Utskottet uppmuntrar till ökade åtgärder som hjälper företagen att utomlands hitta kompetens som inte finns tillgänglig i Finland. Dessutom bör ytterligare satsningar göras på att utreda frågan om hur utländska examina motsvarar finländska examina, och möjligheterna till fortbildning bör stärkas för att yrkesutbildade personers inresa ska underlättas.

Utskottet välkomnar att man försöker lösa bristen på kompetent arbetskraft genom att öka antalet uppehållstillstånd som beviljas för arbete och studier. Utskottet påpekar dock att det inte räcker med fler uppehållstillstånd. Konkurrensen om kompetent arbetskraft är global, och för att lyckas hålla kvar utländska anställda permanent måste Finland på alla sätt vara en lockande plats när det gäller utbildning, tjänster och andligt klimat.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för tjänsten Välliinputoajat työmarkkinoilla, som samordnar och kombinerar olika tjänster i Södra Savolax.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 32

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 267 929 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

05. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 108,8 miljoner euro.

Största delen av anslaget riktas via Business Finland till innovationsverksamhet och investeringar, internationaliseringstjänster för företag samt projekt- och programverksamhet. Utskottet ställer sig bakom denna inriktning, eftersom innovationer, investeringar och exportfrämjande är viktiga för den ekonomiska tillväxten. Det är ytterst viktigt att finländska företag bedriver mångsidigare exportverksamhet och når framgång i internationella värdenätverk. Finland behöver fler innovativa företag som eftersträvar internationell tillväxt samt utländska företag som investerar i Finland.

För främjande av turismen i Finland föreslås sammanlagt 14,8 miljoner euro. Utöver Visit Finlands basfinansiering på 9,8 miljoner euro består finansieringen av EU:s återhämtningsinstrument på 5 miljoner euro, som riktas till stödjande av hållbar och digital tillväxt inom turistbranschen.

När pandemin avtar och turismen tar fart på nytt är konkurrensen om turister hård. Finland måste i likhet med andra länder återuppbygga sin attraktionskraft på den internationella turistmarknaden. Utskottet betonar att det är viktigt att vidta åtgärder för att göra Finland mera känt och trygga vår konkurrenskraft på turistmarknaden. Enligt erhållen utredning konkurrerar vi i första hand om de europeiska turisternas popularitet, medan det är svårare att nå Finland från andra håll i världen.

Det kommer att ta flera år innan turismen återhämtar sig till samma nivå som före pandemin. I och med pandemin kan man anta att också turisternas behov och önskemål förändras, vilket förutsätter att kompetensen, tjänsterna och verksamhetsmodellerna utvecklas. Utskottet välkomnar i detta läge att branschens konkurrenskraft stärks på lång sikt genom tilläggsfinansiering.

För att stärka Finlands konkurrenskraft och uppkomsten av nya innovationer är det av växande näringspolitisk betydelse att få fler internationella experter till landet. Under momentet föreslås ett anslag på 2,5 miljoner euro för Business Finlands Talent-verksamhet, som främjar internationella experters etablering i Finland. Med Talent Explorer-understöden under moment 32.20.40 stöds företag att anställa sina första internationella experter. Även för utvecklandet av verksamhetsmodellen Talent Hub anvisas anslag under moment 32.30.40, och för utvecklandet av en modell för internationell rekrytering 1,81 miljoner euro under moment 32.01.03. Utskottet välkomnar att den arbetsrelaterade invandringen av experter främjas genom ett flertal varierande åtgärder. Det är också bra att man fäster uppmärksamhet vid integrationen av de internationella studerande och forskare som redan finns här i Finland. Dessutom bör partnerskap mellan utbildningsorganisationer utnyttjas vid rekrytering av utländsk arbetskraft.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 32

10. Utveckling av digitaliseringen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 32,9 miljoner euro, varav 23,4 miljoner euro finansieras via RRF.

Utskottet anser det mycket viktigt att utnyttja digitaliseringen. Digitaliseringen har betydande roll när det gäller att öka effektiviteten och produktiviteten inom den offentliga sektorn. För att få en helhetsbild är det bra att finansieringen av förvaltningsområdets centrala digitala projekt samlas under ett nytt moment.

För närvarande möts inte arbetssökandenas kompetens och företagens behov. För att effektivisera matchningen är det väsentligt att hitta rätt person för arbetet, vilket förutsätter fungerande digitala tjänster. Utskottet ser det som viktigt att det pågående projektet TE Digi helt och hållet förnyar arbets- och näringsstjänsternas system och skapar bättre digitala tjänster för arbetsmarknaden och arbetssökande. Utskottet anser att utvecklingen av informationssystemen spelar en nyckelroll när det gäller att svara på framtida utmaningar.

40. Statsunderstöd till aktörer som främjar en hållbar tillväxtpolitik (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro enligt följande:

- 100 000 euro för Birkalands företagprojekt för att skapa en marknad för ägarväxling för yrkesutövarna.
- 300 000 euro för företagarlostran för unga och för en tjänst för unga som startar företag i Egentliga Tavastland.
- 300 000 euro till sammanslutningen för cirkulär ekonomi Jalotus rf för att utveckla ett center för cirkulär ekonomi och främja innovationer inom cirkulär ekonomi.
- 150 000 euro för ett samarbetsprojekt mellan företagskuvösen BioPaavo och JAMK i Mellersta Finland.
- 150 000 euro för främjandet av Viexpos exportprojekt.
- 150 000 euro för främjande av den finsk-svenska handelskammarens export till Sverige

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 027 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 146/2021 rd)

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

Finland eftersträvar koldioxidneutralitet före 2035, vilket förutsätter att man inom alla sektorer avstår från användningen av fossila bränslen. Detta ambitiösa mål förutsätter en konsekvent och långsiktig klimat- och energipolitik. Finland har här en möjlighet att vara en föregångare när det gäller klimatneutralitet och utveckla lösningar för den globala marknaden. Koldioxidneutralitet kan bli en betydande drivkraft för tillväxt, export och sysselsättning. EU:s återhämtningsfond ger en tillfällig möjlighet att se över incitamenten för tillväxt och förnyelse.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 32

Utskottet betonar att Finland bör eftersträva en verksamhetsmiljö som uppmuntrar till förnyelse samt skapa incitament för investeringar och förnyelse. I Finland behövs det i synnerhet fler företag som bedriver forskning, utveckling och innovationsverksamhet.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

För stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet föreslås föreslås ett anslag på 475,6 miljoner euro och en fullmakt på 572,5 miljoner euro.

Det är välkommet att återhämtnings- och resiliensplanens finansiering inriktas till FoUI-verksamhet 2021—2023. Av medlen under momentet hänför sig 65,9 miljoner euro av anslaget och 234 miljoner euro av fullmakten till helheter som finansieras via EU:s återhämtningsinstrument. Denna finansiering av engångsnatur är den viktigaste satsningen på hållbar tillväxt i budgeten för 2022.

Med tanke på den framtida ekonomiska tillväxten och produktivitetsökningen är det viktigt att öka satsningarna på FoUI-verksamhet. Budgetpropositionen innebär vissa framsteg i fråga om att höja FoUI-finansieringen till fyra procent av bruttonationalprodukten, men det behövs betydligt kraftfullare åtgärder för att uppnå målet.

Kunniga människor är den viktigaste faktorn i utvecklingen av forskning, utbildning och innovationsverksamhet. Enligt uppgift är bristerna i tillgången på kompetent arbetskraft för närvarande ett betydande hinder för tillväxt. Det skapar osäkerhet också när det gäller genomförandet av investeringsplanerna. FoUI-stöden och finansieringen bör vara långsiktiga och förutsägbara för att öka förtroendet och på så sätt stärka tillgången på arbetskraft inom FoUI-verksamheten.

41. Energistöd (förslagsanslag)

Under momentet föreslås 230,6 miljoner euro och i fullmakt 546,3 miljoner euro.

Utskottet välkomnar att bevillningsfullmakten för energistöd föreslås bli höjd till 546 miljoner euro, vilket är 386 miljoner euro mer än 2021, och att energistödet riktas så att det främjar ersättandet av stenkol och torv i fjärrvärmeproduktionen.

Under momentet hänför sig 111,5 miljoner euro av anslaget och 453,2 miljoner euro av fullmakten till investeringar som finansieras via EU:s återhämtningsinstrument. Utskottet anser det viktigt att rikta finansieringen av EU:s återhämtningsinstrument till energistöd, eftersom stödet sporrar till investeringar i ny teknik och investeringar som förbättrar energieffektiviteten i strävan efter koldioxidneutralitet.

47. Främjande av en offentlig infrastruktur för laddning av el och tankning av gas i trafiken (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 13,2 miljoner euro för offentliga projekt för laddning av el och tankning av gas i trafiken.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 32

Elektrifieringen av trafiken och övergången från fossila bränslen har fått en kraftfull start. Syftet med stödet är att öka antalet laddningsstationer med hög prestanda, laddningsstationer för kollektivtrafik, tankningsstationer för komprimerad gas (CBG) och tankningsstationer för kondenserad gas (LBG). Utskottet anser att satsningar och incitament som gynnar infrastrukturen för el och gas i kollektivtrafiken är ytterst behövliga. Enligt uppgift ledde den tidigare stödordningen till att det i vägtrafiken gjordes fler infrastrukturinvesteringar som inte skulle ha gjorts utan stödet.

30. Sysselsättning och företagsamhet

Den ekonomiska återhämtningen efter coronapandemin har varit snabb sedan våren och sysselsättningen har ökat betydligt under första halvåret 2021. Trots det råder det en hög strukturell arbetslöshet på den finländska arbetsmarknaden, och långtidsarbetslösheten har ökat med cirka 40 procent från året innan.

I samband med balanseringen av de offentliga finanserna genom en höjning av sysselsättningsgraden i enlighet med regeringsprogrammet har sysselsättningsmålet höjts från 75 procent till 78 procent. Regeringen har dock samtidigt med de förändringar som balanserar upp de offentliga finanserna och förbättrar sysselsättningen vidtagit åtgärder genom vilka sysselsättningen och de offentliga finanserna försvagas. Nettoeffekten av åtgärder som i och för sig går i rätt riktning minskar således. Utskottet anser att man bör sträva efter beslut som utöver sysselsättningen också stärker de offentliga finanserna. Dessutom betonar utskottet att man utöver sysselsättningsgraden också måste fästa uppmärksamhet vid produktivitetens utvecklingen, företagens förmåga till förnyelse och stärkandet av förutsättningarna för ekonomisk tillväxt.

För närvarande utgör tillgången på kompetent arbetskraft ett betydande hinder för tillväxt.¹² Finland har den största bristen på högskoleutbildade arbetstagare bland OECD-länderna. År 2019 var antalet arbetstillfällen som på grund av brist på kompetent arbetskraft inte kunde besättas 65 000, enligt arbets- och näringsministeriets uppskattning.¹³ Kompetensutveckling och omskolning hör till de viktigaste åtgärderna med tanke på sysselsättningen av arbetslösa och matchningen på arbetsmarknaden. Utbildning kan bidra till att arbetslösa arbetssökandes kompetens och arbetsmarknadens krav möts bättre än för närvarande.

Regeringen har kommit överens om ett elektrifieringsstöd för energiintensiv industri, genom vilket stöd kan beviljas företag 2021–2025 på grund av kostnaderna för utsläppshandeln. Lagberedningen har dock fördröjts, så utskottet hoppas att regeringen ser till att elektrifieringsstödet snabbt kan tas i bruk.

12 Förutsättningar för ekonomisk tillväxt i framtiden: – utgångspunkter, riktningar och lösningar. Stenborg, Markku; Ahola, Ilari; Palmén, Olli; Pääkkönen, Jenni. Finansministeriets publikationer 2021:6. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-504-9>

13 OECD 2019. Investing in Youth in Finland ja TEM (2019): Arbets- och näringsministeriets syn på arbetsmarknaden i Finland <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161398> och EVA Myrskylä Pekka & Pyykkönen Topias (2015): Tulevaisuuden tekijät – Suomi ei pärjää ilman maahanmuuttoa samt ANM (2020): Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2019? <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2015/01/Tulevaisuuden-tekij%C3%A4t.pdf>

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 32

41. Statsunderstöd för sysselsättning av partiellt arbetsföra (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 10 miljoner euro som hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Jobbkanalen Ab (RP 198/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår i riksdagen, stryker utskottet momentet och anslaget under det.

Momentet får följande lydelse:

(Utesl.)

45. Statsunderstöd för skrotning av torvproduktionsmaskiner (reservationsanslag 3 år)

Under momentet beviljas 9,1 miljon euro.

Energianvändningen av torv har sjunkit snabbare än väntat särskilt på grund av det stigande priset på utsläppsrätter, och det finns inte förutsättningar för affärsverksamhet inom energitorvbranschen i samma omfattning som tidigare. Anslaget under momentet ska användas till understöd för skrotning eller överföring till annat användningsändamål av maskiner och anordningar som tillverkats för torvproduktion. Utskottet anser att understöden är viktiga för att underlätta torvföretagarnas svåra situation. Utskottet välkomnar också försöken att hitta nya användningsändamål för materiel som tas ur bruk. Enligt inkommen utredning hindrar ett eventuellt understöd för skrotning inte företagaren från att i fortsättningen vara verksam inom växttorv- och torvströbranschen.

Utskottet påpekar att statsunderstödet i sig inte ger torvföretagaren någon större hjälp, eftersom EU:s regler om statligt stöd begränsar maximibeloppet för det företagsspecifika statsunderstödet till 200 000 euro under tre på varandra följande skatteår, inklusive också andra statliga stöd som beviljats som stöd av mindre betydelse.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 284,5 miljoner euro.

För att sysselsättningsmålet ska nås har regeringen föreslagit ett flertal åtgärder, såsom införandet av den nordiska modellen för arbetskraftsservice, kommunförsöket med arbets- och närings-tjänsterna, förmedlingsbolaget för partiellt arbetsföra, försöket med rekryteringsstöd för små och medelstora företag och en ökning av lönesubventionen. Utskottet stöder budgettilläggen och inriktningen på skötseln av sysselsättningen.

Utskottet upprepar att man relativt snabbt bör få bättre information om effekterna av sysselsättningsfrämjande åtgärder. I den nuvarande situationen, där det finns flera åtgärder, incitament och försök för att förbättra sysselsättningen, anser utskottet att det är viktigt att man satsar på att utveckla verktyg som mäter sysselsättningsåtgärdernas inverkan.

Budgetpropositionen betonar starkt å ena sidan stödjandet av arbetskraftsinvandring och å andra sidan stärkandet av integrationsåtgärderna i samband med arbete. Utskottet instämmer i att sys-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 32

selsättning spelar en central roll i integrationen, och det är bra att satsa på detta. Kostnaderna för integrationsutbildningen beräknas 2022 uppgå till 53,3 miljoner euro. Enligt uppgift är integrationsutbildning som ordnas i form av arbetskraftsutbildning det viktigaste verktyget för integration av vuxna invandrare.

87. Kapitalinvestering i ett aktiebolag som främjar sysselsättningen av partiellt arbetsföra (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 10 miljoner euro som hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Jobbkanalen Ab (RP 198/2021 rd). Eftersom behandlingen av ärendet fortfarande pågår i riksdagen, stryker utskottet momentet och anslaget under det.

Momentet får följande lydelse:

(Utesl.)

50. Integration och internationell kompetens

03. Främjande av integration och arbetskraftsinvandring (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 8,5 miljon euro.

För att regeringens mål för sysselsättningsgraden ska nås måste invandrarnas deltagande på arbetsmarknaden ökas. Utskottet anser att det är ytterst viktigt att stödja sysselsättningen av invandrare.

Med anslagen för främjande av integration stöds och effektiviseras invandrarnas integrering, sysselsättning och delaktighet i det finska samhället. Utskottet anser det vara viktigt att invandrarnas språkkunskaper och yrkesfärdigheter stärks. För att påskynda integrationen och sysselsättningen är det välkommet att invandrarnas tidigare kompetens identifieras bättre. Invandrarnas individuella behov samt tidigare förvärvad utbildning och kompetens bör beaktas bättre. Enligt erhållen utredning finns det bland arbetslösa invandrare många högutbildade personer med en relativt hög sysselsättningspotential.

Utskottet påpekar att integrationen främjas genom samarbete mellan många olika myndigheter och aktörer. I en sådan verksamhetsmiljö bör kommunerna, de framtida välfärdsområdena och staten kunna avtala om samarbete och ordnande av integrationsfrämjande uppgifter på ett flexibelt och effektivt sätt.

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 156,7 miljon euro.

Det anslag för statlig ersättning som föreslås i budgeten är lägre än tidigare, vilket delvis förklaras av att antalet asylsökande som kommit till landet och därmed också antalet asylsökande som

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 33

fått uppehållstillstånd har minskat. Å andra sidan har man i ersättningarna beaktat de ersättningar som betalas till kommunerna till följd av höjningen av flyktingkvoten och för personer som evakuerats från Afghanistan.

Utskottet anser det vara viktigt att bedömningen av hur antalet asylsökande utvecklas ses över tillräckligt ofta, så att säkerhets- och utvecklingsläget i Europas närområden kan beaktas.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Vård och rehabilitering av sanitära olägenheter till följd av inomhusluften har behandlats i de så kallade Majvik 1- och Majvik 2-rekommendationerna. Majvik 2 utarbetades redan för omkring femton år sedan. De gällde endast fukt- och mögelskador, men enligt utredning till utskottet har det senare gjorts en rad undersökningar, översikter och anvisningar om frågor kring inomhusluften och bland annat om hur de sanitära olägenheterna har tagits om hand. Dessutom finns det nu mer kunskap om de multifaktoriella symtomen från inomhusluft. Därför är det motiverat att revidera rekommendationerna och beakta forskningsrön som kommit till senare.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för att revidera Majvik-rekommendationerna. I beredningen av rekommendationen och annat material ska aktuella och heltäckande forskningsrön om vård och rehabilitering av sanitära olägenheter till följd av inomhusluften samt andra frågor om inomhusluften beaktas.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 34 668 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

25. Den riksomfattande informationshanteringen inom social- och hälsovården (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är 41,5 miljoner euro och får användas bland annat för utveckling av Kanta-tjänsterna samt planering och utveckling av riksomfattande informationssystemtjänster inom socialvården. Kanta-tjänsterna är en viktig infrastruktur inom social- och hälsovården. Så gott som alla tjänsteleverantörer är beroende av dem och också allmänheten använder dem i stor omfattning. Därför är det viktigt att det finns tillräcklig kapacitet för utvecklingsbehoven och kostnaderna för att driva Kanta-tjänsterna.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 33

Finansieringen av välfärdsområdenas IKT-ändringskostnader har budgeterats separat under moment 28.70.05, där 170 miljoner euro har reserverats för välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens IKT-kostnader. Med anslaget säkerställs det att välfärdsområdenas informationssystem och informationshantering fungerar störningsfritt vid överföringen av organisationsansvaret. För IKT-utgifter inom ramen för social- och hälsovårdsreformen har det avsatts totalt 410,4 miljoner euro i planen för de offentliga finanserna 2022–2025.

Dessutom har 100 miljoner euro av bidragen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens avsatts för utveckling av digitala tjänster. Av beloppet kommer 20 miljoner euro att anvisas för nästa år.

Allt som allt är satsningarna på digitalisering och utveckling av informationshanteringen betydande, men det måste följas upp regelbundet om anslaget räcker till, eftersom behoven av informationssystem i vårdreformen är omfattande och de binder stora resurser, både personella och ekonomiska. Det är också viktigt att se till att systemen och tillämpningarna är interoperabla och utbyter information sinsemellan och att systemen är tillgängliga. I synnerhet kunskapsledning kräver att välfärdsområdena har korrekt och aktuell information om befolkningens välfärd och hälsa samt om kostnaderna för och effekterna av de social- och hälsovårdstjänster som tillhandahålls.

Vid sidan av projektfinansieringen är det också viktigt att se till att basfinansieringen för att driva tjänsterna är tillräcklig och långsiktig.

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Kvalitetsregister. Utskottet har flera gånger påpekat kvalitetsregistrens stora betydelse för att resurserna inom social- och hälsovården ska kunna användas på ett verkningsfullt sätt och kvaliteten på tjänsterna säkerställas. Också måluppfyllelsen för vårdreformen kräver att kvaliteten och genomslaget kan följas upp bättre. Dessutom är uppgifterna i kvalitetsregistren värdefullt forskningsmaterial.

Riksdagen har redan flera gånger anvisat anslag för utveckling av kvalitetsregister. Också för närvarande utvecklas kvalitetsregisterverksamheten med hjälp av ett tvåårigt anslag (2021–2022) på 1,4 miljoner euro, som riksdagen lade till i budgeten för i år. Målet är att vara förberedd när kvalitetsregistren blir lagstadgad verksamhet. Institutet för hälsa och välfärd har uppskattat att kontinuerlig aktivitet i de tio nationella kvalitetsregistren årligen kräver anslag på omkring 3 miljoner euro.

Social- och hälsovårdsministeriet har arbetat för att nödvändiga anslag ska tas in i planen för de offentliga finanserna, men än så länge har inga permanenta anslag avsatts för verksamheten. Ministeriet har därför inte kunnat utfärda någon förordning om permanent kvalitetsregisterarbete.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 33

Utskottet anser det vara nödvändigt att permanent drift och utveckling av kvalitetsregistren i fortsättningen tryggas och att finansieringen beaktas i planen för de offentliga finanserna. Kunskapsledning är inte möjligt utan den information om vårdens och behandlingens verkningsfullhet som kvalitetsregistren ger. Det är också viktigt att data i kvalitetsregistren är tillgängliga för alla och att de också tillgodoser behoven bland patienter och klienter inom hälso- och sjukvården.

Utskottets förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att den permanenta finansiering som behövs för att inleda kvalitetsregisterverksamhet beaktas, när planen för de offentliga finanserna läggs upp våren 2022.

Forskning i vårdarbete. Utskottet anser också det vara viktigt att tillräckliga resurser avsätts för forskning i vårdarbete. Forskningen inom vårdarbete främjar jämn kvalitet på tjänsterna och stöder evidensbaserat vårdarbete inom specialiserad sjukvård, primärvård och privat sektor. För forskning i vårdarbete föreslås ett anslag på 388 000 euro, som enligt den utredning som fåtts inte räcker till för att anställa den nuvarande personalen. En minskning av personalen skulle fördröja utarbetandet och översättningen av vårdrekommendationerna till svenska.

Utskottet höjer anslaget för forskning i vårdarbete med 200 000 euro bland annat för produktion av material på svenska och utveckling av digitala tjänster.

Samordning av sällsynta sjukdomar. Det finns många kända sällsynta sjukdomar (6 000—8 000) och uppskattningsvis drygt 300 000 finländare har någon sällsynt sjukdom, skada eller missbildning eller något sällsynt syndrom. Behandlingen av dem är fördelad över sjukvårdsdistriktens universitetssjukhus, men därutöver behövs det nationell samordning som skapar strukturer för samarbete mellan olika aktörer och dessutom främjar diagnostisering av sjukdomarna och bedömning av vårdbehovet. Etablering av den nationella samordningen är ett prioriterat område i det nationella programmet för sällsynta sjukdomar 2019–2023. Det finns dock inget separat anslag för verksamheten, med undantag för ett anslag på 250 000 euro som riksdagen avsatte i budgeten för 2021. Enligt uppgifter till utskottet har arbetet nyligen kommit i gång och behovet av tilläggsresurser är fortfarande uppenbart.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för samordning av sällsynta sjukdomar.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 62 526 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

25. Nationella kompetenskluster (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 1,5 miljoner euro, vilket är 5 miljoner euro mindre än för i år. Enligt uppgifter till utskottet står anslag som överförts från tidigare år till förfogande nästa år. Bland annat finns det fortfarande 7 miljoner euro från 2020 och 3 miljoner euro från 2019 i oanvända anslag, som har ombudgeterats i fjärde tilläggsbudgeten för 2021. Anslaget används bland annat till att betala utgifter för samordning av de offentliga biobankernas funktioner och för att

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 33

förbereda och inrätta ett nationellt cancercentrum, ett neurocentrum, ett centrum för läkemedelsutveckling och ett genomcentrum.

Enligt utskottet är det viktigt att förberedelserna för projekten framskrider enligt planerna, eftersom den information som kompetenscentrumen producerar bland annat kan förbättra effekten av behandlingar, kunskapsledningen och tillgången till jämlik vård med utgångspunkt i evidensbaserad kunskap. Verksamheten vid kompetenscentrumen är också till fördel för genomförandet av tillväxtstrategin för forsknings- och innovationsverksamhet inom hälsovårdssektorn.

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Tjänster för mödrar med missbruksproblem. De senaste åren har det avsatts 3 miljoner euro för vård av mödrar med missbruksproblem. Dessutom ingick det i budgeten för i år ett tilläggsanslag på 3 miljoner. Med anslaget stöds utvecklingen av servicesystemet vid övergången till den nya social- och hälsovårdsstrukturen. Målet är mer jämlik vård och rehabilitering samt sammanhållna social- och hälsovårdstjänster på bas- och specialnivå som tillämpas inom alla områden och som både gravida kvinnor med missbruksproblem och småbarnsfamiljer behöver.

Enligt utredning till utskottet har 2021 varit en utmaning med tanke på hänvisning till vård för mödrar med missbruksproblem, eftersom rådgivningsbyråerna och socialt arbete för vuxna och barnskyddet i kommunerna har fungerat bristfälligt till följd av coronan. Det i sin tur har försvårat möjligheterna att hänvisa mödrarna till rehabilitering och ge betalningsförbindelser till privata vårdgivare. För en del privata vårdgivare har läget försvårats ytterligare. Hänvisningarna till vård är få, det är svårare än normalt att få betalningsförbindelser i slutet av året, de mödrar och familjer som hänvisas till tjänsterna är sjukare än vanligt och risken för att rehabilitering avbryts är större än tidigare.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för att trygga fortsatt stöd till gravida kvinnor och barnfamiljer med missbruksproblem.

Utskottet ser det som nödvändigt att tillgången till tjänster för mödrar med missbruksproblem och finansieringen av tjänsterna tryggas hållbart och långsiktigt i den nya social- och hälsovårdsstrukturen. Också samarbetet mellan servicekedjor och aktörer måste fungera smidigt och på lika villkor i välfärdsområdenas servicesystem. Det är likaså viktigt att arbetet för att utveckla vård och tjänster fortsätter i hela landet. Utskottet hänvisar till programmet för statsminister Sanna Marins regering, där regeringen förbinder sig att trygga tjänster och rehabilitering för mödrar och familjer med missbruksproblem.

Mathjälp. I fjärde tilläggsbudgeten för 2020 höjdes stödet för att ordna mathjälp med 2 miljoner euro. Det har gått bland annat till samordning och logistik vid utdelningen av mathjälp, inte till själva anskaffningen av mat. Processen för ansökan om stöd inleddes våren 2021 och stödbesluten har redan till stor del fattats. Stöden får användas hela 2022. Besluten har särskilt beaktat genomsnitt, regional jämlikhet, öppenhet och ändamålsenlig administration i verksamheten.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 33

Finansutskottet har bland annat i sitt betänkande om budgeten för i år (FiUB 36/2020 rd) betonat vikten av att mathjälpen bygger på en hållbar grund och ansett det viktigt att ta fram en handlingsmodell som främjar delaktighet och att de stödbehövande hänvisas till tjänster och insatser.

Utskottet välkomnar att social- och hälsovårdsministeriet har låtit göra en utredning om mathjälpen. Enligt utredningen finns det ett tydligt behov av att samordna och utveckla mathjälpen. Social- och hälsovårdsministeriet har därför startat ett projekt för att förbättra samordningen av mathjälpen tillsammans med organisationerna. Syftet med projektet är att stärka och stödja mathjälpen i hela landet genom att det tas fram en verksamhetsmodell för hur bidrag till mathjälpen i fortsättningen beviljas. Ett mål vid sidan av samordnad organisation är att utveckla gemensamma verksamhetsmodeller, att stärka den landsomfattande täckningen och förbättra mathjälpens koppling till verksamhet som ökar delaktigheten och innehåller funktionella element.

Det är viktigt att fundera på framtida lösningar för mathjälpen i ett läge där omvärlden för hjälpen är stadd i förändring. Bland annat går allt mindre överskottslivsmedel från detaljhandeln till mathjälpen, eftersom butikerna själva vill reducera matsvinnet. Dessutom förändras EU:s livsmedelshjälp i och med den nya programperioden. Den nuvarande livsmedelsdistributionen upphör och de som söker hjälp kan i fortsättningen få betalkort för att köpa livsmedel och basvaror. Stödmottagarna erbjuds samtidigt väglednings och rådgivning.

Enligt uppgifter till utskottet har behovet av mathjälp och besökarna blivit fler till följd av coronaläget. Dessutom diskuteras det för närvarande hur den framtida modellen för mathjälpen ska se ut. Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för riksomfattande utveckling och ordnande av mathjälpsverksamhet för personer i behov av särskilt stöd och anser det vara viktigt att verksamheten fortsätter utan avbrott tills den nya verksamhetsmodellen införs.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 652 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

53. Militärunderstöd (förslagsanslag)

När riksdagen godkände regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 11 § i militärunderstödslagen höjde den det föreslagna skyddade beloppet från 200 till 300 euro (ShUB 32/2021 rd — RP 200/2021 rd). Därmed ökar statens utgifter från 200 000 till 300 000 euro.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 17 100 000 euro.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 33

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

20. Utkomstskydd för arbetslösa

Bättre arbetslöshetsförmåner för konstnärer. Utskottet hänvisar här till sitt betänkande om den första tilläggsbudgeten för (FiUB 2/2021 rd—RP 17/2021 rd) och betonar också i detta sammanhang att den sociala tryggheten för konstnärer måste förbättras och att missförhållandena med jämkning av upphovsrättsersättningar och arbetslöshetsförmåner likaså måste avhjälpas. Riksdagen godkände också ett uttalande utifrån betänkandet. Enligt uttalandet måste regeringen vidta åtgärder för att förbättra villkoren för jämkning av arbetslöshetsförmåner och rätten till arbetslöshetsersättningar för arbetslösa upphovsmän och konstnärer som har rätt till upphovsrättsersättning.

Enligt uppgifter till utskottet har social- och hälsovårdsministeriet gjort en utvärdering av hur arbetslöshetsförmånerna har utvecklats i samband med upphovsrättsersättningar. Ministeriet föreslog ett tillägg på 0,5 miljoner euro under moment 33.20.50 och 33.20.52 i budgeten för 2022 för att jämkning av upphovsrättsersättningar inom utkomstskyddet för arbetslösa ska kunna slopas, men frågan har än så länge inte avancerat. Utskottet anser det nödvändigt att frågan beaktas våren 2022, när planen för de offentliga finanserna upprättas.

50. Stöd till veteraner

Sammanlagt anvisas 192,7 miljoner euro i stöd till veteraner. Detta är cirka 20 procent mindre än i år, eftersom krigsinvaliderna och frontveteranerna beräknas bli färre när medelåldern redan är omkring 96 år. På grund av sin höga ålder behöver veteranerna emellertid mer omsorg och insatser än tidigare.

De senaste åren har veteranförmånerna förbättrats på många sätt. De största ändringarna är att frontveteranerna fick avgiftsfri hemservice från och med den 1 november 2019 och att fronttillägget höjdes från 50 till 125 euro i månaden från och med den 1 april 2020. Vidare har invaliditetsgraden för krigsinvalider sänkts från 20 till 10 procent och rehabiliteringsvillkoren för krigsinvaliders makar förbättrats genom att invaliditetsgraden för krigsinvalider har sänkts från 50 till 30 procent.

För tjänster som frontveteraner får i hemmet har det för nästa år reserverats 118,2 miljoner euro och anslaget beräknas för närvarande räcka till. Å andra sidan har veteranernas funktionsförmåga och hälsotillstånd försämrats under pandemin och det är därför svårt att uppskatta rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringskostnaderna.

Utskottet anser det vara viktigt att följa upp hur väl finansieringen räcker till. Likaså måste tillgången till tjänster och ett smidigt samarbete mellan aktörerna också säkerställs när välfärdsområdena inleder sin verksamhet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 33

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig finansiering till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå samt forskning på universitetsnivå inom socialt arbete (fast anslag)

Anslaget under momentet uppgår till 25 miljoner euro, varav 4 miljoner euro får användas för forskning på universitetsnivå inom socialektorn. Anslaget har minskat avsevärt, eftersom det vid millennieskiftet var omkring 90 miljoner euro och 2009—2011 fortfarande 40 miljoner euro. Samtidigt har den nationella finansieringen av forskning, utveckling och innovation ökat och finansieringen av forskning består i allt högre grad av externa forskningsmedel. Samtidigt har kostnaderna för forskning stigit. Exempelvis visar en utredning från HUS att andelen indirekta kostnader utgör två tredjedelar av de totala utgifterna för forskning och undervisning. Hittills har de indirekta kostnaderna kunnat vara osynliga, när kommunerna har finansierat vård och forskning, men i den nya social- och hälsovårdsstrukturen är läget ett annat.

Riksdagen har i flera sammanhang uttryckt sin oro över hur det i fortsättningen ska säkerställas att forskningsanslagen är tillräckligt stora och långsiktiga. Också de anslag som kommunerna och sjukvårdsdistrikten för närvarande använder för forskning, utveckling och innovation inom social- och hälsovården kommer att föras över till välfärdsområdena, om anslagen hänförs till kostnaderna för social- och hälsovård. Men bland annat det faktum att välfärdsområdena ska finansieras med generella medel ökar oron för kontinuiteten och anslagsnivån.

När riksdagen antog propositionen om att inrätta välfärdsområdena och vissa andra frågor godkände den ett uttalande. Där förutsatte riksdagen att speciallagstiftning om utbildning, forskning, utveckling och innovation inom social- och hälsovården och finansieringen av den föreläggs riksdagen så att den kan träda i kraft innan social- och hälsovårdsreformen införs. Regeringen måste garantera universitetssjukhusen möjlighet att fortsätta bedriva vetenskaplig forskning och producera grund- och specialiseringsutbildning. Vidare förutsatte riksdagen att nivån på forskningsfinansieringen inom socialvården tryggas och att det inom socialvården skapas verksamhetsstrukturer som motsvarar universitetssjukhusen och som stöder utvecklingen av tjänster, forskningen och utbildningen (ShUB 16/2021 rd — RP 241/2020 rd).

Social- och hälsovårdsministeriet har börjat bereda frågan på tjänstens vägar i enlighet med uttalandet. Den pågående beredningen fokuserar på att säkerställa att de framtida välfärdsområdena och universitetssjukhusen har möjlighet att bedriva forskning och utveckling i enlighet med de nationella strategiska målen.

Utskottet anser det vara viktigt att propositionerna om författningsändringar lämnas till riksdagen i god tid innan välfärdsområdena inleder sin verksamhet. Vidare hänvisar utskottet till det som sägs ovan och understryker också här betydelsen av kvalitetsregister, nationella kompetenscentrum och forskning i vårdarbete för att högkvalitativa och verkningsfulla social- och hälsovårdstjänster ska kunna ordnas och tas fram.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 33

35. Statlig finansiering till studerandehälsovård som ordnas av Studenternas hälsovårdsstiftelse (reservationsanslag 2 år)

Folkpensionsanstalten har sedan den 1 januari 2021 ansvarat för att ordna hälso- och sjukvård för högskolestuderande i hela landet och Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS) för att producera tjänsterna. Regeringen föreslår ett anslag på 65,8 miljoner euro för Studenternas hälsovårdsstiftelse och bedömer att det räcker till om bland annat det uppskattade antalet studerande realiserar. Enligt budgetpropositionen uppgår de godtagbara totala kostnaderna för studerandehälsovården till uppskattningsvis 81,6 miljoner euro.

Utskottet understryker vikten av adekvata mentalvårdstjänster, eftersom de studerandes behov av hjälp och stöd har ökat ytterligare under coronapandemin. Preliminära resultat från en studie om högskolestuderandes hälsa och välbefinnande (KOTT) publicerades sommaren 2021 och visar bland annat att över hälften av högskolestuderande har upplevt att känslan av ensamhet har ökat. Också kontakterna med vänner och släktingar har minskat och cirka 70 procent av respondenterna uppger att studierna försvårats under coronaepidemin.

Utskottet anser det vara viktigt att också följa upp hur utbredd servicen är, eftersom de studerande inte alltid bor på studieorten när de bedriver flerforms- och distansstudier. Också utbytesstuderandes möjlighet att få tjänster måste utredas, eftersom utbytesstuderande för närvarande inte har rätt att anlita Studenternas hälsovårdsstiftelse.

39. Utvecklande av servicestrukturen (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet (132,4 miljoner euro) får användas bland annat för att trygga lika tillgång till basservice, förbättra vården och omsorgen om äldre och verkställa en förvaltningsövergripande strategi för psykisk hälsa. Projekten fokuserar särskilt på åtgärder som främjar tillgången till tjänster inom primärvård, socialvård, mentalvård och multidisciplinär rehabilitering. Rent konkret förbättras tillgången till tjänster bland annat genom att vårdgarantin inom primärvården skärps, det förebyggande och proaktiva arbetet stärks och kvaliteten och effektiviteten i vården förbättras.

Vårdgarantin

Utskottet välkomnar att propositionen om en skärpning av vårdgarantin avancerar och sändes på remiss i mitten av november. Tanken är att en proposition lämnas till riksdagen i februari-mars 2022 och att de skärpta tidsfristerna inom vårdgarantin enligt utkastet till propositionen träder i kraft den 1 april 2023. I planen för de offentliga finanserna har det avsatts 45 miljoner euro för reformen. Dessutom beslutade regeringen i budgetmanglingen i höstas reservera ytterligare 50 miljoner euro i tilläggsanslag i ramen för 2023.

Utskottet understryker vikten av att kostnadseffekterna av reformen utvärderas noggrant och att tillräckliga resurser tryggas för att välfärdsområdena ska ha realistiska möjligheter att klara av de lagstadgade skyldigheterna. Även om reformen medför extra kostnader, minskar inte bara mänskligt lidande av tidig vård utan också behovet av tuffare och dyrare behandlingar till följd av fördröjd vård. För snabbare tillgång till vård krävs det dels att det finns tillräckliga personalresurser,

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 33

dels också att flera nya arbetssätt införs, bland annat att de preventiva åtgärderna stärks, att problem bättre kan upptäckas i ett tidigt stadium och att digitala tjänster och kunskapsledning byggs ut. Dessa åtgärder främjas också med bidrag från Finlands program för hållbar tillväxt, där 125 miljoner euro nästa år avsätts för att förbättra tillgången till social- och hälsovård och höja kostnadseffektivitet i vården (moment 33.60.61).

Utskottet påminner också om att coronapandemin fortgår och att kostnaderna för epidemin stiger. Kommunfältet fick betydande stöd 2020 och 2021, men det är fortsatt viktigt att uppskatta behovet av tilläggsanslag och se till att sjukvårdsdistrikten kan möta det tryck som ökningen i icke-brådskande vård medför och se till att vårdköerna avvecklas. Kostnaderna för coronapandemin har varierat mycket i kommunerna och sjukvårdsdistrikten och det måste beaktas i fördelningen av stöd.

Mentalvårdstjänster

Utskottet lyfter särskilt fram problemen med tillgången till mentalvårds- och missbrukstjänster. Mentalvården var belastad redan före coronaepidemin, men situationen har förvärrats ytterligare under coronarestriktionerna, när tillgången till vård har minskat och behovet samtidigt ökat. Enligt vad utskottet erfar har besöken för psykiska problem ökat inom primärvården, men också de som väntar på specialiserad psykiatrisk sjukvård har blivit betydligt fler i år. Symtomen på depression och ångest har ökat under coronaepidemin i alla åldersgrupper, framför allt bland unga. Minskningen av vårdkontaktarna och annat socialt stöd har också ökat belastningen på anhöriga och familjer. I och med att coronaepidemin drar ut på tiden bedöms behovet av mentalvårds- och missbrukartjänster öka ytterligare.

Det är viktigt att satsa på att förbättra mentalvården för att minska mänsklig nöd. Men det är lika viktigt för samhällsekonomin, eftersom de direkta och indirekta kostnaderna för psykisk hälsa i Finland enligt en rapport från OECD hör till de största i OECD-länderna, omkring 11 miljarder euro årligen. Insatserna för att förbättra den psykiska hälsan och förebygga problem har ökat bland annat tillgången till arbetsföra arbetstagare och de stöder på så sätt regeringens mål att uppnå hög sysselsättning och hållbara offentliga finanser.

Utskottet anser det vara viktigt att tillgången till missbruks- och mentalvårdstjänster inom primärvården och tjänsterna på basnivå för barn och unga förbättras som ett led i programmet för framtidens social- och hälsocentraler. Det är extra viktigt att stärka de förebyggande tjänsterna med låg tröskel och att säkerställa god tillgång till tjänster inom missbruksvård och socialt arbete vid sidan av dem. Även digitala lösningar spelar en viktig roll för att säkerställa tillgänglighet och jämlikhet i vården. Det är också nödvändigt att vården på basnivå av psykiska störningar ingår i den planerade vårdgarantin för primärvården. Det förutsätter också satsningar på personalutbildning.

Barn och barnfamiljer

Utskottet hänvisar till utlåtandet från social- och hälsovårdsutskottet (ShUU 16/2021 rd) och understryker vikten av att det finns tillräckliga resurser för förebyggande basservice för barn och barnfamiljer, däribland rådgivningsbyråer och familjetjänster, för att stödja barns, ungas och fa-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 33

miljers välfärd. Vidare välkomnar utskottet att budgetpropositionen avsätter 20 miljoner euro för att utveckla barn- och familjetjänsterna. I enlighet med regeringsprogrammet kommer det följaktligen att vidtas åtgärder som främjar familjernas välfärd och som förebygger och rättar till problem i familjer. Vidare fortsätter programmet för utveckling av barn- och familjetjänsterna (moment 33.03.31). Även elev- och studerandevården samt stödet till småbarnspedagogiken stärks.

Utskottet påpekar att restriktionerna och de inskränkta insatserna till följd av coronaepidemin samt den ökande ojämlikheten har negativa och långvariga effekter för barns, ungas och barnfamiljers välfärd. Effekterna av coronaepidemin bör följas upp och man bör vara beredd på att följderna av epidemin ytterligare kan öka bland annat behovet av barnskydd och andra stödåtgärder.

Äldreomsorg och närståendevård

För att förbättra vården och omsorgen om äldre har det redan införts bestämmelser om dimensioneringen av personalen inom dygnetruntvården och bland annat om införande av RAI-systemet för bedömning av servicebehovet hos äldre. Målet med reformens andra fas är i synnerhet att förbättra kvaliteten på och tillgången till service i hemmet och att öka mångfalden i äldres boende. Också det förvaltningsövergripande åldersprogrammet och kvalitetsrekommendationen stöder arbetet för att utveckla äldreomsorgen. Avsikten är att utifrån resultaten och erfarenheterna bereda ett principbeslut av statsrådet som stakar ut riktlinjerna för utvecklingsarbetet fram till 2030.

Tillgången till personal är en viktig smärtpunkt inom äldreomsorgen, eftersom bland annat behovet av personal inom social- och hälsovårdssektorn ökar till följd av vårdardimensioneringen samtidigt som antalet klienter som har rätt att få tjänsterna blir fler. Sakkunniga bedömer att problemet med tillgång till personal rentav kan leda till sämre tillgång till vård dygnet runt, eftersom vårdenheterna för att nå den lagstadgade personaldimensioneringen kan bli tvungna att begränsa antalet klienter.

Även arbetet med att utveckla hemvården förutsätter att det säkerställs att det finns tillräckligt med personal, men vid sidan av det behövs det också bra planering av hembesök, gott ledarskap, utnyttjande av teknik, fungerande vikarierutiner osv. Också de resurser som behövs för att utveckla hemvården måste bedömas omsorgsfullt. Dessutom måste det säkerställas att det finns adekvata resurser. Likaså måste man se till att tröskeln för att få vård i hemmet inte blir för hög för att personalresurserna eller de ekonomiska resurserna är för små.

Utskottet pekar på behovet av att utveckla närståendevården, en åtgärd som ingår i programmet för framtidens social- och hälsocentraler. Vidare konstaterar utskottet att belastningen på social- och hälsovården vore ohållbar utan närståendevårdarnas arbetsinsats, eftersom närståendevårdarna och andra närstående enligt en rapport ansvarar för 80 procent av vården. Enligt en undersökning från 2020 (Kunnallisalan kehittämiskeskuksen julkaisu 36/2020) skulle kostnaderna för vård av äldre utan hjälp av anhöriga vara 3,1 miljarder euro högre än i dag.

Utskottet anser det vara viktigt att särskilt uppmärksamma närståendevårdarna och deras villkor i den nya vårdstrukturen, som ger möjligheter att göra relationen mellan närståendevårdare och vårdtagare mer jämlik. Vårdarvodena och stödkriterierna måste samordnas i välfärdsområdena och adekvata anslag för verksamheten måste säkerställas så att samordnade kriterier inte resulterar i

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 33

rar i sänkta arvoden för närståendevårdarna. Närståendevården har stor betydelse som komplement för dyr institutionsvård och dess betydelse fortsätter att öka i och med att befolkningen åldras. Därför är det nödvändigt att i fortsättningen samordna kriterierna i hela landet.

Tillgången till social- och hälsovårdspersonal

Enligt vad utskottet erfar försvåras tillgången till tjänster redan nu i hela landet av den allvarliga personalbristen inom social- och hälsovårdspersonalen. I dagsläget behöver kommunerna sina personalresurser inte bara för social- och hälsovård utan också i stor omfattning för att förbereda starten för välfärdsområdena. Dessutom krävs det nyanställningar när befolkningen åldras och behöver mer vård. De bindande och gradvis skärpta personaldimensioneringarna har samma effekt. Också belastningen och de låga lönerna inom vårdsektorn gör arbetet mindre attraktivt.

Bristen på arbetskraft har förvärrats under 2021 och den antas förvärras ytterligare. Sakkunniga bedömer att det behövs cirka 170 000 nya vårdanställda fram till 2030 och omkring 200 000 nya vårdanställda de kommande femton åren.

Det är ett viktigt steg att social- och hälsovårdsministeriet har startat ett förvaltningsövergripande program för att trygga tillgången till vårdpersonal. Syftet är att finna hållbara lösningar för att tillgodose arbetskraftsbehovet på kort, medellång och lång sikt med beaktande av regionala skillnader. Programmet ska förbättra möjligheterna att attrahera och behålla personal och utreda hur arbetskraftsinvandring kan främjas. I budgetpropositionen har det reserverats ett anslag på 200 000 euro för att starta programmet.

Utskottet betonar att bland annat tillräckligt många utbildningsplatser, satsningar på arbetsmiljö och ledarskap, utvärdering av arbets- och verksamhetssätt och främjad arbetskraftsinvandring är viktiga faktorer. Det är extra viktigt att beakta utvecklingen inom teknik och digitala tjänster för att produktivitet och tillgänglighet i tjänsterna förbättras utan att patientsäkerheten äventyras. Det måste också analyseras hur vårdardimensioneringen påverkas av tekniska och digitala lösningar. För att bevara och förbättra social- och hälsovårdssektorns attraktionskraft krävs det också åtgärder för att förbättra välbefinnandet i arbetet och höja lönerna. Dessutom är det viktigt att se över kompetenskraven och utbildningsinnehållet för olika arbetsuppgifter.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

För ändamålet föreslås 24,55 miljoner euro, vilket är 1 miljon euro mindre än för i år. Enligt uppgifter till utskottet beräknas anslagsbehovet nästa år uppgå till 25,7 miljoner euro, men det kan finansieras med anslag som sparats in från tidigare år.

Organisationssansvaret för skyddshemsverksamheten överfördes till staten 2015. Det har skapat stabil finansieringsbas för verksamheten och gjort det möjligt att inrätta fler skyddshem och fler familjeplatser och att systematiskt utveckla verksamheten. Nästa år har vi kommit upp till 30 skyddshem och 233 familjeplatser. I varje landskap i Finland finns det minst ett skyddshem, och i de tio största städerna finns det minst ett skyddshem.

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 33

Skyddshemmen och familjeplatserna är dock fortfarande för få, eftersom behovet av familjeplatser enligt en utredning av Institutet för hälsa och välfärd från 2020 är 262–367. Det årliga anslagsbehovet för skyddshemmen uppgår då till 26,2–36,7 miljoner euro.

Utskottet anser det vara viktigt att inrätta fler skyddshem för att trygga geografisk täckning och lika tillgänglighet till skyddshemstjänster. Detta förutsätter också att finansieringsbasen för verksamheten stärks under nästa ramperiod.

Program för att förebygga våld mot kvinnor. I oktober 2020 godkändes ett program för att förebygga våld mot kvinnor och våld i hemmet. Syftet med åtgärderna är att nå ut till kvinnor i alla befolkningsgrupper som utsätts för eller kan komma att utsättas för våld. Enligt uppgift har programmet framskridit väl, eftersom 21 av de 32 åtgärderna enligt planerna ska inledas eller genomföras helt och hållet 2021. För genomförandet av programmet har det under justitieministeriets huvudtitel avsatts ett årligt anslag på 400 000 euro.

Utskottet välkomnar att kommissionen för bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (NAPE) får ett permanent anslag. NAPE-kommissionen är ett sådant ständigt sektorsövergripande samordningsorgan som Istanbulkonventionen förutsätter och som ska ansvara för att samordna, bevaka och bedöma konsekvenserna av de åtgärder som omfattas av Istanbulkonventionen.

Utskottet välkomnar att budgetpropositionen också innehåller resurser bland annat för att genomföra handlingsprogrammet för att förebygga könsstämpning av flickor och kvinnor, inrätta satellitcenter till Seri-stödcentren, samordna arbetet mot hedersrelaterat våld och utveckla boendeservicen för offer för människohandel. Dessutom finns det ett tvåårigt anslag på 300 000 euro (2021—2022) som riksdagen lagt till för genomförandet av Istanbulkonventionen.

61. Finansieringen av social- och hälsovård enligt planen för återhämtning och resiliens (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är cirka 132,5 miljoner euro och det kommer att finansieras via planen för återhämtning och resiliens. Anslaget ska användas för att främja genomförandet av vårdgarantin och avveckla vårdköerna till följd av coronaepidemin. Dessutom går anslaget till att stärka tidig upptäckt av förebyggande åtgärder och problem och till att införa digitala innovationer. Programmet för hållbar tillväxt främjar och stöder också omstruktureringen av social- och hälsovården.

Utskottet välkomnar att åtgärderna främjar återhämtningen från coronakrisen och att de bildar en sammanhållen mekanism där de stöder varandra. Det är extra viktigt att snabbt vidta de åtgärder som behövs för att avveckla vårdskulden och att påskynda utvecklingen av verksamhetsmodeller som förbättrar tillgången till vård. I annat fall kan sjukdomar, symtom och sociala problem som uppstått under coronaepidemin öka ytterligare och försämra sysselsättningen och funktionsförmågan i befolkningen och samhället.

Utskottet betonar vikten av att tjänsterna ger resultat och av att stärka kunskapsunderlaget inom social- och hälsovården, eftersom det förbättrar möjligheterna för både kunskapsledning och

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 33

tjänsteutveckling. Behovet av sammanhållna tillvägagångssätt och indikatorer understryks ytterligare när välfärdsområdena inleder sin verksamhet. I fortsättningen ökar tillgången till tjänster och jämlikheten av olika typer av distanstjänster. Därför är det mycket viktigt att se till att informationssystemen är lätta att använda och att patienterna och klienterna kan använda elektroniska tjänster.

*63. Statsunderstöd för verksamheten vid kompetenscentrum inom det sociala området
(fast anslag)*

Under momentet föreslås ett anslag på 3 miljoner euro och det motsvarar anslagen de senaste åren.

Kompetenscentrumen inom det sociala området har en central roll i det nya social- och hälsovårdssystemet, som bygger på kommunernas organiseringsansvar, eftersom de förbättrar samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena å ena sidan och utvecklingsprojekten och forskningen å andra sidan.

Utskottet anser det vara viktigt att man innan välfärdsområdena inleder sin verksamhet fattar beslut som tryggar kontinuiteten i kompetenscentrumens verksamhet och kompetens. Dessutom konstaterar utskottet att evidensbaserad kunskap inom det sociala området har allt större betydelse i ett läge där tjänsterna förväntas bli allt bättre vad gäller kvalitet och genomslag.

70. Främjande av hälsa och funktionsförmåga

20. Anskaffning av vaccin (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 650 000 euro för upphandling av pneumokockvaccin.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 31 590 000 euro.

Anslaget får användas till

(Punkt 1 som i RP 216/2021 rd)

(Punkt 2—6 som i RP 146/2021 rd)

22. Övervakning av smittsamma sjukdomar (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för hiv-testning och hiv-tjänster med låg tröskel. Då kan diagnos av hiv tidigareläggas och smitta reduceras.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 510 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 33

90. Understöd för främjande av hälsa och social välfärd

50. Understöd till samfund och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd (förslagsanslag)

Utskottet välkomnar att regeringen i kompletteringspropositionen föreslår en höjning på nästan 30 miljoner euro för att återställa anslaget till samma nivå som i den ordinarie budgeten för i år. Av tillägget föranleds 6,8 miljoner euro av sänkt lotteriskatt, 11,7 miljoner euro av avveckling av Penningautomatföreningens outdelade medel och 11,2 miljoner euro av kompenserad minskning av intäktsföringen av avkastningen från penningsspelets verksamhet.

När avkastningen från penningsspel minskar är det viktigt att finna lösningar som tryggar organisationernas verksamhetsförutsättningar långsiktigt och hållbart. Det är också motiverat att utreda vilken ställning och finansiering funktionerna i kontaktytorna mellan organisationer och statsfinansierad verksamhet har.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen till miljöministeriets förvaltningsområde är sammanlagt 326 miljoner euro, alltså 1,0 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Dessutom beviljar Statens bostadsfond under huvudtiteln (moment 35.20.60) 266 miljoner euro i stöd för boende och byggande samt drygt 2,3 miljarder euro i räntestödslån och borgen. Med anslagen genomför miljöministeriet tre mål: god miljö och biologisk mångfald, ett koldioxidneutralt kretsloppssamhälle och hållbar stadsutveckling.

Temat *En god miljö och biologisk mångfald* finansieras främst med ett anslag på 182 miljoner euro för miljö- och naturvård (kapitel 35.10). Målet är en god miljöstatus i Östersjön och insjöar, att hejda förlusten av biologisk mångfald, att förbättra sådan livsmiljö som ökar människors välbefinnande och att hantera miljörisker.

Ett klimatneutralt kretsloppssamhälle. För att effektivisera klimatåtgärderna pågår det inom förvaltningsområdet bland annat en revidering av klimatlagen samt beredning av en klimatpolitisk plan på medellång sikt, som görs parallellt med den nya klimat- och energistrategin. Utskottet anser det vara viktigt att miljöministeriet bidrar till att skapa rättvisa förutsättningar för en grön omställning och främjar konkreta åtgärder bland samhällsaktörerna för att införa ett koldioxidneutralt kretsloppssamhälle.

Vidare understryker utskottet att cirkulär ekonomi är ett viktigt medel för att uppnå klimatneutralitet. Budgetpropositionen stöder regeringens principbeslut (8.4.2021) om genomförande av programmet för cirkulär ekonomi, där målet är att minska förbrukningen av icke-förnybara naturresurser och fördubbla resursproduktiviteten och materialens andel av den cirkulära ekonomin fram till 2035. För genomförandet av programmet föreslås 4,5 miljoner euro under miljöministeriets huvudtitel (inkl. uppföljning av avfallsdata och drift av en elektronisk marknadsplats). Merparten

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 35

av anslagen har avsatts för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde, som bland annat stöder utveckling av lösningar för cirkulär ekonomi och demonstrationsanläggningar.

Hållbar stadsutveckling främjas under huvudtiteln med budgetanslag på 72 miljoner euro (kapitel 35.20) samt med stöd ur Statens bostadsfond och statsborgen. Syftet med färdplanen för koldioxidsnålt byggande är att före 2025 koppla byggnaders klimatavtryck till författningsstyrningen av byggandet. För att målet ska nås pågår det bland annat en revidering av markanvändnings- och bygglagen.

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 34 miljoner euro, alltså 1,3 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för i år.

Enligt uppgifter till utskottet är anslaget i övrigt tillräckligt stort, men behovet av marknadskontroll av byggprodukter har ökat. Testning är den enda möjligheten att försäkra sig om att produkterna stämmer överens med standarden. Redan nu finns det en stor mängd produkter som inte överensstämmer med kraven på marknaden. Dessutom kommer kraven på ekodesign att breddas de närmaste åren. Utskottet anser det nödvändigt att regeringen vid behov ökar anslagen till marknadskontroll i en tilläggsbudgetproposition för 2022.

Utskottet ser det fortfarande som viktigt att åtgärdsprogrammet för sunda lokaler 2028 pågår. Programmet har som främsta mål att offentliga byggnader ska saneras och att vården och rehabiliteringen av personer som får symtom eller insjuknar av inomhusluften förbättras. Statsrådets kansli ansvarar för samordningen av programmet. Programmet genomförs av miljöministeriet i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet och social- och hälsovårdsministeriet.

Utskottet lyfter dessutom fram slutrapporten från det pågående projektet för hjälp och stöd till personer som lider av problem med inomhusluften¹⁴ och skyndar på ett stödsystem för dem som hamnat i en mögelfälla och förebyggande av problem utifrån rapporten.

65. Understöd till organisationer och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 2,1 miljoner euro i överensstämmelse med det gällande rambeslutet. Jämfört med 2021 har anslagen under momentet sänkts med 700 000 euro, som riksdagen lade till i fjol.

De rikstäckande naturskydds- och miljöorganisationerna samt organisationerna inom bostads- och byggbranschen utför betydelsefullt och värdefullt arbete med hjälp av det relativt låga anslaget under momentet, understryker utskottet. Med medlen har aktörer inom civilsamhället kunnat

¹⁴ Sisäilmaongelmia kohdanneiden ihmisten auttaminen ja tukeminen. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:48.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

stödjas i sitt arbete för att förbättra miljömedvetenheten bland allmänheten och genomföra åtgärder inom områdena natur, miljö, byggande och bostäder.

Utskottet ökar momentet med 350 000 euro, varav

- 150 000 euro till BirdLife Finland rf
- 100 000 euro till Föreningen för miljöfostran FEE Suomi rf och
- 100 000 euro till Finlands Jägarförbund rf.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 480 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 146/2021 rd)

10. Miljö- och naturvård

21. Vissa utgifter för naturvård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 25,5 miljoner euro, alltså 12,8 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för i år. Minskningen beror på att tilläggsanslagen för naturvård beviljades under momentet i början av regeringsperioden. Anslagsnivån baserar sig i stor utsträckning på regeringsprogrammet, där ett viktigt mål är att hejda naturförlusten i Finland. De viktigaste metoderna för att nå målet är att genomföra åtgärderna i programmen Helmi och Metso.

Livsmiljöprogrammet Helmi. Statsrådet har fattat (27.5.2021) ett principbeslut om miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets gemensamma program Helmi fram till 2030. Programmet är en väsentlig del av den nationella strategi och det nationella handlingsprogram för bevarande av biologisk mångfald som är under beredning i enlighet med FN:s konvention om biologisk mångfald. Det uppfyller också målen i EU:s strategi för biologisk mångfald. Anslaget för Helmi uppgår till totalt 46 miljoner euro för 2022. Av anslaget går ungefär 8 miljoner euro till frivilligt skydd av myrar (moment 35.10.63), 13 miljoner euro till Forststyrelsens naturtjänster (moment 35.10.52) och 25 miljoner euro, särskilt via NTM-centralerna, bland annat till köp av tjänster för programåtgärder (moment 35.10.21).

Enligt information till utskottet har genomförandet av programmet framskridit väl. I fortsättningen övergår man allt mer till konkreta restaureringsåtgärder.

Programmet Metso. Programmet METSO baserar sig på markägarnas frivilliga skyddserbjudanden och är också ett gemensamt projekt tillsammans med jord- och skogsbruksministeriet. För miljöministeriets del har programmet framskridit enligt tidsplanen och anslaget bedöms räcka till för att nå målen. Enligt ett principbeslut av statsrådet från 2014 har förvaltningsområdet som mål att skydda 96 000 hektar värdefulla skogsområden fram till 2025. I september 2021 hade ungefär 85 procent skyddats (82 000 hektar). Jord- och skogsbruksministeriets behöver dock ytterligare medel för att målen för programmet ska kunna nås.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

. *Vård av skadade vilda djur.* Under momentet beviljas också stöd för skötsel av skadade vilda djur. Beloppet föreslås ligga kvar på 2021 års nivå (200 000 euro). Med pengarna stöttas viktig verksamhet som bedrivs på frivillig väg och där behoven har ökat de senaste åren. Utskottet lyfter fram Pyhtään Lintuhoitola i Pyttis som har specialiserat sig på vård och rehabilitering av skadade vilda fåglar. Vårdinrättningen har funnits sedan 1998 och fåglar skickas dit från hela Finland. Den stöder också Livsmedelsverkets arbete för att undersöka sjukdomar hos vilda djur och deltar därför i sjukdomsuppföljningen. Den ekonomiska situationen för Pyhtään Lintuhoitola är svår, enligt uppgifter till utskottet.

Utskottet ökar momentet med 180 000 euro till stöd för vård av skadade vilda djur. Det är viktigt att Pyhtään Lintuhoitola beaktas när stöd beviljas.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 25 720 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 146/2021 rd)

22. Vissa utgifter för miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 28,0 miljoner euro, vilket är 3,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år.

Utskottet konstaterar att det krävs ytterligare åtgärder för att uppnå god vattenstatus. Det är således nödvändigt att de vatten- och havsförvaltningsplaner som styr skyddet av Östersjön och vattendragen uppdateras och statsrådets har för avsikt fatta beslut om planerna för 2022–2027 i december i år. Av anslaget under momentet används cirka 16 miljoner euro för att genomföra planerna.

Genomförandet av planerna och åtagandena för vatten- och havsförvaltningen behöver stärkas ytterligare genom *programmet för effektiviserat vattenskydd* (programmet Vattnets tur). För programmet föreslås 4,5 miljoner euro under momentet för stöd till vattenhanteringen inom jord- och skogsbruket, sanering av vrak, stärkande av de regionala aktörsnätverken, utbildning och precisering av bedömningen av konsekvenserna för Skärgårdshavet. Dessutom finansieras projekt inom ramen för programmet med 7,5 miljoner euro under moment 35.10.61.

Utskottet anser det nödvändigt att anslaget under momentet också används *för att främja cirkulär ekonomi* (4,4 miljoner euro). För att stärka marknaden för cirkulär ekonomi utreds metoder för att främja marknaden för återanvändning och återvunnet material, bland annat digitala marknadsplatser och blandningsskyldigheter. Det är också viktigt att utreda incitament som ett led i färdplanen för hållbar utveckling och åtgärder för att stärka marknaden för cirkulär ekonomi. Målen för programmet för cirkulär ekonomi kommer att påskyndas genom avtal med kommuner, landskap, branschorganisationer och företag som är intresserade av ett koldioxidsnålt kretsloppssamhälle. Dessutom pågår fortfarande programmet Kommunernas klimatlösningar (totalfinansiering 8 miljoner euro 2018—2023).

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

Utskottet understryker att det för att förankra klimatarbetet och införa de bästa lösningarna i hela landet är nödvändigt att trygga förutsättningarna för långsiktigt och effektivt klimatarbete i kommunerna. Anslagen för ändamålet är dock anspråkslösa i förhållande till målen.

Med anslaget under momentet genomförs dessutom ett viktigt *program för återvinning av näringsämnen* (3 miljoner euro), som fokuserar på effektivt tillvaratagande av näringsämnena i kommunalt avloppsvatten, ökad energieffektivitet och minskad näringsbelastning i vattendragen. Genomförandet av programmet VELMU fortsätter i sin tur genom insamling av information om förekomsten av marina naturtyper och arter och samhällen bestående av dem i Finlands havsområden. Det är nödvändigt att fortfarande avsätta anslag också till *Klimatpanelen och dess verksamhet* (0,75 miljoner euro).

Utskottet noterar att momentet inte har något fortsatt anslag för sanering av så kallade KAJAK-områden i gamla anläggningar för utvinningsavfall. För ändamålet har det beviljats 1,4 miljoner euro 2020—2021, men för att arbetet ska kunna slutföras krävs det fortsatta medel. Utskottet anser det också viktigt att snabbt ta fram så kallade subsidiära system för miljöansvar och att regeringen lämnar en proposition om sådana system till riksdagen.

52. Förststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 55,2 miljoner euro vilket är 12,7 miljoner euro mindre än för i år. Anslagsminskningen beror främst på att en post av engångsnatur (en del framtidsinvesteringar) i anslagen till naturvård slopas.

Utskottet välkomnar att Forststyrelsen under valperioden har anvisats särskilda anslag på sammanlagt 38 miljoner euro (jord- och skogsbruksministeriet cirka 6 miljoner euro och miljöministeriet cirka 32 miljoner euro). Största delen går till restaurering och förnyelse av infrastrukturen för användning av naturen till rekreation och turism. Den återstående delen i den eftersatta underhållet av serviceinfrastrukturen uppgår således till 10,7 miljoner euro, när den 2019 var 39,4 miljoner euro.

Anslagen har däremot inte räckt till för att minska det eftersatta underhållet av kulturhistorisk fastighetsförmögenhet, som uppskattades till 70,9 miljoner euro 2019. Största delen av skulden utgörs av objekt som överförts till Forststyrelsen från Museiverket (28,5 miljoner euro) och av Skanslandet (18,5 miljoner euro) som överförts från Senatfastigheter. Utskottet anser det vara viktigt att fortsatt aktivt söka en lösning bland annat i det kommande arbetet med att uppdatera statens fastighetsstrategi och att inte heller utesluta möjligheten att nyttiggöra privat finansiering.

Utskottet konstaterar att efterfrågan på naturobjekt har ökat kraftigt och att trenden förutspås fortsätta. Samtidigt har också besökarnas aktiviteter förändrats, vilket ställer allt hårdare krav på hållbarhet, tillgänglighet och kundsäkerhet. Restaureringen och utvecklingen av infrastrukturen kräver därför långsiktig och stabil basfinansiering.

Digital utveckling. Utskottet lyfter dessutom fram programmet för digital utveckling av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Genomförandet beräknas kräva sammanlagt 17,4 miljoner euro (miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden). Det är

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

viktigt att möta den digitala omvälvningen och att utveckla kapaciteten för data och digitala funktioner. På så sätt möjliggörs service i realtid och besökarna kan vägledas till hållbart nyttjande av naturen. Programmet behövs också för att Forststyrelsens samtliga system har nått slutet av sin livscykel och IT-supporten håller på att upphöra.

Saimen föreslås bli upptagen på Unescos världsarvslista. Forststyrelsen har sedan våren 2020 på uppdrag av miljöministeriet förberett ett förslag till att skriva in Saimenvikarskärgården på Unescos världsarvslista. Utskottet välkomnar att objektet skrevs in på förslagslistan i början av 2021 och påminner om att det måste anvisas resurser för ansökningsprocessen när den framskrider. Den slutliga ansökan beräknas vara klar 2023.

Utskottet ökar momentet med 1 535 000 euro, varav

- 400 000 euro för vård av kulturhistorisk fastighetsförmögenhet på Skanslandet
- 250 euro för att förbättra serviceutrustningen i Salla nationalpark och i den del av Urho Kekkonens nationalpark som gränsar till Savukoski
- 200 000 euro för vård av kulturarvet i Aulanko
- 150 000 euro för utveckling av Lauhavuori-Hämeen kangas Geopark
- 95 000 euro för förberedelser för att skriva in Saimenvikarskärgården på Unescos världsarvslista
- 80 000 euro för restaurering av naturleden i Kirkkosalmi på Karlö samt för byggande av ett tillgänglighetsanpassat spångavsnitt, infotavlor och skyltar för välfärdsstigen och för en rastplats med rökkanal, vindskydd och torrtoalett
- 80 000 euro för byggande av torrtoaletter och rivning av två byggnader på Ärjänsaari
- 60 000 euro för rutten Iso-Palonen-Elimyssalo-Kokkamo, reparation och skyltning av spångar, broar och rastplatser
- 50 000 euro för ny sträckning och märkning av vandringsleden i Taalaskangas och för istandsättning av rutter, spångar, broar och rastplatser
- 50 000 euro för underhåll och istandsättning av Leivonmäki nationalpark
- 50 000 euro för reparation av spångar och broar på rutten till Jääkäripirtti i Hyrynsalmi i Saarijärvi på sträckan från Tärpättitehdas till Saarijärvi strand samt upprustning av Jääkäripirtti
- 40 000 euro för upprustning av konstruktioner och tillgänglighetsanpassning av geostigen i Hepoköngäs
- 30 000 euro för underhåll och istandsättning av Södra Konnevesi nationalpark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 56 754 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 146/2021 rd)

61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 20,5 miljoner euro, vilket är 1,5 miljoner euro mer än för i år.

Utskottet anser att anslaget under momentet är ytterst nödvändigt, eftersom det används för att finansiera praktiska vatten- och miljövårdsåtgärder. Anslaget delas ut i form av stöd för att genomföra bland annat de åtgärder som nämns i vatten- och havsförvaltningsplanerna, där syftet är att

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 35

uppnå och säkerställa god grund- och ytvattenstatus. Med anslaget under momentet finansieras exempelvis behandling av åkrar med gips i Skärgårdshavets och kustens övriga avrinningsområden.

Skärgårdshavet

Kommissionen för skydd av Östersjön (HELCOM) listade 1992 de största belastningskällorna i Östersjön, så kallade hotspots. Avsikten var att områdena skulle rengöras senast 2018, men det finns fortfarande 42 objekt på listan. Finlands enda återstående hotspot är belastningen från jordbruket i Skärgårdshavets avrinningsområde, som har kommit till under loppet av flera decennier. Även om användningen av näringsämnen har minskat väsentligt i området de senaste tjugo åren, har koncentrationen av näringsämnen inte minskat nämnvärt på grund av tidigare ansamlingar.

Enligt utskottet är programmet Skärgårdshavet, som regeringen startade i april 2021, är mycket viktigt. Programmet syftar till att minska belastningen från jordbruket i avrinningsområdet och att få bort området från hotspotlistan senast 2027. Miljöministeriet uppger att nödvändiga åtgärder för att uppnå målet presenteras i det regionala åtgärdsprogrammet för vattenvården i Egentliga Finland, som ska godkännas i december.

För att genomföra åtgärderna krävs det enligt uppgifter till utskottet ett årligt anslag på sammanlagt 27 miljoner euro, varav CAP/GJP-medlen beräknas täcka in 19 miljoner euro. Dessutom behövs 8 miljoner euro årligen för behandling av åkrar med gips, strukturskalk och näringsfibrer. Sammantaget måste åkrarna i området behandlas med ett snabbverkande jordförbättringsmedel på 150 000 hektar. Än så länge har 16 000 hektar behandlats och anslagen möjliggör behandling med gips på 65 000 hektar fram till 2023.

Utskottet förväntar sig snabbare åtgärder och betonar vikten av evidensbaserad kunskap i valet av åtgärder. Det är också viktigt att åtgärderna går till de mest fosforhaltiga och effektiva områdena och att åtgärderna främjas genom utbildning och rådgivning för att stärka jordbrukarnas förtroende för systemet. Dessutom är det viktigt att skapa ekonomiska incitament och åtgärder för att bli av med fosfor i naturgödsel eftersom det upprätthåller hög belastning i området. Det kan exempelvis läggas ut på åkrar med ett verkligt behov av gödsling eller användas för produktion av biogas. Även andra metoder för att minska näringsbalansen i vattendragen, bland annat vassreduktion, riktat fiske och förbättring av åkrarnas växtstatus, är viktiga för den samlade situationen.

Utskottet understryker att Finland har möjlighet att bli ett mönsterland för återvinning av näringsämnen, men detta kan inte ske utan offentligt stöd.

Behandling av avloppsvatten

Det årliga investeringsbehovet inom avloppsrening och de samlade vattentjänsterna beräknas nästan fördubblas fram till 2040. Enbart behovet av saneringsinvesteringar beräknas uppgå till över 6 miljarder euro i vattenreningsverk, avlopp och pumpstationer, och dessutom behövs det nya investeringar (drygt 1 miljard euro). Uppskattningen täcker endast kostnaderna för åldrande vattenförsörjningstillgångar och nya kapacitetsbehov och inkluderar inte de kostnader som den åtstramade lagstiftningen medför.¹⁵

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

Utskottet är bekymrat över kommunernas möjligheter att ta hand om de enorma investeringsbehoven inom vattentjänster. Befolkningskoncentrationen försvårar den ekonomiska situationen för vattentjänstverken i kommuner med krympande befolkning, medan verkens kapacitetsbrist ökar investeringsbehovet i tillväxtområdena. Enligt planen för de offentliga finanserna för 2015—2018 slopas det statliga stödet till avlopps- och matarledningsprojekt.

Utskottet anser att regeringen bör göra en bedömning av kommunernas möjligheter att möta de ökande kraven på vattentjänster de kommande åren.

Utskottet ökar momentet med 180 000 euro, varav

- 120 000 euro för ett pilotprojekt i vattendragen i Saimenvikarskärgården, vattenvård i Puruvesi
- 50 000 euro för anläggning av våtmark i Rännikorpi i Villmanstrand
- 10 000 euro för fortsatta åtgärder för istandsättning av Voilampi i Etseri.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 20 722 000 euro.

(Stycke 2—5 som i RP 146/2021 rd)

Fullmakt

(Som i RP 146/2021 rd)

20. Samhällen, byggande och boende

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 6,8 miljoner euro, vilket är 0,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Utskottet noterar med tillfredsställelse att de föreslagna resurserna räcker till för att Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) ska kunna sköta sina utökade uppgifter.

Vidare noterar utskottet dock att det anslag på 0,7 miljoner euro för boendeutveckling som ARA fått ur Statens bostadsfond, utöver budgetanslagen, har varit oförändrat i flera år. Med avseende på de ökande behoven inom forskning och utveckling ser utskottet det som ändamålsenligt att regeringen överväger att höja anslagen till utvecklingsverksamheten.

15 Vesihuollon investointitarpeet vuoteen 2040. Vesilaitosyhdistyksen monistesarja nro 63, 2020.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

04. Inrättande av ett digitalt register och en digital plattform för den byggda miljön (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3 miljoner euro för fortsatt genomförande av det digitala registret och den digitala dataplattformen för den byggda miljön. Åren 2020—2021 finansierades projektet med 14,6 miljoner euro under momentet.

Utskottet anser att målen för projektet är relevanta och konstaterar att en övergång till en elektronisk engångsregistrering kan effektivisera och förenkla processerna för planläggning och byggnadstillstånd. Produktivitetsbesparingarna inom stat och kommuner beräknas uppgå till sammanlagt 34 miljoner euro årligen. I och med reformen blir elektroniska data om markanvändning och byggande också lättare tillgängliga och oberoende av kommungränser. Dessutom är data om markanvändningsbeslut ett led i affärsprocessen i ett flertal företag och de ser betydande ekonomiska möjligheter i den harmoniserade nationella tjänsten för digitala planläggningsdata.

31. Utveckling och utvidgning av boenderådgivningen (reservationsanslag 3 år)

Momentet är nytt moment och under det föreslås 3 miljoner euro. Boenderådgivningen stöds dessutom av Statens bostadsfond (moment 35.20.60) med 0,9 miljoner euro. Stödet går till att bredda den befintliga rådgivningen för boende ekonomiska frågor till privat hyresboende och ägarboende.

Utskottet anser att utvidgningen av boenderådgivningen behövs. Rådgivning ska ges oberoende av boendeform. Tanken är att fallen av hyresskulder, störningar i boendet och vräkning ska kunna reduceras effektivt och fortsatt boende tryggas. Det är positivt att regeringen har kompletterat budgetpropositionen och samordnat understödsandelarna under momenten till 60 procent. För att säkerställa lika tillgång till service måste regeringen dessutom se till att boenderådgivningen blir lagstadgad i överensstämmelse med regeringsprogrammet. Utskottet föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen senast hösten 2022 lämnar en proposition till riksdagen om att permanenta boenderådgivningen och föreskriva att den ska vara en lagstadgad verksamhet och att ändringen träder i kraft 2023.

52. Understöd för främjande av sådan infrastruktur i bostadshus som krävs för eldrivna transporter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 8,5 miljoner euro, vilket är 3 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Det har varit livlig efterfrågan på stöd och utskottet anser det motiverat att stöden 2022 också beviljas arbetsplatsfastigheter (1,5 miljoner euro moment 35.20.53).

Utskottet lyfter dessutom fram att användningen av elcyklar blir allt vanligare och anser det nödvändigt att regeringen överväger att utvidga stödet till byggande av ett säkert laddningsnät för elcyklar.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Huvudtitel 35

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 6,25 miljoner euro. Dessutom stöds reparationsverksamheten med 30,25 miljoner euro ur Statens bostadsfond. Understöden uppgår till sammanlagt 36,50 miljoner euro, medan de är 33,85 miljoner euro i år.

Utskottet anser att stöden för reparationsverksamhet fortfarande är motiverade. Med dem kan reparationer av äldre människors och funktionshindrades bostäder stödjas för att de ska ha bättre möjligheter att bo kvar hemma. Stöd beviljas också bland annat för att installera hissar i efterhand och undanröja fysiska rörelsehinder i bostadshus. Det är fortfarande nödvändigt att också använda anslaget till undersökningar av byggnaders skick och upprättande av reparationsplaner.

I det här sammanhanget lyfter utskottet också fram den temporära höjningen av hushållsavdraget och välkomnar att avdraget 2022 kan användas för att frångå oljeuppvärmning och för att låta utföra hushålls-, omsorgs- och vårdarbete 2022.

56. Understöd för att avstå från oljeuppvärmning av bostadshus (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 28,9 miljoner euro, vilket är cirka 19,5 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Utskottet anser det motiverat att likadana stöd också kan beviljas kommuner, församlingar och föreningar från moment 35.20.34 (4,9 miljoner euro).

Vidare välkomnar utskottet att ett stort antal ansökningar om stöd har gjorts och konstaterar att stödet är ett effektivt sätt att snabbt och effektivt minska klimateffekterna från byggnadsbeståndet och därmed införa en grön omställning. Samtidigt är det viktigt att se till att NTM-centralerna har adekvata resurser för att handlägga ansökningarna (moment 32.01.02).

60. Överföring till Statens bostadsfond

Fullmakt att bevilja räntestöds- och borgenslån

Fullmakterna att bevilja räntestöds- och borgenslån ur Statens bostadsfond stiger till en rekordnivå på sammanlagt 2,335 miljarder euro, när riksdagen har godkänt budgetpropositionen.

Under momentet föreslås 1,95 miljoner euro i fullmakt att bevilja räntestödslån, vilket är 150 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år. Utskottet känner stor tillfredsställelse över att fullmakten gör det möjligt att bygga 10 000 statligt subventionerade bostäder till överkomligt pris 2022 i enlighet med regeringsprogrammet. Det är också positivt att det arbete för att revidera stödssystemet för långvarigt räntestöd som ingår i regeringsprogrammet har inletts och målet är att en proposition ska sändas ut på remiss våren 2022.

Statens borgensfullmakter för hyreshus enligt mellanmodellen med fyllnadsborgen (285 miljoner euro) och för bostadsaktiebolags ombyggnadslån (100 miljoner euro) ligger kvar på samma nivå som i budgeten för i år. Ombyggnadslånen beräknas räcka till för att renovera 4 000 bostäder. När besluten tas är det viktigt att försäkra sig om att de bostäder som ska repareras kommer att användas långsiktigt. Utskottet anser det vara en nödvändig åtgärd att arbetet med att vidare-

Betänkande FiUB 33/2021 rd Huvudtitel 35

utveckla borgenssystemet för ombyggnad av bostadsaktiebolag har inletts i enlighet med regeringsprogrammet. Samtidigt anser utskottet att en proposition skyndsamt bör lämnas till riksdagen.

Understöd som beviljas ur Statens bostadsfond

Ur Statens bostadsfond beviljas stöd för boende till ett belopp på sammanlagt 266 miljoner euro. De största bevilningsfullmakterna ska fortfarande gå till investeringsunderstöd för grupper med särskilda behov (90 miljoner euro), energiunderstöd för bostadsbyggnader (40 miljoner euro), reparationsunderstöd (30,25 miljoner euro), startbidrag för MBT-områden (39 miljoner euro) och stöd för byggande av kommunalteknik (25 miljoner euro). Det är också viktigt att förortsprogrammet kommer att fortsätta (8 miljoner euro).

Jämfört med 2021 är de föreslagna ändringarna små. För startbidrag i anslutning till MBT-avtal (39 miljoner euro) behövs uppskattningsvis 1 miljon euro mindre än 2021 och beloppet för reparationsunderstöd (30,25 miljoner euro) har höjts med 2,65 miljoner euro.

Bostadsproduktion

Bostadsproduktionen och efterfrågan på bostäder har fortsatt legat på en hög nivå. År 2021 började totalt 40 000—42 000 bostäder byggas och 2022 beräknas antalet sjunka något, till omkring 35 000—37 000 bostäder. Trots den höga produktionsnivån har försäljningspriserna på bostäder stigit kraftigt, eftersom den rådande låga räntenivån drivit på efterfrågan¹⁶

Det omfattande bostadsbyggandet och den långsamma ökningen i flyttningen inom landet och i befolkningstillväxten har haft positiva effekter för hyresmarknaden på många tillväxtorter. I början av 2021 var läget på hyresmarknaden inte längre stramt i en enda kommun eller stad i Finland¹⁷.

Den livliga byggaktiviteten har dock fått byggkostnaderna att stiga samtidigt som tillgången till arbetskraft har försvårats. Utskottet befarar att den stigande kostnadsnivån också höjer priserna på statssubventionerad bostadsproduktion. ARA-systemet baserar sig på självkostnad, vilket innebär att realiserade entreprenadpriser överförs till hyrorna och till priset på prisreglerade bostäder.

MBT-avtalen. Inom MBT-avtalsregionerna för markanvändning, boende och trafik är den statssubventionerade bostadsproduktionen koncentrerad till MBT-regionen i Helsingforsregionen, där det kvantitativt sett byggs flest bostäder i huvudstadsregionen (Helsingfors, Esbo och Vanda). Inom regionen sker tillväxten huvudsakligen i andra kommuner (däribland Träskända, Nurmijärvi och Sibbo). Också i MBT-regionerna i stadsregionerna Uleåborg och Tammerfors har tillväxten varit kraftig. I övriga MBT-regioner har ARA-produktionen varit lägre än 2020.

¹⁶ Rakentaminen 2021—2022. Syksy 2021. Valtiovarainministeriön julkaisuja/Finansministeriets publikation 2021:50.

¹⁷ Bostadsmarknadsöversikt 1/2021. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 35

MBT-regionerna får fortfarande startbidrag (sammanlagt 39 miljoner euro), som i Helsingforsregionen uppgår till 10 000 euro och i Tammerfors-, Åbo- och Uleåborgsregionerna till 3 000 euro per ARA-stödd bostad. Inom alla regioner som ingått MBT-avtal beviljas för flervåningsbostadshus med trästomme dessutom ett särskilt bostadsspecifikt startbidrag på 5 000 euro per bostad. Anläggning av kommunalteknik stöds med sammanlagt 25 miljoner euro.

Utskottet anser det vara ändamålsenligt att MBT-avtalen våren 2021 utvidgades till stadsregionerna Jyväskylä, Kuopio och Lahtis. Därmed berörs 55 procent av invånarna i landet av MBT-avtalen.

Avfolkningsregioner. I enlighet med regeringsprogrammet ska kommuner och grupper få hjälp med att anpassa sitt fastighetsbestånd till minskande efterfrågan. Antalet tomma ARA-hyresbostäder har fördubblats på tio år (nästan 9 300 bostäder 2021). Fram till slutet av september 2021 beviljades rivningsbidrag till ett belopp av sammanlagt 5,3 miljoner euro och den tillgängliga fullmakten på 8 miljoner euro kommer sannolikt att användas första gången.

Utskottet anser det vara viktigt att följa upp hur anslagen räcker till. Det finns dessutom fortfarande ett behov av incitament för husbolag att ta sig an problemen på ett tillräckligt tidigt stadium. Boendemaningarna i områden med krympande befolkning är stora och de bör ses i ett bredare perspektiv bland annat i det bostadspolitiska utvecklingsprogrammet.

Investeringsunderstöd för grupper med särskilda behov

Enligt förslaget ska byggande, anskaffning och ombyggnad av bostäder för grupper med särskilda behov subventioneras med ett investeringsunderstöd på 90 miljoner euro. Bostäder för grupper med särskilda behov behövs i hela landet, när vanliga statligt stödda hyresbostäder är koncentrerade till tillväxtcentra.

Med hänvisning till inkommen information anser utskottet att investeringsunderstödet är tillräckligt stort och understryker att det, när stöd beviljas, fortfarande är viktigt att beakta det långvariga behovet på orten, inklusive eventuella förändringar i servicebehovet.

Äldre. Åren 2015–2021 utgjorde investeringsunderstöden till serviceboende för äldre cirka 55 procent av hela anslaget. De senaste åren har kollektivt seniorboende och mellanformer av boendelösningar stått i centrum.

Behovet av att införa lämpliga boendelösningar för äldre och att använda stödet är fortsatt stort. Dessutom finns det ett behov av att ytterligare förbättra medborgarnas och kommunernas framförhållning och beredskap för boenden för äldre, utveckla boendelösningar och öka utbudet samt dessutom effektivisera användningen av reparationsunderstöd. Arbetet fortsätter under ledning av miljöministeriet i och med åtgärdsprogrammet för äldres boende (0,8 miljoner euro moment 35.20.55) tillsammans med ARA, kommunerna och andra centrala aktörer. Det finns också anledning att fortsätta informera om det stöd för istandsättning av ARA-hyreshus som infördes 2020 och som är avsett för områden med krympande befolkning. Stödet lämpar sig för att öka användningen av stöd bland äldre (10 miljoner euro).

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Huvudtitel 35

Bostadslösa. I slutet av 2020 fanns det 4 330 ensamstående bostadslösa i Finland och 200 bostadslösa familjer och par. Fokus i bostadslösas boende ligger på decentraliserad användning av vanligt bostadsbestånd.

Utskottet konstaterar att det är svårt att eliminera bostadslösheten, eftersom nya människor drabbas hela tiden. Under årens lopp har det dock skett tydliga framsteg i arbetet tack vare ett långsiktigt programarbete, som sträcker sig över regeringsperioderna och som fortsätter med det pågående samarbetsprogrammet för att halvera bostadslösheten fram till 2023.

Vid sidan av ett ökat utbud av bostäder är det viktigt att i ett så tidigt stadium som möjligt ingripa i orsakerna bakom bostadslöshet. Extra viktigt är det att hjälpa unga och bland annat förbättra boenderådgivningen (moment 35.20.31 och 35.20.60). Det är också bra att man vill säkerställa smidiga boendeförhållanden för de som varit eller löper risk för att bli bostadslösa genom att tillsammans med kommunerna tillhandahålla nödvändig social- och hälsovård och förbättra statistiken över bostadslöshet (moment 35.20.32).

Utskottet lyfter dessutom fram tillfälliga boendelösningar avsedda som nödhjälp och understryker att de inte får bli bestående. Inom ramen för vårdreformen är det också viktigt att säkerställa samordningen av och tillräckliga resurser för det bostadslöshetsarbete som är på kommunernas ansvar och den social- och hälsovård som överförs till välfärdsområdena.

Personer med intellektuell funktionsnedsättning. Statsrådet fattade 2012 ett principbeslut om att varje person med utvecklingsstörning ska ha rätt att bo på samma sätt som andra kommuninvånare och få den service de behöver. Bostäderna byggs huvudsakligen med investeringsunderstöd från ARA och delvis också med stöd från social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA). Utskottet påpekar att det utöver vanliga hyresbostäder fortfarande behövs bostadsgrupper och bostadsnätverk med stöd- och serviceställen för att fullgöra åtagandena.

Unga och studerande. I år har 1 661 studentbostäder fått stöd. Utskottet konstaterar att skillnaderna i bostadsbehov är stora mellan regionerna. I tillväxtcentra, särskilt i huvudstadsregionen, är efterfrågan fortsatt stor, men i vissa regioner har underutnyttjandet av studentbostäder klart ökat. Det finns ett särskilt behov av ungdomsbostäder i Tammerfors och Åbo.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Osasto 15

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

01. Nettoupplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentet ökas med 14 940 000 euro för nettoupplåning till nominellt värde. Beloppet för nettoupplåning till nominellt värde är då 7 039 766 000 euro.

Ökningen beror på de ändringar som utskottet föreslår under utgiftsmomenten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet antecknas 7 039 766 000 euro i nettoinkomster.

(Stycke 2 och 3 som i RP 146/2021 rd)

SAMMANFATTNING

Enligt utskottets förslag uppgår både inkomstposterna och anslagen till 64 946 437 000 euro.

Utskottet ökar anslagen med 14 940 000 euro. Motsvarande ökning av inkomstposterna har gjorts under moment 15.03.01.

Skillnaderna mellan inkomsterna i propositionerna och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Avd. 11	48 678 886 000	48 678 886 000
Avd. 12	6 382 903 000	6 382 903 000
Avd. 13	2 695 887 000	2 695 887 000
Avd. 15	7 173 821 000	7 188 761 000
Totalt	64 931 497 000	64 946 437 000

Skillnaderna mellan anslagen i propositionerna och betänkandet framgår av följande tabell:

Betänkande FiUB 33/2021 rd

	Propositionen €	Utskottet €
Ht. 21	133 468 000	133 468 000
Ht. 22	26 797 000	26 797 000
Ht. 23	223 313 000	223 313 000
Ht. 24	1 320 822 000	1 321 222 000
Ht. 25	1 038 419 000	1 038 587 000
Ht. 26	1 587 396 000	1 584 783 000
Ht. 27	5 101 723 000	5 101 923 000
Ht. 28	21 423 109 000	21 422 338 000
Ht. 29	7 464 281 000	7 474 082 000
Ht. 30	2 742 650 000	2 744 960 000
Ht. 31	3 543 164 000	3 562 404 000
Ht. 32	3 561 174 000	3 542 534 000
Ht. 33	15 910 838 000	15 913 438 000
Ht. 35	326 333 000	328 578 000
Ht. 36	528 010 000	528 010 000
Totalt	64 931 497 000	64 946 437 000

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2022 i enlighet med propositionen RP 146/2021 rd och den kompletterande propositionen RP 216/2021 rd med de föreslagna ändringarna.

Riksdagen godkänner de ovan föreslagna 8 uttalandena.

Riksdagen godkänner budgetmotion 266/2021 rd.

Riksdagen forkastar budgetmotionerna BM 1—265 och 267—429/2021 rd.

Riksdagen forkastar åtgärdsmotion AM 73/2021 rd.

Riksdagen beslutar att budgeten för 2022 ska tillämpas från och med den 1 januari 2022.

Helsingfors 10.12.2021

Betänkande FiUB 33/2021 rd

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sari Multala saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Eeva-Johanna Eloranta sd
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Mari Holopainen gröna
ersättare Inka Hopsu gröna
ersättare Kalle Jokinen saml
ersättare Anne Kalmari cent
ersättare Toimi Kankaanniemi saf
ersättare Jukka Kopra saml
ersättare Merja Kyllönen vänst
ersättare Jani Mäkelä saf
ersättare Raimo Piirainen sd
ersättare Lulu Ranne saf
ersättare Veronica Rehn-Kivi sv
ersättare Janne Sankelo saml
ersättare Jussi Wihonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Ilkka Lahti
utskottsråd Mari Nuutila
forskare Tanja Nurmi.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservation 1 saf

Allmän motivering

Innevarande år var det andra coronapandemiåret och ekonomin följde åtminstone till en början den väg som stakats ut enligt pandemins förlopp. Vaccinerna som släpptes ut på marknaden i våras skulle sänka smittsamheten och de allvarliga sjukdomsfallen i en sådan utsträckning att pandemin skulle minska, och avsikten var att avveckla restriktionsåtgärderna under sommaren eller hösten, vilket också skulle ha gjort det möjligt att avsevärt minska skuldåterhämtningen.

Tyvärr förstördes denna plan i våras av en ny delta-virusvariant som var smittsammare än de tidigare virusstammarna och gjorde det svårare att lyckas med den vaccinbaserade strategin. Restriktionerna slopades på hösten och infektionsmängderna sköt i höjden, och i december steg de till högre nivåer än någonsin under kristiden. Därför håller man på att skärpa restriktionerna igen, och ett nytt frågetecken är den nyaste virusvarianten, omikron.

Finlands ekonomiska tillväxt har överraskat positivt i år, och skuldsättningen har varit betydligt mindre än de ursprungliga förväntningarna. Det är bra, för just nu talar mycket för att coronakrisen inte är över, utan fortsätter. Det måste också anses sannolikt att det inte är slut på nya virusvarianter, utan dåliga nyheter är att vänta också i fortsättningen.

Sannfinländarna och många sakkunniga har kritiserat regeringens ekonomiska politik som procyklisk. Vare sig vi har hög- eller lågkonjunktur har stimulanskransen ständigt varit öppen. Utan att ta ställning till om den finanspolitiska inriktningen har varit för vag mot bakgrund av den ovannämnda ursprungliga planen, kan man med stor säkerhet säga att finanspolitiken med all säkerhet har varit alltför slapp i ett scenario där coronan kommer att ligga oss till last under en lång tid framöver. Vi kommer nämligen med säkerhet att behöva skuldupptagningskapacitet för att täcka stora borgens- och kreditförluster och nödvändiga utgifter. Problemen i Finlands ekonomi är inte lika djupa som i många andra europeiska länder, men eftersom Finland på grund av sitt obefintliga politiska inflytande hela tiden är nettobetalare i alla europeiska projekt, kan man inte förvänta sig någon draghjälp från EU, utan snarare extra bördor för Finland att rida ut krisen.

Nästa års budget bör beakta det finländska näringslivets internationella konkurrenskraft och hushållens köpkraft. Utan dessa två faktorer kommer ekonomin helt enkelt att tappa styrfarten, och statens inkomstsida sviker när utgifterna ökar samtidigt. Som vi ser det betonar regeringen den internationella återhämtningen och klimatambitionen. Dessa i sig allmänna solidaritetsincidenter löses dock in genom att betala ett högt ekonomiskt pris för dem.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från en alltför ambitiös nationell klimatstrategi för att undvika en försämring av landets priskonkurrenskraft, fattigdom i hushållen och global utsläppsökning till följd av koldioxidläckage.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att invandring som är ett hot mot hållbara offentliga finanser och som orsakar säkerhets- och utslagningsproblem minimeras genom att det för invandringspolitiken läggs fast tydliga och målinriktade kriterier för villkoren för att få flytta till Finland och ingå i vårt sociala trygghetssystem.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer utvecklingen i statens skuld- och borgensansvar och vidtar åtgärder för att minska skattebetalarnas risker.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen permanent sänker budgeten för Rundradion med ett betydande belopp för att ge medborgarna större valfrihet och köpkraft och dessutom drar av ett lika stort belopp från Yle-skatten.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen bantar ner byråkratin, eftersträvar större produktivitet inom alla förvaltningsområden bland annat med hjälp av digitalisering och kontinuerlig förbättring. Dessutom måste förvaltningsområdenas och enheternas resultatansvar stärkas genuint.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar köpkraften hos hushåll med små och medelstora inkomster med beaktande av höjningen av energipriserna.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lösa den eskalerande ekonomiska krisen i kommunerna och därför i första hand bantar ner de förpliktelser som åläggs kommunerna.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen inte längre ökar Finlands ekonomiska ansvar på EU-nivå eller mellan euroländerna och systematiskt eftersträvar att minska de omfattande exponeringar som redan uppstått och de risker som de medför.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen respekterar riksdagens vilja så som den har skrivits in i FvUB 4/2021 rd, och att regeringen inte förbinder sig till åtgärder som formar Europeiska

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

unionen i en riktning mot en asymmetrisk inkomstöverföringsunion och inte heller godkänner sådana nya system för egna medel som höjer Finlands totala skattebörda.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vid förhandlingarna om EU-kommissionens klimatpaket Fit for 55 ställer som mål det finländska näringslivets konkurrenskraft, bevarandet av hushållens köpkraft och skogs- och budgetsuveräniteten.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Regeringens ekonomiska politik ökar oansvarigt statens utgifter och ansvar på ett sätt som inte främjar finländarnas hållbara välfärd. Reformen som skulle främja sysselsättning och ökad kompetens har lämnats ogjorda. Inga åtgärder har föreslagits för att förbättra den ekonomiska tillväxten på lång sikt. Inga åtgärder har vidtagits för att förbättra köpkraften för låginkomsttagare och medelinkomsttagare. Klimatåtgärdernas inverkan har ökat och kommer att ytterligare öka kostnaderna för boende och bilism. Vår skogspolitik håller på att glida ur de nationella händerna och vår främsta stödpelare för exportindustrin är hotad. Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats i att försvara de nationella intressena och i ekonomiförvaltningen och därför inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

01. Omkostnader för statsrådets kansli (reservationsanslag 2 år)

En av rättsstatens viktigaste principer är en god förvaltning, vars opartiskhet folket ska kunna lita på. Till denna del uppfylls inte rättsstatsprincipen i Finland, eftersom de högsta tjänstemännen inom statsförvaltningen, ministeriernas kanslichefer, i regel utnämns på politiska grunder. Dessutom är det vanligt att andra högre tjänster fördelas mellan regeringspartierna på partipolitiska grunder. Ett sådant förfarande har under den senaste tiden tillspetsats till och med så att en ledig tjänst som kanslichef inte har tillsatts på behörigt sätt.

Sannfinländarna anser att man vid tillsättandet av tjänsterna som kanslichef noggrant ska iaktta det sätt som stärker rättsstatsprincipen. Utnämningarna ska grunda sig på kompetens och omfattande erfarenhet inom olika statsförvaltningsområden, eftersom kanslicheferna också samarbetar förvaltningsövergripande. Partiets medlemsbok får inte i fråga om någon benämning passera behörighetsgrunderna på det sätt som har skett.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Statsförvaltningen i Finland har under flera decennier expanderat nästan okontrollerat och utan kritisk granskning. Detta har lett till ineffektivitet och fortsatt kostnadsökning. Statsrådets kansli och statsministern som leder det ansvarar för att förnya hela förvaltningen genom att avveckla gamla strukturer, göra ministerierna klart ansvariga och införa moderna och effektiva tillvägagångssätt. En viktig del av reformen är att informationssystemen förenhetligas och samordnas under en klart stark ledning. Det finns skäl att utreda utnämning av en förvaltningsövergripande informationssamhällsminister till exempel vid statsrådets kansli för att leda och samordna utvecklingen, upphandlingen och informationssäkerheten inom informationsförvaltningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker rättsstatsprincipen i Finland och avstår från politiska tjänsteutnämningar.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder en reform av hela statsförvaltningen så att föråldrade strukturer rivs, onödiga funktioner och tjänster dras in, hela förvaltningen effektiviseras, ansvaret förtydligas, moderna, kunskapsbaserade metoder tas i bruk och kostnaderna sänks.

02. Avlöningar till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare (förslagsanslag)

Statsminister Marins regering motiverade det rekordstora antalet specialmedarbetare och politiska statssekreterare med EU-ordförandeskapet. Ordförandeskapet kom och gick, men antalet specialmedarbetare och politiska statssekreterare förblir oförändrat. Trots den motivering som lagts fram riskerar det ökade antalet personer som anställts på politiska grunder att förbli permanent. Detta medför en årlig tilläggskostnad på flera miljoner euro för skattebetalarna jämfört med den föregående regeringsperioden, och de extra medel som använts syns åtminstone inte som en förbättring av regeringsarbetet. Ökningen är därför svagt motiverad och anslagsökningen kan tolkas som dolt stöd. Sannfinländarna föreslår att antalet specialmedarbetare och politiska statssekreterare samt det anslag som reserverats för avlöande av dem minskas till nivån för Sipiläs regeringsperiod.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för löner till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare under moment 23.01.02 med 5 000 000 euro och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen drar ner på antalet politiska specialmedarbetare och ser över systemet med statssekreterare.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

25. Sunda lokaler 2028 (reservationsanslag 3 år)

Det behövs konkreta åtgärder på olika nivåer i samhället för att hjälpa dem som lider av sjukdomar orsakade av inomhusluft. Trots att regeringen har startat åtgärdsprogrammet Sunda lokaler 2028 är det anslag på 1,5 miljoner euro som årligen reserverats för den i budgeten otillräcklig med tanke på problemets omfattning. Det är av största vikt att såväl arbetstagare som elever garanteras rätten till en sund arbets- och inlärningsmiljö. Därför finns det skäl att satsa betydligt mer på sanering av inomhusluften än vad som föreslagits.

För att undvika sjukdomar orsakade av problem med inomhusluften krävs det att byggkvaliteten och byggnadernas luftkvalitet måste prioriteras högre och det krävs snabba reaktioner på påträffade problem med inomhusluften. Om problemen med inomhusluften inte åtgärdas uppstår i framtiden allvarliga hälsoproblem på individnivå samt betydande kostnader för samhället i form av sjukfrånvaro, vårdkostnader och arbetsoförmåga.

Personer som exponerats för problem med inomhusluften ska förflyttas till dugliga ersättande lokaler så fort som möjligt innan sjukdomen förvärras så att den orsakar arbetsoförmåga. De insjuknade ska erbjudas så effektiv rehabilitering som möjligt och en rättvis social trygghet. Personer som är varaktigt arbetsoförmögna ska få gå i pension. Missförhållandena i den grundläggande utbildningen till följd av att barnen blir sjuka ska avhjälpas och utslagning från skolan på grund av problem med inomhusluften ska förhindras. Det behövs anslag för forskning, diagnostik, behandling och rehabilitering i fråga om sjukdomar som beror på fukt- och mögelskador. Dessutom bör regeringen säkerställa tillräckliga resurser för behandling av sjukdomar relaterade till inomhusluft som en del av social- och hälsovårdsreformen och inrätta polikliniker för inomhusluft i anslutning till varje universitetssjukhus.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 23.01.25 med 10 000 000 för programmet Sunda lokaler 2028 och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar renoveringen av skolor, daghem och andra offentliga byggnader till lokaler med sund luftkvalitet.

10. Ägarstyrningen

88. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Det är viktigt med en god och transparent ledning av statsägda företag både för att förhindra missbruk och fel och för att trygga statens ekonomiska intressen. En god ägarstyrning tryggar för sin del en gynnsam utveckling av statens balansräkning och bevarandet av arbetsmarknadsfreden samt minimerar uppkomsten av marknadsstörningar.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Vidare är det viktigt att säkerställa ett långsiktigt nationellt intresse med avseende på sysselsättning, regional utveckling och försörjningstrygghet. I sin politik för ägarstyrning kan och måste den statliga ägaren understryka att Finlands nationella intresse spelar en framträdande roll. Vidare anser vi att staten måste behålla bestämmande inflytande inte minst i företag som arbetar med uppgifter av stor relevans för att säkerställa samhällsverksamhet i krissituationer, exempelvis energiförsörjning eller trafik och transport.

Med tanke på likabehandlingen av medborgare och verksamhetsmöjligheterna för företag är det viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att se till att post- och utdelningstjänsterna håller minst nuvarande standard i hela landet. Eventuella effektiviseringsåtgärder får inte visa sig som sämre service för användaren. Dessutom måste priset på tjänsterna fortsatt vara skäligt.

Det gäller också att titta närmare på företagens vinstutdelning. I situationer när företagen har den typen av tillgångar i balansräkningen som inte är nödvändiga för verksamheten på längre sikt bör ägaren, alltså staten, ta ut de överflödiga medlen och investera dem på ett lönsamt sätt, exempelvis i utbildning och forskning och i tillväxtföretag med regionala sysselsättningseffekter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker statens ägarstyrning, särskilt i företag som arbetar i kontaktytor med allmänheten och som har ett viktigt samhälleligt serviceuppdrag, såsom bland annat Posti och VR, vars betydelse och nödvändigheten av rätt tillvägagångssätt har accentuerats ytterligare i och med pandemin.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen har bestämmande inflytande över de bolag som har en viktig betydelse med tanke på försörjningsberedskapen eller den regionala utvecklingen.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från att sälja statens inkomstbringande eller strategiskt viktiga egendom.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar konkreta åtgärder för att trygga den nuvarande nivån på de allmänna posttjänsterna i hela landet. Eventuella effektiviseringsåtgärder måste sättas in på distributionslogistiken, som kan kombineras med aktörer i privata sektorn, men åtgärderna får inte försämra servicestandarden för användarna.

Reservationens förslag till uttalande 19

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar transparensen och offentligheten i statsföretagens verksamhet för att väljarna, oppositionen och pressen ska ha förutsättningar att följa utvecklingen av statsföretagens verksamhet och bedöma hur företagsledningen och den politiska styrningen lyckas med tanke på målen och principerna.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen i fråga om ägarstyrningen vidtar åtgärder för att kundbelåtenheten i statliga fastighetsbolag såsom Senatfastigheter ska bli ett av de viktigaste kriterierna i bolagens verksamhetsstrategi och som grund för belöning till ledningen.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen inte går med i de förslag där staten säljer sin egendom och med de medel som fås på detta sätt erbjuder företag stöd för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och investeringar. Om man vill stöda FoUI-utgifterna, är skattelättnader en bättre lösning än direkt ekonomiskt behovsprövat stöd.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att den planerade verksamheten för tidigare Vake Oy, det vill säga den nuvarande Klimatfonden Ab, som finansierar av företag och projekt avbryts och att den beskrivna verksamheten överläts till etablerade aktörer inom den privata sektorn och i tillämpliga delar den offentliga sektorn.

20. Understödjande av politisk verksamhet

50. Understödjande av partiverksamhet (fast anslag)

Partierna har år efter år fått betydande partistöd från staten. För partistöden gjordes 2020 en omfattande höjning på över sex miljoner euro. Med beaktande av det försämrade ekonomiska läget i staten till följd av coronaepidemin är det nu skäl att återta höjningen av partistödet och skära ned partistödet. Finländarna leds framifrån och med hjälp av exemplets makt. Därför bör partierna föregå med gott exempel och delta i gemensamma sparåtgärder, i synnerhet som vårt partistödssystem är exceptionellt generöst internationellt sett.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för understödjande av partiverksamhet under moment 23.20.50 med 10 000 000.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands nätverk av ambassader är ett dyrt system med omfattande internationell täckning som förutom fysisk närvaro också har omfattande lokalkännedom om landets politik och näringsliv. Vid sidan av traditionell diplomati vore det därför önskvärt att utnyttja detta unika system i större utsträckning än för närvarande för att öka vår ekonomi och utrikeshandel.

Utöver traditionella exportsatsningar bör nätverket av ambassader också utnyttjas i att främja turismen. Före coronakrisen ökade turismen till Finland kraftigt. När vi senare återhämtar oss från krisen riskerar flygplatskapacitet och hotellkapacitet att bli en faktor som begränsar turismens tillväxt. För att den positiva sysselsättningsutvecklingen ska befastas och turism- och exportföretagen få det stöd de behöver för sin samhällsekonomiskt viktiga verksamhet måste regeringen se till att våra beskickningar i utlandet kan satsa mer på exportfrämjande insatser och på stöd till turismen till Finland. Beskickningarna måste ha identifiering av möjligheter för exporthandel som ett viktigt insatsområde i sin verksamhet, särskilt hjälp till små och medelstora företag i deras exportansträngningar och aktivt samarbete med turistbranschen för att kunna backa upp turismen till Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen på alla våra beskickningar flyttar över ekonomiska och personella resurser till arbete med att främja vår export och öka turismen till Finland.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Det egentliga utvecklingsbiståndet har kritiserats redan i flera år för att det inte har fungerat. Även om biståndet har ökat från år till år har det inte medfört önskad utveckling. I sin nuvarande form upprätthåller utvecklingsbiståndet korruptionen och tar död på möjligheterna till ekonomisk utveckling. Utvecklingsbiståndet har gjort den dåliga förvaltningen och fattigdomen bestående.

Anslagen för utvecklingssamarbete enligt statsbudgeten för 2021 uppgår i sin helhet till 1,257 miljarder euro, vilket är nästan 200 miljoner euro mer än 2020. Mest medel har riktats till multilateralt utvecklingssamarbete. Största delen av anslagen för multilateralt utvecklingssamarbete används till tilläggsfinansiering från Världsbanken och till FN:s allmänna understöd.

Den nuvarande nivån på utgifterna för utvecklingssamarbete är inte acceptabel i det rådande nationella ekonomiska läget och trots att de politiska rekommendationerna för utvecklingssamarbetet är betydande medför inte alla av dem bindande rättsliga förpliktelser för Finland.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

att riksdagen minskar moment 24.30.66 för egentligt utvecklingssamarbete med 520 000 000 euro och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen som syften med biståndet prioriterar förebyggande och lösning av konflikter plus handlingsmodeller där mottagarländerna får hjälp att klara sig på egen hand.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar de landspecifika stöden i utvecklingssamarbetet och betonar finansiella investeringar som en form av utvecklingssamarbete.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart avbryter alla former av utvecklingssamarbete i sådana länder som vägrar att ta emot egna medborgare som fått avslag på sin asylansökan i Finland eller i något annat EU-land.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen inriktar utvecklingsbiståndet på gräsrotsnivå i synnerhet på utbildning av barn och främjande av flickors rättigheter och jämställdhet.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

66. Vissa medlemsavgifter och finansiella bidrag (reservationsanslag 2 år)

Finlands finansiella bidrag till Nordiska ministerrådet är i budgeten för 2022 28,687 miljoner euro. Ministerrådets totala årliga budget 2021 är cirka 130 miljoner euro. Det nordiska samarbetet är motiverat redan på grund av den geografiska närheten, men det är en bra fråga om exempelvis samarbete inom kultur och konst är nödvändigt eller kostnadseffektivt eller om det vore förnuftigare att koncentrera satsningarna på den nationella nivån och lämna till den nordiska nivån sådant som med fog hör dit.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen preciserar sina mål i fråga om det nordiska samarbetet och strävar efter att minska Finlands betalningsbörda genom att föreslå en bättre inriktning av ministerrådets verksamhet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

01. Justitieministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt medborgarnas rättskänsla är brott som riktar sig mot barn grövre än andra brott. Som brottsoffer befinner sig ett barn ofta i en mer sårbar ställning än en vuxen och dessutom måste ett barn i genomsnitt leva längre med de skador eller trauman som förorsakats av ett brott. Detta gör dessa brott också dyra för samhället, i synnerhet som brotten i allmänhet skadar flera nära släktingar.

I Finland har man kunnat se en ökad popularitet och utbredning av den politiska korrekthetskultur som är populär ute i världen. En följd av detta har varit att man börjat kalla prat som upplevs kränkande eller även obehagliga fakta för hatretorik. Detta är ett problem, och redan nu kan man se att människor och företag har börjat begränsa teman och innehållet i sina tal för att undvika att någon aktör blir eller låtsas bli kränkt.

Yttrande-, åsikts- och religionsfriheten är hörnstenarna i en västerländsk demokrati, och dessa grundläggande friheter bör inte begränsas enbart med motiveringen att bevara samhällsfreden eller förebygga egentliga hatbrott. Det finns skäl att ta på allvar den inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna som redan skett eller potentiellt kommer att ske, och särskild uppmärksamhet bör ägnas åt den egendomliga ställning som jättebolagen inom sociala medier har i egenskap av privata företag, som dock i praktiken producerar tjänster som kan anses vara allmännyttiga.

Sannfinländare anser att straffen bör ha ett tydligt samband med hur allvarlig och klandervärd en gärning är. I synnerhet de lindriga straffen för sexual- och våldsbrott mot barn rimmar illa med medborgarnas rättsuppfattning. Som offer är barn mycket utsatta, och därför är sexualbrott mot barn mycket klandervärda. Brotsrekvisitet för sexual- och våldsbrott mot barn och straffskalorna måste genomgå en kritisk granskning. Detta för att förövarna inte ska komma undan med mindre straff exempelvis när det är svårt att höra offret som vittne på grund av personens unga ålder, och för att straffen ska ligga i linje med hur grova gärningarna är och vilken skada offret har åsamkats.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skärpa straffen för både sexual- och våldsbrott mot barn.

Reservationens förslag till uttalande 30

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga yttrande-, åsikts- och religionsfriheten i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar skuldrådgivningen genom att förkorta köerna och ge en garanti för tillgången till skuldrådgivningen till exempel inom en vecka från den första kontakten. Revideringen av författningarna stärker företagens rättsskydd.

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Under justitieministeriet sorterar en rad ombudsmän: barnombudsmannen, jämställdhetsombudsmannen, diskrimineringsombudsmannen, dataombudsmannen och underrättelseombudsmannen. Sannfinländarna föreslår att de ombudsmannafunktioner som lyder under justitieministeriet slås samman under samma tak, med undantag för underrättelseombudsmannen. Då bildas ett rättssäkerhetshus med gemensamma lokaler och stödfunktioner för ombudsmännen. Medborgarnas rättssäkerhet främjas när rättssäkerhetstjänsterna fås över en disk samtidigt som samhället sparar pengar när stödfunktionerna slås samman och anslag därmed frikopplas. Dessutom blir det lättare att ordna med vikariat.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slå samman ombudsmannabyråerna under justitieministeriet till ett rättssäkerhetshus för att medborgarna ska få alla rättssäkerhetstjänster över en disk.

10. Domstolar och rättshjälp

Sannfinländarna anser att ett av de stora problemen med rättssäkerheten i vårt land är att rättegångskostnaderna i tvistemål är så enormt höga för den förlorande parten. Extra stort blir problemet när privatpersoner och stora företag, exempelvis försäkringsbolag, är motparter. Risken för att kostnaderna skenar iväg gör att ärenden inte i praktiken anhängiggörs i rätten utan nämndbesluten blir slutliga även då när det till exempel i fråga om patientskadefall skulle finnas ett behov av rättssäkerhet. Sannfinländarna anser att staten måste göra något åt problemet och vidta åtgärder för att rättssäkerheten ska förverkligas. Å ena sidan bör gratis rättshjälp finnas tillgänglig exempelvis i de nämnder som behandlar patientskadefall, och å andra sidan bör det bli mycket lättare att sänka rättegångskostnaderna till en rimlig nivå vid rättegångar där parterna är mycket ojämlika.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 33

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka rättegångskostnaderna till en rimlig nivå så att finländarnas rättssäkerhet säkerställs.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen strävar efter att återställa justitieförvaltningens tjänster till centrala regionstäder.

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Domstolarnas basfinansiering är inte tillräckligt hög. Situationen har varit densamma redan i flera år. Domstolarna i vårt land är kraftigt överbelastade och de ärenden som behandlas är allt större, svårare och mer arbetskrävande. Domarnas hälsa står på spel.

Enligt Europakonventionen har var och en rätt till en rättvis rättegång inom skälig tid. Också Finlands grundlag garanterar var och en rätten att utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad i domstol. Diskrepansen mellan domstolarnas arbetsbörda och de tillgängliga resurserna inverkar dock oundvikligen på behandlingstiderna. En förlängning av behandlingstiderna förlänger tvister mellan parterna och hotar rättssäkerheten. En utdragen straffprocess orsakar också mänskligt lidande.

Tillräckliga resurser för rättsvården måste tryggas för att behandlingstiderna vid domstolarna ska kunna förkortas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.2003 med 11 000 000 euro för domstolarnas omkostnader och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att undanröja de attraktionsfaktorer som hänför sig till asyl-, uppehållstillstånds-, familjeåterförenings-, mottagnings- och förmanssystemet, för att domstolens resurser ska kunna frigöras för behandling av andra besvärärenden.

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det ekonomiska läget vid de offentliga rättshjälpsbyråerna är svagt. Klienternas rättsskydd är hotat, eftersom man har varit tvungen att minska antalet rättsbiträden i brist på finansiering. För att medborgarnas tillgång till rättsskydd ska kunna tryggas måste rättshjälpsbyråernas personalresurser tryggas.

Befolkningen i Finland åldras, och därför ökar behovet av tjänster inom den allmänna intressebevakningen. Det ökade antalet huvudmän inom intressebevakningen förutsätter finansiering för att anställa extra personal vid intressebevakningsbyråerna.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.04 med 2 000 000 euro för rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens omkostnader.

50. Ersättningar till privata rättsbiträden (förslagsanslag)

Låg utbildning, arbetslöshet, ensamboende och ensamförsörjarskap är typiska egenskaper hos dem som är föremål för utsökning. Till skillnad från tidigare har andelen kvinnor ökat klart. Bland dem finns sjuka arbetsoförmögna, fattiga pensionärer, misslyckade företagare och långtidsarbetslösa som har svårt att klara av sina levnadskostnader. Då blir det tyvärr så att de fakturor som kan lämnas obetalda, lämnas obetalda.

Sannfinländarna vill utreda om det är möjligt att i begränsad utsträckning underlätta ställningen för dem som är föremål för utsökning och vars utsökningsskuld inte beror på straffrättsliga påföljder, såsom obetalda böter eller skadestånd. Vi vill också utreda metoder med hjälp av vilka de inkomstfällor som hindrar sysselsättning av dem som är föremål för utsökning kan undanröjas. En viktig inkomstfälla är att det skyddade beloppet vid utsökning är så pass lågt att en som arbetar kan få mindre i handen än en arbetslös. Enligt lagen kan till exempel utkomststöd eller bostadsbidrag inte utmätas, och de minskar i samband med sysselsättning.

Företagande är alltid förknippat med en risk för att misslyckas. När företagande slutar i konkurs, kan det vara en personlig tragedi för företagaren och hela familjen. Men Finland behöver de arbetstillfällen som företagen och företagarna skapar. Därför finns det all anledning att se till att företagaren inte drabbas av orimliga följder när ett företag tvingas sluta och konkursen inte har något samband med gäldenärssvek eller oredlighet som gäldenär. I vårt nuvarande system dras företagare med sina skulder länge när det inte finns någon möjlighet att gå i personlig konkurs. Vi sannfinländare anser att det är slöseri med resurser att personer som misslyckas i sitt företagande utesluts från arbetslivet, och att personer med överskuldssättning måste garanteras möjligheten att återgå i arbetslivet. En konkurs ska inte per automatik vara något skamligt, företagare som gått i konkurs måste ges möjligheten att göra nytta och dela med sig av sina erfarenheter i företagslivet. Regeringen bör snabbt sätta i kraft lagstiftning om personlig konkurs.

Den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen har överförts till rättshjälpsbyråer. Väntetiderna varierar avsevärt regionalt och ställvis är de till och med ett halvt år. Att man hamnar i ekonomiska svårigheter är en viktig orsak till utslagning och det ökar för sin del psykisk ohälsa och missbruksproblem samt orsakar inkomstfällor för dem som blir föremål för utsökning. Detta är ett nationalekonomiskt slöseri och medför stora kostnader för samhället. Tillgången till tidig skuldrådgivning är ett viktigt instrument, även om det i sig är otillräckligt för att minska detta problem.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 36

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se till att gäldenärerna och de personer som har en trängd ekonomi får omedelbar hjälp, och att köerna kortas ner så att de blir skäliga i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja det skyddade beloppet vid utsökning.

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka tabellavgiften vid utsökning.

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska betalningsanmärkningarna till exempel med hjälp av ett positivt kreditregister.

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder lagstiftning som tillåter personlig konkurs i Finland.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendets finansiering är otillräcklig i förhållande till arbetsmängden. Antalet brottmål som kommer till åklagarna för behandling ökar samtidigt som de straffrättsliga frågorna blir mer komplicerade. Handläggningstiden har ökat, och allt färre brottmål leder slutligen till att åtal väcks. För att straffansvaret ska kunna fullföljas på behörigt sätt krävs tilläggsresurser.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 000 000 euro för åklagarväsendets omkostnader.

40. Verkställighet av straff

01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Brottspåföljdsmyndighetens nuvarande personalresurser är otillräckliga. Personalen är ofta tvungen att arbeta ensam, vilket minskar säkerheten i arbetet. Hoten och aggressionerna mot personalen har ökat, och hotet om våld är en del av fängsvaktarnas vardag. Det går inte att ordna till-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

räckligt med övervakning av fångarna. För att minska personalens ensamarbete och förbättra säkerheten i fängelserna krävs tilläggsfinansiering.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.40.01 med 5 000 000 euro för Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Så sent som 2010 hade Finland nästan 8 000 poliser i tjänst. Nu närmar sig siffran 7 000, och trots att regeringen håller på att höja antalet poliser som ska utbildas så att årsverkena stiger till 7 500, är behovet större. För nästa år kommer inga höjningar alls att göras i utbildningsplatserna eller polismännens årsverken.

I Finland finns det överlägset minst poliser per invånare bland de nordiska länderna och till och med minst i hela Europa. Exempelvis i Sverige finns 2 poliser per 1 000 invånare medan talet i Finland är 1,3. Ändå har Sveriges polisproblem exempelvis med förortsvåld, förstörelse och terroristhot som beror på humanitär invandring. Således måste också Skyddspolisens och Central-kriminalpolisens verksamhetsförutsättningar förbättras.

Säkerhetsläget i Finland har inte förbättrats i den takt som antalet poliser har minskat — tvärtom. Att garantera medborgarnas säkerhet är en av statsmaktens främsta uppgifter och Sannfinländarna är redo att satsa märkbart på polisens arbete.

Det handlar inte bara om att det ska vara tryggt att röra sig utomhus, det är också en fråga om rätts-säkerhet. När polisens resurser minskas, förlängs utredningstiderna ytterligare och brottens uppklaringsprocent försvagas. Antalet nybörjarplatser inom polisutbildningen bör ökas avsevärt så att antalet poliser stegvis stiger med minst tusen.

Avsikten är att det anslag som ska utökas också ska användas till djurpolisverksamhet till ett belopp som motsvarar tio årsverken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar polisens verksamhetsförutsättningar för att garantera den inre säkerheten och för att fler brott ska kunna utredas. För det krävas att antalet poliser höjs permanent till minst 8 000 fram till 2025.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på utredning och bekämpning av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att alla sexualbrott mot barn undersöks snabbt och effektivt.

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen garanterar att polisen får tillräckliga resurser för att bekämpa nätpedofili och cyberbrottslighet.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För att våra gränser ska vara fortsatt trygga också under fredstid, måste Gränsbevakningsväsendet tillförsäkras tillräckliga resurser.

Det är ytterst viktigt att trygga Gränsbevakningsväsendets verksamhet vid EU:s yttre gränser och i Finlands havsområden i den allt hårdare världspolitiska situationen. Till Gränsbevakningsväsendets uppgifter hör såväl försvarsåtgärder som räddningsåtgärder till exempel vid oljeskador eller andra olyckor.

Också tryggheten och övervakningen av den allmänna integriteten vid Finlands gränser hör till Gränsbevakningsväsendets uppgifter. EU:s kontroll av de yttre gränserna vid den ryska gränsen har fungerat klanderfritt med små resurser, men det är bra att förbereda sig på nya migrationskriser på grundval av Belarus hybridinsats mot Polen. Sannfinländarna kräver att regeringen skapar en snabb beredskap att vid behov avvisa personer som söker sig till vårt land utan vederbörliga handlingar från alla länder.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 10 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader och att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen behåller sitt initiativ att vid Finlands yttre gränser smidigt införa gränskontroller, beroende på situationen, tillfälligt, tidsbegränsat, regionalt, riktat mot vissa transportmedel eller resenärer på vissa rutter eller i utreseländerna.

Reservationens förslag till uttalande 46

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål skapar beredskap för ett snabbt och tidsbundet införande av sådana kontroller av alla gränsövergångsställen som är tillåtna enligt internationella avtal för den händelse att personer som inte har vederbörliga handlingar som berättigar till inresa väller in i vårt land.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Räddningsväsendet följer räddningslagen och har som mål att "förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt så att olägenheterna för människor, egendom och miljön blir så små som möjligt."

I Finland är läget i genomsnitt bra och räddningsväsendet effektivt, men det lider av resursbrist när befolkningen åldras och befolkningen i glesbygden minskar. Ändå bör en uthärdlig responstid i nödsituationer tryggas även i glesbygden. Detta ökar jämlikheten mellan människor oavsett boningsort, eftersom alla måste ha lika rätt till trygghetskänsla. Om vi lyckas exportera vår kompetens inom branschen skulle det öka vår kompetens och branschens resurser.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen undersöker möjligheterna att produktifiera utbildningen i räddningsbranschen och aktivt marknadsföra utbildningen i utlandet samt i sina exportsatsningar fokuserar särskilt på de finska brandverken och finskt kunnande inom släckning av skogsbränder.

02. Nödcentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Antalet nödmeddelanden till nödcentralen beräknas öka till cirka 6 000 per jourhavande. Det är viktigt att nödcentralens snabba och sakkunniga service upprätthålls också under belastningstoppar, varvid responstiderna kan förlängas. Därför bör man öka anslagen för lönekostnaderna för nödcentralsjourhavande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att nödcentralerna får tillräckliga resurser dels till att personalen ska orka arbeta, dels till att svarstiderna för nödsamtal ska hållas på en sådan nivå att medborgarnas säkerhet inte äventyras.

40. Migration

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En undersökning av Suomen Perusta visar att den genomsnittliga livscykeeffekten för en invandrare som är 20—24 år gammal när han eller hon kommer från Irak är -690 000 euro för den offentliga ekonomin i Finland och -844 000 euro om konsekvenserna av barnen räknas med. Den genomsnittliga livscykeeffekten för en invandrare från Somalia är -951 000 euro och -1 343 000 euro om konsekvenserna av barnen räknas med.

I statsbudgeten finns invandringen uttryckligen med endast i två utgiftsposter: inrikesministeriets anslag för invandring, som till största delen består av mottagande av asylsökande och kvotflyktingar och av Migrationsverkets utgifter, samt av anslag som reserverats för arbets- och näringsministeriet för integrationsfrämjande.

Dessa utgifter, som finns uttryckligen i budgeten, gäller endast de 34 första åren av vistelse i landet. De negativa nettoeffekter på den offentliga ekonomin som den finländska skattebetalaren ska betala växer dock under hela livslängden, inte bara under de första åren.

Statens budgettram avslöjar endast en bråkdel av invandringens kostnader. Sannfinländarna anser det vara viktigt att kostnaderna presenteras i sin helhet. Med sannfinländsk invandringspolitik kunde man få betydligt större inbesparingar än vad man kan dra för slutsatser av de utgifter för invandringen som nämns i budgeten.

Eftersom de så kallade humanitära invandrarna i genomsnitt betalar lite skatt även efter 20 års vistelse i landet och får mycket inkomstöverföringar på grund av dålig sysselsättning, betalas notan i årtionden. En humanitär invandrare kostar i genomsnitt 20 000 euro per år för skattebetalarna. När detta räknas över hela livet och även med beaktande av att barnen till dessa invandrare klarar sig dåligt, kostar en humanitär invandrare minst en miljon euro för de finländska skattebetalarna. Siffrorna är minimibelopp, eftersom de endast beaktar de direkta konsekvenserna för den offentliga ekonomin, inte till exempel de eurobelopp som behövs för rehabiliteringen av offer för våldsbrott.

Regeringen föreslår att kommunerna ska få ersättning för kostnader för socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet. Dessa tjänster fungerar som attraktionsfaktor och bidrar till att personer som vistas olagligt i landet stannar kvar i Finland i stället för att man skulle försöka avlägsna dem ur landet. Det är inte de finländska skattebetalarnas uppgift att bekosta tjänster för personer som vistas olagligt i landet, utan tjänsterna bör avgränsas till medlemmar av det finländska samhället som finansierar tjänsterna med sina skattemedel.

De som fått avslag på sin asylansökan bör tas i förvar och avlägsnas ur landet utan dröjsmål efter beslutet. Myndigheterna bör åläggas en skyldighet att underrätta polisen om de upptäcker personer som vistas olagligt i landet. Till den del det är fråga om medborgare i andra EU-medlemsstater ska alla kostnader för deras hälso- och socialvård återkrävas från deras hemstater i stället för att kostnaderna ska betalas av de finländska skattebetalarna.

Inte ens invandrare som kommer till Finland för att arbeta är alltid till nytta för den offentliga ekonomin och skattebetalarna, särskilt inte när det är fråga om billig arbetskraft från länder utanför

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Europa. Största delen av arbetskraftsinvandringen från länder utanför Europa till Finland är invandring av billig arbetskraft.

I regeringens budgetproposition behandlas all "arbetsrelaterad invandring" — dvs. såväl tyska ingenjörer som irakiska restaurangarbetare — som en helhet. När regeringen föreslår att arbetskraftsinvandringen ska ökas, fästs ingen vikt vid kvaliteten på invandringen.

På basis av statistiken vet vi dock att billig arbetskraft från länder utanför Europa blir dyrt för den finländska skattebetalaren. Sysselsättningsgraden för dessa invandrare sjunker efter ett par års vistelse i landet under sysselsättningsgraden för majoritetsbefolkningen. Då är nettoinkomstöverföringarna jämfört med majoritetsbefolkningen cirka 5 000 euro mer än för en invandrare per år.

Sannfinländarna anser att förhållandena vid förläggningarna och de stöd som betalas till asylsökande har ordnats så att de fungerar som attraktionsfaktor och uppmuntrar både olaglig invandring och ogrundad asylansökan i Finland.

Även om situationen vid våra gränser är lugn just nu, kan man anta att de tillfälliga hindren för flyttvägar och de trafikstopp och gränskontroller som coronapandemin orsakar kommer att upphöra.

I utlänningslagen föreskrivs att olaglig inresa är en straffbar gärning. Olaglig vistelse i landet är däremot inte ett brott som föreskrivs i lag. Sannfinländarna kräver att även olaglig vistelse i landet ska betraktas som ett brott som ger möjlighet att häkta den misstänkte och straffa honom eller henne samt utvisa honom eller henne från vårt land. På så sätt kan den lagliga ordningen återställas och många samhällskostnader sparas.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader under moment 26.40.01 med 30 000 000 euro jämfört med det föreslagna anslaget och att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen låter göra en oberoende och grundlig utredning av hur de förläggningar som inrättats sedan 2015 använt och förvaltat sina pengar och lämnar utredningen till riksdagen.

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att det målsatta antalet asylsökande fastställs till noll.

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen sänker flyktingkvoten till noll.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att det nu gällande bosättningsvillkoret på fem år för medborgarskap och fyra år för de som beviljats internationellt skydd höjs till tio år.

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att alla uppehållstillstånd som grundar sig på skydd beviljas för en viss tid så att den som fått tillfälligt skydd återvänder till sitt hemland när situationen i ursprungsländerna lugnat sig.

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen gör en utredning för att ändra systemet för social trygghet från bosättningsbaserat till medborgarskapsbaserat.

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen skärper kriterierna för familjeåterförening på det sätt som EU-lagstiftningen möjliggör, så att den nationella lagstiftningen på detta sätt sätts på samma nivå som i de övriga EU-länderna.

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen stiftar färdiga paragrafer om nödsituationer med hjälp av vilka mottagandet av asylansökningar vid behov tillfälligt kan avbrytas.

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivare avlägsnar de personer ur landet som fått avslag på sin asylansökan och som vistas olagligt här.

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med sin arbetsrelaterade och humanitära migrationspolitik utreder och offentliggör årliga och förutsebara kostnader under hela livscykeln.

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt åtgärdar de förseningar som upptäckts i Migrationsverkets verksamhet i samband med behandlingen av arbetsrelaterade uppehållstillstånd för högkvalificerade anställningar.

Reservationens förslag till uttalande 60

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att effektivare åtgärder vidtas för att bevaka och utvisa personer som olagligt vistas i landet och att de kommunala tjänsterna för de här personerna läggs ner.

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att kriminalisera olaglig vistelse i landet som en gärning som är straffbar enligt utlänningslagen och strafflagen på det sätt som föreskrivs om olaglig inresa.

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför en strikt invandringsspolitik som stärker samsättningen och som inte försämrar hållbarheten i de offentliga finanserna, bland annat genom att återinföra karenserna för social trygghet.

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen, utifrån de poängsystem som tillämpas i andra länder, inför en till förhållandena i Finland anpassad nationell poängsättningsmekanism för invandring.

21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (reservationsanslag 2 år)

Resursbehoven för att trygga medborgarnas väsentliga säkerhets- och välfärdsbehov i vårt land möjliggör inte regeringens projekt för att förbättra världen och den "solidaritet" som genomförs med hjälp av skuldbördan.

Den humanitära invandringen är en mycket betydande kostnad för Finland som i betydande grad förvärrar hållbarhetsunderskottet i Finland och ökar skatte- och skuldbördan.

Sannfinländarna anser att våra begränsade resurser ska riktas till att hjälpa våra egna mindre gynnade och hjälpbehövande. Därför måste den nationella flyktingkvoten dras in och målet vara noll asylsökande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder lagstiftningsarbetet för att mottagningsverksamheten ska kunna avslutas.

63. Stöd till mottagningsverksamhetens kunder (förslagsanslag)

Sannfinländarna anser att förhållandena vid förläggningarna och de stöd som betalas till asylsökande har ordnats så att de fungerar som attraktionsfaktor och uppmuntrar både olaglig invandring och ogrundad asylansökan i Finland.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka mottagningspenningen till asylsökande till en sådan nivå att den inte utgör en attraktionsfaktor jämfört med de andra europeiska länderna och att regeringen vidtar åtgärder för att betydligt spara in på utgifterna för asylsökande och flyktingar genom att skära ner tjänsteutbudet och kostnadsnivån i fråga om mottagningsverksamheten.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarspolitik och förvaltning

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands säkerhetspolitiska omgivning är för närvarande relativt stabil, men situationen kan förvärras snabbt, vilket t.ex. krisen i Ukraina har visat. Därför får vi inte pruta på vår militära kapacitet.

Trovärdig kapacitet kan inte byggas upp när krisen står för dörren. Sannfinländarna uppskattar Försvarsmaktens personal och deras arbete. Vi förutsätter att Försvarsmaktens anslag hålls på en sådan nivå att Försvarsmaktens funktionsförmåga inte försämras jämfört med nuläget, utan tvärtom utvecklas på ett långsiktigt sätt.

I och med att världen och utbildningsmetoderna förändrats har Försvarsmakten lagt ned flera garnisoner under decennier. Vissa nedläggningar har varit motiverade, men en stor del har gjorts endast av besparingsskäl och de har försvagat Försvarsmaktens utbildnings- och funktionsförmåga.

En tillräcklig regional decentralisering av försvarsfunktionerna främjar inte bara att hela landet hålls försvarat, utan skyddar också försvarsfunktionerna genom att sprida riskerna. Försvarsmaktens främsta uppgift är att försvara hela landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att försvarsförvaltningen decentraliseras bland annat genom att garnisonerna i Kontiolahti och Kauhava öppnas på nytt.

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att det görs en täckande utredning om återöppnandet av Norra Karens brigad med utgångspunkt i Försvarsmaktens behov.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

10. Militärt försvar

Försvarsmakten har till uppgift att säkerställa säkerheten i Finland i förebyggande syfte och i sista hand. Försvarsmakten ska vara i ordning i alla situationer med tanke på verksamhetens omfattning, regionala placering och finansiering.

Försvarsmakten har tvingats anpassa sina utgifter oskäligt mycket under innevarande årtionde. Trots att det har skett små förbättringar under de senaste åren, till exempel att reserven har ökat så att den ligger närmare behovet, behövs det mer personal för att tillgodose utbildningsbehoven i fråga om beväringar. När stampersonalen ökar kan reserven utökas så att den åter är på en hållbar nivå, dvs. ungefär 350 000 soldater. Dessutom kan den allmänna utbildningsnivån förbättras. Tyvärr håller regeringen dock på att göra tvärtom och minska antalet kontraktsanställda militärer, vars bidrag till utbildningen av beväringar är betydande.

Man måste satsa mer på upprätthållandet av reservens färdigheter och effektivisera användningen av reserven under fredstid. Antalet utbildade i repetitionsövningar har i början av 2000-talet minskat från cirka 30 000—35 000 soldater till cirka 18 000 soldater per år. Antalet håller på att höjas till över 20 000, men det räcker inte på lång sikt. Också landskapsstyrkornas verksamhetsförutsättningar måste ökas. Nu gör lagen det minst sagt svårt att använda trupperna som handräckning. Det är skäl att bättre utnyttja den frivilliga, utbildade och testade reserven.

Sett i historiskt perspektiv har infanteriminorna varit en viktig del av vårt försvar. Infanteriminorna är inga anfallsvapen utan kostnadseffektiva försvarsvapen av stor relevans för ett trovärdigt försvar när det gäller att begränsa fiendens möjligheter att röra sig.

En utredningsgrupp vid försvarsministeriet har konstaterat att infanteriminorna är prisvärda och effektiva och anser att försvaret inte har något annat kvantitativt sett fullgott vapensystem, som lika effektivt kan fördröja och stoppa en mekaniserad angripare. Försvarsministeriet motsatte sig ett finländskt tillträde till Ottawakonventionen om truppminor. När vi gett avkall på minor är det svårt att försvara landet. Blir vårt land angripet landvägen, lider vårt försvar betydligt större förluster.

Med avseende på det internationella samfundet var det inte nödvändigt att tillträda konventionen eftersom också USA, Ryssland, Indien och Kina ställt sig utanför. Vi föreslår därför att regeringen inleder åtgärder för att Finland ska avsäga sig Ottawakonventionen i syfte att säkerställa förutsättningarna för vårt försvar.

Finlands försvar stöder sig på en omfattande reserv och värnplikt. Det ska vara möjligt att fullgöra värnplikten så att de behov som hänför sig till skötseln av ekonomin blir skötta under beväringstiden. Beväringarnas dagpenning släpar dock efter utvecklingen, och dess köpkraft är inte på en skälig nivå.

Det är mycket viktigt att Finland har sin egen fungerande vapenindustri. I kristider ger det oss tryggad tillgång till vapen och stridsutrustning, också när fienden har stoppat sjö- och lufttransporterna. Framgångarna inom vår finländska försvarsindustri får inte bara vara beroende av exporten till utlandet, utan också Försvarsmakten måste aktivt köpa vapen och stridsutrustning

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

här hemma. Också vid upphandling av livsmedel, andra dagligvaror och tjänster bör Försvarsmakten helst välja inhemsk produktion för att trygga sysselsättningen, företagandet och försörjningsberedskapen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta fasta tjänster inom Försvarsmakten så att personalbristen och utbildarbristen kan åtgärdas på ett bestående sätt.

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen reserverar tillräckliga resurser för att höja nivån på repetitionsövningarna och för att gradvis öka omfattningen till 25 000 reservister per år.

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stödja idrottsaktiviteter för unga och i samarbete med försvarsorganisationerna försöka höja konditionen på dem som rycker in.

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för ett finländskt utträde ur Ottawakonventionen som förbjuder infanteriminor.

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja beväringarnas dagpenning.

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen i så stor utsträckning som möjligt riktar in upphandlingar inom Försvarsmakten på produkter som tillverkas i Finland för att främja sysselsättning, företagande och försörjningsberedskap.

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen sammanför de ungas studier och värnplikt till en oavbruten helhet, så att det inte som i nuläget uppstår oönskade avbrott mellan tjänstgöring, inträdesprov och studier.

Reservationens förslag till uttalande 75

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att Försvarsmaktens upphandlingar har en tillräcklig grad av inhemskt ursprung, vilket främjar både sysselsättningen och försörjningsberedskapen.

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att tillstånd för vapenexport för försvarsindustrin fås på ett ändamålsenligt sätt, eftersom exporten underlättar lönsamheten för den inhemska försvarsindustrin och därmed upprätthåller den inhemska produktionen.

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med HX-projektet sörjer för det industriella samarbetet, vilket främjar sysselsättningen av försvarsindustrin och forskningsverksamheten och ökar andelen service och underhåll i Finland under upphandlingarnas livscykel.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Aktuell och tillförlitlig ekonomisk information är viktig för att främja såväl ett fungerande civilsamhälle som ett informerat ekonomiskt beslutsfattande.

Statsförvaltningen i Finland har under flera årtionden expanderat och personalen har utökats utan någon kritisk helhetsgranskning. Detta har lett till en nästan okontrollerbar ökning av de offentliga utgifterna. Anslutningen till Europeiska unionen medförde också större inhemsk byråkrati för både centralförvaltningen och landskapen. En stor del av den nationella beslutanderätten har överförts till Europeiska unionen, vars egen byråkrati är enorm och Finlands nettobidrag är stort och ökar.

Finansministeriet bär det största ansvaret för den utveckling som strider mot skattebetalarnas och hela folkets intressen. Sannfinländarna kräver att ministeriet vidtar åtgärder för att förnya och effektivisera statens ämbetsverk och inrättningar. Målet bör vara att förbättra medborgarnas och näringslivets förutsättningar och att kraftigt öka den öppna sektorns betydelse genom att minska den offentliga förvaltningen för att få ekonomin i skick.

Coronapandemin leder oundvikligen till en djup och långvarig kris i hela den offentliga ekonomin. Redan under tiden före pandemin levde Finland över sina tillgångar. Detsamma sker i andra länder, särskilt i euroländerna, som Finland tyvärr är ödesdigert kopplat till. Det är sannolikt att hela euroområdet kommer att splittras. Det leder till svåra tider för Finland som vi måste förbereda oss på.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen offentliggör bakgrundsantagandena och kalkyleringsgrunderna inklusive källorna för sina centrala propositioner utförligt och allmänbegripligt i samband med budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna.

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som ökar offentligheten för uppgifter om innehav särskilt i fråga om offentligt noterade bolag. Det bör vara möjligt att ta del av uppgifterna i högre grad än i dag och till skäliga kostnader. Man kunde till exempel öppna en sådan möjlighet i anslutning till regionförvaltningsverken. När riksdagen stiftade en ny lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet beslutade riksdagen samtidigt att öka offentligheten för ägande.

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för balansering av de offentliga finanserna. Genom planen beräknas överförings- och konsumtionsutgifterna målinriktat årligen så att statsfinanserna är i balans 2027. Planen innehåller inga höjningar av skatter eller avgifter, utan baserar sig på prioritering av statens uppgifter samt nettobesparingar i den offentliga förvaltningens utgifter med hjälp av produktivitetsökning.

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som krävs för att på ett omfattande sätt effektivisera den offentliga förvaltningen med hjälp av digitalisering, automatiskt beslutsfattande och kontinuerlig och smidig utveckling. Målen för effektiviseringen bör öka årligen.

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar sysselsättningseffekterna av alla anslag i budgeten genom att i alla beslut inkludera en bedömning av konsekvenserna för sysselsättningen.

10. Beskattningen och Tullen

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För att våra gränser ska vara fortsatt trygga också under fredstid, måste Gränsbevakningsväsendet och Tullen tillförsäkras tillräckliga resurser. Det kommer i synnerhet att förebygga brottslighet såsom människohandel, narkotikahandel och ekonomiska brott.

Tullens omkostnader måste utökas med mer resurser för bekämpning av svart ekonomi. Det är av högsta vikt att Tullen samarbetar med polisen för att motverka svart ekonomi. De nettofördelar

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

som är möjliga att nå på kort tid kan räknas i tiotals miljoner euro, om resurserna ökas markant redan 2015.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 5 000 000 euro för Tullens omkostnader och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som säkerställer att Tullen har tillräckliga resurser för att effektivt bekämpa särskilt gränsöverskridande ekonomisk brottslighet och brottslighet i samband med elektronisk handel.

80. Överföringar till landskapet Åland

30. Avräkning till Åland (förslagsanslag)

Landskapet Åland har självstyrelse som fastställts genom internationella avtal. Utöver den lagstadgade andelen kan extra pengar och tilläggsunderstöd enligt prövning betalas till Åland av rikets medel. Åland har särskilda rättigheter och friheter. Under decennier har landskapets ekonomiska utveckling och statens omfattande stöd lett till att inkomst- och förmögenhetsnivån där är klart högre än i resten av Finland. Det finns inga grunder för att överföra ett belopp av den storlek som anvisats landskapet från statsbudgeten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka avräkningen till Åland till en skälig nivå med hänsyn till att landskapet är skuldfritt och har en synnerligen god ekonomi jämfört med fasta Finland.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Den kommunala ekonomin har länge varit stram. Det beror bland annat på att kommunernas lagstadgade uppgifter har ökat, att inkomstbasen har försämrats, att ledningen och förvaltningen är bristfällig, att det gjorts felaktiga och dåligt planerade investeringar och att det förekommer förfaranden av korruptionstyp. Landsbygdskommunernas svåra situation beror till stor del på en misslyckad regionalpolitik som beror på bestämmelser som är olämpliga med tanke på förhållandena i Finland och regeringens politik. Den kommunala ekonomin avhjälps inte med tilläggsfinansiering utan genom att korrigera problemen och missförhållandena. Kommunernas uppgifter ska prioriteras. Kommunerna måste koncentrera sig på viktiga uppgiftsområden.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Kommunerna ska inte åläggas nya uppgifter och skyldigheter, såsom förlängningen av läroplikten, utan de bör målmedvetet minskas.

Coronapandemin har ökat kommunernas och samkommunernas uppgifter och kostnader. Det är motiverat att staten har ersatt dessa exceptionella utgifter. Ersättningarna har dock fördelats orättvist mellan kommunerna. Många kommuner har fått överkompensation i förhållande till sina coronakostnader och en del av kommunerna har underkomparerats. Detta är ojämlik behandling av medborgarna.

Utslagning och avbruten skolgång utgör allvarliga hot mot individen själv och även mot hela samhället. Regeringens proposition om att utvidga läroplikten till 18 år och göra utbildningen på andra stadiet avgiftsfri är ett dyrt projekt som dock inte kan förebygga ovannämnda fenomen. Sannfinländarna anser att reformen bör återkallas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen uppmuntrar kommunerna och samkommunerna att främja digitaliseringen inom förvaltningen och anvisar statsunderstöd för projekt för att förrenhetliga processerna inom ekonomiförvaltningen i syfte att fullt ut uppnå de kostnadsbesparingar som digitaliseringen möjliggör i fråga om dessa processer.

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål vidtar åtgärder för att lösa krisen inom den kommunala ekonomin bland annat genom att ändra förhållandet mellan stat och kommun och genom att gallra bland kommunernas uppgifter. Kommunerna bör också uppmuntras att ytterst kritiskt se över sina organisationer, sitt beslutsfattande, sina arbetssätt, sin upphandling och sina investeringar.

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar region-, struktur- och sysselsättningspolitiken för att stärka inkomstbasen för den kommunala ekonomin.

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för att minska kommunernas uppgifter.

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att upphäva utvidgningen av läroplikten och ökar anslagen för den grundläggande utbildningen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

92. EU och internationella organisationer

69. Avgifter till Europeiska unionen (förslagsanslag)

Europeiska unionen har under Finlands medlemskap förändrats från ett samarbetsområde typ inre marknad till en nästan alltomfattande, centralstyrd byråkrati. Finlands nettobetalningsandel har ökat samtidigt som vår nationella beslutanderätt har minskat. Denna utveckling motsvarar inte det som förväntades av medlemskapet. Det ligger i Finlands intresse att vara internationell och höra till ett vidsträckt europeiskt område för den inre marknaden, men inte till en förbundsstatsliknande union som hela tiden inskränker vår nationella beslutanderätt och kränker subsidiaritetsprincipen.

Den så kallade tillväxt- och återbyggnadsfonden (RRF) på 750 miljarder euro som EU byggt upp under täckmantel av coronan innebär en förbindelse på sammanlagt cirka 13 miljarder euro för Finland, varav cirka 6,5 miljarder euro är ansvar för den gemensamma skulden och en motsvarande summa är garanti för det ansvar som orsakas av eventuell insolvens i andra medlemsländer. Summorna är historiskt stora och innebär i synnerhet i den nuvarande ekonomiska krisen en stor risk för årtionden framöver.

Finland finansierar med en andel på cirka 3,4 miljarder euro bland annat Italien och Spanien, vars betalningsförmåga är svag och vars betydelse för Finlands exportindustri är nästan obefintlig. Medlen bör användas effektivt i enlighet med vårt eget folks intressen bland annat för att främja sysselsättningen i hemlandet.

EU:s stödpaket på 750 miljarder euro är i själva verket en operation för att rädda den gemensamma eurovalutan. Utan denna gåvosumma kommer de sydliga euroländerna att kollapsa och euron kommer att gå omkull. Det är sannolikt att detta paket inte räcker till för att rädda den gemensamma valutan, utan det behövs ett nytt och större stödpaket mycket snart. Finland bör inte gå på denna väg.

Stödpaketet är förenat med den beskattningsrätt som uppstår för EU. Den innebär en väsentlig förändring av unionens karaktär. Sannfinländarna kräver att Finlands EU- och europolitik ändras så att vårt folks intressen tillgodoses på bästa möjliga sätt. Vi motsätter oss en federalisering av unionen och stödpaketet (RRF). Samtidigt motsätter vi oss de nya EU-skatterna och omvandlingen av unionen till en sammanslutning för överföring av skulder och inkomster där Finland är den som betalar notan.

Även om stödpaketet skulle vara av engångsnatur, har EU-kommissionens förslag om klimatpaketet Fit for 55 omedelbart efter att det antagits sänts till medlemsstaternas parlament för kommentarer. Paketet innehåller förslag som ökar överföringen av beskattningsrättigheter och budgetmakt till EU samt inkomstöverföringar mellan medlemsländerna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 90

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen motsätter sig att EU/EMU utvecklas till en federation och att det solidariska ansvaret utökas och att det ingås statsfördrag som ökar vår nettomedlemsavgift samt att regeringen utarbetar en plan för Finland med tanke på att EMU och euron kan spricka.

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen strikt följer den ståndpunkt som riksdagen meddelat i FiUB 4/2021 rd om att bekämpa främjandet av en asymmetrisk inkomstöverföringsunion och förhindra att skattebelastningen ökar på grund av EU.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Utbildningen är en investering i framtiden och en viktig del i att ingripa i ojämlikhetsutvecklingen. Sannfinländarna känner omsorg över att hela utbildningssystemet i Finland fungerar inom småbarnspedagogiken ända upp till den högsta nivån.

Utbildningens kvalitet och innehåll ska motsvara arbetslivets behov. Basfinansieringen och basresurserna ska vara på rätt nivå och de ska inte lappas på genom olika projekt och försök.

Den dyra och ineffektiva reformen av läroplikten som regeringen genomför löser inte problemen i utbildningssystemet. Ett centralt problem är att grundskolan inte garanterar alla tillräckliga färdigheter att övergå till studier på andra stadiet.

Elevvårdstjänsterna bör bevaras i stället för i de nya välfärdsområdena även i fortsättningen i skolor och läroanstalter, så att de kan vara nåbara på nära håll och i rätt tid.

Verktyg och medvetenhet för skötseln av den egna ekonomin bör erbjudas eleverna i större utsträckning än i den nuvarande undervisningen redan från grundskolan. Att drivas in i skuldproblem kan för många unga innebära livslånga svårigheter.

I stället för obligatoriska studier i svenska vill vi ha ett fritt språkval. Det andra inhemska språket bör bevaras som ett frivilligt ämne också i studentskrivningarna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslagen till olika utbildningsformer i hela landet och på alla stadier från småbarnspedagogisk verksamhet till högskolor, läroanstalter för fritt bildningsarbete och fortbildningen och till brett upplagd forskning och innovationsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 93

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra läskunnigheten särskilt bland pojkar, genom lagstiftning göra det andra inhemska språket valfritt och utöka skolundervisningen i de viktiga världsspråken.

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att by- och närskolorna samt daghemmen har tryggade villkor och att elevernas dagliga skolresor inte är orimligt långa.

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen utvecklar yrkesutbildningen genom att förkorta studietiderna och höja nivån, och att olika företags behov beaktas bättre än för närvarande.

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen utvecklar läroavtalsutbildningen och utvidgar den till fler yrkesområden och ytterligare förbättrar dess villkor.

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen möjliggör atypiska utbildningsvägar och modulbase-
rade studier. Det innebär en övergång från läroanstalts- och examenscentrering till ökad
betoning på kompetens och delhelheter, vilket innebär utmaningar bland annat för finan-
sieringen av läroanstalterna och regleringen av dem.

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar fortbildnings- och omskolningen under hela ar-
betslivet och ser till att fortbildningen för lärare svarar mot företagsvärldens behov.

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen i den grundläggande utbildningen koncentrerar sig på
slutresultatet så att de elever som fullgör grundskolan har en så hög kompetensnivå som
möjligt i förhållande till sina egna personliga förutsättningar. Samtidigt ska man sträva ef-
ter att säkerställa att alla som går ut grundskolan har en delområdesspecifik minimikompe-
tensnivå bland annat i fråga om grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna.

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen löser både bristen på arbetskraft och bristen på manli-
ga lärare inom småbarnspedagogiken.

Reservationens förslag till uttalande 101

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagen om studiestöd så att läroavtalsperioder utöver yrkesinriktade studier omfattas av studiestödet.

10. Småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning och fritt bildningsarbete

Problem med inomhusluften är ett fenomen som försvårar både inläringen och elevernas och undervisningspersonalens hälsa. Problemen med inomhusluften medför också betydande kostnader för hälso- och sjukvården och inverkar senare på arbetsförmågan och livskvaliteten.

Många skolor har problem med inomhusluften, och problemen kan i värsta fall fortsätta i årtal innan man ens försöker göra något åt dem. Vi sannfinländare anser att både studerande och lärare oberoende av utbildningsstadium har rätt till en sund arbetsmiljö. Därför bör man med det snaraste vidta nödvändiga saneringsåtgärder i de skolor och daghem som har problem med inomhusluften.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att tillförsäkra de studerande och undervisningspersonalen en sund miljö fri från problem med inomhusluften, oberoende av utbildningsstadium.

20. Gemensamma utgifter för grundläggande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete (reservationsanslag 3 år)

Enligt den gällande lagen om grundläggande utbildning (21.8.1998/628) har de som deltar i undervisningen rätt att få "tillräckligt stöd för inläring och skolgång genast när behov uppstår". Enligt OAJ har en synnerligen stor mängd specialklasser dragits in under de senaste åren, men stödet till vanliga klasser har inte ökat på motsvarande sätt om situationen har krävt det.

Det kompetensunderskott och de utmaningar i välbefinnandet som uppkommit inom den grundläggande utbildningen kan inte lösas genom att utvidga läroplikten. För närvarande avlägger 84 procent av de unga examen på andra stadiet. Cirka 16 procent av de unga blir utan examen på andra stadiet. Problemen för dem som blir utan examen på andra stadiet uppstår inte vid tröskeln till examen på andra stadiet, utan under årens lopp under läropliktsåldern.

Gruppstorlekarna inom den allmänna undervisningen är stora. Antalet elever som får intensifierat stöd har ökat, men det har inte påverkat antalet speciallärare. I många kommuner har man varit tvungen att använda den så kallade inklusionsmodellen som sparmedel, och specialundervisningsgrupperna har minskats utan att något ersättande stöd har ordnats. Alltför vanliga är situationer där elever som har rätt till särskilt stöd studerar på heltid i den normala undervisningen helt utan stödåtgärder.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

Inklusionsmodellen inom den grundläggande utbildningen har på många håll lett till att elever inom både den allmänna utbildningen och specialundervisningen underpresterar på sin egen nivå. Tyngdpunkten måste flyttas från korrigerande arbete till förebyggande åtgärder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och startar ett försök med skolfredsombud inom den grundläggande utbildningen.

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen i lagen om grundläggande utbildning stiftar en bestämmelse om elevens rätt till gruppstyrning av klassövervakare i enlighet med ledamot Ari Koponens lagmotion (LM 31/2021 rd).

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar lagstiftningsändringar för att rektorn som säkerhetsåtgärd ska kunna neka deltagande i undervisningen för en tid av tre dagar under vilken elevens stöd främjas av elevvården. Rektorn kan besluta om en avstängning av en elev för en viss tid på högst två veckor.

20. Yrkesutbildning och gymnasieutbildning

21. Gemensamma utgifter för yrkesutbildning och gymnasieutbildning (reservationsanslag 3 år)

Under de senaste åren har man skurit kraftigt i yrkesutbildningen. Till följd av detta har undervisningen minskat när antalet lärare har skurits ner. Eftersom det inte finns några bestämmelser i lag om mängden närundervisning i yrkesskolorna, kan eleverna erbjudas webbkurser som de ska avlägga på egen hand eller andra självständiga studier. Medan det för bara ett par årtionden sedan ingick 38 veckotimmar närundervisning i yrkesskolorna, får de studerande i dag bara ungefär 28 timmar närundervisning i veckan. Resten av studierna är på den studerandes eget ansvar.

Vi sannfinländare anser att finansieringen för yrkesutbildningen inte är tillräcklig. Vi kräver extra satsningar för att trygga kvaliteten på yrkesutbildningen. Det måste säkerställas tillräckligt med närundervisning samt lärare och studiehandledare i yrkesskolorna. De uppställda målen för antalet lärare och studiehandledare i förhållande till antalet studerande bör beaktas, och tillräckliga anslag bör reserveras för detta. Pandemin innebär utmaningar för ordnandet av närundervisningen, och det kommer sannolikt att behövas ytterligare satsningar för att beakta säkerhetsaspekterna.

Arbetstagare med lämplig utbildning som svarar mot näringslivets behov utgör en central produktionsfaktor. Tillväxten inom vissa branscher förutsätter att satsningarna på utbildning riktas så att de motsvarar förändringarna i omvärlden. Finland behöver yrkeskunnigt folk också i framtiden.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Vi sannfinländare känner stor oro för hur vi ska kunna utbilda sådana personer och säkerställa nivån på kompetensen så att våra företag har tillgång till kunnig arbetskraft och de finländska ungdomarna har jobb. Det bästa sättet att komma åt bristen på arbetskraft är att utbilda våra ungdomar till yrken där de har förutsättningar att få jobb. Det finns ett stort behov av arbetskraft bland annat inom programvaru-, bygg- och vårdbranschen. Man bör därför öka antalet nybörjarplatser i dessa branscher.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utöka antalet nybörjarplatser inom yrkesutbildningen, och särskilt inom it-, bygg- och vårdbranscherna, för att möta den ökande efterfrågan på arbetskraft.

80. Konst och kultur

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I Finland finns nästan 1 000 lokala museer, av vilka 730 upprätthålls av kommuner, föreningar och stiftelser. Efter biblioteken är de lokala museerna vårt regionalt sett mest heltäckande nätverk av kulturtjänster. De lokala museerna har årligen sammanlagt en miljon besökare. I museernas samlingar finns allt som allt 2,4 miljoner objekt, och museerna har hand om 3 000 byggnader.

De lokala museerna är i huvudsak icke-yrkesmässigt skötta museer där 10 000 människor utför värdefullt volontärbete varje år. Enligt undersökningen Museoiden taloudellinen vaikuttavuus (Museernas ekonomiska effekt) bidrar varje museibesökare med 32—49 euro till ekonomin i museets närregion. I många hembygds museer finns också ortens hembygdsarkiv.

Det finns skäl att värna om vår nationella kultur och att känna till och förstå vår stundtals tunga historia. Inget annat land gör det för Finlands del, och vi har synnerligen vägande skäl att vara du med vårt förflutna, eftersom det hjälper oss i nuet och gör det lättare att gestalta framtiden.

Finland behöver ett museum för Finlands självständighet, där det finländska folkets faser och vägen till ett självständigt Finland beskrivs. Eftersom detta projekt är omfattande och kräver stöd av alla politiska partier, föreslår vi i detta skede stöd till museer som är viktiga med tanke på Finlands självständighet, bland annat Krigsmuseet, Pansarmuseet, Luftvärnsmuseet, Finlands luftfartsmuseum, Infanterimuseet, Militärmedicinska museet, Mobilia, Forum Marinum och Museo Militaria, som består av Pionjärmuseet, Artillerimuseet och Signalmuseet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 107

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar stödet till hembygds museerna i hela landet för att öka kännedomen om den lokala historien.

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar anslagen för nationellt viktiga museers verksamhet.

91. Ungdomsarbete

50. Avkastning av penningsspelsverksamheten för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)

Partierna har år efter år fått betydande partistöd från staten. Vårt partistödssystem är exceptionellt generöst internationellt sett. Utöver det egentliga systemet med partistöd betalas till de politiska ungdomsorganisationerna separata stöd ur undervisnings- och kulturministeriets budget, och många organisationer får stöd av flera olika aktörer, bland annat av kommunerna.

Typiskt för undervisnings- och kulturministeriets stöd har varit att man tillämpat en princip enligt vilken uppnådda förmåner inte ges upp, och där stödbeloppen för ungdomsorganisationerna inom de stora partierna under de senaste åren har stigit till en viss, rätt hög nivå, som man inte prutar på, även om partiernas vikt skulle minska avsevärt. På motsvarande sätt har ungdomsorganisationerna i de partier som har vuxit först under detta årtionde fått betydligt mindre stödbelopp. Det är orättvist och försätter ungdomsorganisationerna inom olika partier i en mycket ojämlig ställning sinsemellan.

Sannfinländarna anser att partierna bör stödja sina politiska ungdomsorganisationers verksamhet genom de partibidrag de får på samma sätt som de stöder till exempel sina kvinnoorganisationer och att samhällets övriga ekonomiska stöd till politiska ungdomsorganisationer bör slopas. Då kan partiet själv anvisa den finansiering för sin ungdomsverksamhet som det anser vara behövt. Storleken på finansieringen återspeglar då partistödet, som är kopplat till partiernas valframgång och inbördes styrkeförhållanden. Särskilt motiverad är nedskärningen i och med att Veikkaus avkastningsprognos har sjunkit betydligt till följd av coronakrisen.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för understödjande av ungdomsorganisationer som är eller kan tolkas som politiska under moment 29.91.50 med 5 000 000 euro.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

Finländarna uppskattar friden och den rena naturen på landsbygden. Också den inhemska matproduktionen bör uppskattas efter förtjänst. Var och en är fri att välja vad den vill till sitt matbord,

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

men man måste sluta med stämpling av den inhemska matproduktionen och med gröntvättning genom att pracka på folk en viss kost. Sannfinländarna respekterar valfrihet utan ideell tvångsmatning.

Den inhemska matproduktionen har stor betydelse med tanke på sysselsättningen, livsmedelssäkerheten och försörjningsberedskapen. Om självförsörjningsgraden för mat sjunker, är vi i en eventuell krissituation på andras nåder. Dessutom är den inhemska matproduktionen ren, ofta antibiotikafri och klimatvänlig, när transportsträckorna hålls på en rimlig nivå från produktionsplatsen till matbordet.

Hälsosam mat är en produkt som man också är beredd att betala för. Vi vill stödja och underlätta uppkomsten av nya handelsrelationer så att produktionen bättre tillgodoser behovet. Detta förutsätter att också jordbrukarna, dvs. primärproducenterna, ska erbjudas hjälp med och tjänster för marknadsföring på samma sätt som andra företagare.

Inhemska ren mat utgör grunden för välfärd och säkerhet. Den långvariga svaga produktiviteten inom jordbruket, EU-politikens författningsdjungel, de skördeförluster som beror på väderförhållandena, Rysslands bojkott och bland annat koncentrationen av detaljhandeln har tårt på lönsamheten. Den exceptionellt svaga skörden år 2021 och den kraftiga prisökningen på energi och gödselmedel har fört tusentals gårdar till konkursens brant. Jordbrukarna tvingas överväga att avstå från vårsådden. Hösten 2022 hotar brist på vissa produkter. Självförsörjningsgraden och försörjningsberedskapen är hotade.

Det behövs snabba åtgärder för att rädda landsbygden och primärproduktionen. Bergsrådet Reijo Karhinen föreslog år 2019 många åtgärder för att förbättra produktiviteten inom den inhemska livsmedelsekonomin. En av dem var att öka jordbrukarens andel av försäljningspriset på livsmedel. Många åtgärder har regeringen låtit bli att vidta.

Förutsättningarna för småbruks- och familj jordbruk måste bevaras i Finland. Ekonomiskt lönsamma och framåtsträvande gårdar bemöter utmaningar i samhället genom att sysselsätta, investera och ta väl hand om djuren. Om lantbruksföretagaren mår bra säkras också djurens välbefinnande.

Jordbruksbefolkningens inkomstnivå måste motsvara den allmänna inkomstutvecklingen, och därför bör det i Finland stiftas en inkomstlag för livsmedelskedjan. Detta skulle garantera att en skälig andel av det pris som konsumenterna betalar går till primärproducenter, bearbetning samt transport och handel. Strukturuomvandlingen och effektiviseringen har lett till minskade arbetstillfällen inom livsmedelssektorn, men sektorns betydelse har ändå inte minskat, eftersom vi fortfarande vill äta ren inhemska mat.

Enligt Sannfinländarna bör till exempel ökad användning av inhemska torv och trä beaktas i budgeten, och man måste satsa extra medel på hållbar skogsvård genom att stödja den privata skogsvården (Kemera). Ekonomiskogarnas livskraft måste tryggas för att all potential inom skogssektorn i fortsättningen ska kunna utnyttjas.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Sannfinländarna anser att en effektiv men samtidigt hållbar skogsvård ger upphov till ekonomisk hållbarhet och trygghet, som i sin tur hjälper skogsindustrin att utvecklas och borgar för att den stannar kvar i vårt land.

På många ställen i Finland råder det skriande brist på lantbruksavbytare. Behovet av utbildning för avbytare har ökat bland annat i och med att boskapsstorlekarna ökar och gårdarna mekaniseras, och därför är det svårt att hitta avbytare som har tillräcklig praktisk erfarenhet och kunskap.

Sannfinländarnas riksdagsgrupp anser att lantbruksföretagarnas möjlighet till semester måste tryggas för att också den samhälleligt viktiga inhemska matproduktionen ska vara en attraktivare bransch i fortsättningen. Det handlar också om att främja animalieproduktionsdjurens välbefinnande, eftersom nöjda gårdsägare orkar ta hand om sina djur bättre. Sannfinländarna föreslår ytterligare åtgärder i fråga om antalet lantbruksavbytare och deras utbildning.

Finland bör in i det sista hålla fast vid att skogspolitiken ska vara i nationella händer. Finland bör spela en mer aktiv roll i beredningen av EU:s politikåtgärder i anslutning till skogarna.

EU kräver ökade kolsänkor och ingriper bland annat i skötseln av skogarna, markanvändningen samt råvaru- och energiproduktionen i EU-länderna. Planerna särbehandlar EU-länderna, eftersom de särskilt påverkar ekonomin och den sociala hållbarheten i skogsländer negativt. Som ett skogsland lider Finland alltså. EU:s avverkningsförbud kan i värsta fall leda till att produktionen flyttas till länder utanför EU, eftersom efterfrågan på träbaserade produkter bara ökar i framtiden. För det andra växer det i Finland hela tiden mer skog än vad som fälls — tack vare en ansvarsfull och professionell inhemsk skogsvård.

I Finland är skogarnas betydelse som inkomstkälla större än i övriga EU, eftersom den genomsnittliga storleken på våra skogsbrukslägenheter är mer än dubbel jämfört med övriga EU. Därför är det viktigt för Finland att de regionala förhållandena beaktas och att de europeiska principerna för skogsanvändningen baserar sig på evidensbaserad data.

EU strävar särskilt efter att under förvändning av klimatpolitiken ta över och fatta beslut om skogspolitiken. Medlemsländerna i Central- och Sydeuropa har förstört sina skogar. Överföringen av beslutanderätten till unionen gäller således främst Sverige och Finland. EU:s mål att öka skyddet av skogarna är orimliga. De skulle förstöra Finlands skogsindustri. Skogsvården har hög standard i Finland. Skyddet och den ekonomiska användningen är i balans. För att detta ska vara fallet även i fortsättningen måste regeringen entydigt och kraftfullt avvärja EU:s och olika andra parter strävanden att inkludera skogspolitiken i unionens beslutanderätt.

Jordbruket befinner sig i en djup kris på grund av den långvariga kostnads- och prisutvecklingen. Den svaga skörden sommaren 2021 förvärrade situationen. Den senaste tidens kraftiga prisstegring på energi och bland annat gödselmedel hotar vårens sådd och sommarens skörd. Tusentals gårdsbruksenheter riskerar att försvinna i och med kostnadskrisen, en del genom konkurs. Livsmedelsekonomins självförsörjning och därmed den nationella försörjningsberedskapen är allvarligt hotad.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Sannfinländarnas utskottsgrupp föreslår att regeringen i enlighet med riksdagsledamot Juha Mäenpääs lagmotion (LM 54/2021 rd) genomför en befrielse från fastighetsskatt för produktionsbyggnader inom jordbruket. Initiativet har undertecknats av 38 riksdagsledamöter från fem olika riksdagsgrupper.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen agerar för att det i Finlands jordbruks- och livsmedelsproduktion ska garanteras att de centrala produkterna som motsvarar behovet hos det egna folket tillverkas under alla omständigheter. Detta görs bäst med hjälp av nationellt stöd, vilket samtidigt minskar jordbrukarnas administrativa börda och administrativa utgifter.

Reservationens förslag till uttalande 110

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar jordbrukets lönsamhet så att jordbrukarna får en inkomstnivå som är jämförbar med andra yrkesgrupper.

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen vid de CAP-förhandlingar i EU som vidtar efter den innevarande stödperioden godkänner endast en sådan lösning som förenklar systemet och ökar den nationella beslutanderätten och att regeringen vid finansieringsförhandlingarna i EU säkerställer stödnivån för jordbruket och finansieringen av landsbygdsutveckling.

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt offentligt försäkringssystem för skördeskador, i vilket man strävar efter att beakta erfarenheterna av det privata försäkringssystemet och de brister som upptäckts.

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationellt program för att utveckla fiskerinäringen och fisketurismen.

Reservationens förslag till uttalande 114

Riksdagen förutsätter att regeringen utformar en rovdjurspolitik för en skälig storlek på vargstammen och skadeersättningar till fullt belopp.

Reservationens förslag till uttalande 115

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar snabba åtgärder för en kraftig minskning av antalet vitkindade gäss och betalar full ersättning för de skador som dessa orsakar odlarna.

Reservationens förslag till uttalande 116

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få märkning på livsmedel för att säkerställa att konsumenten får uppgifter om produktens ursprung och om huruvida produktionssättet är etiskt hållbart.

Reservationens förslag till uttalande 117

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stödja små aktiva gårdar så att den fortsatta nedgången i antalet gårdar börjar avta och jordbrukarna på små gårdar får hjälp i sin svåra situation.

Reservationens förslag till uttalande 118

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera avbytarservice i syfte att hjälpa lantbruksföretagarna att orka med sitt arbete.

Reservationens förslag till uttalande 119

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förebygga tjuvskytte bland annat genom att förbättra övervakningen och effektivisera straffen.

Reservationens förslag till uttalande 120

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utlysa den finska hästen till jubileumsdjur för vårt lands självständighet.

Reservationens förslag till uttalande 121

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar snabba åtgärder för att slopa fastighetsskatten på produktionsbyggnader inom jordbruket i syfte att underlätta jordbrukarnas kostnadskris och stärka den nationella självförsörjningsgraden och försörjningsberedskapen.

Reservationens förslag till uttalande 122

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar brådskande åtgärder för att lösa den akuta kostnadskrisen inom jordbruket bland annat genom att sänka energipriset, slopa fastighetsskatten på produktionsbyggnader och öka primärproducentens andel i livsmedelskedjan.

Reservationens förslag till uttalande 123

Riksdagen förutsätter att regeringen entydigt och kraftfullt förkastar EU:s försök att ta över skogspolitiken.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

40. Nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (reservationsanslag 2 år)

Vi sannfinländare vill se landsbygden som en resurs och som en livskraftig boendemiljö med många möjligheter också i framtiden. Landsbygden är en resurs och vår trygga hamn. Finlänarna värdesätter landsbygden och ren inhemsk mat. Redan på grund av detta vill vi trygga den finländska jordbruksproduktionen så att man också i fortsättningen kan bo och bedriva jordbruk i hela landet.

Vi vill också slå ett slag för den finländska landsbygden och det idoga arbete jordbruksföretagarna bedriver. Jordbrukarnas yrkesskicklighet måste respekteras. Vi arbetar också hårt för att jordbrukarnas skäliga inkomstnivå ska tryggas med beaktande av närliggande näringar. Det är viktigt att binäringarna utnyttjas för att landsbygden ska kunna hållas levande.

Under de senaste årtiondena har man inom jordbrukssektorn och hela landsbygden velat koncentrera sig på att öka gårdsstorleken på jordbrukarens bekostnad. Det är en följd av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Genom EU:s nästa gemensamma jordbruksbudget (2021—2027) kommer jordbrukarnas inkomster att minska ytterligare, vilket återspeglas i en kraftig minskning av stöden. Detta beror i sin tur till stor del på att de gröna kraven fortsätter att öka. Denna utveckling har inneburit att de små gårdarna tvingats sälja mark till stora gårdar som får förmånligt investeringsstöd. Denna landvinning för de stora gårdarna har lett till att fler före detta jordbrukare knackar på hos socialen i städerna. För att en sådan avfolkningslinje för landsbygden ska kunna stoppas föreslår Sannfinländarna stöd till finländska småbrukare så att stöd kan betalas till aktiva gårdsodlare med en gårdsstorlek på högst 5—40 hektar (ha). Stödet ska betalas ur de nationella jordbruksstöden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 124

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att för att stödja småbrukarna.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Förutsättningarna för statens välfärd utgår från de naturresurser som staten har. Naturresurserna blir dock inte själva en drivkraft för ekonomin, inte heller genererar de nya branscher inom industri och service. Hela klustret måste först utvecklas och verksamheten möjliggöras genom lagstiftning och genom att det skapas trygga och förutsägbara ramar för utnyttjandet av naturresurserna. En del av våra naturresurser har unika egenskaper, vilket automatiskt medför internationell konkurrenskraft. En del av dem är också förnybara, vilket garanterar möjligheten till långvarig utvinning och därmed uppkomsten av kluster. Man måste också komma ihåg att det är mer sannolikt att ett land som försörjer sig framför allt med förnybara naturresurser tar hand om naturen — och kräver det också av andra länder.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Sannfinländarna påminner om att även om naturvården i och för sig är viktig i vissa regioner i vårt land, behöver det inte föras in för mycket anslag till denna sektor exempelvis under förevändning av klimatpolitiken och ideologin. Miljöskyddet är mer än naturskydd och bekämpning av klimatförändringen. Ett hållbart miljöskydd är en helhet som har en positiv inverkan på hela samhället, människornas välfärd och ekonomin. Detta sker inte nu på grund av regeringens överdrivet strama klimatpolitik. Det går också att bevara den för finländarna unika allemansrätten som gör det möjligt att njuta av naturen (inkl. utflykter och jakt) också på annat sätt än i alltför hög grad genom naturskydd och därmed jämförbara åtgärder.

Likasa bör man i vissa fall avstå från att anställa personal för det ändamålet eftersom man klarar sig med de nuvarande resurserna — i synnerhet när dessa riktas bättre. Däremot lönar sig investeringar i främjande av finländsk miljökompetens, forskning och utveckling samt exportfrämjande ekonomiskt bättre än en överdrivet politisk grön ideologi med unionens återhämtningsverktyg, som den sittande regeringen i vårt land för närvarande bedriver.

Vi föreslår

att från moment 30.40.22 dras av 20 000 000 euro från det anslag som föreslås för personalutgifter i anslutning till främjandet av naturresurs- och bioekonomi så att motsvarande antal personal inte anställs för tidsbegränsade arbetsuppgifter som förbereder för naturvård och att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 125

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa en god skogsvård samt en så heltäckande och ändamålsenlig användning av virkesråvara som möjligt. Målet ska vara att Finland ligger i framkant när det gäller träbyggande, att man arbetar innovativt för att ta fram nya träbaserade produkter samt att sådant trämaterial som inte kan användas i annan industriell produktion utnyttjas så effektivt som möjligt för energiproduktion.

Reservationens förslag till uttalande 126

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål vidtar åtgärder för att förhindra konkurser inom torvbranschen och för att trygga energipraxisen i fråga om torv.

Reservationens förslag till uttalande 127

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inleda ett nationellt program för förvaltning av myrar, där möjligheterna till kommersiellt utnyttjande av myrområdena kartläggs tillsammans med näringslivet.

44. Stöd för tryggande av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Syftet med Kemera-programmet är att främja en hållbar skötsel och användning av skogarna och därmed också garantera viltskyddet, vilket också hjälper jägare att upprätthålla naturskyddet genom jakt. Programmet förenar på ett särskilt sätt skogsvårds- och skogsförbättringsarbeten som

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

tryggar virkesproduktionen, skogsförnyelsen efter naturkatastrofer samt naturvård och naturskydd som upprätthåller den biologiska mångfalden.

Sannfinländarnas utskottsgrupp påminner om att målet för Kemera-programmet är viktigt. Därför föreslår vi ett tidsbegränsat tillägg på 10 miljoner euro för programmet i fråga.

Vi föreslår

att det under moment 30.40.44 för viss tid fogas 10 000 000 euro till Kemera-programmet för främjande av vården av skogsnaturen och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 128

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka anslagen för Kemera-programmet.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Målet med det enorma klimatpaketet Fit-for-55, som Europeiska kommissionen publicerade i juli, är att minska koldioxidutsläppen i EU med minst 55 procent fram till 2030 och att hjälpa kontinenten att bli klimatneutral fram till 2050. Detta är ett enormt lagstiftningspaket med ödesdigra konsekvenser för vårt land.

Paketet innehåller många delar som stör medborgarna och näringslivet. Till exempel en utvidgning av utsläppshandeln till sjö- och vägtrafiken och en mycket sträng reglering av byggandet skulle samtidigt medföra ökade utgifter för företagen när det behövs massiva tilläggssatsningar på investeringar och ny teknik. Dessutom kommer bland annat kraven på att bilar ska vara utsläppsfria, blandningsförhållandet mellan biodrivmedel och fossilt bränsle, trängselavgifter, de skyldigheter som följer av elektrifieringen och uppvärmningskostnaderna att drabba skattebetalarnas plånbok hårt.

Särskilt integreringen av sjöfarten i EU:s nuvarande system för handel med utsläppsätter innebär en stor extra nota för Finland. Propositionen beaktar inte till någon del de särskilda förhållandena eller avstånden inom vintersjöfarten i Finland. Sjöfarten är livsviktig för Finland och nästan 90 procent av vår utrikeshandel går sjövägen, året om, under alla väderförhållanden.

Regeringens klimatpolitik ökar medborgarnas kostnader, skärper beskattningen och ökar skulderna. Det försvagar också de finländska företagens konkurrenskraft och förstör de finländska företagens verksamhetsförutsättningar.

Ett trafiknät som är i gott skick och logistiskt förnuftigt i ett land med långa avstånd och gles bebyggelse är en absolut förutsättning för näringslivets verksamhet och medborgarnas välfärd oberoende av bostadsort. En fungerande infrastruktur skapar verksamhetsförutsättningar för företag,

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

sammanslutningar och individer. Genom strävandena att genomföra en klimatpolitik som är ännu ambitiösare än EU:s förpliktelser höjer regeringen i onödan priset på el, värme och biltransporter.

Farledsavgifter tas ut av fartyg som bedriver handelssjöfart i Finland. Nästan 90 procent av Finlands utrikeshandel sker sjövägen. Eftersom Finland ur exportsynvinkel är en ö, kan man genom att helt slopa farledsavgiften delvis kompensera industrin och andra företag för även i övrigt höga logistikkostnader. Att nollställa farledsavgifterna stimulerar också passagerartrafiken.

Sannfinländarna föreslår att yrkesdiesel tas i bruk, vilket innebär att en viss del av dieselkostnaderna återbetalas till yrkestrafiken. Detta förbättrar de finländska företagens konkurrenskraft och kan också ha en sänkande inverkan på konsumentpriserna.

I Finland är bränsleskatten på diesel bland de högsta i Europa och redan i åtta europeiska länder tillämpas ett system där transportföretaget får återbetalning för tankat bränsle. EU tillåter användning av yrkesdiesel och till exempel Frankrike återställer 11 cent per liter för yrkesmässig trafik.

Dessutom bör skattestödet för paraffinisk diesel inte minskas. De europeiska konkurrentländerna stöder sina industriföretag som använder fossila bränslen antingen genom direkta eller skattepolitiska stöd, och Finland måste göra detsamma för att vi ska vara ett konkurrenskraftigt land.

Den tunga trafiken orsakar betydande vägslitage, och utländska bolag är fripassagerare genom att inte betala fordons- och bränsleskatter. De orsakar kostnader för den offentliga sektorn men deltar inte i att täcka dem. Därför måste man ta i bruk en vägtrafikavgift för tunga fordon, genom vilken man kan samla in cirka 40 miljoner euro per år. Som EU-land kan Finland inte utsträcka väganvändningsavgiften endast till utländska aktörer, och därför ska avgiften tas ut av alla. Avgiften kompenseras för de finländska aktörerna inom den tunga trafiken genom ibruktagande av yrkesdiesel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 129

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslaget för Cybersäkerhetscentret till den nivå som behövs för att svara på morgondagens utmaningar och säkerställa centrets självständiga ställning.

Reservationens förslag till uttalande 130

Riksdagen förutsätter att regeringen proaktivt ser till att datanäten har tillräcklig kapacitet.

Reservationens förslag till uttalande 131

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att kriminalisera användningen av personbeteckning för att fastställa identiteten i samband med ansökan om lån samt i sådana former av handel där betalningen inte sker i samband med köpet. Sådana rättshandling där en part inte har identifierats genom stark autentisering ska samtidigt förklaras ogiltiga.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 132

Riksdagen förutsätter att regeringen, när den åtgärdar de missförhållanden som framkommit i samband med taxireformen, har som mål att återställa taxitjänsterna på landsbygden, utrota den grå ekonomin inom taxibranschen samt säkerställa passagerarnas säkerhet.

Reservationens förslag till uttalande 133

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att åtgärda det eftersatta underhållet av trafikleder.

Reservationens förslag till uttalande 134

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att vägnätet på landsbygden sköts och underhålls på tillbörligt sätt i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 135

Riksdagen förutsätter att regeringen strävar efter att garantera tillgång till fullgoda kollektivtrafiktjänster till skäligt pris i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 136

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att finansieringen av de trafikleder som hör till TEN-T-stomnätet ordnas under denna regeringsperiod och genomförs före 2029.

Reservationens förslag till uttalande 137

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar verksamhetsbetingelserna för godstrafiken i färjetrafiken också i fråga om RoRo- och RoPax-fartyg.

Reservationens förslag till uttalande 138

Riksdagen förutsätter att regeringen förenhetligar kostnaderna för hamnlotsavgifter för att trygga de regionala konkurrensförutsättningarna.

Reservationens förslag till uttalande 139

Riksdagen förutsätter att regeringen ger medborgarna möjlighet att rikta ett belopp motsvarande Yleskatten till lokal eller ideologisk radio, teve eller till valfri innehållsproducent, i första hand för produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Reservationens förslag till uttalande 140

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på att förbättra stambanenätet och dess förgreningar.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 141

Riksdagen förutsätter att regeringen, när pandemin ger vika, satsar på att utveckla flygtrafiken genom att främja Finlands ställning som knutpunkt för flygtrafiken, dvs. hub, under arbetsnamnet Helsinki Hub.

Reservationens förslag till uttalande 142

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar flygtrafiken genom att utveckla flygplatserna framför allt i norr, bland annat för att stimulera turismnäringen i Lappland och den inhemska och utländska turismen.

10. Trafik- och kommunikationsnäten

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 3 år)

Slopandet av farledsavgiften i sin helhet skulle hjälpa i synnerhet sjöfarten och underlätta de ekonomiska belastningar som näringslivet i fråga utsätts för. Ändringen förbättrar finländska företags ställning i den internationella konkurrensen. Ändringen kommer att sänka priserna inom både export- och importsektorn, vilket innebär att de dynamiska ekonomiska konsekvenserna av ändringen sannolikt är betydande. Farledsavgifter tas inte ut till exempel i Sverige, vilket är en av Sveriges fördelar i den ekonomiska konkurrensen mellan våra länder. Enligt Sannfinländarna skulle detta vara en alldeles utmärkt industripolitik i återhämtningen efter coronakrisen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 143

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar farledsavgifterna inom sjötrafiken.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

En god och tillförlitlig kvalitet på trafikledsnätet är mycket viktig i vårt land med långa avstånd, omfattande godstransporter och varierande årstider. Ett bra trafikledsnät bidrar också till att dämpa ökningen av regionala skillnader och minskar således behovet av interna inkomstöverföringar inom landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 144

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett program för att utveckla bannätet som tillgodoser behovet av att förbättra kapaciteten på viktiga banförbindelser och möjligheterna att höja hastigheterna och innefattar nya säkerhetsanläggningar och åtgärder för att avveckla plankorsningar.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

20. Tjänster inom trafik, transport och kommunikation

60. Överföring till statens televisions- och radiofond (reservationsanslag 3 år)

Det har framförts betydande kritik mot Rundradion. Framför allt har Yleskatten ansetts vara ett missförhållande. Det har också lagts fram ett medborgarinitiativ om att slopa Yleskatten (Slopa rundradioskatten 15.5.2016, OM 15/52/2016). Medborgarinitiativet fick 22 670 stödförklaringar. Å andra sidan slopades Yleskatten för 300 000 låginkomsttagare 2016 (gemensamt beslut 30.6.2016 av en parlamentariska arbetsgrupp som behandlade Yles finansiering och ställning).

Kritik har också riktats mot att Yle inte är politiskt obunden. Detta framgår bland annat av att förvaltningsrådet är politiskt tillsatt. Dess 21 medlemmar väljs av riksdagen under valperiodens första riksmöte. Även av denna orsak har Rundradians programutbud ansetts vara otillfredsställande. Å andra sidan har 7 § i lagen om Rundradion Ab ändrats. Bestämmelsen om att programverksamheten ska främja "kulturell mångfald" ändrades genom lag (28.6.2017/436) så att programverksamheten ska stödja det finländska kulturarvet och den kulturella mångfalden. Det centrala är att medierna aktivt påverkar det som diskuteras.

Rundradion har i dagens läge också ansetts vara obehövligt, eftersom det är obestridligt att Internet används som det viktigaste kommunikationsmedlet. I synnerhet de sociala medierna används särskilt av unga och deras omfattning är global. Också de kommersiella medierna har utvidgats betydligt. Rundradion upprätthålls med skattemedel och regleringen av den förklaras i betydande grad också av ekonomiska bakgrundsfaktorer.

Reservationens förslag till uttalande 145

Riksdagen förutsätter att regeringen ger Rundradion anvisningar om att i betydande grad minska sin verksamhet, och de kostnadsbesparingar som detta medför ska leda till en sänkning av Yleskatten.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Efter coronapandemin är det ännu viktigare att få i gång den ekonomiska tillväxten och eftersträva skuldållbarhet. Då krävs det ökad företagsamhet och sysselsättning, det vill säga att svårssysselsatta får hjälp med sysselsättning och omskolning och att det blir lättare att flytta för att ta emot arbete. Det krävs också en rätt dimensionerad och riktad regionalpolitik och en selektiv invandringspolitik.

Vardagen för en nybliven företagare är svår, eftersom många lagstadgade skyldigheter inträder genast efter att verksamheten inletts eller redan på en låg inkomstnivå. Detta bidrar till att många undviker att bli företagare, och särskilt småskaligt företagande och företagande i bisyssla är svårt.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Man bör också komma ihåg att företagande för många svårssysselsatta av olika orsaker är det enda sättet att sälja sin arbetsinsats på sådana villkor som också passar kunderna.

För att underlätta företagarnas ekonomiska och administrativa börda har det i dag grundats flera faktureringsföretag som sköter faktureringen, redovisningen av mervärdesskatten, de lagstadgade försäkringarna osv. Förekomsten av sådana företag beror på att staten inte har lyckats erbjuda ett enkelt och lättanvänt system som fungerar på kundens villkor enligt principen om en enda kontaktpunkt. Det svåra systemet leder till ett större antal fel och ökar kostnaderna, vilket avskräcker dem som är verksamma som företagare på heltid eller som bisyssla, medför en obefogad konkurrensfördel för äldre företag och dessutom uppmuntrar den svarta ekonomin.

En av stötestenarna för nystartade företagare är pensionsförsäkringen för företagare, FöPL. Den är obligatorisk när arbetsinkomsten överstiger cirka 8 000 euro per år. I synnerhet för nya företagare inom servicebranschen ser FöPL-avgiften ut som en skatt på 19 procent som tas ut för hela arbetsinkomsten när arbetsinkomsten överskrider den nedre gränsen för FöPL. Detta skapar ett incitament för företagaren att undvika att överskrida den nedre gränsen för FöPL. Företagarna i Finland har tidigare föreslagit att den nedre gränsen för obligatorisk pensionsförsäkring för företagare höjs till den nedre gränsen för utkomstskyddet för arbetslösa.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 146

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en kostnadseffektiv modell för ett arbetskonto för småföretagare som lättar upp företagarens ekonomiska och administrativa börda och sporrar till att bli företagare.

Reservationens förslag till uttalande 147

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder ett regionalt pilotprojekt i syfte att förbättra villkoren och ställningen för ensamföretagare.

Reservationens förslag till uttalande 148

Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av mars 2022 överlämnar ett meddelande till riksdagen om sin plan för att åstadkomma tillväxt och skuldållbarhet i Finlands ekonomi efter att coronapandemin gett vika.

Reservationens förslag till uttalande 149

Riksdagen förutsätter att regeringen bevarar prövningen av arbetskraftstillgången för arbetsrelaterad invandring och dessutom satsar på livslångt lärande för inhemsk arbetskraft.

Reservationens förslag till uttalande 150

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen förtydligar villkoren för arbetsrelaterade uppehållstillstånd och för att omfattas av den sociala tryggheten. I synnerhet måste man återgå till den tidigare situationen, där personer utanför EU fick rätt till social trygghet endast efter måttliga arbetsinkomster och karens.

Reservationens förslag till uttalande 151

Riksdagen förutsätter att regeringen i sina sysselsättningsåtgärder särskilt uppmärksammar de undersysselsatta befolkningsgrupperna, exempelvis de som är partiellt arbetsföra och äldre.

Reservationens förslag till uttalande 152

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera högkvalitativ produktion av bitumen i hemlandet.

Reservationens förslag till uttalande 153

Riksdagen förutsätter att regeringen inom kommunsektorn gör ett försök med långa lönesubventioner på 24 månader för de arbetslösa arbetssökande som har det sämst ställt.

Reservationens förslag till uttalande 154

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på akademisk forskning och utveckling inom arbetsliv och företagsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 155

Riksdagen förutsätter att regeringen inom region- och näringspolitiken har som ambition att stärka förutsättningarna och konkurrensfördelarna för naturnäringarna i varje region.

Reservationens förslag till uttalande 156

Riksdagen förutsätter att regeringen utnyttjar EU-stöden för projekt som ökar sysselsättningen och stärker näringarna.

Reservationens förslag till uttalande 157

Riksdagen förutsätter att regeringen skapar ett incitamentssystem för unga företagare för att se till att företagsamheten inte förlorar sin popularitet bland elever på högstadiet när dessa inleder studier på andra stadiet.

Reservationens förslag till uttalande 158

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen stöder företagsfadderverksamheten, där företagare som har tyst kunskap i och med att de pensionerats eller gått i konkurs för vidare sin kompetens och erfarenhet.

Reservationens förslag till uttalande 159

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar informationsutbytet mellan politiker och aktörer inom arbets- och näringslivet.

Reservationens förslag till uttalande 160

Riksdagen förutsätter att regeringen flyttar fokus i näringspolitiken från bevarande och upprätthållande av stödinriktad verksamhet till företag och branscher som eftersträvar tillväxt och sysselsättning.

Reservationens förslag till uttalande 161

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att främja tillkomsten och bevarandet av ekonomiska ekosystem i Finland för att en så stor del som möjligt av värdekedjan och värdeökningen ska stanna kvar i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 162

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar byggandet av små kärnreaktorer. I synnerhet inom fjärrvärmeproduktionen och regionalpolitiken kommer detta att vara av avgörande betydelse också med tanke på klimatmålen.

Reservationens förslag till uttalande 163

Riksdagen förutsätter att regeringen ger företagare möjlighet till personlig konkurs och ny företagsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 164

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar arbetskraftsservicen i samarbete med kommunerna och arbetsgivarna.

Reservationens förslag till uttalande 165

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar reglerings- och tillståndsverksamheten exempelvis genom att lätta upp förfarandet för konstaterande av en persons yrkesskicklighet och förlänga tillståndens giltighetstid.

Reservationens förslag till uttalande 166

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att underlätta den byråkratiska bördan för lättföretagare och företagare i bisyssla i syfte att öka företagsamheten.

Reservationens förslag till uttalande 167

Riksdagen förutsätter att regeringen förhindrar underavlöning av utländsk arbetskraft, vilket sätter stopp för tillkomsten av en parallell arbetsmarknad och gränsöverskridande brottslighet som annars är svår att bekämpa.

01. Förvaltning

05. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland (reservationsanslag 3 år)

Turismen till vårt land bör främjas på villkor som syftar till en lönsam och ekonomiskt hållbar affärsverksamhet, med hjälp av tekniska förändringar och aktuella trender. Efter att coronavaccineringsringarna slutförts och coronarestriktionerna upphört kommer vi sannolikt att få uppleva något av en turismboom, och Finland måste kunna dra nytta av situationen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 168

Riksdagen förutsätter att regeringen med förutseende före slutet på pandemin höjer Business Finlands omkostnader för att främja exporten och för att främja turismen i fråga om Business Finlands Visit Finland-program.

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Malmletningen har visat tecken på återhämtning i Finland efter några tystare år. I Finland bedrivs malmletning främst av kanadensiska och australiska bolag. Intresset gäller särskilt koppar, nickel och guld. Finlands gruvpolitik har varit alltför osjälvisk och gått emot det nationella intresset. Finland har i praktiken förklarat sina mineraler som hela världens gemensamma egendom så att finländarna inte har bättre rätt till mineraler än utlänningar och det tas inte ut någon separat gruvskatt för gruvorna. Finland ska förnya sin gruvpolitik med nationellt intresse i blickpunkten och skapa förutsättningar för ett inhemskt bolag som fokuserar på malmletning och gruvindustri för att säkerställa att en större del av vinsterna från gruvdriften i fortsättningen stannar i Finland.

Den tekniska utvecklingen och oron för klimatförändringen leder till en situation där efterfrågan på råvaror som batteriindustrin behöver sannolikt ökar, och de råvaruförekomster som redan är kända och sannolikt kan hittas i Finland kan således i fortsättningen spela en betydande roll i den industriella produktionens och klusterkompetensens tillväxt.

På allmän nivå bör företagsstöden kunna ses över regelbundet och vid behov också dras in, om till exempel ett företagsstöd som enligt planerna ska vara tillfälligt till en viss bransch eller ett visst

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

företag inte har lett till ökad lönsamhet eller ökade investeringar, eller om en snabbare tillväxt och effektivisering skulle kunna uppnås genom att stödet riktas till en annan bransch eller ett annat företag.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 169

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar inhemsk malmletning och gruvindustri i synnerhet för att utveckla batteribranschen.

Reservationens förslag till uttalande 170

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart gallrar bort näringsstöd som är skadliga, ineffektiva eller snedvrider konkurrensen, dock så att stöden för jordbruket tryggas.

Reservationens förslag till uttalande 171

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt bereder modeller för att effektivisera exporten hos små och medelstora företag, såsom konsortier som eftersträvar internationella helhetsleveranser.

Reservationens förslag till uttalande 172

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar användningen av torv i energi och på annat sätt med beaktande av skyddet av vattendragen.

41. Energistöd (förslagsanslag)

Vi föreslår en ändring i stödsystemet för värme- och energiproduktion för att öka andelen inhemskt råmaterial. Sågverken har mycket spån och bark som inte utnyttjas som bränsle eller fortsatt förädling. Det beror på olägenheter i stödsystemet som bör korrigeras.

Biogasprojekten är viktiga med tanke på bekämpningen av klimatförändringen, främjandet av cirkulär ekonomi samt energiförsörjningen och energisjälvförsörjningsgraden. Dessutom är projekten i fråga en betydande möjlighet för vårt lands ekonomi och senare eventuellt också för exportbranschen inom kompetens och teknologi.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 173

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på att biprodukter från inhemska sågverk vidareförädlas och utnyttjas för produktion av el och värme.

Reservationens förslag till uttalande 174

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar de biogasprojekt som presenteras i regeringsprogrammet genom att fortsätta att följa upp effekterna av och gensvaret på redan inledda projekt och vid behov snabbt uppdatera bestämmelserna och utreda problem i anslutning till statsstödsfrågor.

48. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Med tanke på vindkraftens tekniska utveckling har de överdimensionerade produktionsstöden lett till en snabb ökning av kraftverkskapaciteten och stödanslagen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 175

Riksdagen förutsätter att regeringen beaktar och minskar de olägenheter för miljön och hälsan som orsakas av vindkraftverk.

Reservationens förslag till uttalande 176

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bereda ett lagförslag om en säkerhetsfond för nedmontering av vindkraftverk som tillsätts vid myndigheten, om tillräckligt stora säkerheter och om ställande, hantering och användning av säkerheterna.

Reservationens förslag till uttalande 177

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra miljöskyddslagen så att det krävs miljötillstånd för att bygga vindkraftverk av industriell storleksklass.

30. Sysselsättning och företagsamhet

40. Stödjande av en hållbar tillväxt och livskraft i regionerna (reservationsanslag 3 år)

Turismen till Lappland ökade i popularitet före pandemin, och särskilt antalet kinesiska turister har ökat. Turismen till Lappland har potential att växa efter pandemin. För att öka intäkterna från turismen bör regeringen förbereda sig på att pandemin upphör och se till att flaskhalsar som hindrar tillväxten undanröjs, bland annat genom att främja direktflyg från Kina till flygplatserna i Lappland.

För att utveckla delnings- och plattformsekonomin inom turismen måste man också vidta utvecklingsåtgärder för att sektorn bättre ska kunna möta framtidens utmaningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 178

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar förutsättningarna för att hålla hela landet beboeligt.

Reservationens förslag till uttalande 179

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att utveckla näringarna i de regioner som går back och på att höja sysselsättningstalet i regionerna för att dämpa utflytningen och öka vitaliteten.

43. Elektrifieringsstöd till den energiintensiva industrin (förslagsanslag)

Sannfinländarna anser att det elektrifieringsstöd som ersätter systemet med kompensationsstöd för utsläppshandeln är en klart sämre lösning än den tidigare ur industrins synvinkel. Maximibeloppet av elektrifieringsstödet har begränsats, vilket betyder att staten visserligen får betydande inkomster av auktioneringen av utsläppsrätter i och med att utsläppsrätterna och energin blir rejält dyrare, men att återbetalningsandelen till företagen minskar. Dessutom har det fogats nya villkor till villkoren för beviljande av stöd. Sannfinländarna anser att det planerade elektrifieringsstödet måste slopas och användningen av det gamla kompensationsstödet fortsätta.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 180

Riksdagen förutsätter att regeringen avbryter beredningen av elektrifieringsstödet.

(46.) Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Sannfinländarna anser att det elektrifieringsstöd som ersätter systemet med kompensationsstöd för utsläppshandeln är en klart sämre lösning än den tidigare ur industrins synvinkel. Maximibeloppet av elektrifieringsstödet har begränsats, vilket betyder att staten visserligen får betydande inkomster av auktioneringen av utsläppsrätter i och med att utsläppsrätterna och energin blir rejält dyrare, men att återbetalningsandelen till företagen minskar. Dessutom har det fogats nya villkor till villkoren för beviljande av stöd. Sannfinländarna anser att det planerade elektrifieringsstödet måste slopas och användningen av det gamla kompensationsstödet fortsätta.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 181

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer kompensationen till industrin för utsläppshandeln.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Lärande i nära anslutning till företags- och arbetslivet är ofta det lämpligaste alternativet för de för vilka traditionella studier inte lämpar sig på grund av deras utgångspunkter eller livssituation.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Det är statens skyldighet och ligger också i dess intresse att trygga smidiga möjligheter till lärande för personer i arbetsför ålder när det sker förändringar i arbetslivet. Läroavtalsutbildningen, som kombinerar lönearbete med studier, är ett utmärkt sätt att uppdatera kompetensen särskilt i vuxen ålder. Därför måste läroavtalsutbildningen utvidgas. Dessutom behövs det smidigare modeller för dem som har förvärvat sina kvalifikationer genom praktiskt arbete så att de kan få en examen som motsvarar deras kompetens.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 182

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar och utvecklar användningen av läroavtalsutbildning.

50. Integration och internationell kompetens

03. Främjande av integration och arbetskraftsinvandring (reservationsanslag 2 år)

I Finland har det ställts alldeles för få krav på invandrare i fråga om integrationen. Det erbjuds många tjänster för flyktingar och asylsökande, men det krävs få motprestationer. Sannfinländarna anser att ansvaret för integrationen ska överföras till invandrarna själva vid hot om sanktioner. Invandrare ska åläggas att lära sig finska, tillägna sig den finländska kulturen, skaffa jobb och försörja sig själva och sin familj. Invandringen till Finland från problemländer måste begränsas, och de invandrare som är ovilliga eller oförmögna att integreras i det finländska samhället måste återvändas till sina ursprungsländer.

När det gäller att främja arbetskraftsinvandring bör man å sin sida lägga vikt vid kvaliteten på arbetskraftsinvandringen, eftersom inte ens arbetskraftsinvandring alltid är till någon nytta med tanke på de offentliga finanserna. Billig arbetskraft blir dyr både för de finländska arbetstagarna och för den offentliga sektorn, eftersom en lågavlönad arbetskraftsinvandrares liv måste kompenseras genom inkomstöverföringar. Dessutom sjunker sysselsättningsgraden för invandrare som kommer till Finland för att arbeta på den billiga marknaden i alla landgrupper redan på några år så att den är lägre än hos majoritetsbefolkningen. Med tanke på de ekonomiska problemen och andra problem är det således rätt oväsentligt om en person kommer till Finland som arbetskraftsinvandrare till arbetsmarknaden för billig arbetskraft eller som asylsökande. Utgångspunkten är att bristen på arbetskraft måste åtgärdas genom interna åtgärder i landet.

En lyckad integration kräver tillräckligt omfattande och djupgående integrationsåtgärder för att man ska kunna försäkra sig om att så många invandrare som möjligt har tillräckligt goda förutsättningar att delta som fullvärdiga medlemmar i det finländska samhället. Vi bör undvika den nuvarande situationen där största delen av till exempel de humanitära invandrarna står utanför arbetslivet ännu flera år efter ankomsten till Finland.

En minskning av de framtida sociala utgifterna och en ökning av skatteinkomsterna kan göra integrationsåtgärderna lönsamma i nuläget, men endast under förutsättning att åtgärderna verkli-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

gen är integrationsfrämjande. Samtidigt måste man inse att de tillgängliga ekonomiska resurserna är begränsade.

Kombinationen av höga skatter, dyra boendekostnader och bra social trygghet för humanitära invandrare har lett till en situation där Finland inte är särskilt lockande för invandrare arbetskraft men däremot är en av de mest lockande, om inte den mest lockande, destinationen i världen för personer för vilka en omfattande och livslång social trygghet utan krav på motprestationer utgör en attraktionsfaktor.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för främjande av integration och arbetskraftsinvandring under moment 32.50.03 med 8 000 000 euro och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 183

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram indikatorer och kriterier för uppföljning av integrationen och slår fast en maximitid för integrationsåtgärderna.

Reservationens förslag till uttalande 184

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur effektiva de integrationsåtgärder som vidtagits är och slopar de åtgärder som inte främjar integreringen av invandrare i det finländska samhället och som uppmuntrar till att ha särskild service för invandrare som inte kommer den övriga befolkningen till del.

Reservationens förslag till uttalande 185

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avsevärt minska integrationsutgifterna och öka processernas effektivitet.

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Arbetskraftsinvandring är en form av migration som är till nytta för Finland, och arbete är den bästa integrationsåtgärden. Men vårt samhälle kräver nästan inte alls att invandraren själv tar ansvar för integrationen, när det är fråga om humanitär invandring. För att invandrare ska ha motivation att integreras i Finland och att som medlemmar i det finländska samhället själva försörja sig och delta i upprätthållandet av välfärdssamhället, ska de inte få ersättningar eller andra förmåner som avviker från förmånerna till andra samhällsmedlemmar.

Som integrationsfrämjande åtgärd räcker det med undervisning i nationalspråket, och deltagandet i undervisningen ska vara obligatoriskt. Tolkjänster ska inte betalas med skattebetalarnas pengar till personer som varaktigt vistas i Finland. För att få uppehållstillstånd ska det ställas som villkor att personen har sådana språkkunskaper att han eller hon klarar sig i samhället utan att använda tolktjänster. Alternativt kan personen ordna tolktjänsterna själv om han eller hon så önskar

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

och betala kostnaderna med egna medel. På ovannämnda grunder föreslår Sannfinländarnas utskottsgrupp att det anslag som reserverats för integrationsersättningar stryks ur budgeten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 186

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att integrationskostnaderna ska bli skäligare genom en strikt invandringspolitik och genom att integrationsverksamheten avkrävs resultatansvar.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Sannfinländarna vill hjälpa dem som inte kan hjälpa sig själva, och ge sin röst till dem vars röst inte hörs tillräckligt i vårt samhälle. Vi vill se till att våra barn får en hälsosam och trygg miljö där de kan växa och lära sig. Vi vill att ingen finländare ska behöva vara utan mat för att kunna skaffa de läkemedel som han eller hon behöver, och ingen ska behöva arbeta eller studera i årtal i en miljö där han eller hon blir sjuk.

Man ska ingripa i mobbning och inte bara tala om det, och de som lider av mentala problem ska ges den hjälp de behöver. Sannfinländarna prioriterar landets egna medborgare i stället för att låta pengarna försvinna i andras fickor. Vi vill trygga en god äldreomsorg, hemvård, närståendevård, terminalvård och service till personer med funktionsnedsättning på lika villkor i hela landet.

I Finland är var tionde barnfamilj fattig. Fattigdomen bland barnfamiljer tredubblades efter lågkonjunkturen på 1990-talet fram till 2007, och problemet har inte åtgärdats på 2010-talet. Fattigdomen bland barnfamiljer har förvärrats på grund av att realvärdet på inkomstöverföringar har sjunkit och på grund av många ändringar i beskattningen och avgifterna. Sannfinländarna anser att en reform av familjestödssystemet är nödvändig för att trygga barnfamiljernas försörjning och välfärd och för att få nativiteten att växa.

Närståendevårdarna måste få stöd i sin tunga och krävande uppgift. Det handlar om både äldre och yngre personer, och de ska alla erbjudas möjlighet att också fortsätta som vårdare av sina närstående. Stödet för närståendevård kostar betydligt mindre än de samhällseliga besparingar det ger, bland annat när det gäller vårdutgifter. Skattefrihet för stödet för närståendevård och säkerställande av att de lagstadgade lediga dagarna kan hållas skulle hjälpa närståendevårdare med låga inkomster att klara sig i vardagen.

Försäkringsläkarnas ställning inom den finländska hälso- och sjukvården har varit speciell. Försäkringsläkarna har kunnat utarbeta bedömningar av patienter utan att de behöver underteckna dokument "på heder och samvete" till skillnad från övriga yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. I sina beslut har de kunnat sidsteppa intyg från specialistläkare vid universitetssjukhus och avslå ersättningar utan att träffa patienten. Obetalda ersättningar för hundratals miljoner euro har stannat i försäkringsbolagens kassa som deras egendom. Summan har fördelats

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

som utdelning till delägarna som är staten och kommunerna och till arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna, medan medborgarna har blivit lidande.

Denna orättvisa måste korrigeras genom att ändra lagen så att försäkringsbolagens ersättnings- och pensionsbeslut principiellt fattas på grundval av en diagnos utförd av den försäkrades egen läkare. Vid ersättningar ska det tillämpas omvänd bevisbörda på försäkringsbolagen så att försäkringsbolaget kan befrias från att betala ut ersättning endast om det på medicinska grunder kan bevisa att den diagnos enligt vilken ersättning ska betalas till den försäkrade till väsentliga delar är felaktig.

Vård i livets slutskede är god och värdig vård av patienten inför den annalkande döden. Vård i livets slutskede bör höra till välfärdsstaten som en subjektiv rättighet, ett tillräckligt antal vårdplatser vilket nu regleras av mjukare normer bör skrivas in i lag och även yrkeskompetensen hos personalen bör säkerställas. Den nuvarande lagstiftningen och de mjukare styrmedlen, såsom rekommendationer om vård i livets slutskede, kan inte för närvarande trygga en god vård i livets slutskede för alla som behöver den. Det finns variationer i ordnandet och kompetensen i fråga om vård i livets slutskede i olika delar av Finland, och det finns också fler som behöver vård än det finns platser. Att hälso- och sjukvårdens ekonomiska resurser försvagas och en allmän ojämlikhet i samhället breder ut sig kan dessutom äventyra en rättvis tillgång till vård. För att råda bot på nuläget behövs en lag som definierar förutsättningarna för en god vård i livets slutskede. Lagen ska garantera en god tillgång till vård för alla som behöver vård i livets slutskede i hela Finland. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen bör vidta åtgärder för att se till utbildningen för personalen inom social- och hälsovården särskilt inom områdena för vård i livets slutskede, bedömning av funktionsförmågan och teknik.

I Finland är det alltför många unga som mår dåligt, och upp till en fjärdedel har diagnos på psykiska problem. Trots satsningar på ungdomsarbete har vi inte lyckats nå den målgrupp som mest behöver stöd. Tredje sektorn bildar ett stödnät och en närmaste krets särskilt i situationer där den egna familjen inte gör det och är en naturligare hjälpare än myndigheterna för unga med sammanstatta problem. Särskilt mobbning marginaliserar barn från unga år. Arbete som stöder skolhälsan måste fås med i vardagen i skolan på ett naturligt och positivt sätt; genom att visa barnet hur viktigt det är att ta hand om och uppmuntra varandra. Skolorna behöver kampanjer och skolbesök som stöder målet. Sannfinländarna kräver att regeringen vidtar åtgärder för att utarbeta ett välfärdsprogram för barn och unga i syfte att stärka mentalvårdstjänsterna för dem, och att regeringen effektiviserar samarbetet mellan skolorna och hälso- och sjukvården för att förebygga problem.

Så kallad familjevård är en mindre känd vårdform. I Finland bör vi utnyttja och stödja familjevård i hela landet i större skala än nu. Också äldreomsorgen kan enligt vår mening inkluderas i familjevården.

Vårdreformen är förenad med betydande riskfaktorer. I samband med reformen skapas ett avsevärt stort antal välfärdsområden och HUS verksamhetsområde splittras. Man bör inte splittra välfungerande helheter om det inte går att påvisa konkreta fördelar av detta, och å andra sidan bör social- och hälsovårdsanordnarnas storlek fastställas så att ordnandet av tjänsterna står på en tillräckligt stabil grund. Det huvudsakliga syftet med genomförandet av reformen ska vara att erbjuda

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

da social- och hälsovårdstjänster av hög kvalitet så nära kunden som möjligt till rimliga kostnader för samhället.

Antalet ensamföretagare har ökat kraftigt under de senaste tio åren. Samtidigt har ensamföretagarnas betydelse för hela samhället ökat. Det är önskvärt att antalet fungerande företag ökar. Arbete och företagsamhet påverkar ekonomins förmåga att skapa nya arbetstillfällen och välfärd. Ändringar i företagsbeståndet kan påverkas genom lagstiftning, företagsbeskattning och företagsstöd. Man måste få till stånd en förändring i småföretagares svaga ställning i de fall där företagsverksamheten inte går så bra som planerat. Ensamföretagare bör stödjas genom att förbättra tryggheten när det gäller konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annat motsvarande.

Arbetspensionssystemet bör förnyas så att utvecklingen av pensionernas köpkraft bättre än nu motsvarar löneutvecklingen och en pensionsinkomst ger ett lika stort belopp i handen som en löneinkomst av samma storlek. Lika stora inkomster ska alltså ge lika många euro i handen.

I Finland finns det 1,25 miljoner ensamboende. En stor del av dem har själva frivilligt valt att leva ensamma. Men det finns också personer som lider av många olika slags problem som är en följd av eller beror på ensamheten. Arbetslöshet, hälsoproblem, dålig kost, berusningsmedel, att man känner sig övergiven eller överflödig och andra motsvarande omständigheter medför risk för utslagning. Det har knappt alls fästs någon uppmärksamhet vid ensamheten och de problem den orsakar. Det behövs ett åtgärdsprogram för att hitta lösningar på hur man kunde förbättra de ensammas levnadsförhållanden och deras möjligheter att återgå till samhället och få rehabilitering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 187

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att närståendevårdarna får sina lagstadgade lediga dagar och att avlösarservicen för vårdtagarna håller god kvalitet, och att regeringen utreder möjligheterna att föreskriva om skattefrihet för vårdarvodet till närståendevårdare så att närståendevårdarna inte förlorar sin rätt till intjänad pension, eller alternativt utreder möjligheterna att införa ett närståendevårdaravdrag i beskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 188

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra familjevården känd och säkerställa att möjligheten för äldre att få familjevård stöds jämnt överallt i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 189

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att det från årssjälvriskens i fråga om läkemedel härefter ska avdras ett belopp vars storlek fastställs särskilt genom förordning av statsrådet.

Reservationens förslag till uttalande 190

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka självriskandelen för diabetesläkemedel så att den ekonomiska bördan för dem som av vårdskäl måste använda dyrare läkemedel inte blir för stor.

Reservationens förslag till uttalande 191

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra kostersättningen för personer med celiaki.

Reservationens förslag till uttalande 192

Riksdagen förutsätter att regeringen utvecklar systemet för familjestöd så att inkomstskillnaderna mellan barnfamiljerna minskar, familjernas valfrihet bibehålls och alla familjer tillförsäkras tillräcklig försörjning.

Reservationens förslag till uttalande 193

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att reformera systemet med sjukvårdsavgifter så att systemet blir enhetligt och klientavgifterna skäligen.

Reservationens förslag till uttalande 194

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer läkemedelsersättningarna för låginkomsttagare och medelinkomsttagare.

Reservationens förslag till uttalande 195

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar genomförandet av vårdardimensioneringen på 0,7 för att säkerställa att vårdpersonalen orkar och stannar kvar i arbetet och att vården håller hög standard.

Reservationens förslag till uttalande 196

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition med förslag till lag om vård i livets slutskede.

Reservationens förslag till uttalande 197

Riksdagen förutsätter att regeringen sörjer för de yrkesutbildade personerna inom hälso- och sjukvården och bereder en betalning av coronatillägg till vårdare, exempelvis enligt Uleåborgsmodellen, på grund av den utdragna coronaepidemin.

Reservationens förslag till uttalande 198

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagen så att det för försäkringsbolagen och försäkringsläkarna föreskrivs sanningsläggande och omvänd bevisbörda vid handläggningen av ansökningar om invalidpension.

Reservationens förslag till uttalande 199

Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter sitt arbete för att förebygga självmord.

Reservationens förslag till uttalande 200

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar och effektiviserar samarbetet mellan skolorna och hälso- och sjukvården för att förebygga problem.

Reservationens förslag till uttalande 201

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att våra krigsveteraner till livets slut får rehabiliterings- och hemtjänster fullt ut.

Reservationens förslag till uttalande 202

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra ensamföretagarnas trygghet i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall samt annan motsvarande trygghet.

Reservationens förslag till uttalande 203

Riksdagen förutsätter att regeringen av avkastningen från Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA) reserverar en bidragspott på 150 miljoner euro för stöd till bostadslösa, utslagna, skolavhoppare och andra som lider av motsvarande problem, i samarbete med tredje sektorn.

Reservationens förslag till uttalande 204

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt reviderar stödsystemet för mathjälpsorganisationer och höjer stöden till aktörer på gräsrotsnivå.

Reservationens förslag till uttalande 205

Riksdagen förutsätter att regeringen skapar ett åtgärdsprogram för att locka tillbaka sjukskötare som rest utomlands från Finland.

Reservationens förslag till uttalande 206

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför ett incitament för snabb sysselsättning i det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 207

Riksdagen förutsätter att regeringen på ett rättvist sätt minskar bidragsfällan i fråga om hemvårdsstödet.

Reservationens förslag till uttalande 208

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett åtgärdsprogram för att förbättra levnadsförhållandena för och förhindra utslagning av personer som lider av ensamhet.

Reservationens förslag till uttalande 209

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att foga Länsi-Pohja centralsjukhus till de enheter med omfattande jour dygnet runt som avses i 50 § 3 mom. i hälso- och sjukvårdslagen.

01. Förvaltning

05. Omkostnader för de barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Enligt en utredning som sammanställts av regionförvaltningsverken har ett flertal kommuner svårt att genomföra barnskyddsuppgifter inom utsatt tid. Enligt barnskyddslagen ska behovet av service börja utredas inom sju vardagar. Utredningen av behovet ska i sin tur bli klar inom tre månader från aktualiseringen. Så sker inte i många kommuner. Många kommuner har haft problem också bland annat med personalmängden i barnskyddet, genomförande av övervakningen av vården utom hemmet och med förfarandena. Det finns inte tillräckligt med kompetenta anställda och de anställda har alldeles för många klienter. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att antalet anställda inom barnskyddet ska korrigeras så att kraven enligt barnskyddslagen kan uppfyllas och att klienterna inom barnskyddet kan erbjudas de tjänster de behöver på ett högklassigt sätt och i rätt tid.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 210

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att lösa problemen med krisen inom barnskyddet.

02. Tillsyn

05. Omkostnader för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (reservationsanslag 2 år)

Bestämmelser om tillsynen över hälso- och sjukvården finns bland annat i folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, mentalvårdslagen och lagen om privat hälso- och sjukvård. I lagarna

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

ingår bestämmelser om tillsynsmyndighetens inspektionsrätt. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken övervakar verksamheten vid verksamhetsenheterna inom den offentliga och den privata hälso- och sjukvården.

Regionförvaltningsverket kan inspektera en tjänsteproducents eller en självständig yrkesutövarers verksamhet, verksamhetsenheter och lokaler när det finns grundad anledning till inspektionen. Enligt 39 § i förvaltningslagen ska en myndighet underrätta den part som direkt berörs av ärendet om tidpunkten då en inspektion som faller under myndighetens behörighet inleds, om inte syftet med inspektionen äventyras av en sådan underrättelse. Således förmedlas informationen om inspektionsbesöken till verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården på förhand, före inspektionen, och det ska finnas en särskild grund för egentliga överraskningsinspektioner.

Vid social- och hälsovårdsministeriet bereds just nu ett förslag till lag om tillsyn över social- och hälsovården. Meningen är att i det sammanhanget ta in närmare bestämmelser om tjänsteanordnarnas och tjänsteproducenternas egenkontroll och uppföljningen av den. Inspektionsverksamheten är dock ett av de viktigaste sätten att övervaka att verksamheten vid omsorgs- och serviceboenden samt vid andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården är korrekt. Jag föreslår därför att lagarna om tillsynen över hälso- och sjukvården ändras så att inspektionsbesöken alltid baserar sig på överraskning. Då kan tillsynsmyndigheterna avslöja missbruk och faktorer som äventyrar patientsäkerheten vid hälso- och sjukvårdsenheterna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 211

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra bestämmelserna om tillsynen över hälso- och sjukvården så att inspektionsbesök vid verksamhetsenheter aldrig anmäls på förhand.

03. Forskning och utveckling

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

I Finland är uppskattningsvis cirka 10 procent av befolkningen personer med neuropsykiatriska särdrag. Till dem räknas de som har till exempel ADHD, ADD, särskilda språkliga svårigheter, asperger eller Tourettes syndrom.

Symtomen inom autismspektrumet blir ofta oidentifierade, och familjerna har inte fått lämpliga stödåtgärder för spektrumet av neuropsykiatriska problem. Barn med neuropsykiatriska särdrag är överrepresenterade inom barnskyddet och omhändertagandet. Upp till 69 procent av de barn och unga som placerats utanför hemmet har enligt Institutet för hälsa och välfärd fått en neuropsykiatrisk diagnos före 18 års ålder. Utan diagnos fördröjs inledandet av rehabiliteringen. Diagnostiseringen kan ta upp till flera år, eftersom problemen underskattas, resurserna är svaga, skillnaderna i serviceinriktningarna mellan kommunerna är stora och man till exempel i skolorna och inom socialvården inte kan beakta de särskilda behoven hos dessa så kallade nepsybarn.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

För att barn som uppvisar neuropsykiatriska symtom ska få stöd krävs det ofta att föräldrarna i flera års tid kämpar mot byråkratin. Under den tiden hinner situationen ofta utvecklas till en kris och föräldrarna bli utmattade. Föräldrarna till ett barn med särskilda behov kan vara så djupt och långvarigt utmattade att de inte kan stanna kvar i arbetslivet. Enligt en utredning som Autism- och aspergerförbundet gjorde 2017 mår 39 procent av föräldrarna till barn med autismspektrum aningen "dåligt" eller "ganska dåligt".

Tjänster som motsvarar individuella behov är inte i sig ett problem, om familjerna är på det klara med möjligheterna i servicesystemet och tjänsterna kan fås utan problem. För närvarande är stödet till nepsybarn och -ungdomar i vårt land splittrat (familjerådgivningen, servicen till personer med funktionsnedsättning, den specialiserade psykiatriska sjukvården osv.) och ojämnt. Vård- och utbildningsvägarna är ofta slumpmässiga, av ojämn kvalitet och beroende av enskilda individers kunskande.

Lagstadgade tjänster får inte vara beroende av ort. De måste genomföras och vara av jämn kvalitet i hela landet. Enligt familje- och omsorgsminister Krista Kiuru (svar på skriftligt spörsmål SS 174/2021 rd) planerar regeringen inga särskilda diagnosspecifika program eller neurospektrumsstrategier. Däremot kommer ställningen för personer med neuropsykiatriska särdrag och deras närstående att förbättras bland annat genom en nationell strategi för psykisk hälsa och programmet Framtidens social- och hälsocentral.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 212

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar resurserna för att förbättra situationen för barn och unga som uppvisar neuropsykiatriska symtom och bereder de ändringar som behövs för att skapa vård- och stödstrukturer, till exempel genom att i kommunerna inrätta samordnande kompetenscenter (s.k. nepsy-team), ge personalen inom socialvården och skolan mer högkvalitativ utbildning så att man får en större förståelse av autismspektrumet samt kartlägga neurologiska problem redan i rådgivningsbyråerna som en del av den normala rådgivningen.

Reservationens förslag till uttalande 213

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste bedömer konsekvenserna av växelvist boende för barn och behovet av ändringar i lagstiftningen om förmåner och tjänster och bereder de ändringar som behövs i lagstiftningen.

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Behovet av mathjälp har ökat, och allt fler låginkomsttagare söker sig till brödköerna. Till följd av den ekonomiska kris som orsakats av coronaepidemin löper allt fler finländare risk att bli fattiga eller utslagna. De som behöver mest mathjälp är ensamstående kvinnor som lever på liten folkpension, ensamförsörjande mammor med små barn, deltidsanställda och studerande. De har det

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

gemensamt att de lever på grundtrygghet och för många av dem är mathjälp den sista utvägen att få nödvändiga matvaror.

Det är motiverat att staten beviljar stöd till aktörer som erbjuder mathjälp till nödställda. I synnerhet organisationer som arbetar på gräsrotsnivå bör beaktas. Vid beviljandet av stöd ska verksamhetens genomslagskraft och transparens beaktas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.63 med 2 000 000 euro för att erbjuda mathjälp till personer i behov av särskilt stöd.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Läkemedelskostnaderna utgör en stor utgiftspost med tanke på försörjningen överlag för dem som har de minsta inkomsterna, arbetslösa och pensionärer. Sannfinländarna oroar sig för ställningen för dem som har det sämst ställt och anser att ökningen av läkemedelskostnaderna bör dämpas.

Sannfinländarnas riksdagsgrupp föreslår att social- och hälsovårdsministeriet vidtar behövliga åtgärder för att utreda på vilket sätt man kan säkerställa att även mindre bemedlade faktiskt kan skaffa de läkemedel de behöver. Man kunde slopa självrisken för läkemedel, differentiera den eller sänka den betydligt för de två lägsta inkomstdecilerna. Alternativt kan ett kombinerat tak införas för läkemedels- och resekostnader på lägre nivå än i dag.

Vid ingången av 2017 ändrades självrisken för diabetesläkemedel så att tarmhormoner som tidigare funnits i kategorin för ersättningar på 100 procent flyttades över till en ersättningskategori på 65 procent.

Sannfinländarnas riksdagsgrupp anser att ersättningsnivån för diabetesläkemedel måste höjas för att säkerställa att diabetiker med låga inkomster har möjlighet att skaffa den medicinering de behöver.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 214

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer läkemedelsersättningarna för dem som har de lägsta inkomsterna genom att sänka självriskandelen.

40. Pensioner

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Celiaki är en obotlig sjukdom som behandlas med specialkost. Specialkosten medför betydande merkostnader för personer med celiaki, som samhället tidigare ersatt.

Ersättningen var mycket viktig för många personer med celiaki och deras familjer, men för närvarande stöder samhället inte alls kostnaderna för vården av personer med celiaki. Celiaki ska jämföras med andra autoimmuna sjukdomar vars behandling stöds av samhället.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

37. Statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet (förslagsanslag)

Regeringen föreslår i sin budgetproposition att kommunerna ska få ersättning för kostnader för socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet. Vi anser att det inte är en uppgift för de finländska skattebetalarna att bekosta tjänster för personer som uppehåller sig illegalt i landet, utan de som fått avslag på asylansökan bör avlägsnas ur landet omedelbart efter beslutet. För att säkerställa att avlägsnandet blir genomfört bör de tas i förvar i stället för att de får röra sig fritt i vårt land och potentiellt äventyra den nationella säkerheten samt anlita kommunala tjänster.

De stöd som betalas från skattebetalarnas pengar till dem som vistas olagligt i landet är en attraktionsfaktor och ger dem som uppehåller sig illegalt i landet möjligheter att stanna kvar permanent. Det ligger inte i det finländska samhällets intresse att stödja sådan verksamhet. Av denna anledning föreslår vi att anslaget för ersättning till kommuner för kostnader för brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet minskas i budgeten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 215

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att minimera kostnaderna för dem som uppehåller sig illegalt i landet genom att bland annat upphöra med brådskande socialvård.

80. Avbytarverksamhet för lantbruksföretagare och pälsdjursuppfödare

40. Statlig ersättning för kostnaderna för avbytar-service för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

För att trygga lantbruksföretagarnas ork är det viktigt att företagarna kan ta ut sin årliga semester. Sannfinländarna vill säkerställa att det finns tillräckligt med avbytare i hela landet. Då kan man också påverka vårt lands försörjningsberedskap och livsmedelssäkerhet.

Det finländska jordbruket har varit i knipa redan länge. Det har bland annat berott på de heta somrarna. Å andra sidan har det också kunnat handla om vissa sanktioner. Ganska ofta har det också

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

varit fråga om försenade utbetalningar. Dessa akuta situationer har lett till stora inkomstförluster för jordbrukarna.

Som känt har den finländska primärproduktionen långa traditioner – därför bör den fortfarande försvaras med kraft. Det har dock funnits en svag punkt i det finländska landsbygdspolitiska systemet – och det har uttryckligen varit bristen på politisk vilja. Sannfinländarna har efterlyst en sådan vilja redan under flera valperioder.

Under den senaste regeringsperioden har avbytarsystemet reformerats på ett företagororienterat sätt. Denna utveckling har haft sina sidor. Mindre uppmärksamhet har dock fästs vid skillnaderna mellan de nuvarande områdena, där det finns betydande skillnader i tillgången till avbytare. I dagsläget finns det en risk för att avbytarsystemet på grund av reformen inte längre kommer att vara lika flexibelt som förut.

Sannfinländarna anser att utvecklingen av avbytarservicen bör stärkas ytterligare på längre sikt. Dessutom bör utvecklingsåtgärderna vara tillräckligt långvariga, varvid aktörerna bättre än i dag kan reagera eller förbereda sig på eventuella förändringar. Därför föreslår Sannfinländarna åtgärder i form av extra anslag för att trygga lantbruksföretagarnas ork på längre sikt. Det är viktigt att det också finns tillräckligt med avbytare i alla områden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 216

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra avbyttjänsterna för utövare av lantbruk och renhushållning.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Sannfinländarnas miljötankande baserar sig på sannfinländska värderingar: fosterländskhet, nationellt intresse, rättvisa, kristen socialism och andlig utveckling. Ansvarsfulla människor, företag och sammanslutningar sörjer för miljön och naturen i sitt hemland. Endast finländarna själva kan värna om Finlands unika miljö. Också djurskyddet är en del av den europeiska och finländska kulturtraditionen.

Sannfinländarnas energi- och klimatpolitik baserar sig på teknisk och ekonomisk realism, inte blind idealism eller moralism. Miljöns, människornas, företagens och samhällets intressen måste samordnas. Verksamhetsförutsättningarna för den finländska industrin, transporterna och det övriga samhället måste säkerställas.

Hur boendet är ordnat påverkar i stor utsträckning människornas välbefinnande och arbete samt bostadsområdenas profil och livskraft.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 217

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar matchningen av arbetslösa och lediga jobb bland annat genom bostadspolitik och flyttbidrag.

Reservationens förslag till uttalande 218

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheten till ett försök med skrotningspremie för bostäder i de svåraste avfolkningskommunerna.

10. Miljö- och naturvård

21. Vissa utgifter för naturvård (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna påminner om att även om naturvården i och för sig är viktig i vissa regioner i vårt land, behöver det inte föras in för mycket anslag till denna sektor exempelvis under förevändning av klimatpolitiken och ideologin. Miljöskyddet är mer än naturskydd och bekämpning av klimatförändringen. Ett hållbart miljöskydd är en helhet som har en positiv inverkan på hela samhället, människornas välfärd och ekonomin. Detta sker inte nu på grund av regeringens överdrivet strama klimatpolitik. Det går också att bevara den för finländarna unika allemansrätten som gör det möjligt att njuta av naturen (inkl. utflykter och jakt) också på annat sätt än i alltför hög grad genom naturskydd och därmed jämförbara åtgärder.

Likasa bör man i vissa fall avstå från att anställa personal för detta ändamål eftersom man klarar sig med de nuvarande resurserna — i synnerhet när dessa riktas bättre. Däremot lönar sig investeringar i främjande av finländsk miljökompetens, forskning och utveckling samt exportfrämjande ekonomiskt bättre än en överdrivet politisk grön ideologi med unionens återhämtningsverktyg, som den sittande regeringen i vårt land för närvarande bedriver.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 35.10.21 med 10 000 000 euro från det anslag som föreslås för personalutgifter inom naturvården så att motsvarande antal personal inte anställs för tidsbegränsade arbetsuppgifter som förbereder för naturvård.

22. Vissa utgifter för miljövård (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna påminner om att även om naturvården i och för sig är viktig i vissa regioner i vårt land, behöver det inte föras in för mycket anslag till denna sektor exempelvis under förevändning av klimatpolitiken och ideologin. Miljöskyddet är mer än naturskydd och bekämpning av klimatförändringen. Ett hållbart miljöskydd är en helhet som har en positiv inverkan på hela samhället, människornas välfärd och ekonomin. Detta sker inte nu på grund av regeringens överdrivet strama klimatpolitik. Det går också att bevara den för finländarna unika allemansrätten som gör det möjligt att njuta av naturen (inkl. utflykter och jakt) också på annat sätt än i alltför hög grad genom naturskydd och därmed jämförbara åtgärder.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Likaså bör man i vissa fall avstå från att anställa personal för detta ändamål eftersom man klarar sig med de nuvarande resurserna — i synnerhet när dessa riktas bättre. Däremot lönar sig investeringar i främjande av finländsk miljökompetens, forskning och utveckling samt exportfrämjande ekonomiskt bättre än en överdrivet politisk grön ideologi med unionens återhämtningsverktyg, som den sittande regeringen i vårt land för närvarande bedriver.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 35.10.22 med 10 000 000 euro från anslaget för personalutgifter inom miljöområdet så att motsvarande antal personal inte anställs för tidsbegränsade arbetsuppgifter som förbereder för naturvård.

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Trots att naturvården i sig är viktig, är regeringens anslagsökningar orimliga med beaktande av det svåra ekonomiska läget i vårt land.

Den finländska naturen är en unik helhet i världen både när det gäller kvalitet, renhet och exotik. Utöver primärproduktionen och råvarorna erbjuder den våra medborgare möjligheter till rekreation och motion och skapar en stabil grund för turismen.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 35.10.63 med 20 000 000 euro för förvärv av naturskyddsområden och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 219

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur vandringsfiskarnas vandringsvägar kan hållas öppna.

20. Samhällen, byggande och boende

Bristen på hyresbostäder till rimligt pris och de höjda bostadspriserna i synnerhet i tillväxtcentrumen har lett till en situation där över en tredjedel av lönen går till boendekostnader för många människor. Det är ett stort samhällsekonomiskt och mänskligt problem. Segregation av bostadsområden och en regional känsla av otrygghet är aktuella fenomen vars konsekvenser bland annat utsträcker sig till prisutvecklingen på bostäder i olika områden, växande skillnader i skolornas undervisningsnivå och rentav gängbildning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 220

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt bereder åtgärder för att sänka boendekostnaderna bland annat genom att satsa på produktion av hyresbostäder och på reparations-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

byggande samt genom att sänka uppvärmningskostnaderna, fastighetsskatten och överlåtelseskatten och ingripa i oskäliga hyror samt stödja flyttkostnader till följd av att man får eller byter arbetsplats.

Reservationens förslag till uttalande 221

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avsevärt öka bostadsplaneringen särskilt i tillväxtcentra genom en nära sammanbindning av markanvändnings-, bostads- och trafikpolitiken.

Reservationens förslag till uttalande 222

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att bostadsrättsbostadsinnehavarnas rättigheter och intressen tillgodoses.

32. Understöd för avskaffande av bostadslöshet och utvecklande av statistikföringen av bostadslöshet (reservationsanslag 3 år)

Alla finska medborgare ska få njuta av välfärdsstatens förmåner, det vill säga i detta fall få stöd för att ordna boende till skäligt pris och få tillgång till behövliga social-, hälsovårds- och kultur-tjänster. Ändå har det på senare tid erkänts och identifierats att det bland de bostadslösa finns gott om människor vars boende inte fungerar utan särskilda åtgärder och tilläggsresurser vid anskaffning av bostad. Det måste byggas vägar ut ur bostadslösheten för infödda finländare så att det i slutändan av vägen går att klara sig med boende och dagligt liv självständigt, utan specialstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 223

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder åtgärder för att eliminera bostadslösheten bland finländare med samma fart som den ordnade boende för en stor mängd asylsökande.

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarnas riksdagsgrupp anser att det behövs konkreta åtgärder på olika nivåer i samhället för att hjälpa dem som lider av sjukdomar orsakade av inomhusluft. Byggkvaliteten och byggnadernas luftkvalitet måste prioriteras högre och det krävs snabba reaktioner på påträffade problem med inomhusluften. Om problemen med inomhusluften inte åtgärdas uppstår det i framtiden allvarliga hälsoproblem på individnivå samt betydande kostnader för samhället i form av sjukfrånvaro, vårdkostnader och arbetsoförmåga. Det är därför av största vikt att såväl arbetstagarer som elever garanteras rätt till en sund arbets- och inlärningsmiljö.

Personer som exponerats för problem med inomhusluften ska förflyttas till dugliga ersättande lokaler så fort som möjligt innan sjukdomen förvärras så att den orsakar arbetsoförmåga. De insjuknade ska erbjudas så effektiv rehabilitering som möjligt och en rättvis social trygghet. Personer som är varaktigt arbetsoförmögna ska få gå i pension. Missförhållandena i den grundläggande ut-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

bildningen till följd av att barnen blir sjuka ska avhjälpas och utslagning från skolan på grund av problem med inomhusluften ska förhindras. Det behövs anslag för forskning, diagnostik, behandling och rehabilitering i fråga om sjukdomar som beror på fukt- och mögelskador. Dessutom bör regeringen säkerställa tillräckliga resurser för behandlingen av sjukdomar relaterade till inomhusluft som en del av social- och hälsovårdsreformen och inrätta polikliniker för inomhusluft i anslutning till varje universitetssjukhus.

Problemen med dålig och osund inomhusluft är omfattande i vårt land. I termer av ekonomiska konsekvenser handlar det om en fråga i miljardklassen eftersom även en försiktig bedömning visar att upp till 800 000 personer dagligen utsätts för mögel- och fuktskador i daghem, skolor och på arbetsplatser.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 224

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att förebygga och korrigerar problem med byggnaders inomhusklimat.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Genom att trygga hushållens köpkraft och i synnerhet stärka ställningen för dem som har de lägsta inkomsterna kan man minska utslagningen och samtidigt också minska behovet av stöd som kommer i andra eller sista hand. Det är inte rätt att de minsta pensionerna eller arbetsinkomsterna på grund av skatter och avgifter av skattenatur måste drygas ut till exempel med bostadsbidrag och behovsprövat utkomststöd.

Pensionerna är överlag mindre än lönerna under tiden i arbetslivet, men ändå beskattas pensionerna strängare än lönerna. Fattigdomen bland pensionärer är fortfarande ett svårt problem i vårt land, och det finns alltså ett stort antal pensionärer med små inkomster. Pensionerna har stigit klart långsammare än lönerna, och dessutom är beskattningen i de vanligaste inkomstklasserna strängare för pensionsinkomst än för löneinkomst. Regeringen bör vidta åtgärder för att stärka försörjningen särskilt för de pensionärer som har de lägsta inkomsterna.

Arbetspensionssystemet bör förnyas så att utvecklingen av pensionernas köpkraft bättre än nu motsvarar löneutvecklingen och en pensionsinkomst ger ett lika stort belopp i handen som en löneinkomst av samma storlek. Lika stora inkomster ska alltså ge lika många euro i handen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Nuvarande beskattningspraxis för upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher upplevs i många avseenden som orättvis. Ett särskilt problem är små aktörers svaga möjligheter att försörja sig med kreativt arbete, och den nuvarande beskattningen tär på dessa möjligheter ytterligare. I praktiken är exempelvis att göra musik företagsmässig verksamhet och ofta grundas ett företag för ändamålet. Därför har det väckt missnöje att upphovsrättsersättningar betraktas som lön. Upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher bör därför bli beskattningsbar näringsinkomst.

För den allmänna rättvisans skull är det motiverat att endast genuint allmännyttiga stiftelser och föreningar får bedriva verksamhet helt eller delvis skattefritt. I synnerhet stora stiftelsers och intresseorganisationers kapitalinkomster bör således omfattas av beskattningen. Detta bidrar också till att minska bildandet av endast formellt allmännyttiga organisationer och de marknadsstörningar som skatteförmånen ger upphov till. Statens revisionsverk (SRV) bedömer att de fem största stiftelserna ensamma haft en skatteförmån på 29—45 miljoner euro 2004—2005. SRV uppskattar att stiftelsernas tillgångar ligger kring 12—15 miljarder euro. Det är oskäligt att också de minsta företagen som är utsatta för marknadsrisker måste betala kapitalskatt, medan verkligt förmögna föreningar och stiftelser får sina stadiga kapitalinkomster skattefritt.

På grund av den höga beskattningen av förvärvsinkomster i Finland är det populärt att omvandla särskilt höga förvärvsinkomster till kapitalinkomster. På motsvarande sätt strävar man efter att omvandla kapitalinkomster till förvärvsinkomster i lägre inkomstklasser. Denna skatteplanering snedvrider marknaden genom att de företag och arbetstagare som har de bästa förutsättningarna för skatteplanering kan sänka sin beskattning och därigenom uppnå en högre avkastning efter skatt på sin arbetsinsats eller på det investerade kapitalet. Samtidigt försvårar det för i synnerhet nya företagare och små investerare, eftersom även små kapitalinkomster beskattas enligt samma fasta skattesats.

Beskattningen av arbete är hög i Finland, vilket bland annat försvagar incitamenten för att ta emot arbete, arbetskraftsinvandringen och återflyttningen till Finland samt utländska investeringar. Den höga beskattningen gör att den offentliga sektorn tvingas hjälpa upp den lägre köpkraften genom inkomstöverföringar. Det är således motiverat att sträva efter en lägre beskattning av arbetsinkomster.

Hushållsavdraget har positiva effekter på bekämpningen av svart ekonomi och sysselsättningen i synnerhet inom de branscher som omfattas av avdraget och där arbetskraftens utbildningsnivå är låg. Hushållsavdraget är ett bra exempel på en avdragsform som bidrar till skatteintäkter.

Om bidragsfällorna i fråga om att ta emot arbete minskar får vi ökad sysselsättning, vilket ökar statens skatteinkomster och minskar statens utgifter. Arbetsinkomstavdraget är en enkel men effektiv åtgärd som förbättrar sysselsättningen. Höjningen av arbetsinkomstavdraget på det föreslagna sättet minskar de beräknade inkomstskatteintäkterna, och dessutom måste staten kompensera kommunerna för de förlorade skatteintäkterna. Denna ändring har en negativ inverkan på de beräknade intäkterna av förvärvsinkomstskatten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 225

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att upphovsrättsersättningarna inom kreativa branscher ska göras till beskattningsbar näringsinkomst.

Reservationens förslag till uttalande 226

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar skärpningen av torvbeskattningen för att förhindra konkurser för företagare inom branschen och trygga den inhemska energiförsörjningen.

Reservationens förslag till uttalande 227

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för skäligare beskattning av barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 228

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja arbets- och pensionsinkomstavdraget.

Reservationens förslag till uttalande 229

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra barnavdraget.

Reservationens förslag till uttalande 230

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar försämringen av hushållsavdraget och tvärtom utvidgar förteckningen över de tjänster som klassificeras som avdragsgilla.

Reservationens förslag till uttalande 231

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder skatteplikt för stora stiftelsers och stora förenings kapitalinkomster.

Reservationens förslag till uttalande 232

Riksdagen förutsätter att omvandlingen av inkomster görs mindre lönsam genom att beskattningen av förvärvs- och kapitalinkomster förenhetligas.

Reservationens förslag till uttalande 233

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för skäligare beskattning av personer med små och medelstora inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 234

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att beskattningen av löntagare och pensionstagare regleras så att skatt på lika stora inkomster tas ut på lika grunder.

Reservationens förslag till uttalande 235

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till en rejäl höjning av den övre gränsen för aktiesparkonton exempelvis till 100 000 euro och också möjliggör investeringar i andelar i placeringsfonder inom kontot.

02. Samfundsskatt

Den internationella skattekonkurrensen har fört med sig icke önskvärda drag, såsom aggressiv skatteplanering som företagen bedriver. Med hjälp av internprissättning, falska franchising-avgifter och räntor på koncernlån kan ett företag överföra beskattningen från det land där affärsverksamheten faktiskt ägt rum till ett land med lägre beskattning. Denna typ av skatteshopping har till och med varit föremål för handel, när lågskatteländer som Luxemburg har förhandlat med stora företag om hur låg skattegrad de kan erbjuda företagen. Detta är samtidigt en orättvis konkurrensfördel som avskräcker små och medelstora företag, eftersom mindre företag inte har samma förutsättningar att bedriva skatteplanering.

För att uppmuntra till företagande bör man underlätta för nystartade och mindre företag till exempel genom att tillåta fri avskrivning av investeringar och beskatta företagets resultat först när pengar tas ut ur företaget till exempel i form av utdelning.

Det är möjligt att sporra finländska tillväxtföretag att öka sysselsättningen genom ett skatteincitament med vars hjälp dessa företag kan få driftskapital ur företagets resultat. Små och medelstora företag som två år i följd sysselsätter minst två nya heltidsanställda och vars ökning av personalstyrkan årligen är minst 10 procent ska befrias från samfundsskatt så länge företaget inte delar ut vinst till ägarna. Detta kommer att få företagen att vilja växa och vilja satsa vinsten på vidareutveckling av verksamheten och på nyrekryteringar.

Finlands samfundsskattesats är relativt låg i internationell jämförelse, men eftersom många länder över tid har sänkt sina egna samfundsskattesatser är det sannolikt att den relativa ställningen för Finlands skattesats kommer att försvagas inom den närmaste framtiden. En konkurrenskraftig samfundsskattesats är viktig både med tanke på minimal skatteplanering, skatteinflödet, investeringar och hela den ekonomiska aktiviteten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 236

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få bukt med aggressiv skatteplanering i företag bland annat genom att minska det statliga stödet till företag med kopplingar till skatteparadis.

Reservationens förslag till uttalande 237

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar utreda på vilka villkor nystartade företag kan erbjudas fria avskrivningar av investeringar i beskattningen till exempel under företagets tre första verksamhetsår.

Reservationens förslag till uttalande 238

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett företagsskattesystem som motsvarar den estniska företagsskattemodellen och som lämpar sig för Finland.

Reservationens förslag till uttalande 239

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en sänkning av samfundsskattesatsen inom den närmaste framtiden.

04. Skatt på arv och gåva

Arvsskatten är problematisk eftersom den kan påföras för bostäder där den efterlevande maken bor eller för egendom som den skattskyldiga inte besitter vid den tidpunkt då skatten ska betalas. Detta kan leda till ett tvång att realisera egendom för att kunna betala skatten. Skatter av det här slaget leder till orimliga situationer. När maken är arvtagare blir det ofta efter avdraget för efterlevande make kvar någonting att betala, fastän egendomen bara är vanlig egendom såsom gemensam bostad och sommarställe. Ibland tvingas arvtagaren ta lån eller i värsta fall avsäga sig arvet. Vi vill åtgärda detta genom att ändra lagen på så sätt att i en situation där en efterlevande make är arvtagare ska värdet på den gemensamma bostaden inte beaktas kalkylmässigt i arvsbeskattningen. Vill vi också förbättra ställningen för arvlåtarens barn i en situation där den efterlevande maken möjligen i flera årtionden har besittningsrätt till kvarlåtenskapen. Det är oskäligt att man måste betala skatt för egendom som man i själva verket inte får förfoga över. I de här fallen måste skattefrihet införas för den tid den efterlevande makens besittningsrätt gäller. Den egendom som omfattas av den efterlevande makens besittningsrätt ska beskattas först när arvtagaren fritt får förfoga över den.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 240

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera missförhållandena i arvsbeskattningen och inför en princip om att egendomen ska beskattas först när arvtagaren fritt får förfoga över den.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Utmaningarna inom restaurangbranschen fortsätter i och med att coronarestriktionerna kvarstår och de temporära stöden upphör. Enligt Sannfinländarna är det nu hög tid att testa effekterna av skatteändringar på regional nivå och för viss tid. På detta sätt är det möjligt att testa effekterna av

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 1 saf

olika skatteändringar utan att det orsakar störningar för hela sektorn och skattebasen. Till exempel kunde det vara värt att testa en höjning av kostförmånen till 13 euro och en skattesats på 10 procent som är lägre än den allmänna momssatsen på 24 procent för hemtransporter av mat.

Statsrådet publicerade 2018 en idrottspolitisk redogörelse, där den mångtydiga och kraftigt varierande momspraxisen för motions- och idrottstjänster ansågs vara ett av de största problemen i företagsverksamheten inom idrottssektorn. Detta är inte något under, eftersom den allmänna skattesatsen enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) är 24 procent, men en reducerad skattesats på 10 procent tillämpas på tjänster som ger möjlighet till motion (t.ex. gruppträning, gymavgifter, snöskovandring, golfträning, yoga). På tjänster vars huvudsakliga innehåll är en motionstjänst som betraktas som utbildningstjänst tillämpas dock den allmänna skattesatsen på 24 procent (t.ex. tennislektioner, löpskola, personal trainer-tjänster). Enligt skattemyndighetens nuvarande anvisningar avgör alltså innehållet i en motions- eller idrottstjänst om försäljningen ska anses omfattas av en reducerad skattesats eller inte. Det enda sättet att säkerställa den skattemässiga behandlingen är att begära förhandsbesked eller skriftlig vägledning av skattemyndigheten.

Behovet av en mer jämlik behandling av momssatserna för motions- och idrottstjänster är uppenbart, men trots detta finns det ingen lagberedning om en harmonisering av momssatserna. Målet med den utbildningspolitiska redogörelsen var en modell där det utöver de hälso- och välfärdstjänster som hör till nollskatteklassen endast skulle finnas en momssats som innefattar alla motions- och idrottstjänster och vars nivå skulle sporra till att utöva motion och idrott.

De tidigare finansministrarna Petteri Orpo och Matti Vanhanen konstaterar i sina identiska svar på de skriftliga spörsmålen (SS 470/2018 rd och SS 511/2020 rd) att man bör "fortsätta arbeta för att förtydliga skattebehandlingen av idrottstjänster" och "säkerställa att beskattningen är så enhetlig som möjligt".

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 241

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja värdet av kostförmånen och sänka momssatsen för hemtransport av mat.

Reservationens förslag till uttalande 242

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skapa en enhetlig momssats för alla motions- och idrottstjänster.

08. Punktskatter

07. Energiskatter

Regeringens klimatpolitik ökar medborgarnas kostnader, skärper beskattningen och ökar skulderna. Det försvagar också de finländska företagens konkurrenskraft och förstör de finländska företagens verksamhetsförutsättningar. Genom strävandena att genomföra en klimatpolitik som är

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

ännu ambitiösare än EU:s förpliktelser höjer regeringen i onödan priset på el, värme och biltransporter.

Skattehöjningarna leder till regional ojämlikhet, höjer transportkostnaderna och försämrar både företagens konkurrenskraft och möjligheterna att ta emot jobb längre hemifrån i vårt land med långa avstånd. Om skattehöjningarna återtogs ger det positiva hävstångseffekter genom att de finländska företagens konkurrenskraft förbättras, arbetskraftens rörlighet inom landet främjas och den regionala jämlikheten ökar.

Regeringens skattehöjningar som höjt rörlighetspriset har varit rena giftet för arbetets lönsamhet och företagen. Omkring 90 procent av godstrafiken i Finland går på hjul. Alla prishöjningar läggs på produktpriserna och det blir allt dyrare att jobba. Dessutom minskar köpkraften särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Finland är redan nu en europeisk föregångare i utsläppsfrågor, och finländarna slutar inte köra bil för att man bestraffas med skatter.

Sannfinländarnas utskottsgrupp vill hålla kostnaderna för mobilitet på en sådan nivå att det är möjligt att leva i hela landet — också på landsbygden — och vi föreslår att bränsleskatterna ska sänkas. Sänkningen av skatterna förbättrar köpkraften, företagens lönsamhet och sysselsättningen. De vägtullar, trängselavgifter och den handel med utsläppsrätter för bränsle som regeringen planerar bör också slopas. De redan svindlande höga bränslepriserna kan till exempel i och med utsläppshandeln öka med uppskattningsvis tiotals cent per liter.

Man kör bil eftersom man måste, och även om alla bilar skulle avlägsnas från landet är konsekvenserna för klimatförändringen obetydliga. Finland är ett land med långa avstånd där förutsättningarna för mobilitet måste tryggas oberoende av inkomstnivå och bostadsort. Kostnaderna för mobiliteten inverkar också på hur lönsamt arbetet är om kostnaderna för arbetsresor ökar i och med regeringens åtgärder.

Sannfinländarnas utskottsgrupp föreslår att yrkesdiesel tas i bruk, vilket innebär att en viss del av dieselkostnaderna återbetalas till yrkestrafiken. Detta förbättrar de finländska företagens konkurrenskraft och kan också ha en sänkande inverkan på konsumentpriserna. I Finland är bränsleskatten på diesel bland de högsta i Europa och redan i åtta europeiska länder tillämpas ett system där transportföretagen får återbetalning för tankat bränsle. EU tillåter användningen av yrkesdiesel och till exempel Frankrike återbetalar 11 cent per liter till yrkesmässig trafik.

De oljeuppvärmda husen är i huvudsak gamla och finns ofta i områden där byggnaderna också annars har ett lågt värde. I Finland värms fortfarande 130 000 hem med olja, och största delen av de boende är redan i pensionsåldern. Trots att det betalas stöd för bytet av uppvärmningsform är många av de boende äldre personer med låga inkomster, som även efter skattesubventionen själva måste betala upp till 10 000 euro.

Höjningen av priserna på uppvärmningsbränslen riktar sig alltså till sådana finländare som inte har råd med energigreppningar, utan det enda alternativet är att betala de höjda priserna på uppvärmningsolja. Den orimliga skattehöjning av uppvärmningsbränslen som regeringen genomfört under denna period är således mycket orättvis, och skatten måste sänkas.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Ur miljösynpunkt skulle det vara en bra kompromiss att sänka både själva elpriset och överföringspriserna för el. Då skulle användningen styras till den energiform som är mest utsläppssnål bland annat inom uppvärmningen och trafiken, förutsatt att elproduktionen i sig sker på ett miljövänligt sätt, till exempel med kärnkraft eller vattenkraft.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 243

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt utreder förutsättningarna för ibruktagande av biodiesel för yrkesbruk och reserverar 110 miljoner euro för skattestöd.

Reservationens förslag till uttalande 244

Riksdagen förutsätter att regeringen lindrar bränsleskatten med 254 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 245

Riksdagen förutsätter att regeringen lindrar skatten på uppvärmningsbränsle med 100 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 246

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer skattestödet för paraffinisk diesel med 65 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 247

Riksdagen förutsätter att regeringen behåller sin beslutanderätt i fråga om bränsleskattetabellerna inom den nationella beslutanderätten och inte överlåter den till EU.

08. Punktskatt på vissa dryckesförpackningar

Den punktskatt på dryckesförpackningar som motiveras med miljö- och hälsoaspekter bör slopas eller lindras i fråga om inhemsk bär- och fruktjuice. Lättnaden i punktskatten ökar den inhemska sysselsättningen och bidrar till hälsosamma kostvanor.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 248

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lindrar punktskatten på inhemska dryckesförpackningar för bär- och fruktjuice.

10. Övriga skatter

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Möjligheten till privatbilism till skäligt pris är enligt vår mening en grundläggande rättighet för medborgarna och ligger dessutom i samhällets intresse: medborgarna måste kunna röra sig, och arbete bör inte göras olönsamt för dem som bor i glesbygd genom oskäligen kostnader för arbetsresor. Hela landet bör även i fortsättningen vara bebott, och därför måste man förhålla sig mycket kritiskt till höjningarna av bruksavgifter inom trafiken. En höjning av bränsleskatten höjer indirekt priserna på alla produkter och försvagar konkurrenskraften för den finländska tunga trafiken. Det vore också orättvist att begränsa rätten att dra av kostnaderna för arbetsresor i beskattningen eftersom alla inte har samma möjlighet att utnyttja kollektivtrafiken i stället för egen bil. Regeringen bör avhålla sig från åtgärder och beslut som ökar skatte- och avgiftsbelastningen för trafiken.

Jordbruket befinner sig i en djup kris på grund av den långvariga kostnads- och prisutvecklingen. Den svaga skörden sommaren 2021 förvärrade situationen. Den senaste tidens kraftiga prisstegring på energi och bland annat gödselmedel hotar vårens sådd och sommarens skörd. Tusentals gårdsbruksenheter riskerar att försvinna i och med kostnadskrisen, en del genom konkurs. Livsmedelsekonomins självförsörjning och därmed den nationella försörjningsberedskapen är allvarligt hotade.

Sannfinländarnas riksdagsgrupp föreslår att regeringen i enlighet med riksdagsledamot Juha Mäenpääs lagmotion (LM 54/2021 rd) genomför en befrielse från fastighetsskatt för produktionsbyggnader inom jordbruket. Initiativet har undertecknats av 38 riksdagsledamöter från fem olika riksdagsgrupper.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 249

Riksdagen förutsätter att regeringen inte ökar belastningen för trafiken av skatter och avgifter.

Reservationens förslag till uttalande 250

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar snabba åtgärder för att slopa fastighetsskatten på produktionsbyggnader inom jordbruket i syfte att underlätta jordbrukarnas kostnadskris och stärka den nationella självförsörjningsgraden och försörjningsberedskapen.

05. Överlåtelseskatt

Den överlåtelseskatt som tas ut hos köpare av aktier i bostads- och fastighetsbolag är för närvarande två procent, och när det gäller köpare av fastigheter och byggnader är den hela fyra procent. I samband med köp av ett egna hemshus på 200 000 euro är överlåtelseskatten alltså 8 000 euro. Som transaktionsskatt försvagar överlåtelseskatten en effektiv verksamhet på bostadsmarknaden. Den minskar också finländarnas vilja att flytta till en annan ort för att ta emot jobb. Därför måste regeringen utreda på vilka villkor bostadsköp som görs av personer som bevisligen flyttar på grund av arbetet kunde befrias från överlåtelseskatt.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 251

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar utreda möjligheterna att lindra överlåtelseskatten i fråga om personer som flyttar för att ta emot arbete.

19. Övriga inkomster av skattenatur

Regeringen får inte genom sina åtgärder driva bort inhemsk produktion till länder som inte bryr sig om utsläppsbegränsningar och därför har en lägre kostnadsnivå och bättre konkurrenskraft än Finland. Detsamma gäller finländska företag och industri med hållbar verksamhet; de får inte förflyttas till utlandet till följd av höga skatter och nedskärningar i relevanta stöd. Regeringen bör främja införandet av en så kallad internationell klimattull. Med detta avser vi extra tullavgifter för produkter som är tillverkade till exempel i utvecklingsländer där produktionen orsakar stora utsläpp men som tillverkas mer ansvarsfullt i Finland eller Europa.

Genom en klimattull kunde man styra konsumtionen från engångsprodukter till ekologiskt tillverkade, hållbara produkter som tillverkas med mindre utsläpp och livscykelkostnader som följd.

Högre klimattullar och skärpta skatter på produkter som importeras från fjärran länder minskar transporterna av produkter över långa avstånd. Konkreta miljö- och klimatåtgärder som de här är till fördel för inhemska, rena och lokala närproducerade varor. Den här politiken styr också förenande länder mot mer hållbara produktionsmetoder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 252

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa klimattullar så att upphandlingsbesluten fattas till fördel för miljövänligt tillverkade produkter och att konkurrenskraften för sådana produkter därmed ökar.

05. Vissa avgifter för trafiken

Inom Europeiska unionen insamlas olika slag av avgifter för användningen av vägar i alla andra länder utom i Finland, Estland, Lettland och Litauen. Exempelvis norska företag använder hellre det finländska vägnätet för sina transporter eftersom det är gratis för dem. För underhållet av vägnätet svarar den finländska skattebetalaren utan att utländska företag på något vis deltar i vägunderhållet.

Genom en avgift för användningen av vägar kan utländska företag i transportbranschen fås att medverka i att upprätthålla den inhemska trafikinfrastrukturen och iaktta samma spelregler som finländska företag. Det skulle inte helt lösa vårt problem med konkurrenskraften, men det skulle betydligt förbättra de finländska företagens ställning. Dessutom skulle vägavgifterna tillföra staten välkomna extra inkomster i det nuvarande svåra ekonomiska läget. Också intressebevak-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

ningsorganisationer för företag som erbjuder godstransport- och logistiktjänster på landsvägarna har redan länge krävt vägavgifter för utländska företag i transportbranschen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 253

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder införandet av en väganvändningsavgift som gäller utländsk tung trafik (alltså en så kallad vinjett).

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Den globala räntenivån har sjunkit rekordlångt, särskilt i euroområdet. Samtidigt är maturiteten, dvs. den genomsnittliga löptiden, för statsskulden ganska kort. Detta har sänkt skuldhanteringskostnaderna hittills, eftersom räntenivån för kortfristiga lån har varit konstant lägre än räntenivån för långfristiga lån, och eftersom kortfristiga lån förfaller oftare och finansieras genom att nya obligationer emitteras, varvid staten genom försäljning av nya obligationer har kunnat dra nytta av den sjunkande räntenivån. Det är dock oklart om räntorna kan sjunka betydligt från den nuvarande nivån, och det är möjligt att de i något skede till och med kan stiga.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 254

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja medellöptiden för statens och andra offentliga samfunds lånestock till exempel genom att sälja längre obligationer än vanligt, dvs. obligationer med en löptid på över tio år.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2022 enligt betänkandet, men med de ändringar som vi föreslår i reservationen,

att riksdagen godkänner de 254 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 1 saf

Helsingfors 10.12.2021

Ville Vähämäki saf
Vilhelm Junnila saf
Jari Koskela saf
Sami Savio saf
Toimi Kankaanniemi saf
Jani Mäkelä saf
Lulu Ranne saf
Jussi Wihonen saf

Betänkande FiUB 33/2021 rd Reservation 2 saml

Reservation 2 saml

Allmän motivering

Finland står vid ett vägska. Valfärdstjänsternas framtid utmanas av den fortsatta skuldsättningen. Vi kan gå vidare på den statsledda väg som regeringen har satt upp och som leder till en långsam förtvinning. Skuldberget växer, beskattningen skärps, den offentliga sektorn sprider sig, finländarnas köpkraft och välfärd försvagas långsamt men säkert. I slutet av den här vägen väntar bara utsiktslöshet.

Vi kan också välja något annat. Vi kan välja ett människocentrerat fritt Finland där flit belönas, människor ges mer utrymme för företagsamhet, konkurrensen är rättvis, marknaden fungerar och välfärdstjänsterna tryggas. Genom att ge människor möjligheter kan vi skapa tro på framtiden.

Samlingspartiet vill ändra Finlands riktning och återföra vårt land på en hållbar väg. Finland måste föra en ansvarsfull politik som baserar sig på marknadsekonomi och frihet samt hög kompetens. Utgångspunkten för detta är ekonomin. Den ökande levnadsstandarden och den offentliga ekonomin räddas endast genom en livskraftig samhällsekonomi: genom arbete, framtidstro och vilja att bygga upp något nytt. Ekonomisk tillväxt är det enda sättet att finansiera framtida tjänster. Mer än att strypa flödet eller snylta på dina fickor behöver vi tillväxt och hopp om en bättre morgondag.

Det centrala innehållet i politiken är att göra val. Om ingen prioritering görs av utgifterna väljs ytterligare skuldsättning. Att leva på bekostnad av kommande generationer. Med utgiftsramarna för statsfinanserna vill vi säkerställa att politikerna inte alltid överför problem till kommande regeringar och generationer. Nu har ramarna brutits och regeringsprogrammets löfte att sluta leva på kommande generationers bekostnad har förkastats. Så här kan det inte fortsätta.

Det har inte heller hittills varit svårt för politikerna att öka skulden. I mer än tio år har vi spenderat mer än vi har råd med. Och slutet syns inte. Samhällets stora utmaningar från att trygga välfärdstjänsternas finansieringsbas till klimatförändringen och de sociala problemen är inte orsaker till att underlätta skuldsättningen och skrota reglerna för ansvarsfull ekonomi. Tvärtom. En förutsättning för att klara utmaningarna är en stark offentlig ekonomi. Också klimatpolitiken ska vara kostnadseffektiv.

Samlingspartiet vill stärka reglerna för ekonomin. Skuldsättningen ska vändas till en klart nedåtgående trend. Utgiftsökningen kan inte i det oändliga överstiga inkomsterna, eftersom betalningstiden infaller förr eller senare. Därför minskar vi statsskulden betydligt i vår budget. Utan handling kan man dock inte hålla fast vid tillväxten efter coronan.

Grunden för samlingspartiets alternativ är sysselsättning och företagande. Vi vill se till att alla har möjlighet att stödja sig själva genom sitt eget arbete. Vårt mål bör vara en sysselsättningsnivå på 80 procent före 2025. Vår alternativa budget innehåller metoder för att sysselsätta drygt 100 000 människor. Dessutom vill vi utvidga det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa till alla, för att de arbetslösas ställning ska vara jämlikare än för närvarande. Samtidigt lindrar vi in-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

komstbeskattningen med över en miljard euro, eftersom individen måste få bestämma mer om frukterna av sitt eget arbete än för närvarande.

I Finland bör man förstå hur den ekonomiska tillväxten uppstår. Receptet på framgång finns inte i den sunkiga statskapitalismen från det förflutna. Vår välfärd uppstår genom risktagning och arbete av företag som konkurrerar på marknaden. Att skapa nytt på en konkurrensutsatt marknad är källan till vår framgång. När antalet personer i arbetsför ålder inte längre ökar, är produktivitetstillväxten en allt viktigare väg till ekonomisk tillväxt. Därför har Samlingspartiet förbundit sig att höja FoUI-investeringarna till 4 procent av BNP före 2030 och att satsa på tillgången på kompetent arbetskraft med en bestående finansiering på 1,3 miljarder euro på utbildning. Investeringarna går dock förlorade om vi inte lyckas stärka de ekonomiska strukturerna. Genom att stärka selsättningen och sörja för konkurrenskraften kan vi locka nya investeringar och ny kompetens.

Arbete och företagande går hand i hand med bildning och utbildning. Samlingspartiet föreslår att alla utbildningsstadier stärks med ett program på sammanlagt nästan 1,3 miljarder euro. Även när det gäller finansieringen är det viktigare att upphöra med den kontinuerliga projektfinansieringen i skolorna, så att våra lärare som är bäst i världen kan koncentrera sig på sitt arbete.

Vi satsar 75 miljoner euro mer på äldreomsorgen än regeringen. Alla har rätt att åldras med värdighet. Vårdnivån förbättras inte genom att tricksa, utan genom yrkeskunniga vårdare och pengar. Sådant ger regeringens ihålliga löften inga garantier för.

Samlingspartiets alternativ återställer Finlands välfärd på en hållbar kurs. Välfärd uppstår inte genom skuldberg eller extrem beskattning eller genom att staten fattar alla beslut för oss. Välfärd uppstår genom arbete och företagsamhet. Det är dags att återställa förtroendet för marknadsekonomin och människorna och genomföra de reformer som är nödvändiga med tanke på det finländska välfärdssamhället, så att var och en kan lita på framtiden. Det är dags för förändring.

Att rädda välfärdstjänsterna förutsätter en omorientering av den ekonomiska politiken

Vår centrala utmaning är hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna på 8 miljarder euro. Befolkningen i arbetsför ålder minskar samtidigt som antalet pensionärer ökar. De åldersrelaterade utgifterna ökar med cirka en halv miljard per år, även om vi inte längre skulle besluta om en enda ny utgiftsökning. Utan förändring finns det risk för att vi drivs in i en okontrollerad skuldsättning.

Den offentliga skulden i förhållande till vår ekonomiska storlek (BNP) har stigit till den högsta nivån i Finlands historia med över 70 procent. Ju högre skuldkvoten blir, desto svårare blir det att vända riktningen. Enligt finansministeriets prognos kommer skuldsättningen att accelerera under hela prognosperioden. Enligt regeringens vägplan för hållbarhet i de offentliga finanserna är målet att jämna ut skuldkvoten före utgången av årtiondet. Enligt planen har dock alla åtgärder i detta syfte överförts till nästa regering. Finland har ingen plan för att stoppa skuldsättningen, och regeringen strävar inte ens efter att minska hållbarhetsunderskottet. Den ansvarsfulla ekonomiska politiken har övergivits.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Regeringen varvar upp skuldsättningen under uppgången. Regeringen beslutade att bryta utgiftsramarna för statsfinanserna genom att öka utgifterna med 900 miljoner år 2022 och med 500 miljoner år 2023. Utgiftsramen har varit ett löfte om hur mycket regeringen använder skattebetalarnas pengar under valperioden. Ramarna har varit skattebetalarens skydd mot slösaktiga politiker. Till exempel rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, Finlands Bank och Statens revisionsverk har klandrat regeringen för att den inte har kunnat lägga fram tillräckliga motiveringar för att skrota ramarna. Senast rekommenderade IMF (19.11.2021) Finland att återgå till utgiftsramarna.

Det har inte heller hittills varit svårt att öka skulden i de offentliga finanserna. Utgifterna har varit kroniskt större än inkomsterna ända sedan finanskrisen i över tio år. Trots detta planeras under statsministerns ledning metoder för att underlätta skuldsättningen under täckmantel av klimatinvesteringar. En ambitiös klimatpolitik och omsorg om välfärdstjänster av hög kvalitet är dock inget alternativ till en ansvarsfull ekonomisk politik. Tvärtom. En ansvarsfull ekonomisk politik är en förutsättning för en ambitiös klimatpolitik och för att välfärdstjänsterna ska kunna räddas. Också IMF (19.11.2021) påpekar att en starkt offentlig ekonomi skulle hjälpa Finland att uppnå ambitiösa klimatmål.

Stärkandet av sysselsättningen utgör grunden för Samlingspartiets alternativ. Endast genom att stärka sysselsättningen kan vi lösa problemet med hållbarhetsunderskottet. Å andra sidan är stärkandet av sysselsättningen ett centralt sätt att påskynda den ekonomiska tillväxten. Enligt finansministeriet (2021) börjar minskningen av arbetskraften försvaga den potentiella tillväxten redan under de närmaste åren. Det är positivt att sysselsättningen har ökat snabbt efter coronaepidemin. I jämförelsen med de övriga nordiska länderna framhävs Finlands problem: vår sysselsättnings-tillväxt har åter varit långsammare än i de viktigaste jämförelseländerna.

Samlingspartiet anser att tillväxt endast uppstår genom kreativitet, flit och företagsamhet. Väntarnas lösning på nästan allt är att öka statens roll: staten beslutar på folkets vägnar, beskattar mer och gör riskinvesteringar med skattebetalarnas pengar. Samtidigt tiger man med att den offentliga sektorn i Finland redan nu är störst i världen enligt nästa alla indikatorer.

Vårt problem är inte att staten deltar i alltför liten utsträckning — tvärtom. I Finland bör man ge mer utrymme för människors flit och företagande genom att uppmuntra till arbete, förbättra risktagningens lönsamhet, undanröja hinder för inträde på marknaden och liberalisera marknaden. När man belönar flit vinner alla.

Om Samlingspartiet fick bestämma, skulle många saker vara annorlunda. Utgiftsramarna skulle fastställas på en ansvarsfull nivå och man skulle hålla fast vid dem. Beskattningen skulle inte skärpas, man skulle satsa på utbildning, klimat- och migrationspolitiken skulle skötas pragmatiskt och lösningsorienterat. Och framför allt: Varje problem som uppstår skulle inte alltid lösas med en ny skuld.

Vårt alternativ nöjer sig inte med att berätta vad vi inte vill, utan vi föreslår hur vi ska förändra Finlands riktning mot en hållbar framtid. Samlingspartiets alternativ kombinerar en ansvarsfull ekonomisk politik som tryggar välfärdstjänsterna och djärva satsningar på tillväxt. Samlingspartiet skulle bygga upp den ekonomiska politiken för 2020-talet kring fyra mål.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Samlingspartiet vill bygga ett Finland där företagaren har möjlighet att ta risker, lyckas och misslyckas, utvidga sitt företag och anställa människor. Samlingspartiet ställer som mål för Finland att öka antalet arbetsgivarföretag från 90 000 till 100 000 och antalet små och medelstora företag från 20 000 till 25 000.

Samlingspartiet vill bygga ett Finland där människorna har möjlighet att bli rikare genom kompetens, flit, arbete och företagande. Vi vill att finländarna i genomsnitt ska kunna öka sin nettoförmögenhet med 50 procent före 2030. Vi vill också att Finlands nettoinvesteringar i materiellt och immateriellt kapital ska kunna vändas i en klart positiv riktning.

Samlingspartiet vill bygga ett Finland där alla arbetsföra har möjlighet att klara sig genom sitt eget arbete. Samlingspartiet anser att Finland måste sträva efter en sysselsättningsgrad på 80 procent fram till 2030 för att välfärdstjänsterna ska kunna tryggas.

Samlingspartiet vill rädda välfärdstjänsterna och en ren miljö också för kommande generationer. Målet för den ekonomiska politiken måste vara att minska hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna och att uppnå ekologisk hållbarhet i den ekonomiska tillväxten.

Dessa mål är ett recept med vilket varje arbetsför finländare kan klara sig genom sitt eget arbete. Dessa mål är också ett recept med vilket finländarna har möjlighet att förbättra sin levnadsstandard och samtidigt minska de utsläpp som är skadliga för klimatet. De leder mot ett Finland där det gemensamma goda räcker till för att dela med sig av också i fortsättningen, så att alla kan göras delaktiga.

De direkta effekterna av Samlingspartiets alternativa budget stärker den offentliga ekonomin med 1,5 miljarder euro.

Enligt en uppskattning av riksdagens interna informationstjänst stärker Samlingspartiets reformer sysselsättningen med 38 000 personer. Med hjälp av regeringens beräkningssätt kan man uppskatta att varje sysselsatt stärker den offentliga ekonomin med i genomsnitt 25 000 euro. Samlingspartiets alternativ stärker den offentliga ekonomin med beaktande av de dynamiska effekterna med en miljard euro.

Samlingspartiets hela sysselsättningspaket stärker sysselsättningen med 114 000—140 000 sysselsatta. Riksdagens interna informationstjänst bedömer inte konsekvenserna av alla sysselsättningsreformer. På det sätt som beskrivs ovan har Samlingspartiets sysselsättningspaket för en alternativ budget en stärkande effekt på de offentliga finanserna på 2,9–3,5 miljarder euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att man för att rädda välfärdstjänsterna och stärka arbetet mot klimatförändringen återgår till att åtgärda hållbarhetsunderskottet.

Reservationens förslag till uttalande 2

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att det för att förbättra den ekonomiska tillväxten och företagens verksamhetsförutsättningar ställs som mål för den ekonomiska politiken att antalet arbetsgivare och små och medelstora företag ska öka.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att målet för sysselsättningsgraden är 80 procent före utgången av årtiondet, eftersom var och en ska ha rätt och möjlighet att klara sig genom sitt eget arbete.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att målet för den ekonomiska politiken är varje människas möjligheter till välbefinnande och att hushållens nettoförmögenhet ökar med 50 procent före utgången av årtiondet.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att målet för den ekonomiska politiken är att dämpa negativa externa effekter och en stark ekonomi för att Finland ska kunna svara på den utmaning som klimatförändringen medför.

Arbetet mot klimatförändringen och framtidens välfärdstjänster förutsätter en striktare skuldpolitik

Det finns inga omfattande välfärdstjänster utan en livlig marknadsekonomi och en hållbart finansierad offentlig sektor. Till exempel i Sverige har man lyckats kombinera den mycket låga skuldkvoten inom den offentliga ekonomin med en strikt ansvarsfull ekonomisk politik med omfattande nordiska välfärdstjänster. Engagemanget i en ansvarsfull utgiftspolitik har inte varit beroende av beslutsfattarnas politiska färg. Också i Finland bör varje parti förstå vilka förutsättningarna är för att bevara välfärdstjänsterna.

De brutna utgiftsramarna äventyrar den ekonomiska politikens trovärdighet och en ansvarsfull utgiftspolitik i fortsättningen. Därför måste reglerna för de offentliga finanserna uppdateras så att de blir ännu säkrare för skattebetalarna. Samlingspartiet föreslår att det föreskrivs om en skuldförankring för de offentliga finanserna och att reglerna för den ekonomiska politiken uppdateras i enlighet med den svenska modellen. De viktigaste instrumenten för styrning av ekonomin bör underställas en stark parlamentarisk beredning och därför bör skuldbestämmelserna föreskrivas på lagnivå.

En låg målnivå ska fastställas för den offentliga skuldsättningens andel av BNP. Inom den offentliga sektorn (kommunerna och staten) måste det ställas upp ett överskottsmål som tryggar hållbarhetsunderskottet och som beaktar de framtida åldersrelaterade utgifterna. Om den ekonomiska utvecklingen avviker från dessa mål, ska regeringen skyndsamt lämna riksdagen en plan för hur situationen ska avhjälpas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att reglerna för den ekonomiska politiken ses över för att stärka de offentliga finanserna så att utgiftsramarna i framtiden fastställs utifrån målnivån för skuldkvoten och så att man i de offentliga finanserna eftersträvar ett överskott som tryggar hållbarhetsunderskottet.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att den parlamentariska behandlingen av reglerna för den ekonomiska politiken utökas och att reglerna fastställs åtminstone på lagnivå.

Sysselsättningsgraden stiger inte genom goda föresatser — metoder finns

Arbetet ger utkomst, socialt kapital och möjlighet att förverkliga sig själv och sina drömmar. Det är viktigt att alla deltar. Stärkandet av sysselsättningen är det primära sättet att öka människornas välfärd och inkomster. Ett tillräckligt antal personer i arbetslivet avgör om vi lyckas minska det kroniska underskottet i finansieringen av välfärdstjänsterna. Om vi inte lyckas stärka de offentliga finanserna med hjälp av sysselsättning, börjar urvalet av metoder ta slut. Då återstår att anpassa utgifterna.

Regeringen kommer inte att nå sitt mål när det gäller att höja sysselsättningsgraden. När det gäller att stärka de offentliga finanserna kommer regeringen att sacka ännu mer efter sitt mål. I sin bedömning påpekar också IMF (2021) att regeringen inte kommer att nå sitt mål när det gäller att stärka sysselsättningen. Regeringen lovade i sitt program att stärka sysselsättningen med 60 000 fram till 2023, men har upprepade gånger urvattnat målet och metoderna. Nu berättar regeringen i vägplanen för hållbarhet i den offentliga ekonomin att den stärker den offentliga ekonomin med två miljarder euro genom att stärka sysselsättningen. Stärkandet av sysselsättningen behöver inte ske förrän 2030, således inte under nästa, eller följande, utan först under därpå följande regering. I början av sin mandatperiod beslutade regeringen att inrätta arbetsgrupper som dryftar sysselsättningsmetoder, men inga konkreta förslag har fått om deras arbete. Man skulle komma överens om att främja lokala avtal i arbetsgrupperna, men inte heller detta arbete har burit frukt. Sysselsättningsarbetsgrupperna har börjat verka som ett sätt att undvika faktiska reformer. Under sin återstående mandatperiod ämnar regeringen fatta beslut endast om metoder som stärker sysselsättningen så att den offentliga ekonomin stärks med 110 miljoner euro under en tioårsperiod. Hållbarhetsunderskottet är cirka åtta miljarder och regeringens budget uppvisar ett underskott på sju miljarder. Målet förutsätter grovt taget cirka 4 000 sysselsatta, vilket innebär cirka en tusendel av arbetskraften i arbetsför ålder. Det kan med fog konstateras att regeringen har överlåtit de centrala målen för sin sysselsättnings- och ekonomipolitik till denna del och koncentrerat sig på obetydliga reformer.

Samlingspartiet anser att Finland måste sträva efter en sysselsättningsgrad på 80 procent fram till 2030. Om en god sysselsättningsnivå i Norden har uppnåtts till exempel i Sverige och Danmark, är det möjligt också för oss. Det finns metoder om det bara finns politisk vilja. De mest betydande förbättringarna kan uppnås genom att öka omställningsskyddet, stödja arbetskraftens rörlighet och se över renovera det förlamande stödsystemet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Det ska vara lönsamt att ta emot arbete i alla situationer. Utkomstskyddet för arbetslösa måste vara ett tillfälligt stöd för att trygga en snabb övergång till nya utmaningar, inte en permanent form av utkomst. För närvarande kan de inkomster som stödtagaren får i handen till och med minska om han eller hon tar emot arbete. Å andra sidan skapar den branta marginalbeskattningen incitament för extra arbete, risktagning och fortsatta ansträngningar. Samlingspartiet anser att man bör få behålla minst hälften av varje intjänad euro.

Sist och slutligen uppstår arbetsplatser endast till följd av lönsam företagsverksamhet. Enligt Företagarna i Finland rf:s företagargallup i oktober hade upp till 65 procent av arbetsgivarföretagen svårt att hitta tillräckligt med kompetent arbetskraft. Vår stela arbetsmarknad, bidragsfällorna och en svag arbetsrelaterad invandring bromsar upp den spirande tillväxtspiralen. Bristen på händer hotar leveranserna på beställningen och de planerade investeringarna. Minskningen av befolkningen i arbetsför ålder är ett problem också på lång sikt. Enligt finansministeriet försvagar den minskade arbetskraften den potentiella ekonomiska tillväxten redan under de närmaste åren.

Samlingspartiet vill möjliggöra genuina och rättvisa lokala avtal på alla arbetsplatser. Lokala avtal behövs för att man ska kunna komma överens om arbetsvillkoren i de företag där arbetet utförs. Kollektivavtalen ska även i fortsättningen fastställa minimivillkoren för anställningsförhållandet. Andra frågor kan avtalas på arbetsplatserna när förtroendet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren är i skick. Om parterna inte når samförstånd ska kollektivavtalet iakttas.

I samband med främjandet av lokala avtal effektiviseras övervakningen av att minimivillkoren iakttas. Personalens ställning och möjligheter att påverka på arbetsplatserna förbättras genom lagstiftningsreformer. Förhandlingsramen måste vara balanserad. Det ska också vara möjligt att ingå avtal under ledning av ett förtroendeombud som inte hör till förbundet. Lokala avtal skulle enligt undersökningen öka företagets vilja att djärvare anställa mer arbetskraft.

Arbetskraftsinvandringen måste åtminstone fördubblas. I programmet för internationell rekrytering har Samlingspartiet föreslagit ett flertal metoder för att uppnå målet. Om målet inte kan nås med dessa medel, måste vi snabbt skapa nya.

Vi föreslår ett certifikat för rättvis arbetsgivare för företag som utlovar snabbt tillståndsförfarande på två veckor för arbetstagare från utlandet. Det företag som får certifikatet förbinder sig att göra egenkontroller och rapportera. Administrationen av arbetstillstånd måste automatiseras och digitaliseras.

Den röriga och byråkratiska processen för arbetstillstånd, som nu är uppsplittrad på tre ministerier, måste koncentreras till en enda resultatansvarig enhet. Utländska medborgare som utexamineras från en finländsk högskola ska automatiskt beviljas uppehållstillstånd och studerande från länder utanför EU/EES-området måste få rätt till skatteavdrag för terminsavgifter i Finland.

Ekonomisterna har redan i flera år rekommenderat att skatten på överföring av medel inom bostadshandeln slopas som ett av de effektivaste sätten att förbättra arbetskraftens rörlighet.

Samlingspartiet har föreslagit att man utreder möjligheten att slopa överlåtelseskatten för bostadsköp under en tillräckligt lång övergångsperiod. Konsekvenserna av detta för de offentliga fi-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

nanserna skulle kunna kompenseras exempelvis genom att det stiftas en långtidsorienterad, väsentligt lägre skatt eller alternativt genom att de mindre skadliga skatterna höjs.

Varje människa är en individ, vars och ens berättelse är unik. Arbetskraftsservicen måste ses över så att den stöder varje arbetssökandes individuella situation och så att stödet går till åtgärder som enligt undersökningar mest sannolikt stärker sysselsättningen. Enligt ett flertal studier är lönesubvention till stora delar ett ineffektivt sätt att främja sysselsättningen.

Enligt en ingående studie som statsrådet låtit göra om effekten av lönesubvention förbättras inte sysselsättnings- och inkomstnivån för personer med lönesubvention inom offentlig och tredje sektor efter perioden med lönesubvention. Studien sammanställer på ett övertygande sätt utländska forskningsrön och utvärderar utvecklingen i Finland på ett högkvalitativt sätt. Samlingspartiet föreslår att resurserna för tjänster för arbetslösa används till metoder som verkligen är effektiva och att lönesubventionen reduceras avsevärt.

Regeringen genomför den andra aktiveringsmodellen, som förbereddes under regeringen Sipilä och kallas den nordiska modellen för jobbsökning. Mekanismen går ut på att arbetslöshetsförmånen skärs ner, om den arbetssökande inte aktivt förbättrar sannolikheten för att få jobb. Regeringen Marin skapar ett hot om nedskärning i förmånen, som man kan undvika genom att skriva platsansökningar. Följden är att arbets- och näringstjänsterna måste ha en massa anställda som kontakter de arbetssökande.

Regeringen har reserverat 70 miljoner euro i tidsbegränsad RRF-anslag för att öka personalen på arbets- och näringstjänsterna. Den beräknade ökningen av arbetsmängden hotar ändå att bli större än resursökningen. Samtidigt undrar många arbetssökande vad som kommer att hända med den individuella servicen. Samlingspartiet anser att varje människas situation är individuell och att också den hjälp som erbjuds därför måste vara individuell. Därför har vi i Samlingspartiet föreslagit att arbetskraftsservicen ska stärkas ytterligare med 20 miljoner euro.

Finansministeriet publicerade den 14 augusti 2020 en promemoria om sysselsättningsreformer som stärker de offentliga finanserna och genom vilka sysselsättningen ökar med 60 000 personer. Samlingspartiet anser att de sysselsättningsåtgärder som finansministeriet föreslår för äldre samt tjänster och arbetslöshetsförmåner kan genomföras.

Alla former av diskriminering i arbetslivet är entydigt fel. Var och en ska enligt förmåga och hälsa ha incitament att vara delaktig i arbetslivet så länge som krafterna förlår. De inkomstrelaterade tilläggsdagarna ska slopas stegvis, eftersom systemet sänder fel signaler till äldre arbetstagare. Dessutom bör man utreda möjligheten till den så kallade Singaporemodellen där det blir möjligt att betala delpension. På så sätt kan var och en i enlighet med sina egna möjligheter delta i arbetslivet så länge som möjligt.

Det finns också skäl att utveckla vuxenutbildningsstödet och studiestödet, men i fråga om dessa förverkligar Samlingspartiet inte förslagen i finansministeriets promemoria.

Samlingspartiet föreslår att det skapas en servicestruktur på basnivå för psykisk hälsa med terapigaranti. Depression och psykiska problem har blivit den största orsaken till arbetsoförmåga.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Med terapigarantin säkerställs att var och en lätt har möjlighet att få snabb tillgång till korttidsterapi. Enligt initiativtagarna till ett medborgarinitiativ hade Finland 2019 cirka 58 000 personer i invalidpension på grund av psykiska störningar. För att inleda genomförandet av terapigarantin reserveras 35 miljoner euro.

Familjeledighetsreformen ska genomföras så att den beaktar barnets bästa, underlättar samordningen av föräldraskapet och arbetslivet, ökar familjernas valfrihet och flexibilitet, stärker kvinnors sysselsättning och ställning på arbetsmarknaden samt ökar barnens deltagande i småbarnspedagogiken.

I och med sänkningen stiger avgifterna för småbarnspedagogik mindre än för närvarande när föräldern blir sysselsatt. Detta motiverar föräldrar till små barn att arbeta. Dessutom kommer barnens deltagande i småbarnspedagogiken sannolikt att öka. Den tidiga tillgången till småbarnspedagogik har enligt undersökningen den största positiva effekten på barnets utveckling och på jämlikheten i utbildningen. När det gäller att erbjuda lika möjligheter är småbarnspedagogik en av de viktigaste metoderna. Samlingspartiet föreslår att avgifterna för småbarnspedagogik sänks med 30 miljoner euro.

Den ökade efterfrågan på tjänster inom småbarnspedagogiken har försämrat personalens tillräcklighet inom småbarnspedagogiken. Samlingspartiet föreslår i denna alternativa budget att högskolornas nybörjarplatser ska utökas för lärare inom småbarnspedagogiken för att lösa problemet. Varje barn bör ha rätt till en trygg och tillräcklig undervisning.

Samlingspartiet föreslår att det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa ska förnyas så att utkomstskyddet i början av arbetslösheten är bättre än för närvarande, varefter stödbeloppet sjunker antingen jämnt eller stegvis om arbetslösheten drar ut på tiden. Upp till 60 procent av arbetslöshetsperioderna upphör under de tre första månaderna.

Att förbättra stödet under de första stödmånaderna förbättrar omställningsskyddet och gör det också lättare för missnöjda arbetstagare att söka sig till nya utmaningar. En bättre rörlighet för arbetskraften förbättrar den allmänna produktivitetsutvecklingen. Enligt enkätundersökningar understöder majoriteten av finländarna graderingen av utkomstskyddet för arbetslösa.

I ett starkt konjunkturläge försvagar ett långvarigt inkomstrelaterat utkomstskydd för arbetslösa sysselsättningen. Hos företagen rapporteras det i stor utsträckning om akut brist på arbetskraft. De förrättningar och investeringar som är under beredning riskerar att bli ogjorda. Till följd av detta försämrar hela samhällsekonomin prestationsförmåga. På basis av det starka konjunkturläget bör varaktigheten av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa utöver graderingen förkortas med hundra dagar. Samtidigt återställs antalet inkomstrelaterade självriskdagar till sju.

Incitamenten för att ta emot arbete bör förbättras på flera sätt. Höjningarna av utkomstskyddet för arbetslösa försvagar incitamenten att ta emot arbete, vilket i sin tur försvagar sysselsättningen. Samlingspartiet föreslår att utkomstskyddet för arbetslösa ska återställas till 2019 års nivå.

Samlingspartiet föreslår att det i anknytning till utkomststödet återinförs en liten självrisk som sporrar till att bo förmånligare och undanröjer bidragsfällor. Bostadsbidraget har redan en själv-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

risk, men i många fall ersätter utkomststödet boendeutgifterna efter bostadsbidraget helt och hållet. Det försvagar incitamenten för arbete, eftersom det räcker med endast lite extra arbete för att utkomststödet ska sänkas, till skillnad från bostadsbidraget. En låg självrisk sporrar till att söka en förmånligare bostad.

Det allmänna bostadsbidraget bidrar till flitfällor som gör det olönsamt att ta emot heltidsarbete. Därför föreslår Samlingspartiet att indexhöjningen av det allmänna bostadsbidraget ska frysas. Samlingspartiet ska också inleda en mer omfattande reform av det allmänna bostadsbidraget, där bidragsfällor undanröjs och där det på nytt fastställs för vilket slags boende samhällsstöd behövs.

Genom att höja utsökningens skyddade belopp från nuvarande 681,30 euro till omkring 900 euro förbättras incitamenten för dem som är föremål för utsökning att ta emot arbete. Höjningen av det skyddade beloppet är en åtgärd med snabb verkan som kan genomföras genom ett beslut av statsrådet. Arbets- och näringsministeriets arbetsgrupp för sysselsättningspaketet bedömer att åtgärden är kostnadsneutral.

Syftet med studiestödet som helhet är att trygga försörjningen för dem som studerar på heltid. Den studerande kan om han eller hon så önskar förbättra sin utkomst genom att arbeta. Inkomster som överskrider inkomstgränserna minskar dock studiestödet redan vid mycket låga inkomstnivåer. Regeringen avser att temporärt höja inkomstgränserna med 25 procent för ett år. Samlingspartiet föreslår att de studerandes möjligheter att njuta av frukterna av flit permanent och tillräckligt förbättras genom en permanent höjning av inkomstgränserna med 50 procent.

Samlingspartiet föreslår att hushållsavdraget höjs till Sveriges nivå. Vid hushållsavdraget för hela befolkningen slopas självriskandelen på hundra euro och det blir möjligt att utnyttja avdraget direkt i tjänstens konsumentpris. Tjänsteleverantören ska ansöka om det bristande beloppet hos skattemyndigheten genom en process där kriterierna för avdragsgillhet kontrolleras.

Samlingspartiet föreslår också ett bättre hushållsavdrag enligt Sitras modell för personer över 75 år för att stödja vardagliga sysslor. Rätten till skatteavdrag höjs till 70 procent. Självrisken på 100 euro slopas. Dessutom ska de vars skatter inte räcker för att göra avdrag få ett stöd på högst 1 200 euro årligen för att köpa tjänster. Hushållsavdraget blir då en kombination av direkt stöd och skattelättnad för låginkomsttagare. Sitra bedömer att modellen är internt kostnadsneutral.

Finland har en av de högsta skattegraderna i EU-länderna och en skatteprogression som hör till de strängaste och som försvagar incitamenten för flit. Detta försvagar också våra företags möjligheter att rekrytera de bästa internationella experterna från olika branscher till Finland.

Till skattekillen räknas utöver skatter även avgifter av skattenatur samt skattestrukturer som försvagar incitamenten att arbeta. En frisör är tvungen att i Finland klippa håret på fyra av sina kunder för att köpa sig en motsvarande klippning med de extra inkomster som han eller hon förtjänar. Den höga skattekillen styr människor att arbeta mindre och att utföra sådana arbeten hemma själva som utan skattekillen skulle köpas som service av företag som sysselsätter anställda.

Enligt den statiska beräkningsmodellen för riksdagens interna informationstjänst sänker skattelättnaden på 800 miljoner euro betydligt skattekillen och gör det möjligt för företag verksamma i

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Finland att sysselsätta närmare 9 000 nya personer. Konsekvenserna av hushållsavdraget och skattelättnaderna för de offentliga finanserna presenteras i stycke ett.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition om att sänka avgifterna för småbarnspedagogik med 30 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför en reform av familjeledigheterna i enlighet med Samlingspartiets modell som genuint breddar jämlikheten och familjernas möjligheter.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen som grund för sysselsättningspolitiken tar ett förslag som beretts av finansministeriet om metoder för att öka sysselsättningen, med undantag för studieförmånerna som helhet. Sammanlagt skulle genomförandet av förslagen stärka sysselsättningen för cirka 55 000 personer.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål överlämnar en proposition till riksdagen i syfte att möjliggöra rättvisa lokala avtal i alla företag.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar en proposition till riksdagen med förslag till gradering av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa så att det i början av arbetslösheten är bättre än för närvarande och sjunker stegvis när arbetslösheten drar ut på tiden

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra stödet för läroavtalsutbildning och förbättra modellen för läroavtalsutbildning, för att ungdomsarbetslösheten ska kunna minskas betydligt.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en mer omfattande reform för att stävja kostnaderna för det allmänna bostadsbidraget och avveckla bidragsfällor.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen stävjar ökningen av utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa och stärker sysselsättningen genom att återställa utkomstskyddet för arbetslösa och det allmänna bostadsbidraget till 2019 års nivå.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag om att slopa arbetslöshetsslussen med skyndsam tidtabell.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att återinföra en måttlig självrisk av boendekostnaderna i utkomststødet.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om höjning av det skyddade beloppet vid utsökning till 900 euro.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar totalreformen av den sociala tryggheten så att det blir mer lönsamt att arbeta.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar effektfulla åtgärder för att underlätta och förenkla arbetskraftsinvandring.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen sörjer för företagens verksamhetsförutsättningar genom att fortsätta avvecklingen av normer och genom att trygga en stabil omvärld för företagarna.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att man inte längre ska tjäna in pension på inkomstrelaterade arbetslöshetsförmåner.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram en proposition om att höja det inkomstrelaterade arbets- och återinträdesvillkoret för att stärka incitamenten för arbete.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram en proposition om förkortning av varaktigheten av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa i syfte att höja sysselsättningsgraden och förbättra incitamenten för att ta emot arbete.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en utredning om metoder för att ersätta överlåtelseskatten på ett sätt som är mindre skadligt för arbetskraftens rörlighet.

Prioritering av utgifterna möjliggör satsningar på hållbar tillväxt

Den offentliga ekonomin räddas endast genom en livskraftig samhällsekonomi: genom arbete, framtidstro och vilja att bygga upp nytt. Mer än nedskärningar eller skattehöjningar behöver vi tillväxt och hopp om en bättre morgondag. Det är inte nödvändigt att rädda allt från igår.

Efter coronakrisen måste produktiviteten fås att öka. Det handlar å ena sidan om att öka satsningarna på forskning, utveckling och innovation, men de ökade resurserna går förlorade om vi inte lyckas reformera de ekonomiska strukturerna.

Samlingspartiet vill göra Finland till ett attraktivt objekt för lönsamma investeringar och företagsverksamhet. Arbetsmarknaden måste reformeras och rörligheten ökas. Arbetet och den som utför måste hitta varandra snabbare. Kreativitet och risktagande måste ges utrymme genom att hinder för marknadstillträde undanröjs, marknaden öppnas och den repressiva byråkratin undanröjs.

Företagen och företagarna måste ha möjlighet till en ny start utan orimliga ansträngningar. En företagare som har försatts i konkurs måste så snart som möjligt kunna sysselsätta sig själv också som företagare. Människors handlingskraft får inte kvävas om någon affärsverksamhet misslyckas.

Staten kan inte och bör inte välja vilka aktörer som når framgång i framtiden. Politikerna får inte bli riskinvestorare med skattebetalarnas pengar. Avskaffandet av ineffektiva företagsstöd måste fortsätta.

Inom miljöpolitiken behöver vi hopp i stället för slitsamma extremlägen. Debatten har dominerats av rädslan för att de politiska beslutsfattarna inte kan göra tillräckligt för att bekämpa klimatförändringen eller av att människornas vardag blir oskäligt svår.

Samlingspartiet anser att den enskilda människan inte får skuldbeläggas för klimatförändringen. Klimatförändringen är framför allt en global utmaning som löses på systemnivå och genom tekniska framsteg. Den ekonomiska tillväxten och arbetet mot klimatförändringen ska inte ställas mot varandra. Utsläppen kan minskas utan att människors liv försvåras och utan att den ekonomiska tillväxten begränsas.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Klimatförändringen, tillsammans med försämringen av naturens bärkraft, är mänsklighetens största utmaningar under detta århundrade. När det gäller klimatåtgärder är den viktigaste gärningen under de närmaste åren att genomföra EU:s gemensamma klimatpaket på ett förnuftigt sätt.

Samlingspartiet har understött och understöder stärkandet av EU:s roll som global klimatledare. Vi har förbundit oss till EU:s utsläppsminskningsmål på 55 procent. Finland bör växa hållbart och främja ett Europa som är ekonomiskt och ekologiskt hållbart.

Att stärka den gemensamma utsläppsprissättningen i form av EU:s utsläppshandel har varit den viktigaste klimatgärningen under detta århundrade. I klimatåtgärderna är det skäl att betona att miljöansvaret ska förenas med marknadsekonomi. Detta sker i första hand genom prissättning av utsläpp och teknikneutral styrning. Vi ställer oss främmande för mikrostyrd överreglering och inkonsekvens.

För att klara sig i den globala konkurrensen måste Finland som litet land satsa på forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI). Utan ordentliga satsningar på kompetens genereras ingen hållbar ekonomisk tillväxt. Samlingspartiet föreslår att anslagen till FoUI-satsningarna höjs med 200 miljoner euro utan att för den skull pruta på hållbara offentliga finanser. Samlingspartiet har förbundit sig att fram till 2030 vidta åtgärder för att höja Finlands FoUI-satsningar till fyra procent i förhållande till bruttonationalprodukten. De sammanlagda årliga FoUI-satsningarna inom den offentliga och privata sektorn bör enligt målet öka med cirka 600 miljoner euro per år. Av det uppgår andelen offentliga medel till 200 miljoner. Två tredjedelar av de satsningar som behövs måste komma från den privata sektorn. Frågan om huruvida det gemensamma målet nås kommer alltså framför allt att avgöras inom den privata sektorn. Också regeringen meddelar att den förbundit sig till fyraprocentmålet i fråga om FoUI-satsningarna. Enligt färdplanen för hållbarhet i de offentliga finanserna är regeringens centrala mål att stabilisera ökningen av skuldkvoten uttryckligen genom att höja FoUI-intensiteten och därmed skapa en snabbare ekonomisk tillväxt. Här uppstår frågan om varför regeringen inte har fattat beslut för att uppnå målet. Regeringen kunde ha stärkt FoUI-finansieringen redan i budgeten för 2022 genom att prioritera utgifterna. Dess enda reform är en procentuell skärpning av företagens tidsbegränsade rätt till FoUI-avdrag. Reformen av FoUI-skatteavdraget misslyckades dock vid budgetmanglingen också enligt regeringens egen bedömning. Reformen blev ofullständig och lämpar sig endast för forskningsarbete som köps av offentliga aktörer. Enligt propositionen uppgår effekten av förändringen i avdragsnivån på de offentliga finanserna till cirka 19 miljoner euro. För en ökning på 200 miljoner euro återstår det mycket att göra. Genomslag nås genom en tillräcklig, men också bestående och förutsägbar nivå på FoUI-finansieringen. Regeringen löser problemet endast med lappverk. Finansieringen verkar öka år 2022, men detta sker med tidsbunden finansiering och huvudsakligen med hjälp av EU:s återhämtningsinstrument. Som en del av nedskärningslistan på 370 miljoner euro för 2023 ämnar regeringen minska Finlands Akademis permanenta forskningsfinansiering med 35 miljoner euro. Regeringen kompenserar för viss tid för minskningen av Veikkaus inkomster. Innan mandatperioden är slut tänker regeringen enligt sin nuvarande plan skära ner de permanenta anslagen till vetenskap med över 100 miljoner euro. Tvärt emot alla utfästelser kommer det helt och hållet att vara upp till nästa regering att få till stånd en bestående helhetslösning för FoUI-satsningarna. Samlingspartiet föreslår att FoUI-anslagen höjs med 100 miljoner euro varje år i tio år framöver. För nästa år anvisas ett permanent anslag på 55 miljoner euro till Business

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Finland för innovationsstöd som påskyndar förnyelse. Finlands Akademi permanenta finansiering bör stärkas med 35 miljoner euro varje år. Samlingspartiet föreslår att tillskotten till Finlands Akademi 2022 används för att stödja unga forskare i början av deras yrkeskarriär. Samlingspartiet föreslår också att andelen statlig forskningsfinansiering för universitetssjukhusen ska höjas till 90-talets nivå med en satsning på 10 miljoner euro för att stärka den medicinska spetsforskningen.

Samlingspartiet vill genomföra ett permanent FoUI-skatteincitament, genom vilket man eftersträvar en kalkylmässig effekt på cirka 100 miljoner euro. Samlingspartiet vill åtgärda de centrala bristerna i regeringens avdrag. Den avdragsrätt som regeringen föreskrivit gäller endast tjänster som köpts av offentlig sektor. Lösningen utesluter största delen av företagens FoUI-verksamhet och ger således inte önskade resultat.

Samlingspartiet föreslår ett permanent och omfattande skatteincitament i enlighet med de sakkunnigas rekommendationer. Där omfattas företagets egen forsknings- och utvecklingsverksamhet eller sådan forsknings- och utvecklingsverksamhet som företaget anskaffat i stor utsträckning av stödet på samma sätt som forskning som köpts inom den offentliga sektorn.

En central brist i regeringens proposition är att skatteincitamentet är tidsbundet. FoUI-projekten från innovation till genombrott på marknaden kan lätt ta tio år. Det tillfälliga stödet sporrar inte till långsiktiga utvecklingsprojekt. Samlingspartiet föreslår att skatteincitamentet ska vara permanent. Ett omfattande skatteincitament som genomförs permanent och som också beaktar företag i initialskedet sporrar till långsiktiga FoUI-satsningar. Med tanke på investeringsbesluten är det viktigt att beskattningen är förutsägbar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste lägger fram ett förslag om en omfattande och permanent FoUI-skatteavdragsrätt för företagen, där också växande och ännu förlustbringande bolag i inledningsskedet beaktas.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen prioriterar utgifterna inom den offentliga ekonomin så att de offentliga FoUI-insatserna kan höjas med 200 miljoner euro inom ramen för regeringens ursprungliga ramnivå.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder ett effektivitetsprogram för förvaltningen genom vilket omkostnaderna för förvaltningen återställs nära 2019 års nivå, med undantag för omkostnaderna för försvaret, gränssäkerheten, den inre säkerheten, rättsväsendet samt forskningen och utbildningen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen utnyttjar statens egendom för tillväxtinvesteringar och kapitaliserar projektbolag för snabba banförbindelser med två miljarder.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen i enlighet med sakkunnigrekommendationerna utnyttjar bostadsfondens likvida kapital för att tillföra kapital till snabba banprojekt samt för att utveckla det övriga boendet och påskynda bostadsproduktionen.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram ett förslag om att utvidga den inkomstrelaterade delen också till dem som inte hör till arbetslöshetskassan.

Ett inkomstrelaterat och rättvist inkomstskydd som är öppet för alla

Det finländska systemet för utkomstskydd för arbetslösa inbegriper både det statligt garanterade utkomstskyddet för arbetslösa och möjligheten till tilläggsförsäkring via arbetslöshetskassan. Av det inkomstrelaterade utkomstskydd för arbetslösa som för närvarande betalas finansieras endast 5 procent genom kassornas medlemsavgifter. Däremot finansieras 57,5 procent med arbetslöshetsförsäkringsfondens arbetslöshetsförsäkringspremier och 37 procent med statens skatteinkomster. De som inte hör till kassorna deltar alltså redan nu i finansieringen av utgifterna för det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa i nästan samma utsträckning som medlemmarna i kassorna, men deras utkomstskydd för arbetslösa är relativt sett mycket svagare.

Oftare faller lågutbildade personer med svag ställning på arbetsmarknaden utanför kassorna. Medlemsavgifterna för kassor med lägre inkomstnivå är ofta högre. Arbetstagarna befinner sig således i en ojämlik ställning sinsemellan.

Den nuvarande modellens svaghet är att även de som under flera års tid har betalat den lagstadgade arbetslöshetsförsäkringspremien i olika anställningsförhållanden kan lämnas utanför skyddet. De har alltså betalat försäkringspremien utan att få något försäkringsskydd.

Konsekvensbedömningen i Samlingspartiets alternativa budget baserar sig på Mauri Kotamäkis (2018) modell, enligt vilken ansvaret för ordnandet av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa har överförts till Folkpensionsanstalten. Ändringen minskar förvaltningen och byråkratin. Enligt riksdagens interna informationstjänst har reformen en negativ effekt på sysselsättningen på cirka 8 500 personer. Som helhet anser Samlingspartiet att nyttan med reformen är större än kostnaderna. Samlingspartiet anser det vara viktigt att utvidgningen genomförs oberoende av andra ändringar i systemet för utkomstskydd för arbetslösa. Det handlar om rättvisa.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram de propositioner som behövs för att ett allmänt inkomstrelaterat utkomstskydd för arbetslösa ska kunna genomföras, så att alla som betalar utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa kan få rättvist stöd.

Satsningar på bildning för över en miljard

En bred bildning och kompetens på hög nivå utgör grunden för att Finland även i framtiden ska kunna vara ett hållbart och välmående land som förnyar sig. Ett samhälle med frihet och ansvar är möjligt endast när det förenas med en omfattande allmänbildning. Utifrån den finländska bildningsidén har det i vårt land skapats ett starkt mänskligt kapital och ett utbildningssystem som hör till världens bästa. Många finländska forskare och konstnärer har i och med en bra utbildning blivit bland de mest ansedda i världen.

Största delen av barnen och ungdomarna i Finland når vuxen ålder med goda kunskaper och färdigheter, färdiga för ett självständigt liv och ansvar i anslutning till det. Varje barn och ung person förtjänar en framtidsvision där man genom sin egen verksamhet kan förverkliga sina drömmar. De finländska ungdomarna är öppna, nyfikna och internationella.

Samlingspartiet är redo att satsa på hela utbildningsvägen allt från småbarnspedagogik till högre utbildning. Vår alternativa budget innehåller satsningar på bildning på över en miljard euro. Endast genom att göra en verklig omställning av regeringens politik säkerställer vi att våra daghem, skolor och läroanstalter även i framtiden är bäst i världen. Varje barn och ung person uppnår under sin studieväg glädjen och entusiasmen över att lära sig nya färdigheter. Det är en känsla som bär genom livet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen etablerar det tvååriga försöket med förskoleundervisning som en permanent verksamhetsmodell.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att reformera stödet i tre steg inom den grundläggande utbildningen så att det garanterar alla ett tillräckligt och individuellt stöd

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en reform av finansieringssystemet för gymnasieutbildningen för att finansieringssystemet bättre ska motsvara de faktiska kostnaderna

Reservationens förslag till uttalande 36

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer konsekvenserna av överföringen till välfärdsområdena inom elev- och studerandevården och vid behov inför lagstiftningsändringar genom vilka överföringen återkallas.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att högskolorna kapitaliseras med en miljard euro med utnyttjande av statens egendom.

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen inte minskar den permanenta finansieringen av vetenskap med över hundra miljoner euro under regeringsperioden.

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sin proposition om höjning av läropliktsåldern och hänvisar de resurser som är avsedda för läromedel och skolskjutsar till åtgärder som genuint förebygger skolavhopp.

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de planerade nedskärningarna på över hundra miljoner euro i den permanenta finansieringen av vetenskapen.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen konstaterar att regeringens linje att låta skuldsättningen accelerera och att låta bli att fatta sysselsättningsbeslut hotar att varaktigt urholka välfärdssamhällets finansieringsbas. Vi är oroad över löftet att sluta leva på bekostnad av kommande generationer. En politik som baserar sig på en ständig skuld äventyrar Finlands förmåga att bemöta det hot som klimatförändringen utgör. Regeringen har inte förmått bära sitt ansvar och göra värdeval för en hållbar framtid. Riksdagen konstaterar att regeringens politik som äventyrar välfärdstjänsterna och som baserar sig på fortsatt skuldsättning är misslyckad och inte åtnjuter riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 21

RIKSDAGEN

20. Riksdagens justitieombudsman

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

01. Omkostnader för riksdagens justitieombudsmans kansli (förslagsanslag)

Samlingspartiet föreslår att äldreombudsmannen placeras i anslutning till riksdagens justitieombudsmans kansli. Riksdagens justitieombudsman har omfattande befogenheter och rätt till information, allsidiga arbetssätt och effektiva möjligheter att ingripa mot lagstridigt eller felaktigt förfarande. Samlingspartiet vill öka kontrollen av kvaliteten på äldreomsorgen och främja tillgodo-seendet av de äldres rättigheter genom fler inspektionsbesök.

Samlingspartiet anser det nödvändigt att äldreombudsmannen har tillräckliga befogenheter att ingripa mot dålig behandling av äldre och missförhållanden i tjänsterna.

Samlingspartiet har därför föreslagit att äldreombudsmannens byrå inrättas i anslutning till justitieombudsmannens kansli. Samlingspartiets förslag skulle möjliggöra ett maximalt utnyttjande av sakkunskapen om de äldres rättigheter vid justitieombudsmannens kansli och Människorättscentret och av de resurser som under senare år riktats till tillsynen över och främjandet av de äldres rättigheter.

Samlingspartiet föreslår att justitieombudsmannens ska få som särskild uppgift att övervaka och främja äldres rättigheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 21.20.01 med 300 000 euro för omkostnader för riksdagens justitieombudsmans kansli och för att stärka tillsynen över äldreomsorgen och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att överföra äldreombudsmannens uppgifter till justitieombudsmannens kansli för att stärka tillsynen över äldres rättigheter.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Samlingspartiet anser att Finland bör utarbeta en trovärdig vägkarta, som omfattar flera valperioder, för hur det långsiktiga målet på 0,7 procent ska nås. Hållbar utveckling kräver ett hållbart och långsiktigt utvecklingssamarbete. Främjandet av kvinnors och flickors rättigheter och störet av demokratin står i centrum för Finlands utvecklingssamarbete.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Samlingspartiet anser att konsekvens, hållbarhet och genomslagskraft utgör centrala principer i detta arbete. Samlingspartiet anser att utvecklingssamarbetet är viktigt och vill visa sitt stöd för det långsiktiga arbetet. Utveckling kan ske endast om utvecklingsländerna själva förbinder sig till utveckling och vill påverka sin egen framtid. Målet är att uppnå hållbara resultat så att utvecklingsländerna till slut kan klara sig själva, utan att vara beroende av bistånd från västländerna.

Sedan 2016 har en del av Finlands utvecklingsbistånd utgjorts av finansiella investeringar. I det avseendet följer Finland en global trend. Bakgrunden är de kalkyler som visar att FN:s mål för hållbar utveckling inte kan nås utan privata aktörer och investeringar. Samlingspartiet ser det som väsentligt att stärka de finansiella investeringarna för att säkerställa utvecklingssamarbetets effektivitet och resultat. Därför bör tyngdpunkten i utvecklingsbiståndet förskjutas till utvecklingsbistånd i form av investeringar med utnyttjande av statens egendom.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för utvecklingssamarbete under moment 24.30.66 med 100 000 000 euro och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder Finlands möjligheter att stödja civilsamhällsorganisationers anskaffning av internationell finansiering genom att delta i att täcka de självfinansieringsandelar som krävs.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Dåliga levnadsförhållanden, väpnade konflikter, klimatförändringen och den snabba befolkningstillväxten driver människor från sina hemtrakter. Behovet av utvecklingssamarbete och olika typer av humanitärt bistånd håller inte på att minska, utan tvärtom. Till följd av covid-19-pandemin ökar extrem fattigdom och hunger i världen åter och många utvecklingsresultat äventyras. Vi måste ta itu med utvecklingsländernas problem genom att fokusera mer på de bakomliggande orsakerna så att länderna kan stärkas internt. Det innebär utöver traditionellt utvecklingssamarbete också handelspolitiska partnerskap och investeringar.

Utvecklingssamarbetet i investeringsform har bevisats vara en av de mest framgångsrika formerna av utvecklingssamarbete. Av utrikesministeriets utvecklingspolitiska resultatrapport från 2018 framgår det att det investeringsbaserade och företagsorienterade utvecklingssamarbete som den föregående regeringen drev har mångdubblat resultaten av utvecklingssamarbetet. I resultatrapporten rekommenderas att denna typ av utvecklingssamarbete i form av investeringar fortsätter.

Sedan 2016 har en del av Finlands utvecklingsbistånd utgjorts av finansiella investeringar. I det avseendet följer Finland en global trend. Bakgrunden är de kalkyler som visar att FN:s mål för hållbar utveckling inte kan nås utan privata aktörer och investeringar. Samlingspartiet ser det som väsentligt att stärka de finansiella investeringarna för att säkerställa utvecklingssamarbetets effektivitet och resultat.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.89 med 150 000 000 euro för investeringsbaserat utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Grunden för samhället är enligt Samlingspartiet en stark rättsstat. För att finländarnas rättssäkerhet ska kunna tillgodoses måste hela rättskedjan från polisen via åklagarväsendet till domstolsväsendet och Brottsförmyndigheten ha tillräckliga resurser. Nu försvagas kedjans funktion av den anhopning av oavslutade mål som beror på resursbrist, fördröjda rättegångar, utmattning bland personalen samt uppskjutna sessioner till följd av coronapandemin.

De långa domstolsprocesserna är ett alarmerande problem i Finland. Det finns en risk för att människor på grund av de långa behandlingstiderna inte vågar söka rättvisa i sin sak. Fördröjda rättegångar leder också till att gottgörelseersättningarna ökar och till att rättegångarnas längd beaktas i straffen. Regeringen måste omedelbart vidta åtgärder för att förkorta rättegångarnas längd. För detta behövs både extra resurser för domstolarna och en modernisering av processerna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 6 000 000 euro för omkostnader för övriga domstolar.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendet är en central del av rättskedjan. Om ökningen av polisens anslag inte i motsvarande grad beaktas i anslagen till åklagarväsendet, hotar en ny flaskhals uppstå i åtalsprövningen.

När det gäller antalet åklagare ligger Finland rejält under genomsnittet i Europa. Därför har till exempel åtalsprocenten minskat betydligt under de senaste åren och varierar på olika håll i Finland mellan 55 och 75 procent. Också antalet överklaganden hos högsta domstolen har minskat. Ökningen av antalet åklagare är kritisk med tanke på rättssäkerheten och en smidig rättskedja.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 4 500 000 euro för åklagarväsendets omkostnader.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

40. Verkställighet av straff

01. Brottpåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Brottpåföljdsmyndighetens personalresurser är otillräckliga med tanke på verksamhetens omfattning, den befintliga institutionsstrukturen och effektmålen för verkställigheten. Det är också oroväckande att den organiserade brottsligheten stärks i våra fängelser, vilket hotar säkerheten för de fängvaktare som utför ett viktigt arbete.

Brottpåföljdsmyndighetens resurser måste ökas för att minska ensamarbetet, som är problematiskt med tanke på arbetarskyddet. Också säkerheten i fängelserna och arbetet med kvinnliga fångar kräver ytterligare satsningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.40.01 med 5 000 000 euro för Brottpåföljdsmyndighetens omkostnader.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Räddningsväsendets personal utför dag och natt ett ovärderligt arbete för att trygga finländarnas vardag. Det har dock uppstått oroväckande moln i skyn över räddningsväsendets framtidsutsikter. Samlingspartiet förutsätter att man tar tag i problemen så att finländarna också i fortsättningen kan lita på att de får hjälp i nöd.

I slutet av 2020-talet hotas Finland av en brist på upp till 2 500 räddningsmän. De nuvarande utbildningsmängderna inom räddningsväsendet kan inte på något sätt tillgodose detta behov. Räddningsinstitutets normala utbildningshastighet är 120 personer per år, medan enbart pensionsavgången är cirka 145 personer per år. Bakgrunden till behovet är också de ändringar som krävs för att förbättra aktionsberedskapen och beredskapssystemet. Det råder också skriande brist på svenskspråkiga räddningsmän.

För att åtgärda bristen måste man målmedvetet vidta åtgärder för att öka utbildningen av räddningsmän redan 2022. Räddningsväsendets omkostnader måste ökas med 3,75 miljoner euro för att öka utbildningen av räddningsmän och genomföra en tvåspråkig räddningskurs.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.30.01 med 3,75 miljoner euro för räddningsväsendets omkostnader.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

19. Anskaffning av multirollflygplan (reservationsanslag 5 år)

Det nationella försvaret är grundvalen för Finlands säkerhet och självständighet. De militära spänningarna i Finlands och Europas säkerhetspolitiska omgivning fortsätter. Under rådande förhållanden måste Finland se till att försvarets resurser räcker till. Likaså måste Finland fortsätta med aktiv övningsverksamhet och bedriva ett nära internationellt försvarssamarbete med sina partner. Finlands försvar grundar sig på en slagkraftig försvarsmakt, som måste ha tillgång till bästa möjliga materiel. Ett modernt flygvapen är en oersättlig del av ett starkt, självständigt försvarssystem som skapar en trovärdig avskräckande verkan till skydd för hela landet. Därigenom säkerställs Finlands territoriella integritet såväl i fredstid som i krig. Den internationella säkerheten har blivit bräckligare. De väpnade konflikterna och krigen drar ut på tiden och ökar instabiliteten. Det skapar också ett behov för Finland att överväga prioriteringarna i landets krishantering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer tillräckliga resurser för försvaret och genomför den planerade jaktplansanskaffningen i full utsträckning utifrån expertisens bedömningar samt upprätthåller nära internationella partnerskap och övningsverksamhet.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

70. Utvecklande av statsförvaltningen

05. Stöd för och styrning av beredningen och genomförandet av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet (reservationsanslag 3 år)

En av uppgifterna för de välfärdsområden som inrättas i Finland är att inom sitt område följa de olika befolkningsgruppernas välfärd och hälsa. Förvaltningen ska således ha en uppdaterad bild av behovet av och tillgången till social- och hälsovård samt av vårdens kvalitet och genomslag och jämlikheten inom vården. Informationen ska också kunna jämföras med andra välfärdsområden. Välfärdsområdenas organiseringsansvar och skyldigheter skapar utmaningar i informationshanteringen inom social- och hälsovården.

Inom social- och hälsovårdens informationshantering har kompatibiliteten mellan olika informationssystem länge varit en utmaning. I och med välfärdsområdena är det möjligt att det i Finland uppstår 22 olika klient- och patientdatasystem samt olika lösningar för informationshanteringen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

En okontrollerad decentralisering av systemen ökar kostnaderna och medför att människornas social- och hälsouppgifter inte rör sig på ett ändamålsenligt sätt till exempel när en kund eller patient inom ett välfärdsområde flyttar eller flyttas från ett område till ett annat. Då uppstår inte heller tillräcklig möjlighet till kunskapsbaserad ledning och kunskapsbaserade beslut.

Samordningen av informationshanteringen bör utvecklas och koncentreras för att okontrollerade kostnader ska kunna undvikas. Regeringens synnerligen brådskande tidtabell hotar att urholka systemreformen och dess kostnadseffektivitet. I de nya informationssystemen måste särskild uppmärksamhet fästas vid gränssnitten mellan systemen och vid att det nya systemet är kompatibelt med andra befintliga och framtida system. Vi vill utreda vilka system det kan vara motiverat att ordna enhetligt i hela landet. Det beror på de nya välfärdsområdenas förvaltningar om social- och hälsovårdstjänsterna kan produceras på ett högklassigt och kostnadseffektivt sätt. Också lagstiftningen bör följa med.

I alla IKT-projekt inom social- och hälsovården ska det bedömas hur de ökar servicesystemets genomslag och gynnar dem som använder tjänsterna. Digitaliseringen och den tekniska utvecklingen har skapat ett tryck på att reformera social- och hälsovårdstjänsterna och klient- och patientdatasystemen i en mer användarvänlig riktning. Social- och hälsovårdspersonalens arbetstid får inte tas upp av problem med datasystem utan de måste kunna fokusera på det egentliga arbetet. Utvecklingen av verksamheten med hjälp av digitalisering förväntas också dämpa kostnadsökningen inom social- och hälsovården på medellång sikt. Regeringens planer kommer sannolikt inte att ge några fördelar i form av bättre vård eller kortare vårdköer.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 28.70.05 med 87 650 000 euro och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen omvärderar kostnaderna för inrättandet av välfärdsområdesförvaltningen och för IKT-utgifterna och utnyttjar möjligheten att effektivisera genomförandet av reformerna.

89. Finansieringen av välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen

31. Finansiering av social- och hälsovården och räddningsväsendet inom välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen (förslagsanslag)

Välfärdsområdenas nya förvaltningsstrukturer förväntas ge människorna bättre fungerande social- och hälsovårdstjänster och samtidigt trygga finansieringen av dem på olika håll i landet. Tidpunkten för reformen av social- och hälsovårdstjänsterna är dock illa vald. Coronavirusepidemin har ökat vårdskulden och i snart två år överbelastat de anställda inom social- och hälsovården. Personalens arbetsbörda minskar inte, eftersom arbetet med att avveckla vårdköerna kommer att pågå ännu länge. Coronakrisen ökar också behovet av mentalvårdstjänster och barnskydd.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Syftena med reformen kan i värsta fall äventyras av personalbristen. Tillgången på arbetskraft inom social- och hälsovården ser ut att vara utmanande i framtiden. Enligt Kevas statistik råder det i kommunerna och samkommunerna brist på personal inom nästan alla yrkesgrupper inom social- och hälsovården. Finansministeriet har uppskattat att det under de följande 15 åren kommer att behövas upp till 200 000 nya arbetstagare inom social- och hälsovården.

Regeringen tänker skärpa vårdgarantin så att man i fortsättningen i öppenvården ska få vård inom en vecka från bedömningen av vårdbehovet och inom mun- och tandvården inom tre månader. Det ökar behovet av personal. Dessutom träder personaldimensioneringen inom serviceboende med heldygnsvård och långvarig institutionsvård för äldre i kraft under en övergångsperiod. Regeringen bedömer i den aktuella propositionen att en personaldimensionering på 0,7 skulle innebära ett behov av ytterligare 4 417 årsverken.

I samband med reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet övergår över 200 000 arbetstagare till en ny arbetsgivare, och en del måste också byta arbetsort. Det är fråga om den största överlåtelsen av rörelse i Finlands historia. Social- och hälsovårdstjänsterna utgör en kritisk grund för välfärdssamhället och därför har vi inte råd att misslyckas med reformen.

Social- och hälsovårdstjänsterna måste motsvara människornas behov och förändringarna i samhället. Effektivisering av den offentliga sektorn bör eftersträvas genom att eliminera överlappande funktioner och obehövliga ledningsnivåer och lätta upp förvaltningsstrukturerna. Ledningens viktigaste uppgift är att garantera arbetstagarna förhållanden under vilka arbetet kan utföras på ett bra sätt. Det kräver ett helt nytt tänkande inom de offentliga social- och hälsovårdstjänsterna. Digitaliseringen är fortfarande i stor utsträckning outnyttjad. Patientdatasystemen har inte underlättat arbetet utan tvärtom ökat belastningen.

Välfärdstjänsternas framtid utmanas av den fortsatta skuldsättningen. Välfärd uppstår inte genom skuldberg eller extrem beskattning eller genom att staten fattar alla beslut för oss.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer regionförvaltningarnas beredskap att ordna social- och hälsovården och räddningsväsendet vid ingången av 2023.

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen vid behov skjuter fram överföringen av social- och hälsovården och räddningsväsendet till välfärdsområdena med ett år.

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer en ansvarsfull kostnadsstyrning från och med att den nya förvaltningen inrättas.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram behövliga förslag för att stävja de administrativa utgifterna för social- och hälsovårdsreformen.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

När livslängden förlängs måste man i prioriteringarna inom välfärdspolitiken beakta den växande och mångsidigare gruppen äldre samt deras individuella önskemål och behov. Allt fler medborgare är funktionsdugliga ännu i årtionden efter pensioneringen.

Satsningar på bättre vård och omsorg av äldre måste göras så att jämlikheten säkerställs. Genom den reform av äldreomsorgslagen som kommer att lämnas till riksdagen måste det säkerställas att äldre får vård oberoende av vårdenhet eller av om de har anhöriga som bevakar deras rättigheter. Äldreomsorgen som helhet, hemvården, familjevården för äldre, omsorgen dygnet runt och närstående vården ska förnyas så att var och en kan lita på att få individuell vård, omsorg och rehabilitering av hög kvalitet vid behov.

Vi behöver fler vårdare och annan personal för att trygga högkvalitativa tjänster för äldre. Personalens kompetens och tillräcklighet samt förutsättningarna för ett gott arbetsliv i olika former av tjänster för äldre ska säkerställas. Vårdpersonalen måste ökas jämnt över hela vården, också inom hemvården och inte bara inom vården dygnet runt. Inte bara antalet anställda är en viktig fråga, utan också arbetsfördelningen och personalens kompetens. Yrkesutbildade personer inom vård- och omsorgsarbete ska tillförsäkras möjlighet att koncentrera sig på arbete som motsvarar deras kompetens. Nya tekniska lösningar måste introduceras som stöd inom äldreomsorgen. Vidare är det viktigt att arbetsledningen fungerar på alla nivåer.

Servicesedlar och personliga budgetar ska utnyttjas för att trygga den serviceform som bäst lämpar sig för äldre personers och till exempel funktionshindrades behov samt för att stärka självbestämmanderätten. Närstående vårdarnas ork och flexibla fridagar kan utöver genom servicesedlar stödjas genom hemhjälpstjänster, ambulerande familjevårdare och en personlig budget samt genom dygnetruntvård och dagverksamhet.

Lagen om kundavgifter för social- och hälsotjänster bör ses över för att undanröja vårdhinder och stärka jämställdheten inom hälsan. I Finland är klientavgifterna inom hälso- och sjukvården de högsta i de nordiska länderna och en faktor som fördjupar marginaliseringen. Insjuknande är fortfarande en stor risk för fattigdom och utslagning. Det är därför viktigt att barn i familjer med många sjukdomar och funktionsvariationer får rehabilitering och fysioterapi avgiftsfritt. Avgiftsfria hälsovårdstjänster för barn minskar hälsoskillnaderna och främjar att alla barn får tjänster på lika villkor. För att förbättra barnens jämlikhet ska tjänsterna inom hälso- och sjukvården för minderåriga vara helt avgiftsfria.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att anställa tusen vårdare till i hemvården och dygnetruntvården.

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen utvidgar användningsändamålet för servicesedlarna och gör dem mer förpliktande samt främjar användningen av personlig budget särskilt i fråga om tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram ett lagförslag om att slopa serviceavgifterna inom hälso- och sjukvården för alla minderåriga.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

04. Omkostnader för Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning (reservationsanslag 2 år)

Vi anser att främjande av kontinuerligt lärande är en av ödesfrågorna inom utbildningspolitiken. Detta har betydelse också för arbetsmarknaden, eftersom yrken och branscher ständigt försvinner och det uppstår nya i stället. Detta förutsätter kontinuerlig uppdatering av kompetensen utan att man alltid måste avklara en hel examen.

Vi menar att inrättandet av ett nytt ämbetsverk och ökad byråkrati inte är en lösning på frågan om att främja kontinuerligt lärande i vårt samhälle. Tvärtom bör man fundera över hur vi kan utnyttja de befintliga kanalerna för kontinuerligt lärande bättre än tidigare.

Utifrån regeringens åtgärder får man en bild av att lösningen på utmaningarna med kontinuerligt lärande är att inrätta ett nytt ämbetsverk. I praktiken leder detta till att det åter finns en ny organisation som ansvarar för att främja kontinuerligt lärande, och i värsta fall gör detta det nuvarande systemet ännu mer komplicerat.

Med tanke på detta och med beaktande av den parlamentariska gruppens riktlinjer för kontinuerligt lärande är det inte motiverat att det inrättas ett nytt ämbetsverk i landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 52

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att återta inrättandet av ett ämbetsverk för kontinuerligt lärande och vidtar genuint verkningsfulla åtgärder för att främja kontinuerligt lärande.

10. Småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning och fritt bildningsarbete

20. Gemensamma utgifter för grundläggande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete (reservationsanslag 3 år)

Pedagogiskt högkvalitativ småbarnspedagogik påverkar bevisligen senare skolgång. Genom småbarnspedagogik av hög kvalitet kan inläringsskillnaderna jämnas ut redan i ett tidigt skede och inläringssvårigheter identifieras.

I Finland ligger deltagarfrekvensen i småbarnspedagogisk verksamhet fortfarande efter de övriga nordiska länderna, även om det har skett en positiv utveckling under de senaste åren. Vi måste fortfarande sträva efter att öka deltagarfrekvensen för att allt fler barn ska få tillgång till småbarnspedagogiska tjänster.

En högkvalitativ småbarnspedagogik kräver tillräckliga resurser. Därför måste jämlikhetsfinansieringen av småbarnspedagogiken genomföras som permanent anslagsökning.

Samlingspartiet vill att varje ung person ska få tillräckliga kunskaper och färdigheter för studier på andra stadiet. Trots att vi har världens bästa grundskola utexamineras från grundskolan fortfarande elever som inte har tillräckliga grundläggande kunskaper och färdigheter för att studera på andra stadiet. Samlingspartiet tror inte på regeringens beslut att förlänga läropliktsåldern till 18 år. Problemen måste kunna åtgärdas i ett tidigare skede.

I stället för regeringens projekt vill Samlingspartiet stärka den grundläggande utbildningen på lång sikt. På så sätt tryggas också lärarnas möjlighet att fokusera på sitt arbete – att stödja barns och ungas uppväxt. Grundskolan har varit en historisk innovation. Vi har blivit så vana vid den att vi inte i tid har kunnat ta itu med de utmaningar som funnits. Vi behöver en fördomsfri reform av den grundläggande utbildningen för att säkerställa en stark kunskapsbas hos varje barn och ung person.

Anslagen för utvidgning av läroplikten vill vi använda för att stärka undervisningens kvalitet, handledning och stödtjänster i stället för skolböcker och skolskjutsar. På detta sätt säkerställer vi att varje elev får den individuella undervisning och det individuella stöd som han eller hon behöver i sina studier.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Betänkande FiUB 33/2021 rd **Reservation 2 saml**

Riksdagen förutsätter att regeringen prioriterar utgifterna på så sätt att anslaget för genomförandet av kvalitets- och jämställdhetsprogrammet för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen kan bli permanent.

20. Yrkesutbildning och gymnasieutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Yrkesutbildningens kompetensbaserade karaktär får inte raseras med utvidgningen av läroplikten som förevändning. Genomförandet och effekterna av reformen måste följas upp. Mängden handledning och undervisning måste höjas permanent. Alla utexaminerade måste ha en bra och stark yrkeskompetens.

Regeringens temporära projektfinansiering förbättrar inte yrkesutbildningen på ett bestående sätt. Regeringens framtidsinvesteringar upphör nästa år. Frågan är vad som kommer att hända med lärare och handledare som anställts med den temporära tilläggsfinansieringen vid årsskiftet 2022–2023.

Samlingspartiet vill att det även i fortsättningen ska finnas tillräckligt med närundervisning inom yrkesutbildningen. Detta stöder också genomförandet av reformen av yrkesutbildningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen prioriterar utgifterna på så sätt att anslaget för anställning av lärare och handledare inom yrkesutbildningen kan bli permanent.

35. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för gymnasieutbildning (förslagsanslag)

Gymnasiereformen genomfördes på ett lyckat sätt under förra valperioden. I och med reformen fick de studerande rätt till specialundervisning. Dessutom blev det möjligt att utan begränsning ta om studentexamensproven. De nya läroplanerna för gymnasieutbildningen infördes i augusti i år.

För närvarande tryggar finansieringen av gymnasieutbildningen inte i tillräcklig utsträckning ordnandet av högkvalitativ undervisning. Det finansiella systemet svarar inte längre mot dagens behov. När utbildningen utvecklas måste tyngdpunkten flyttas till gymnasieutbildningen – gymnasierna behöver någon som försvarar dem.

Dualmodellen på andra stadiet måste finnas kvar och när skiljemurar i utbildningen rivs får det inte leda till att särdragen i utbildningarna slopas. Utbildningarna har också olika uppgifter, vilket har varit en central del av det finländska utbildningssystemet. Framtidens gymnasium erbjuder de studerande en möjlighet till bred bildning. Det är också viktigt att se till att det finns tillräckligt med gymnasier med en särskild utbildningsuppgift i vårt land.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

I gymnasieutbildningen måste det i framtiden vara möjligt att avlägga studentexamen på engelska. Detta bidrar till att göra Finland mer attraktivt internationellt och möjliggör också effektivare utbildningsexport.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.35 med 50 000 000 euro för att stärka finansieringsbasen för gymnasieutbildningen.

40. Högskoleundervisning och forskning

01. Finlands Akademis omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Samlingspartiet har förbundit sig att fram till 2030 vidta åtgärder för att höja Finlands FoUI-satsningar till fyra procent i förhållande till bruttonationalprodukten. De sammanlagda årliga FoUI-satsningarna inom den offentliga och privata sektorn bör enligt målet öka med cirka 600 miljoner euro per år. Av det uppgår andelen offentliga medel till 200 miljoner. Två tredjedelar av de satsningar som behövs måste komma från den privata sektorn. Frågan om huruvida det gemensamma målet nås kommer alltså framför allt att avgöras inom den privata sektorn.

Samlingspartiet föreslår att FoUI-anslagen höjs med 100 miljoner euro varje år i tio år framöver. Anslagen ska användas för att stärka den statliga forskningsfinansieringen för Finlands Akademi, Business Finland och universitetssjukhusen.

Samlingspartiet föreslår att tillskotten till Finlands Akademi 2022 används för att stödja unga forskare i början av deras yrkeskarriär.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.01 med 35 000 000 euro för att stärka Finlands Akademis permanenta finansiering.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Lagstiftningen om småbarnspedagogik har nyligen omarbetats. Med tanke på småbarnspedagogikens omvärld vore det nu ytterst viktigt att fokusera på att effektivt verkställa lagen. Under övergångstiden ska det bland annat ske en höjning av utbildningsnivån för personalen inom småbarnspedagogiken, vilket ytterligare kräver åtgärder för att höja utbildningsvolymen för lärare inom småbarnspedagogik inom utbildningen på universitetsnivå.

En högkvalitativ småbarnspedagogik kräver tillräckliga resurser. Vi måste se till att vi har tillräckligt med högutbildad personal inom småbarnspedagogiken för framtida behov. Sektorn måste vara attraktiv för arbetskraft och också kunna hålla kvar sin personal. Varje barn ska erbjudas tillräckligt med tjänster som stöder barnets uppväxt.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Samlingspartiet vill säkerställa att anslaget för att utöka studieplatserna är permanent, så att man inte blir tvungen att pruta på utbildningens kvalitet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 15 000 000 euro för en permanent ökning av utbildningen för lärare inom småbarnspedagogik.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Samlingspartiet är för höjningen av inkomstgränserna för studiestödet, men anser att propositionen är otillräcklig. I stället för en temporär höjning av inkomstgränserna måste en permanent höjning av inkomstgränserna med 50 procent införas enligt vårt förslag. Arbete ska alltid vara lönsamt och bidragsfällor måste undanröjas.

Studiestödets låga inkomstgränser leder till att de studerandes disponibla inkomster sänks på kongjord väg. Höjda inkomstgränser förbättrar möjligheterna att arbeta och höja levnadsstandarden under studietiden. Höjda inkomstgränser stärker de offentliga finanserna när ökningen av förmånsutgifterna blir mindre än förändringen i skatteintäkterna. Ändringarna i förmånsutgifterna och skatteintäkterna stärker de offentliga finanserna med cirka 6 miljoner euro.

Samlingspartiet anser att lagstiftningen om studiestöd härefter måste ses i ett samlat perspektiv. Detta måste också beaktas i reformen av den sociala tryggheten. Lagstiftningen om studiestöd är nu splittrad och komplicerad till följd av flera delreformer som genomförts under olika valperioder.

Dessutom måste incitamenten i studiestödet, exempelvis kompensation för studielån, utvecklas. Redan nu kan man se att höjningen av studielånkompensationen har haft positiva effekter på tiden för avläggande av högskoleexamen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om permanent höjning av inkomstgränserna för studiestödet med 50 procent.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Motivering

Betänkande FiUB 33/2021 rd Reservation 2 saml

Lönsamheten inom jordbruket har fortsatt varit svag, och i ljuset av de ekonomiska nyckeltalen är helhetsbilden dystert. Trots den snabba ökningen av gårdarnas storlek har de ekonomiska resultaten försämrats sedan millennieskiftet. Den svaga skörden, kostnadsökningen och de låga producentpriserna inom animalieproduktionen försämrar jordbrukets och trädgårdsodlingens lönsamhet också i år. Utöver många svaga skördeår på sistone är jordbrukarna oroade över sådden nästa år på grund av de kraftigt stigande gödselpriserna. Enligt den senaste skördeprognosen var spannmålsskörden 17 procent mindre än år 2020. Skörderesultatet syns i att spannmålsgårdarnas lönsamhetskoefficient sjönk nära noll. Enligt prognosen sjunker lönsamhetskoefficienten för mjölgårdar från 0,61 till 0,52, lönsamhetskoefficienten för svingårdar sjunker till 0,60 och lönsamhetskoefficienten för den mest lönsamma produktionsinriktningen, fjäderfåhushållningen, till 1,21. Regeringen har alltför långsamt tagit tag i de åtgärder som utredningsman Reijo Karhinen föreslagit. Den finländska jordbruksproduktionen måste bli mer företagsinriktad och attraktiv särskilt för unga aktörer.

Med tanke på livsmedelsproduktionens framtid är det avgörande att jordbrukets lönsamhet utvecklas. Ju bättre priset på produkterna är, desto hälsosammare och livskraftigare blir marknadsmiljön. Stöden ska enligt vår åsikt riktas till att främja ett aktivt och modernt jordbruk. Kontrollsystemet måste utvecklas så att det är mer jordbrukarorienterat och mer coachande. Vi uppmuntar regeringen att vidta åtgärder för att stödja samarbete mellan jordbruksföretagen. Större samarbete kan utvecklas exempelvis inom biogasproduktionen. Likaså måste man satsa på producenternas kompetens och minska den administrativa bördan.

Vi noterar också att ersättningarna till jordbrukarna för skador orsakade av vitkindade gäss har ökat igen. Regeringen måste därför snabbt överlämna en proposition om att vitkindade gäss ska omfattas av jaktlagen. Miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet har olika syn på hur frågan ska lösas i synnerhet med avseende på budgettekniken. Administrativa meningsskiljaktigheter måste läggas åt sidan nu när odlarna lider nöd. I Sverige och Estland har den flexibilitet som fågeldirektivet möjliggör utnyttjats så att vitkindad gås är en art som omfattas av jaktlagen och genomförandet av fågeldirektivet sker genom jaktlagen.

Vi fäster uppmärksamhet vid den tioåriga beredningen och genomförandet av ett handlingsprogram för förbättring av livsmiljöerna. Vi anser att tryggheten av den biologiska mångfalden genom traditionsmiljöer, ängar, vallar och skogsbeten bättre lyckas genom stöd till aktiv odling än genom restaureringsåtgärder som vidtas i efterhand. Samlingspartiet betonar frivillighet i skyddsåtgärderna. Tvångsinriktade skyddsåtgärder orsakar störningar och onödigt motstånd bland skogsägarna. Det ska också i fortsättningen vara möjligt att utnyttja torvmarksskog för virkesförsörjningen. Vi anser att det är viktigt att fortsätta med finansieringen av det frivilliga Metso-programmet. Programmet har ett brett stöd bland skogsägarna och experterna.

Regeringen talar mer än den gör för främjandet av livsmedelsexport. Främjandet av livsmedelsexporten är alltför beroende av enskilda och fristående projekt. Därför bör det bildas ett aktiebolag, Food from Finland, som med all energi och utifrån permanent expertis koncentrerar sig på en resultatrik export. Pengarna för detta fås från sparade projektmedel. Bildandet av ett aktiebolag förutsätter raskt samarbete mellan jord- och skogsbruksministeriet och arbets- och näringsministeriet. De alltför decentraliserade exportsatsningarna har inte gett resultat. Detta visar sig som en ständigt negativ handelsbalans för livsmedel. Nya matinnovationer måste kunna utvecklas och

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

genomföras i Finland och exporteras till andra länder. Vi stöder främjandet av närproducerad mat och gårdsförsäljning som en del av insatserna för att stärka livsmedelsföretagen. Därför bör lagstiftningen lättare än för närvarande tillåta integrerad närförädling och direktförsäljning av mat, inklusive kött. Gårdarnas rätt till direktförsäljning måste främjas och avlivning på gården med kulgevärsmetoden tillåtas. Dessutom måste slakteriernas och andra livsmedelsanläggningars konkurrenskraft förbättras genom sänkta övervaknings-, inspektions- och tillståndavgifter.

Jakt och i synnerhet jakt med hundar hör också i hög grad till det finländska kulturarvet. Vi är oroadade över att vargflockar som permanent uppehåller sig i vissa områden hindrar medborgarna från att utöva sin traditionella kultur, såsom jakt med hundar. Vargstammen är mycket livskraftig och överskrider för närvarande den gräns som normalt har ansetts vara en förutsättning för stammens livskraft. Vargarna erövrar ständigt nya områden och injagar så stor skräck hos många att man inte vågar utnyttja allemansrätten och till exempel plocka bär. Vi föreslår därför att regeringen äntligen tar tag i detta genom att tillåta beståndsvårdande vargjakt. Även de skador som stora rovdjur orsakar renskötseln ligger ständigt på en ohållbar nivå.

Stöden och reglerna för näringsflöden inom jordbruket förvaltas av EU:s gemensamma system för jordbruksstöd CAP. Många frågor inom Finlands jordbrukspolitik under de kommande åren avgörs därför i Finlands CAP-plan, som är under beredning. Vi måste i allt högre grad söka lösningar som kan förbättra såväl miljöns tillstånd som producenternas ställning och jordbrukets lönsamhet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att stöden för jordbruket riktas till att främja ett aktivt och modernt jordbruk.

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att vitkindade gäss börjar omfattas av jaktlagen under den första hälften av 2022.

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen så snabbt som möjligt genomför ett program fokuserat på näringsämnen för att säkerställa att överskottsgödsel går till produktion av biogas och återvinning av näringsämnen.

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen skyndsamt lämnar en utredning om utvecklingen och framtiden inom livsmedelsexporten.

Reservationens förslag till uttalande 60

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om höjd alkohol- och tobaksskatt.

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt förelägger riksdagen en proposition som möjliggör beståndsvårdande jakt på varg.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafik- och kommunikationsnäten

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Samlingspartiet vill backa upp lokala projekt som stöder boende och transport via paketet ”Koko Suomi kuntoon”, som det reserveras 500 miljoner euro för inom ramen för statens egendomsarrangemang. Staten ska medverka till finansieringen av de projekt i kommuner och städer som stöder hållbar rörlighet och nytt bostadsbyggande.

Samlingspartiet föreslår att sammanlagt 77,5 miljoner euro av medlen styrs till byggandet av stambanan på sträckan Helsingfors–Riihimäki och stadsbanan i Esbo.

Samlingspartiet vill snabba på bostadsproduktionen med medel ur Statens bostadsfond. En expertutredning om bostadspolitiken som riksdagens revisionsutskott låtit göra rekommenderar att fondens likvida medel används till finansiering av trafik- och transportprojekt för att utveckla stadsstrukturen och främja boende. Med medel från bostadsfonden kan flaskhalsarna i bostadsbyggandet undanröjas. Den disponibla förmögenheten beräknas uppgå till cirka 2 miljarder euro. Enligt en sakkunnigrapport äventyrar det inte stöden eller annan verksamhet som fonden bedriver.

Samlingspartiet vill backa upp lokala projekt som stöder boende och transport via paketet ”Koko Suomi kuntoon”, som det reserveras 500 miljoner euro för. Tanken är att staten ska medverka till finansieringen av de projekt i kommuner och städer som stöder hållbar rörlighet och nytt bostadsbyggande.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 500 000 000 euro för underhåll och planering av nya trafikleder.

20. Tjänster inom trafik, transport och kommunikation

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

43. Förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (förslagsanslag)

Som bemanningsstöd återbetalas till rederierna förskottsinnehållningar på sjölöner och vissa arbetsgivares socialskyddsavgifter. Syftet är att helt återbetala de stödberättigande skatterna och socialskyddsavgifterna. För fraktfartyg är stödet delvis motiverat med hänsyn till konkurrensen inom sjöfarten. Men i det nuvarande stödprogrammet går en del av stödet till den så kallade nöjessjöfarten. Restaurang- och underhållningstjänster till havs konkurrerar med verksamhet i land och får en orättvis konkurrensfördel via bemanningsstödet.

Samlingspartiet tror på marknadsekonomin kraft när det gäller att skapa välfärd. Det allmänna ska trygga en fungerande marknadsekonomi (pro market) och inte stödja enskilda företag eller branscher (pro business). Ineffektiva företagsstöd bör gallras bort och de frigjorda resurserna riktar bättre.

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skära ner särskilt bemanningsstödet för nöjessjöfart med 77,2 miljoner euro som ineffektivt företagsstöd, dock så att försörjningsberedskapsfrågorna inom sjöfarten beaktas i fråga om handelsflottan.

60. Överföring till statens televisions- och radiofond (reservationsanslag 3 år)

Samlingspartiet anser att spar- och produktivitetsåtgärder inom den offentliga förvaltningen i princip bör riktas till all offentlig verksamhet. Rundradion är verksam inom mediebranschen och bedriver rundradioverksamhet. Dess roll i det finländska samhället är viktig som myndighetskanal och särskilt när det gäller att stödja innehåll som inte når en tillräcklig marknad kommersiellt sett. Rundradion är med en budget på över 550 miljoner euro en stor aktör inom mediebranschen, där det pågår en enorm omvälvning. Dess finansiering har hela tiden tryggats genom indexhöjningar och Yle-skatt, till skillnad från de kommersiella aktörerna. Samlingspartiet vill som ett led i effektiviseringen av den offentliga förvaltningen återställa finansieringen av Rundradion till 2019 års nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition genom vilken överföringen till statens televisions- och radiofond återställs till 2019 års nivå som indexjustering.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

För att klara sig i den globala konkurrensen måste Finland som litet land satsa på forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI). Utan ordentliga satsningar på kompetens genereras ingen hållbar ekonomisk tillväxt. Samlingspartiet föreslår att anslagen till FoUI-satsningarna höjs med 200 miljoner euro utan att för den skull pruta på hållbara offentliga finanser.

Samlingspartiet har förbundit sig att fram till 2030 vidta åtgärder för att höja Finlands FoUI-satsningar till fyra procent i förhållande till bruttonationalprodukten. De sammanlagda årliga FoUI-satsningarna inom den offentliga och privata sektorn bör enligt målet öka med cirka 600 miljoner euro årligen. Av det uppgår andelen offentliga medel till 200 miljoner. Två tredjedelar av de satsningar som behövs måste komma från den privata sektorn. Frågan om huruvida det gemensamma målet nås kommer alltså framför allt att avgöras inom den privata sektorn.

Innan mandatperioden är slut tänker regeringen enligt sin nuvarande plan skära ner de permanenta anslagen till vetenskap med över 100 miljoner euro. Tvärtemot alla utfästelser kommer det helt och hållet att vara upp till nästa regering att få till stånd en bestående helhetslösning för FoUI-satsningarna.

Samlingspartiet föreslår att FoUI-anslagen höjs med 100 miljoner euro varje år i tio år framöver. För nästa år anvisas ett permanent anslag på 55 miljoner euro till Business Finland för innovationsstöd som påskyndar förnyelse. I detta sammanhang stöder vi också i synnerhet forskning kring småskaliga kärnkraftverk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 55 000 000 euro för innovationsstöd som påskyndar förnyelse.

41. Energistöd (förslagsanslag)

För fem år sedan fick vi höra att det vore omöjligt att fasa ut stenkolen fram till 2029. Nu har merparten av energibolagen planer på att avstå från stenkolk redan om några år. De gamla kolkraftverkens skorstenar faller, medan förnybar energi i stället uppstår bredvid dem.

När det gäller EU:s återhämtningsfond anser vi att det är viktigt att satsa på vätgasekonomi och cirkulär ekonomi. Lösningar som baserar sig på väte är livsviktiga inom de sektorer där elektrifiering inte räcker till. Vi kan till exempel inom stålindustrin ersätta en produktionsprocess som baserar sig på fossilt kol med vätereducering. Stora vätgastekniska och syntetiska gasprogram håller på att inledas i Europa. Finland har inte råd att hamna på efterkälken. Vi förväntar oss att få se betydande kommersiella genombrott under de kommande åren. Wärtsilä, St1 och Kemira planerar redan nu en pilotanläggning för produktion av syntetiskt bränsle av väte och koldioxid i Joutseno. En central fråga med tanke på öppnandet av marknaden är att dessa syntetiska bränslen snabbt ska kunna godkännas för distributionsskyldigheten för förnybara bränslen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Enligt lag ska vi fasa ut stenkolen senast 2030. Samlingspartiet vill motivera till att fasa ut kol också genom att höja koldioxidskatten på uppvärmningsbränslen och stärka effekten av utsläppshandeln med EU:s strängare 2030-mål, men också genom stöd till småskalig kärnkraft. Det väsentliga med avseende på en rationell förändring är inte att vissa bolag lockas med morötter att genomföra snabbare omställningar, utan att förändringen minimerar andelen värme som produceras genom förbränning i Finland på 2030-talet.

Det bästa sättet att genomföra det är inte som regeringen gör, det vill säga erbjuda de tidiga utfasarna morötter, utan att införa en elskattereform med en gång inklusive ändrad skatt på värmepumpar och datacentraler. En smart energiomställning kan inte vara baserad på en oskälig ökning av vedeldning utan den måste fokusera dels på värmepumpar som på senare år snabbt fått förbättrad verkningsgrad och nått nya stora storleksklasser, dels på spillvärme från industri och fastigheter.

I fortsättningen behövs det enormt mycket mer utsläppsfri el och värme när den fossila förbränningen upphör, och småskalig kärnkraft är en tekniskt och ekonomiskt lovande metod för att producera dem. I små reaktorer nyttiggörs enkla tekniska lösningar och serieproduktion. Fördelarna med småskalig kärnkraft är kostnadseffektivitet, säkerhet och mer diversifierade användningsändamål. Det är absurt att bestämmelserna om kärnenergi för närvarande fördröjer möjligheterna att nyttiggöra småskalig kärnkraft i Finland. Kärnkraftverkens tekniska plattform är väl känd, och små kärnkraftverk har byggts bland annat som kraftkällor för isbrytare. Finlands lagstiftning och föreskrifter om kärnenergi utgör dock för närvarande ett stort hinder för att utnyttja SMR-teknik i Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar det ineffektiva energistödet för investeringar som ersätter stenkol.

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att syntetiska bränslen inkluderas i blandningsskyldigheten.

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att lagstiftningen på kärnenergiområdet revideras så att lagstiftningen gör det möjligt att beakta små reaktors tekniska särdrag, tillstånd för serietillverkade reaktorer och utnyttjande av kärnenergi vid nya användningsändamål.

30. Sysselsättning och företagsamhet

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Varje människa är en individ, vars och ens berättelse är unik. Arbetskraftsservicen måste ses över så att den stöder varje arbetssökandes individuella situation och så att stödet går till åtgärder som enligt undersökningar mest sannolikt stärker sysselsättningen. Enligt ett flertal studier är lönesubvention till stora delar ett ineffektivt sätt att främja sysselsättningen.

Enligt en ingående studie som statsrådet låtit göra om effekten av lönesubvention förbättras inte sysselsättnings- och inkomstnivån för personer med lönesubvention inom offentlig och tredje sektor efter perioden med lönesubvention. Studien sammanställer på ett övertygande sätt utländska forskningsrön och utvärderar utvecklingen i Finland på ett högkvalitativt sätt. Samlingspartiet föreslår att resurserna för tjänster för arbetslösa används till metoder som verkligen är effektiva och att lönesubventionen reduceras avsevärt.

Regeringen genomför den andra aktiveringsmodellen, som förbereddes under regeringen Sipilä och kallas den nordiska modellen för jobbsökning. Mekanismen går ut på att arbetslöshetsförmånen skärs ner, om den arbetssökandes inte aktivt förbättrar sannolikheten för att få jobb. Regeringen Marin skapar en så kallad hotfull effekt om nedskärning i förmånen, som man kan undvika genom att skriva platsansökningar. Följden är att arbets- och näringstjänsterna måste ha en massa anställda som kontakter de arbetssökande.

Regeringen har reserverat 70 miljoner euro i tidsbegränsad RRF-anslag för att öka personalen på arbets- och näringstjänsterna. Den beräknade ökningen av arbetsmängden hotar ändå att bli större än resursökningen. Samtidigt undrar många arbetssökande vad som kommer att hända med den individuella servicen. Samlingspartiet anser att varje människas situation är individuell och att också den hjälp som erbjuds därför måste vara individuell. Därför har vi i Samlingspartiet föreslagit att arbetskraftsservicen ska stärkas ytterligare med 20 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för att stärka arbetskraftsservicen och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att anpassa anslagen till den ineffektiva lönesubventionen och om att sysselsättningsreformerna ska inriktas på metoder som bevisligen förbättrar sysselsättningen.

50. Integration och internationell kompetens

03. Främjande av integration och arbetskraftsinvandring (reservationsanslag 2 år)

Arbetskraftsinvandringen måste åtminstone fördubblas. I programmet för internationell rekrytering har Samlingspartiet föreslagit ett flertal metoder för att uppnå målet. Om målet inte kan nås med dessa medel, måste vi snabbt skapa nya.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Vi föreslår ett certifikat för rättvis arbetsgivare för företag som utlovar snabbt tillståndsförfarande på två veckor för arbetstagare från utlandet. Det företag som får certifikatet förbinder sig att göra egenkontroller och rapportera. Administrationen av arbetstillstånd måste automatiseras och digitaliseras.

Den röriga och byråkratiska processen för arbetstillstånd, som nu är uppsplittrad på tre ministerier, måste koncentreras till en enda resultatansvarig enhet. Utländska medborgare som utexamineras från en finländsk högskola ska automatiskt beviljas uppehållstillstånd och studerande från länder utanför EU/EES-området måste få rätt till skatteavdrag för terminsavgifter i Finland.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.50.03 med 10 000 000 euro för snabbare internationell rekrytering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att fördubbla internationell rekrytering.

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen så snabbt som möjligt vidtar lagstiftningsåtgärder för att företag ska kunna få ett certifikat för rättvis arbetsgivare. Med certifikatet utlovar arbetsgivarna arbetstagare från utlandet snabbt tillståndsförfarande på två veckor.

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt lämnar en proposition om att slopa prövningen av tillgången på arbetskraft och om att inrikta tillsynen huvudsakligen på effektiv efterkontroll, där automatisering och inkomstuppgifter i inkomstregistret utnyttjas.

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om permanent uppehållstillstånd för utländska studerande som utexaminerats från en finländsk högskola.

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram förslag till en skattemodell som innebär att studerande från länder utanför EU/EES får göra avdrag för terminsavgifterna när de stannar i Finland för att arbeta.

Reservationens förslag till uttalande 73

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen så snabbt som möjligt vidtar åtgärder för att koncentrera den röriga och byråkratiska processen för arbetstillstånd, som är uppsplittrad på tre ministerier, till en enda resultatansvarig enhet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Samlingspartiet är oroat över att regeringen inte är beredd att finansiera nationella kvalitetsregister som ger information bland annat om kvalitet och effekter av vård och behandling och om vårdkedjor. Samlingspartiet föreslår att kvalitetsregistren blir permanenta. Med hjälp av dem kan hälso- och sjukvårdens kvalitet följas upp tillförlitligt i hela landet och effektiviteten och patientsäkerheten i vården förbättras. Registren ska också göra det lättare att jämföra kostnader och effekter vad beträffar vård och behandling. Kvalitetsregistren spelar också en viktig roll för att trygga tillgången till och kvaliteten på social- och hälsovård på lika villkor.

Finansieringen av Hoitotyön tutkimussäätiö, Hotus, måste vara uppåtgående för att främja evidensbaserad vård och förankra den i hälso- och sjukvården. Det medverkar till att verkningsfulla och goda metoder kan införas i vårdarbetet, onödiga kostnader sparas in och patientsäkerheten förbättras.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 200 000 euro för att stärka forskningen inom vårdarbete.

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att permanenta de nationella kvalitetsregistren och avsätter två miljoner euro för ändamålet i syfte att utveckla effektivitet, jämlikhet, patientsäkerhet och kunskapsledning inom vården.

25. Nationella kompetenscenter (reservationsanslag 3 år)

Tillväxtstrategin för hälsovårdssektorn består av en samling åtgärder för att stärka forskningsmiljön inom hälsosektorn. Strategin syftar till att systematiskt utveckla en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö, öka investeringarna och generera ekonomisk tillväxt inom hälsovårdsområdet. Tillväxtstrategin skapar också möjligheter till bättre vård för individen och effektivare verksamhet inom social- och hälsovården. Genomförandet av strategin är en stark positiv signal till aktörer som planerar forskningsinvesteringar inom den privata sektorn.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Genom att avsätta resurserna för kompetenscentra, däribland neurocentrum och cancercentrum, kan vi satsa på bättre vård och på forskning och produktutveckling i Finland.

Samtidigt skapar vi en attraktiv verksamhetsmiljö för företag som investerar i forskning i Finland. Satsningen betalar sig i form av bättre vård och större forskningsinvesteringar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.25 med 5 000 000 euro för att genomföra en tillväxtstrategi för hälsovården.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Finland behöver en bättre fungerande bostadsmarknad eftersom en fungerande bostadsmarknad håller igång ekonomin. Samlingspartiet anser att bostadsmarknaden behöver mer konkurrens och större utbud särskilt i tillväxtcentra, där efterfrågan på nya bostäder är allra störst. Samtidigt vore det motiverat att minska onödig reglering och byråkrati på bostadsmarknaden.

I Finland stöds boende med flera olika stödformer. Direkt stöd är bland annat allmänt bostadsbidrag. Indirekt stöd är olika typer av tomtsubventioner och bostadsproduktion som subventioneras av kommuner och ARA. Stödsystemet behöver en omfattande genomlysning och en kritisk granskning av stödmekanismernas genomslag. Höjer stödet från samhället boendekvaliteten på ett effektivt sätt? Eller sänker det priset på boende?

I Finland måste vi göra en omvärdering av frågan för vilken typ av boende samhällets stöd behövs. De direkta stöden har fördubblats på drygt tio år. Kan vi säga att boendekvaliteten har stigit i samma grad?

Det allmänna bostadsbidraget är ett rättvisare och mer jämlikt sätt att stödja alla låginkomsttagares boende än att bara ett fåtal lyckliga erbjuds samhällssubventionerade bostäder till överkomliga priser. Trots många goda egenskaper utgör det allmänna bostadsbidraget ett hinder för att ta heltidsarbete, höja den allmänna hyresnivån beroende på marknaden och delvis ge samhällsstöd till sådant boende som det är svårt att motivera stöd för.

Enligt budgetpropositionen kommer staten nästa år att betalas över 2,3 miljarder euro i direkta stöd till boende. Utgifterna för det allmänna bostadsbidraget har fördubblats på bara drygt tio år. Enligt statistik från FPA ökade antalet hushåll som får allmänt bostadsbidrag för andra hushåll än studerandehushåll med över 50 000 hushåll 2014–2019. Just nu stiger bidragsutgifterna ohållbart mycket och systemet behöver ses över.

Överföringen av de studerande till det allmänna bostadsbidraget verkar svårt att motivera så här i efterhand. Bostadsbidragen till studerande steg med omkring 260 miljoner euro 2016–2020. Det är svårt att motivera varför bidrag på en fjärdedels miljard för studerandes boende skulle vara ett

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

bättre samhälleligt stöd för högkvalitativ utbildning än andra metoder. Det har blivit allt vanligare att bo i enrummare samtidigt som det finns lediga studentbostäder runt om i Finland. De ökade bidragsutgifterna har gått till personer som bor i enrummare, medan utgifterna rentav har minskat för studentpar eller personer som bor kollektivt. Enligt Statistikcentralen har sysselsättningen bland studerande inte minskat sedan 2015. Yrkeshögskolestuderande arbetar rentav en aning mer. Sett ur de studerandes synvinkel är stödsystemet inte förutsägbart när det tillämpas olika inkomstgränser på studiestödet respektive bostadstillägget.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att det görs en övergripande revidering av bostadsbidraget för att hejda en ökning i boendekostnaderna och rikta in utgifterna för bostadsbidrag till sådant boende som det verkligen behövs samhällsstöd för.

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att det utreds om de godtagbara maximala boendeutgifterna kan bestämmas utifrån pendlingsregion i stället för som i den nuvarande modellen och om en högsta hyresnivå per kvadratmeter kan vara ett bidragskriterium.

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att det görs en bedömning av om det är ändamålsenligt att ersätta finansieringsvederlaget för ägarbostäder med bostadsbidrag.

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att formuläret för bassjälvriskens justeras så att bidraget fördelas på ett mer ändamålsenligt sätt och så att marginaleffekterna i bostadsbidraget kan undanröjas.

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att överföringen av de studerande till det allmänna bostadsbidraget omprövas och att det för studerande utarbetas en individuell modell för bostadsbidrag som smidigt kan integreras med andra studieförmåner.

40. Pensioner

50. Statens andel av sjömanspensionskassans utgifter (förslagsanslag)

Statssekreterare Jari Partanens (cent) arbetsgrupp för företagsstöd, tillsatt av regeringen, anser i sin rapport att det är möjligt att sänka statsandelen till sjömanspensionskassan. Redan nu finns det en överenskommelse om att statsandelen ska sjunka till 29 procent från nuvarande 31 procent från och med 2021. Genom ytterligare sänkningar kan staten uppnå större utgiftsbesparingar.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt överlämnar en proposition till riksdagen med förslag till en kalkyl för statsandelen till sjömanspensionskassan som innebär att det belopp som betalas ut på grundval av statsandelen sänks med 10 miljoner.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig finansiering till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå samt forskning på universitetsnivå inom socialt arbete (fast anslag)

Avsikten är att statlig forskningsfinansiering ska beviljas för projekt inom social- och hälsovårdsforskning på universitetsnivå. Med forskning på universitetsnivå kan vi framför allt säkerställa att den offentliga social- och hälsovården utvecklas, ger effekt och stöder befolkningens hälsa och välfärd.

Samlingspartiet vill här uttrycka sin oro över hur anslagen till forskning inom social- och hälsovård ska räcka till. Regeringens anslag till medicinsk forskning och inte minst till forskning på universitetsnivå är otillräckliga.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.32 med 10 000 000 euro till social- och hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå.

39. Utvecklande av servicestrukturen (reservationsanslag 3 år)

De ökande skillnaderna i hälsa och tillgång till vård hör till de största utmaningarna inom vår social- och hälsovård. Folk är inte jämlika vad beträffar vård. Särskilt tillgången till primärvård och mentalvård är problematisk på många ställen i landet och insatserna för multisjuka och personer i behov av många tjänster är utspridda. Skillnaderna i välfärd och hälsa kan reduceras om människor får vård i rätt tid och tidigt stöd oberoende av inkomst.

Vi i Samlingspartiet anser att social- och hälsovården måste ses över med människors behov och tillgång till vård i fokus. De lösningar som regeringen erbjuder är ingen garanti för jämlik vård för alla finländare. Regionförvaltningsreformen saknar metoder för att nå de mål för välfärdsområdena som ställs i vårdreformen. Förvaltningsreformen varken förbättrar tillgången till tjänster eller hejdar kostnadsökningen. Möjligheterna att utveckla välfärdstjänsterna får inte vara beroende av en administrativ reform.

Basservicen måste börja fungera igen och preventionen av sjukdomar måste förbättras med utgångspunkt i evidensbaserad kunskap. Informationen om behandlingseffekter och kunskapsledningen måste förbättras i fråga om folksjukdomar, multisjuka och personer som använder många

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

social- och hälsovårdstjänster. Nya metoder måste sökas för att främja hälsan och det gäller att var lyhörd för kommuninvånarna.

Tjänster måste vara tillgängliga när de behövs och de måste fungera sammanhängande för att säkerställa människors välbefinnande och välfärd över hela linjen. Vi vill skärpa vårdgarantin för att trygga tillgången till vård i rätt tid och på lika villkor. Dessutom måste ny teknik och digitala lösningar införas för att tjänsterna ska bli mer kundorienterade. Till exempel med fler distansmottagningar kan vi förbättra kundnöjdheten, göra tillgången till vård smidigare och avsätta traditionella mottagningstjänster för dem som behöver dem.

För att tackla vårdskulden till följd av coronaviruset behövs det samarbete mellan offentlig, privat och tredje sektor. Samlingspartiet tycker att det kunde utredas om möjligheterna att få vård kan snabbas på med att använda servicesedlar i större omfattning och mer förpliktande än i dag, med att höja FPA-ersättningen för privat hälso- och sjukvård och med att tillåta personlig budgetering för äldre och personer med funktionsnedsättning. Dessutom kunde det utredas om en familjeläkarmodell kan införas inom primärvården i syfte att tillföra ett mer kundorienterat grepp. Samlingspartiet omfördelar de anslag som regeringen reserverat för utveckling av social- och hälsovårdstjänster på basnivå och avsätter dem för åtgärder för att utveckla tjänsterna och underlätta tillgången till vård.

Vi vill satsa på hemvård, närståendevård och tjänster för personer med demenssjukdomar. Sammantaget föreslår vi en bestående ökning på totalt 75 miljoner euro för bättre äldreomsorg. För att trygga högkvalitativ omvårdnad av äldre behövs det fler vårdare och mer personal i övrigt. Av det beloppet anvisar vi 50 miljoner euro för att utöka hemvårdspersonalen med 1 000 närvårdare och sjukskötare. Dessutom använder vi 25 miljoner euro bland annat för att utveckla tjänsterna för äldre. För att förbättra laglighetsövervakningen av tjänster för och bemötandet av äldre höjer vi anslagen till justitieombudsmannens kansli med 0,3 miljoner euro för fler inspektioner och egna initiativ.

Vi behöver fler vårdare och annan personal för att trygga högkvalitativa tjänster för äldre. Vårdpersonalen måste ökas jämnt över hela vården, också inom hemvården och inte bara inom vården dygnet runt. För att få mer personal inom äldreomsorgen behövs det också en långsiktig plan, där bland annat utbildningsbehov och arbetskraftsinvandring beaktas. Inte bara antalet anställda är en viktig fråga, utan också arbetsledningen och personalens kompetens måste beaktas. Nya tekniska lösningar måste introduceras som stöd inom äldreomsorgen.

Tjänsterna måste upprätthålla de äldres hälsa och funktionsförmåga och vara preventiva och rehabiliterande. Vi satsar mer på motion som vårdform i allmänhet och inom rehabilitering. Prevention och ett rehabiliterande arbetssätt ska integreras i alla tjänster för äldre.

Incitamenten och möjligheterna till närstående- och familjevård bör ökas. För att närståendevårdare ska kunna ta ut sina lagstadgade lediga dagar måste servicesedlar användas i större utsträckning. Vi föreslår ett pilotprojekt med stödd omsorgsledighet vid kortvarig vård av närstående eller exempelvis vid vård i livets slutskede.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Under coronakrisen har risken för att psykiska problem uppstår och förvärras ökat ytterligare. Just nu är en strukturell reform av mentalvården utifrån terapigarantin aktuell. Den är ett led i en hållbar eftervård av coronakrisen och åtgärderna för att stärka sysselsättningen. För att möjliggöra snabb tillgång till vård vid psykiska problem inför Samlingspartiet terapigarantin med ett anslag på 35 miljoner euro (resursen för den nationella mentalvårdsstrategin har beaktats i de totala kostnaderna). Terapigarantin bygger upp en effektiv mentalvård på grundläggande nivå, vilket i nuläget saknas i Finland.

Det behövs effektiva åtgärder för att åtgärda rehabiliteringsskulden. Rehabiliteringsgarantin kan i bästa fall vara en målinriktad åtgärd för att förlänga tiden i arbetslivet, förbättra arbets- och funktionsförmågan och höja livskvaliteten. Tack vare en sammanhängande rehabiliteringskedja främjas hälsa, arbetsförmåga och funktionsförmåga, undviks förtida pensionering och förebyggs en försämring av äldre människors funktionsförmåga. Rehabilitering säkerställer att människor kan återhämta sig och inte hamnar i vårdköen på nytt. Med rehabiliteringen kan vi också bland annat behålla jämvikten i behandlingen av folksjukdomar, förebygga sjukdomsprogression och förbättra de insjuknades livskvalitet. Rehabiliteringsgarantin kan ge omfattande besparingar. Med en rehabiliteringsgaranti vill Samlingspartiet trygga tillgången till rehabilitering för människor i alla åldrar som behöver rehabilitering. Därför reserverar vi 10 miljoner euro för ett försöksprojekt.

Samlingspartiet vill trygga högkvalitativ och kostnadseffektiv social- och hälsovård. Valfrihet i vården, som får stöd bland en majoritet av finländarna, och utveckling av vården utifrån patienternas och klienternas behov måste på nytt komma i fokus inom social- och hälsovården.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.39 med sammanlagt 35 000 000 euro för bättre omsorg om äldre. Anslaget får användas till att utveckla tjänsterna, stärka närståendevården, starta ett pilotförsök med kortvarig, stödd omsorgsledighet för närstående och införa en rehabiliteringsgaranti.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att en nationell handlingsplan utarbetas för att avveckla vård- och serviceskulden till följd av coronakrisen. Handlingsplanen ska beakta möjligheten att utnyttja de tjänster för att åtgärda köerna som tillhandahålls av företag och organisationer.

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att det nationella minnesprogrammet fortsätter och förankras bättre i regionerna i syfte att förbättra vardagen för demenssjuka i olika åldrar och deras närstående.

Reservationens förslag till uttalande 83

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen uppdaterar strategin för närståendevård.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att det upprättas en långsiktig plan för att öka antalet yrkesutbildade personer inom vård- och omsorgssektorn. Planen ska bland annat beakta utbildningsbehoven och ökad arbetskraftsinvandring samt granska arbetsfördelningen och personalens kompetens.

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att ett pilotprojekt startas med stödd omsorgsledighet vid kortvarig vård av närstående eller exempelvis vid vård i livets slutskede.

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen i överensstämmelse med medborgarinitiativet om terapigaranti bereder en proposition om terapigaranti för psykisk vård och avsätter ett nödvändigt anslag på 35 miljoner euro för ändamålet.

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en rehabiliteringsgaranti för att säkerställa tillgången till rehabiliterande tjänster i rätt tid.

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder bestämmelser om mer omfattande och förpliktande användning av servicesedlar.

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att en höjning av FPA-ersättningen för privat hälso- och sjukvård utreds som en viktig lösning för att underlätta tillgången till vård.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen möjliggör personlig budgetering för att säkerställa att äldre och till exempel personer med funktionsnedsättning får den serviceform som lämpar sig bäst för dem samt för att stärka självbestämmanderätten.

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheterna att införa en familjeläkarmodell inom primärvården för att förbättra det patientorienterade greppet.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen enligt en modell från Sitra inför ett bättre hushållsavgift för personer över 75 år för att stödja dem i vardagssysslor.

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att de medel som är avsedda för projekten i regeringsprogrammet omfördelas för att verkligen stärka den samlade servicen inom äldreomsorgen och för att utveckla tjänsterna.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Motivering

Biologisk mångfald är en förutsättning inte bara för organismers liv utan också för människors liv. När vi vill värna om klimatet, rena vattendrag och biologisk mångfald krävs det att alla samhällssektorer deltar.

Vi ansvarar alla för att skydda de arter som hör till Finlands natur. Finlands ursprungliga arter kan vi skydda genom att effektivt bekämpa spridningen av invasiva främmande arter. Förlusten av insekter kan bromsas upp genom att livsmiljöer som är viktiga för dem upprätthålls och utvecklas också i tätorter och stadsregioner. Vi ska aktivt erbjuda människor råd om hur gårdarna därhemma kan tas om hand i det syftet. För att Finlands enda endemiska däggdjur, saimenvikaren, ska kunna bevaras måste restriktionerna i nätfisket utvidgas i de områden där saimenvikaren bygger bo.

Avrinningsområdet kring Skärgårdshavet är Finlands sista hotspotområde på skyddskommissionen Helcoms lista. Utöver vissa områden i Polen och Danmark är sydvästra Finland ett av de största avrinningsområdena för fosfor och kväve kring hela Östersjön. I Finska viken består den diffusa belastningen med icke-naturliga källor från jordbruket till tre fjärdedelar av fosforutsläpp och till två tredjedelar av kväveutsläpp. De näringsflöden som drabbar Skärgårdshavet har inte alls minskat och näringsämnen kommer till största delen från Finland.

Med regeringens nuvarande linje går finansieringen till hundratals alltför små projekt. De sakkunniga är eniga om att satsningarna kan ge effekt om krafterna fokuseras på några centrala åtgärder. Vi vet att avrinningen av näringsämnen från fjäderfänäringen och svinnäringen i sydvästra Finland är en av de största källorna till fosfor i hela Östersjöområdet, som bidrar till alg tillväxt. Nu är det ett ypperligt läge att koncentrera den spridda finansieringen till ett omfattande åtgärds paket för näringskretsloppet. Behovet av fosfor i vårt land kan nästan helt täckas med naturgödsel från den inhemska boskapsskötseln. Därför måste det skapas en hållbar möjlighet för djurstallarna att sälja överskott av näringsämnen på gödselmarknaden.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Inom bostadspolitiken behövs det en kursändring. Incitamenten för bostadsbyggande måste stärkas för att vi ska få tillräckligt med nya bostäder i tillväxtcentrumen. Vi måste underlätta situationen genom att öka statens deltagande i finansieringen av transportprojekt som förbättrar förutsättningarna för bostadsproduktion. Kommunernas planläggning och incitamenten för bostadsbyggande måste stärkas för att vi ska få tillräckligt med nya bostäder i tillväxtcentra. Allt som allt behöver vi en mer fungerande bostadsmarknad, eftersom utgifterna för bostadsbidrag har ökat från år till år. Vi anser att ARA-boendet i allt högre grad bör fokuseras på grupper med särskilda behov. På så sätt kan stödet från samhället bättre riktas in på dem som behöver det mest, samtidigt som vi sparar in på utgifterna för bostadsbidrag.

Vi föreslår att regeringen riktar in medlen från Statens bostadsfond på tillväxtfrämjande trafik- och transportprojekt som undanröjer flaskhalsar i urbaniseringen och på så sätt sätter fart på bostadsproduktionen i tillväxtcentra. En expertutredning om bostadspolitiken som riksdagens revisionsutskott låtit göra rekommenderar att fondens likvida medel används till finansiering av trafik- och transportprojekt för att utveckla stadsstrukturen och främja boende. Med medel från bostadsfonden kan flaskhalsarna i bostadsbyggandet undanröjas. Det äventyrar inte stöden eller annan verksamhet som fonden bedriver.

Vi föreslår att regeringen backar upp lokala projekt som stöder boende och transport via paketet ”Koko Suomi kuntoon”, som det reserveras 500 miljoner euro för inom ramen för statens omstrukturering av egendom. Staten kan med fördel medverka till finansieringen av de projekt i kommuner och städer som stöder hållbar rörlighet och nytt bostadsbyggande. Målet är att med tilläggsanslag säkerställa att städerna och hela Finland kan bli framgångsrika, skapa välfärd och växa på ett miljömässigt hållbart sätt.

Ren och modern industri är en viktig konkurrensfaktor för Finland. Ju bättre vi lyckas med den gröna omställningen, desto större välstånd och desto mer arbete genererar den gröna industrin i Finland. Syftet med industriinvestering är att stödja behoven inom expanderande industri, men dess förmåga att agera är begränsad. Samtidigt är Ilmastorahasto ett i stort sett lösryckt, separat och ytterst litet element bland de mekanismer som reformerar näringspolitiken. Därför föreslår Samlingspartiet att Ilmastorahasto slås samman med Industriinvestering för att uppnå skalfördelar. Dessutom rekapitaliseras Finlands Industriinvestering med statlig egendom till ett belopp på 200 miljoner euro för att stödja branschernas färdplaner för låga koldioxidutsläpp med finansiella investeringar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att begränsningarna av nätfisket utvidgas i saimenvikarens reproduktionsplatser för att det enda endemiska däggdjuret i Finland ska kunna bevaras.

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att den separata finansieringen av vattenvården samlas i ett enda omfattande åtgärds paket för näringscykeln för att rädda Östersjön.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att fritt kapital ur Statens bostadsfond i överensstämmelse med expertrekommendationer riktas till tillväxtorienterade trafik- och transportprojekt som undanröjer flaskhalsar i urbaniseringen och påskyndar bostadsproduktionen.

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att stöd till transport- och kommunikationsnät finansieras med medel från Statens bostadsfond till ett belopp på 77,5 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att Ilmastorahasto slås samman med Finlands Industriinvestering och rekapitaliseras med övriga statliga tillgångar till ett belopp på 200 miljoner euro. På så sätt stöds branschernas färdplaner för låga koldioxidutsläpp via finansiella investeringar.

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att lokala projekt som stöder boende och transporter främjas med paketet "Koko Suomi kuntoon" på 500 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att fullmakten att godkänna räntestödslån från Statens bostadsfond återställs till 2019 års nivå.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

För närvarande minskar incitamenten för arbete och företagande av den strama beskattningen. Incitamenten för att arbeta mer, utbilda sig och avancera i karriären försvinner redan nu för medelinkomsttagare. En löneökning på 100 euro ger ofta bara 50 euro netto eller ännu mindre. Enligt en enkät som STTK lät göra 2017 har ungefär var tredje person i arbetsför ålder skurit ner sitt arbete på grund av den skärpta beskattningen av extra inkomster.

Stram beskattning är ett strukturellt problem. I förhållande till de viktigaste konkurrentländerna prissätter Finland sig själv ut ur marknaden. Trots att Finland har stabila samhällsliga förhållanden och hög kompetensnivå har vi klart svagare investeringar och mindre arbetskraftsinvandring

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

än jämförelseländerna. Företagsamheten ligger på lägre nivå och hushållen har mindre förmögenhet.

Skattelättnader sätter fart på sysselsättningen och ekonomin och genererar på så sätt ny beskattningsbar inkomst. Beskattningen har alltså så kallade dynamiska effekter. Ekonomernas bedömningar av en så kallade självfinansierad skattesänkning varierar kraftigt.

I genomsnitt uppskattar 117 finländska ekonomer att skattesänkningar finansierar sig själva till ungefär hälften (Pirttilä och Uusitalo, 2006). Spolander och Tarkka (2005) bedömer att en sänkning av den totala beskattningen finansierar sig själv till 49 procent. I uppskattningarna av skatteintäkterna beaktar vi dock inte självfinansieringen av försiktighetsskäl i denna alternativa budget.

Tack vare de dynamiska effekterna hade också skattelättnader varit bra stimulanspolitik. Finlands Bank (2020) bedömde under coronakrisen att den pådrivande effekten av skattestimulans på den ekonomiska tillväxten skulle hålla i sig längre än med regeringens utgiftsökningar med hjälp av skattebetalarnas pengar. Exempelvis i Sverige genomförde den vänstergröna regeringen med stöd från centern betydande skattelättnader, som kommer att finnas kvar efter krisen.

De nordiska välfärdstjänsterna behöver paras ihop med en nordisk sysselsättningskvot. Därför måste vi se till att alla oberoende av utgångspunkt har incitament för flit. Följaktligen föreslår vi en skattelättnad på 800 miljoner euro. Samlingspartiets långsiktiga mål är att minst hälften av varje euro som tjänas in ska vara nettoinkomst på alla inkomstnivåer.

Regeringen kommer att skärpa beskattningen av arbete för gott när den inför en ny landskapskatt. Enligt slutsatserna från den parlamentariska landskapsskattekommittén (2020) kommer den nya skatten sannolikt att leda till skärpt beskattning av arbete. Samtidigt bedömer kommittén att det är den strama beskattningen av arbete som är ”det största problemet i vårt skattesystem”. I fortsättningen är det inte bara kommunen och staten utan också landskapet som vill åt löntagarnas pengar, och det går inte att kontrollera om den totala skattebördan är rimlig eller inte.

Läget varierar ute i regionerna och det kommer att innebära mycket varierande skattenivåer. Därför kan en landskapsskatt inte införas utan en robust utjämningsmekanism för att beskattningen inte ska vara så olika i olika delar av landet. Utjämningsmekanismen undanröjer den ursprungliga skattegrunden, alltså kopplingen mellan tjänsternas kvalitet och budgetansvaret. Samlingspartiet anser att beredningen av en landskapsskatt som skärper beskattningen för löntagare måste stoppas omedelbart.

Enligt vedertagen praxis har medlemsavgifterna till de av arbetsmarknadens organisationer som förhandlar om anställningsvillkoren betraktats som avdragsgilla i beskattningen. Men Samlingspartiet anser att definitionen av allmännyttiga måste ändras i lagstiftningen. Arbetsgivares eller arbetstagares intressebevakning kan inte anses vara allmännyttig på samma sätt som konst, vetenskap eller idrott. Därför utvidgar vi skattebasen till att omfatta investeringsintäkter hos arbetsmarknadens alla organisationer och rätten till skatteavdrag för medlemsavgifter. Arbetslöshetskassornas avgifter ska också i fortsättningen vara avdragsgilla.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

Beskattningen av arbetsmarknadsorganisationernas investeringsintäkter ger cirka 40 miljoner euro i ökade skatteinkomster. Finansministeriet bedömer att avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetstagarorganisationer påverkar skatteinkomsterna med omkring 195 miljoner euro. Det finns ingen statistik över beloppen på företagens skatteavdrag på medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer, men effekten är uppskattningsvis några tiotals miljoner euro.

Breddningen av skattebasen bör genomföras enligt principerna för ett effektivt skattesystem och utan att skada vår förmåga att attrahera internationella experter och innovatörer. Ett gott exempel på en dålig skattereform med goda avsikter är den utflyttningsskatt som regeringen planerar. Utifrån en proffsig och grundliga utredning från finansministeriet föreslog arbetsgruppen enhälligt att inte införa en utflyttningsskatt. Trots experternas rekommendationer tänker regeringen göra det ändå.

Skatten är byråkratisk och de sannolika intäkterna kommer att vara blygsam eller rentav negativ. Skatten måste göras ytterst komplicerad, och det blir svårt att lägga fast gränssfall. Dessutom skulle beskattningen bli mindre förutsägbar. Skatteintäkterna förväntas vara små och kalkylen innehåller stor osäkerhet. Det finns risk för att byråkratin och den avskräckande effekten på de offentliga finanserna i värsta fall blir negativ.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar propositioner till riksdagen om ändring av inkomstskattelagen så att beskattningen för dem som får löne- och pensionsinkomster minskar med sammanlagt 800 miljoner genom att avdraget för förvärvande av inkomst höjs och skatteskalen ändras.

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen helt och hållet slopar ränteavdraget på bostadslån.

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen inte bereder några bestämmelser om att införa en landsskatt.

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att uppdatera lagstiftningen vad beträffar definitionen av allmännytt så att skattefriheten för medlemsavgifter till arbetsmarknadens organisationer och skattefriheten för organisationerna avskaffas.

Reservationens förslag till uttalande 105

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen slutar bereda bestämmelser om en ålderdomlig utflyttningsskatt i Finland.

Möjligheter till välstånd oberoende av utgångsläget

På initiativ från Samlingspartiet beslutade regeringen Sipilä ge alla finländare bättre möjligheter att uppnå välstånd genom att inrätta ett nytt aktiesparkonto. I början av 2021 hade redan nästan 200 000 aktiesparkonton öppnats och värdet av vanliga finländares besparingar på kontona uppgick totalt till nästan en miljard euro.

Samlingspartiet hade velat ha ett mer omfattande aktiesparkonto redan från början. Men regeringen införde ett konstgjort tak och onödiga skattesanktion för kontoinsättningar. Restriktionerna gör att småinvestorare har klart sämre villkor än de mer förmögna hushållen. Vi vill slopa onödiga restriktioner för aktiesparkonton som är det alternativ som vanliga sparare föredrar.

Incitamenten för att spara och investera måste stimuleras redan tidigt i livet. I Finland har det de senaste åren skett en positiv förändring i och med att intresset för att spara och investera har ökat. Samlingspartiet vill stärka denna kulturförändring och regeringens program för inhemskt ägande innehåller bra metoder i det hänseendet. Vi tycker att det ska införas ett aktiesparkonto för nyfödda enligt programmet. Tanken är att varje nyfödd ska få ett aktiesparkonto med ett statligt startkapital på 300 euro som kommer med mammalådan.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar propositioner som breddar användningsområdet för aktiesparkonton.

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar propositioner om att slopa den konstgjorda övre gränsen för aktiesparkonton och avveckla annan onödig byråkrati för att alla finländare ska få bättre möjligheter att uppnå välstånd.

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram nödvändiga förslag för att ett aktiesparkonto för nyfödda ska kunna införas.

Vi vill införa bestående och rejäla förbättringar i hushållsavdraget och stötta seniorpolitiken enligt modellen från Sitra.

Hushållsavdraget är ett utmärkt sätt att sänka skattekillen för tjänster, öka sysselsättningen och minska den svarta sektorn. Tack vare att skattekillen sänks kan finländska hushåll lägga ut hushållsarbete, vård eller renoveringar som köpta tjänster billigare.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

När hushållen oftare köper arbeten som de annars hade utfört själva, förbättras både den ekonomiska aktiviteten och sysselsättningen. Exempelvis städning i hemmen skapar arbete för folk inom städbranschen och samtidigt får beställaren själv mer tid att koncentrera sig på sitt eget arbete. Alla vinner på det.

Regeringen sänkte hushållsavdraget i början av sin mandatperiod. Nu har regeringen återigen ändrat sig och föreslår temporära förbättringar i hushållsavdraget. Det är ett steg i rätt riktning, men tidsbegränsade ändringar är ingen bra skattepolitik. Förbättringen sträcker sig bara till hushålls-, vård- och omsorgsarbete plus omställning av uppvärmningssystem. Exempelvis 2019 användes bara ungefär 22 procent av hushållsavdragen till dessa tjänster, medan 78 procent (Skattebetalarnas centralförbund) användes till renoveringar.

Samlingspartiet vill snabba på utvecklingen av en ekologiskt hållbar och livskraftig tjänsteekonomi genom en bestående förbättring av hushållsavdraget. Följaktligen föreslår Samlingspartiet att hushållsavdraget permanent höjs till 5 000 euro. Den andel av priset för arbete som berättigar till kompensation måste höjas till 60 procent och till 40 procent för lönekostnaderna.

Dessutom vill Samlingspartiet förbättra hushållsavdraget så att så många som möjligt kan dra nytta av det. I dagens läge är byråkratin så komplicerad att många låter bli att utnyttja avdraget. Samlingspartiet föreslår också att självriskén för avdraget slopas. Hushållen måste få nytta av avdraget direkt i form av ett lägre pris för tjänster eller arbete. Staten måste skapa digitala lösningar som gör det möjligt för företagen att utan svårighet och avgiftsfritt kontrollera kundens rätt att få avdrag.

Samlingspartiet förbättrar också hushållsavdraget för äldre. Då kan äldre skaffa tjänster som stöder funktionsförmågan och möjligheterna att bo kvar i hemmet. Sitra har lagt fram en modell där rätten till skatteavdrag höjs till 70 procent och självriskén på 100 euro slopas. Dessutom ska äldre som inte har tillräckliga inkomster få ett stöd på högst 1 200 euro årligen för att köpa tjänster. Hushållsavdraget blir då en kombination av direkt stöd och skattelättnad för låginkomsttagare. Sitra bedömer att modellen är internt kostnadsneutral.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag om att höja hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen så att det högsta beloppet är 5 000 euro, rätten till skatteavdrag för arbetsersättning höjs till 60 procent och lönekomensationen till 40 procent.

Reservationens förslag till uttalande 110

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till att slopa självriskén på 100 euro för hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till en reform av hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen så att den som köper en tjänst som berättigar till avdrag kan dra nytta av avdraget redan vid faktureringen och att regeringen bygger upp nödvändiga digitala servicekanaler för att företagen inte ska drabbas av större byråkrati.

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag om att se över hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen beträffande personer över 75 år och därför höjer rätten till avdrag för hushållsarbete till 70 procent, slopar självriskan på 100 euro och för köp av tjänster beviljar dem vars skatter inte räcker till för att få göra avdraget ett bidrag på högst 1 200 euro per år.

08. Punktskatter

01. Punktskatt på tobak

Samlingspartiet vill finansiera tillväxtsatsningarna via sysselsättningsreformer, en genomtänkt utgiftsmodell och delvis genom fokusskifte i beskattningen. Fokus i beskattningen flyttas från arbete och företagande till olägenheter och utsläpp. Skattebasen breddas och koncentreras så att den inte ska orsaka negativa konsekvenser för sysselsättning och risktagning. När skattebasen breddas är det viktigt att se till att beskattningen blir rättvis.

Alla partier har åtagit sig att uppfylla målet om ett rökfritt Finland fram till 2030. Rökningen har minskat på 2010-talet, men de senaste åren har utvecklingen varit oroväckande. Enligt Institutet för hälsa och välfärd ökar rökningen bland högstadielärover i stora delar av landet. Samlingspartiet anser att utvecklingen går åt fel håll och att ambitionsnivån måste ge bättre utslag i handling.

Enligt en jämförelse mellan skattebetalare var priset på ett cigarrettpaket högst i Irland 2019. I Finland fick man ett cigarrettpaket för 7,2 euro, medan man i Irland blev tvungen att betala 12 euro. Efter regeringens höjning stiger priset på ett cigarrettpaket till cirka 10 euro. Därför föreslår Samlingspartiet en ny skärpning av punktskatten på tobak med 300 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram propositioner om att höja punktskatten på tobak med ytterligare 300 miljoner euro.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

04. Punktskatt på alkoholdrycker

Samlingspartiet vill tillåta försäljning av vin i matbutiker och kiosker samt ge finländska småbryggerier rätt att sälja på distans. I och med att tillgången och konkurrensen ökar förväntas konsumentpriserna på vin inte stiga i förhållande till de nuvarande monopolpriserna. En liberalisering av vinförsäljningen skulle också stödja verksamhetsförutsättningarna för mindre butiker och kiosker. De uppmuntrande resultaten av liberaliseringen av starköl visar att de negativa effekterna knappast ökar av en liberalisering av vinförsäljningen heller.

Det är numera möjligt att köpa småbryggeriprodukter på distans från utlandet. Inkomsterna från distansförsäljning av småbryggeriprodukter går till utländska företag och skatter och avgifter betalas till utländska myndigheter. Tillåten distansförsäljning också för finländska småbryggerier skulle ge branschen affärsverksamhet, arbetstillfällen och inkomster av produktionsfaktorer delvis också i Finland. Regeringspartierna aviserade våren 2020 ett lagförslag om att tillåta finländska småbryggerier att bedriva distansförsäljning. Ett lagförslag av riksdagsledamot Markus Mustajärvi har fått grönt ljus av över hundra riksdagsledamöter. Trots det har regeringen inte lyckats lämna något lagförslag till riksdagen. Den finländska förmyndaraktiga alkohollagstiftningen hindrar fortfarande att vi utvecklar en civiliserad europeisk alkoholkultur och gör att finländska och utländska bolag behandlas olika på marknaden – till förmån för utländska företag. Läget måste åtgärdas snabbt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 114

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att tillåta försäljning av vin i dagligvaruaffärer och kiosker.

Reservationens förslag till uttalande 115

Riksdagen förutsätter att regeringen i överensstämmelse med sina utfästelser lämnar en proposition till riksdagen som tillåter att också finländska småbryggerier bedriver distansförsäljning för att småbryggeriprodukter ska kunna beställas på distans. I dag är distansförsäljning möjlig bara via utländska bryggerier.

05. Punktskatt på läskedrycker

Skatten på läskedrycker gäller nästan alla drickbara produkter. Den påförs inte bara vanliga läskedrycker utan också exempelvis vatten på flaska och inhemska bärsaft. Skatten gäller inte kaffe och te. Samlingspartiet anser att regeringen bör utreda möjligheterna att bredda skattebasen för punktskatten på läskedrycker till nya produkter. Det ger större skatteintäkter, men också möjlighet att omvärdera skattesatserna för hälsosamma drycker.

Finländarna äter och dricker för mycket socker om man ser till hälsoeffekterna. Stort intag av socker har samband med flera folksjukdomar. Med skatt på socker kan man styra konsumenterna att minska den alltför stora konsumtionen av sockerhaltiga produkter. Därför är det motiverat att

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 2 saml

bredda skattebasen så att den utöver läskedrycker även omfattar sötsaker och glass samt alla andra sockerhaltiga produkter med tillsatt socker.

Konsumenterna kan genom sina egna köpval inverka på hur mycket deras ekonomi berörs av skatten. Med punktskatten kan industrin påverkas att satsa på framtagning av alternativ med lägre sockerhalt. Beskattningsgrunden ska vara folkhälsorelaterad. Enligt flera sakkunniga skulle skatten, om den införs på det sättet, inte strida mot EU-bestämmelserna och den skulle inte innehålla någon selektiv skatteutgift som kan betraktas som statligt stöd.

På längre sikt måste målet vara att göra skattebasen för den hälsorelaterade punktskatten så bred som möjligt. Därför bör också produkter med hög salt- eller fetthalt inkluderas. Utöver skatteåtgärder behövs det andra metoder för att stödja hälsosamma matval.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 116

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheterna att bredda skattebasen för punktskatten på läskedrycker.

Reservationens förslag till uttalande 117

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda och lämnar en proposition till riksdagen med förslag till en ny skatt på produkter med skadliga hälsoeffekter.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

För en stor del av finländarna är bilkörning en nödvändighet som dikteras av vardagen. Bilen används för arbete, hobbyer, inköp och besök hos släktingar. Enligt en prognos från kommunikationsministeriet (2021) är en betydande minskning av trafikarbetet inom biltrafiken inte något seriöst scenario i Finland de kommande decennierna – inte ens med våra ambitiösa utsläppsmål. Personer och gods kommer att röra sig på gummihjul också i fortsättningen.

Enligt Samlingspartiet är transporter på gummihjul i sig inget problem – de är en integrerad del av smidiga transporter. Det är utsläppen som är ett problem. Minskade utsläpp från vägtrafiken är ett viktigt mål och en mycket framträdande del av Finlands klimatpolitik. Samlingspartiets mål är att fordon drivna med el eller biodrivmedel redan under det pågående decenniet alltid ska vara ett konkurrenskraftigare alternativ än bilar drivna med fossilt bränsle.

Vi anser att det främsta sättet att minska utsläppen är att uppmuntra finländarna att uppdatera sina fordon till en nyare och mer utsläppssnål modell, inte att öka bilisternas betalningsbörda genom skattehöjningar eller trängselavgifter. Bilparken i Finland är relativt gammal sett i ett europeiskt perspektiv. Samlingspartiet vill därför stegvis slopa bilskatten för att snabba på förnyelse.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

Vi kompenserar slopad bilskatt delvis med en utsläppsviktad andel av fordonsskattens grundskatt för nya bilar som införskaffas med lägre skatt och med en positiv effekt på det totala skatteutfallet. Progressionen för fordonsskattens grundskatt skärps för att gynna utsläppssnåla bilar.

Nya bilar är både säkrare och mer utsläppssnåla än gamla bilar. Dagens höga bilskatt får finländarna att köpa gamla importerade bilar med höga utsläpp. När bilskatten avskaffas, blir momsintäkterna från den inhemska bilhandeln kvar i Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 118

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att gradvis slopa bilskatten under det pågående decenniet. I gengäld höjs fordonsskatten, men så att nettoskattebelastningen på bilismen statistiskt sett minskar med totalt 50 miljoner euro 2022.

19. Övriga inkomster av skattenatur

06. Farledsavgifter

Finland är en exportdriven samhällsekonomi där välfärden är uppbyggd på konkurrenskraftig exportindustri och utrikeshandel. Sett ur ett kontinentaleuropeiskt perspektiv är Finland logistiskt sett en avlägsen och marginell ekonomi med begränsade tillfartsleder. Det är således livsviktigt att vår exportdrivna ekonomin inte själv inför lagstiftning som blir en belastning för exporten. Fartygstrafiken är en central del av vår försörjningsberedskap och en ovärderlig hörnsten i vår konkurrenskraft.

Samlingspartiet anser att slopade farledsavgifter har en betydande inverkan på möjligheterna att förbättra Finlands konkurrenskraft. Farledsavgifterna är en merkostnad för företagen vid sjöfrakt. Därför har exempelvis Estland avskaffat farledsavgifterna helt och hållet i samband med coronakrisen för att förbättra sin konkurrenskraft.

Reservationens förslag till uttalande 119

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att upphäva lagen om farledsavgifter.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2022 enligt betänkandet, men med de ändringar som vi föreslår i reservationen,

att riksdagen godkänner de 119 uttalandena ovan och

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 2 saml

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 10.12.2021

Timo Heinonen saml
Sari Sarkomaa saml
Janne Sankelo saml
Matias Marttinen saml
Sari Multala saml
Markku Eestilä saml
Kalle Jokinen saml
Jukka Kopra saml

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

Reservation 3 kd

Allmän motivering

Coronapandemin orsakade en aldrig tidigare skådad ökning av vårdskulder och statsskulden. Vårdproblem, vare sig de gäller ogjorda cancerscreeningar, oskötta tänder eller köer inom mentalvårdstjänsterna, blir på lång sikt mycket dyrare än att erbjuda vård i tid. Finländarna måste fås i skick och Finland måste fås i gång. Det behövs fler vårdare inom hälso- och sjukvården och den hårt belastade personalen måste bemötas väl. Med dimensionering och kriterier sker detta inte — det behövs pengar. Det lyckas endast genom arbete, växande företag och arbetstillfällen.

Mitt under coronakrisen har regeringen fört reformen av social- och hälsovårdstjänsterna i hamn medan coronapandemin fortfarande belastar hälso- och sjukvården avsevärt. Regeringens social- och hälsovårdsreform har betonat den administrativa reformen i stället för målet att förbättra servicen. Utan välmående hälso- och sjukvårdspersonal finns det ingen fungerande offentlig hälso- och sjukvård. Man har inte velat vara flexibel i tidtabellerna för social- och hälsovårdsreformen, även om utmaningarna i samband med förnyandet av reformens olika delar, såsom behövliga informationssystem, är betydande i en stor del av landet.

Finländarna är oroade över den ökade offentliga skulden. Även om staten fortfarande får lån med nollränta kan man inte vara säker på framtiden. Den offentliga ekonomin måste byggas på en stabil grund. Vi kan inte förbruka morgondagens förnödenheter redan i dag.

Bakom många problem i den offentliga ekonomin ligger den försämrade försörjningskvoten och det ökade servicebehovet på grund av vår åldrande befolkning, alltså det så kallade hållbarhetsunderskottet. Utan att nativiteten stiger finns det ingen förändring i sikte ens i ett långt perspektiv. Finland går mot en långsam nedgång som präglas av den åldrande befolkningen, den höga offentliga skulden och den långsamma ekonomiska förnyelseförmågan. Dessutom är de finländska hushållen tämligen kapitalfattiga och skuldsatta.

Mitt under coronakrisen var det motiverat att snabbt öka den offentliga skulden, men nu under den korta uppåtgående perioden bör man förhålla sig kritiskt till att ta lån och tänja på budgetramarna. Dessutom ökar utgiftsbördan och indirekt också skattegraden till följd av EU:s återhämtningsinstrument, som godkänts av den nuvarande regeringen, och som sannolikt följs av flera motsvarande. Man har inte förberett sig på att utgifterna plötsligt kan öka, och inte heller på en ökning av ränteutgifterna för statens lån.

För närvarande begränsar bristen på arbetskraft tillväxten i många exportföretag och besvärar även omsorgssektorn och bland annat småbarnspedagogiken. Den snabbaste lösningen på bristen på arbetskraft skulle vara att göra det lättare för till exempel studerande att jobba, underlätta deltidarbete för arbetslösa genom att höja utkomstskyddet för arbetslösa, påskynda återgången till arbetsmarknaden genom att gradera det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa och öka satsningarna på läroavtalsutbildning. Vi måste ta oss ur flitfällorna.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

Regeringen har dock varit långsam med att genomföra strukturella reformer och sysselsättningsåtgärder som ökar möjligheterna att arbeta. Regeringen borde i den här situationen ha återtagit sådana projekt i regeringsprogrammet som på lång sikt ökar kommunernas, företagens och de finländska skattebetalarnas börda, byråkratin och förvaltningen på bekostnad av välfärden. Dimensionerna och vårdgarantierna blir en död bokstav utan tillräckliga ekonomiska satsningar på personalens löner och välfärd.

Riksdagsgruppen föreslår en kraftig satsning på avveckling av vårdköer och avlönande av extra vårdpersonal samt på belöning av vårdare i nästa års budget. Avvecklingen av vårdköerna och andra anslagsökningar som KD föreslagit kan finansieras bland annat genom att social- och hälsovårdsreformen senareläggs, bostadsbidraget reformeras samt genom genomtänkta skattehöjningar och genom att slopa onödiga skatteavdrag, såsom föräldrade avdrag för medlemsavgifter till fackorganisationer.

För att stödja invånarna på landsbygden och exportindustrin föreslår KD en måttlig lindring av bränsleskatten och skatten på uppvärmningsbränslen, ett återtagande av regeringens skatteåstramning. På längre sikt bör skattereformen ha som mål att lindra beskattningen av arbete. Företagsverksamheten ska påskyndas bland annat genom att sänka den nedre gränsen för momsskyldigheten till 20 000 euro.

En stark sysselsättningsutveckling är en förutsättning för tryggheten av välfärdssamhället och en förbättring av sysselsättningen är fortfarande i nyckelställning för att finansieringen av välfärdstjänsterna ska kunna tryggas när försörjningskvoten försämras. KD förbättrar sysselsättningen bland annat genom att reformera systemet för social trygghet, gradera det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa, införa det allmänna inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa, höja inkomstgränsen för studiepenningen, främja lokala avtal, införa ett företagarkonto enligt estnisk modell och öka läroavtalsutbildningen.

KD:s riksdagsgrupp tar också särskild hänsyn till situationen inom äldreomsorgen, närståendevårdarna och resursbristen inom mentalvårdsarbetet. Vi ökar nivån på äldreomsorgen och terminalvården med 50 miljoner euro. Vi föreslår att stödet för närståendevård ska bli skattefri inkomst och vi vill reservera tillräcklig finansiering för genomförandet av terapigarantin.

I strid med riksdagens tydliga vilja har regeringen i sin budget fortfarande utelämnat det permanenta stödet till de föreningar som delar ut mathjälp. KD kräver ett permanent anslag för mathjälpen samt tydliga förfaranden och regler för fördelningen av stödet. KD:s riksdagsgrupp vill också återinföra kosterättningen för celiakipatienter.

Tyngdpunkten i beskattningen bör flyttas till produkter som är skadliga för hälsan och miljön. KD vill införa en hälsorelaterad skatt på socker som tillsatts produkter. Skatten skulle tillämpas rättvist på olika produktgrupper och grunda sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Bland andra Livsmedelssäkerhetsverket Evira och Institutet för hälsa och välfärd har förordat en hälsoskatt. En hälsoskatt skulle gynna hälsan och minska kostnaderna för hälso- och sjukvården.

KD vill förstärka inkomstsidan i statsfinanserna bland annat genom att införa den ovan nämnda hälsoskatten och genom att begränsa skattefriheten för medlemsavgifterna till arbetsmarknadsor-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

ganisationerna. Riksdagsgruppen vill minska utgifterna genom att förnya bostadsbidragssystemet. Tilläggsinkomster av engångsnatur fås enligt gruppens alternativ genom att återföra den blygsamt utnyttjade Klimatfonden till statens balansräkning och minska Sitras kapital. Under förra valperioden föreslog också det nuvarande statsministerpartiet SDP att Sitras kapital i Jubileumsfonden för Finlands självständighet ska minskas med 360 miljoner euro. År 2019 avskildes 100 miljoner euro från Sitras dåvarande balansräkning på 776 miljoner euro. Det frigjorda kapitalet återfördes till statens balansräkning.

KD:s riksdagsgrupp godkände på sin tid inte Finlands deltagande i EU:s återhämtningsinstrument (RRF). Det varnades vid flera tillfällen för att återhämtningsinstrumentet inte blir det sista europeiska inkomstöverföringsinstrumentet, och vi ser redan att varningarna var befogade. När man har hittat en rättslig ram för att skapa solidariska mekanismer för utbetalning av medel är det troligt att denna väg kommer att fortsätta. Allt detta kommer att belasta Finlands offentliga finanser och indirekt höja också skattegraden. En öppen fråga är om vi får genuin valuta för pengarna.

Med sitt alternativ skulle KD:s riksdagsgrupp öka statens utgifter med 837 miljoner euro och minska skatteinkomsterna med 444 miljoner euro. Tilläggsinkomster och utgiftsbesparingar har det i vårt alternativa budget förslagits till ett belopp av 2,29 miljarder euro. Den alternativa budgeten skulle minska statens behov av skuldtagning med cirka en miljard euro nästa år.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att hållbara lösningar söks för att lösa de långsiktiga ekonomiska problemen och att det bedrivs en ansvarsfull ekonomisk politik som tryggar välfärdsstaten.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra sysselsättningen och lämnar en heltäckande utredning till riksdagen om hur den ämnar uppnå sitt sysselsättningsmål.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla beskattningen så att fokus flyttas till beskattning av produkter som är skadliga för människor och för att sänka skatterna på arbete, familjeliv, motion och företagsamhet.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka anslagen för företagsdriven forskning och utveckling så att det stöder ekonomisk tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att social- och hälsovårdsreformen genomförs med en realistisk tidsplan och på ett sådant sätt att den regionala rättvisan samt de ursprungliga målen uppfylls i fråga om att integrera servicen, förbättra vårdtillgången och dämpa kostnadsökningen.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en sådan totalreform av den sociala tryggheten som sporrar till arbete och förenklar det splittrade systemet för social trygghet.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen målmedvetet skrider till åtgärder för att stärka barnfamiljernas ställning och undanröja hinder för ökad nativitet.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska Sitras kapital med 100 miljoner euro och använder de medel som frigörs bland annat för satsningar på utvecklingsprojekt som stöder hållbar utveckling och som genomförs i samarbete med näringslivet.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att gradera det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa och göra det till en lika rätt för alla arbetstagare.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen konstaterar att regeringens social- och hälsovårds-, ekonomi- och sysselsättningspolitik inte vilar på en hållbar grund. Hälso- och sjukvårdens hållbarhet bör framför allt betraktas med framförhållning genom att man avvecklar vårdköerna och ser till hälso- och sjukvårdspersonalens arbetshälsa. På grund av den ekonomiska kris som coronaepidemin orsakat borde regeringen ha uppdaterat sitt program och återtagit sådana reformer som ökar underskottet i den offentliga ekonomin på lång sikt. En ökning av de bestående utgifterna utan åtgärder som stärker sysselsättningen äventyrar välfärdsstatens hållbarhet. Regeringens beslut höjer kostnaderna för företag och för boende och mobilitet och ökar ojämlikheten i samhället, och försämrar på så sätt ställningen för befolkningen i synnerhet på landsbygden. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen har misslyckats och inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Polisen har redan länge haft ett kroniskt finansieringsunderskott. Bristen på anslag har kompensats med tilläggsbudgetar och överföringsposter. Men regeringen var inte villig att rätta till missförhållandet i budgetförhandlingarna. Resultatet är att polisen inte får tillräckligt stort anslag i budgetpropositionen för att driva verksamheten. Efter kritik från oppositionen lade regeringen till ett anslag på 30 miljoner euro till polisen. Men de föreslagna tilläggen räcker bara till för att behålla verksamheten på den nuvarande nivån. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår därför en anslagsökning för att höja antalet poliser och förbättra polisens funktionsförmåga. Samtidigt måste man se till att polisen i fortsättningen får ett adekvat anslag för långsiktig och hållbar utveckling av verksamheten, när säkerhetsmiljön försämras.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 10 000 000 euro för polisens omkostnader.

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja den permanenta nivån på anslaget till polisen för långsiktig och hållbar utveckling av verksamheten, när den säkerhetspolitiska miljön försämras.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt en uppskattning från inrikesministeriet råder det ett finansieringsunderskott på över 80 miljoner euro inom räddningsväsendet. Underskottet består av brister i servicenivån, behov av ändringar i beredskapssystemet, anskaffning av inventarier och kostnader för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor. För att höja insatsberedskapen till nivån enligt räddningslagen krävs det enligt redogörelsen för den inre säkerheten betydligt fler heltidsanställda och avtalsbrandkärer.

I och med vårdreformen överförs ansvaret för räddningsväsendet till välfärdsområdena. Det kroniska finansieringsunderskottet kan inte överföras till välfärdsområdena, utan åtgärder måste vidtas nu. När kommunerna nu har ett svårt ekonomiskt läge måste staten skjuta till medel för att beredskapen ska kunna upprätthållas.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.30.01 med 10 000 000 euro för räddningsväsendets omkostnader.

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja den permanenta anslagsnivån för räddningsväsendet för att tillräcklig insatsberedskap ska kunna upprätthållas.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

89. Finansieringen av välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen

31. Finansiering av social- och hälsovården och räddningsväsendet inom välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen (förslagsanslag)

Välfärdsområdena inleder sin egentliga verksamhet den 1 januari 2023. Regeringen har beslutat betala nästan 900 miljoner euro till de kommande välfärdsområdena i december 2022. Regeringens social- och hälsovårdsreform prioriterar förvaltningen och strukturerna i stället för människorna och tjänsterna. Nästa år kommer regeringen att använda över 240 miljoner euro till enbart administrativa reformer av social- och hälsovårdsreformen. Många kommuner känner stor oro inför tidsplanen för genomförandet av reformen och hur realistisk den är. I samband med reformen måste också en omfattande reform av informationssystemen genomföras och bland annat vissa av avtalen om utläggning måste hävas.

Vi i Kristdemokraterna anser att starten för välfärdsområdena måste skjutas upp med minst några månader för att de nödvändiga integreringarna av informationssystem ska kunna genomföras på behörigt sätt och för att man ska kunna försäkra sig om att ansvaret och funktionerna kan överföras utan att vårdpersonalen över huvud taget belastas i sammanhanget.

De medel som sparas in i budgeten för 2022 vill Kristdemokraterna använda till att avveckla vårdköerna samt till fler vårdare och nyrekryteringar. I Finland har vi en reserv på omkring 70 000 yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården som arbetar inom andra branscher. Allmänt taget skulle Kristdemokratiska riksdagsgruppen inte ha genomfört vårdreformen på det sätt som regeringen har gjort, och i synnerhet inte med en så snabb start.

Jag föreslår

och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att starten för välfärdsområdena senareläggs till januari 2023 och att de medel som frisätts från välfärdsområdena i budgeten för 2022 används för att avveckla vårdköer och anställa personal inom hälso- och sjukvården och för andra akuta hälso- och sjukvårdsresurser.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och informerar riksdagen om en realistisk tidsplan för integrationen av informationssystemen inom social- och hälsovården och för utveckling och upphandling av nödvändiga nya högkvalitativa, fungerande och kostnadseffektiva informationssystem och andra system samt en uppskattning av kostnaderna för dem samt justerar tidsplanen för vårdreformen utifrån informationen ovan.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen anpassar tidsplanen för vårdreformen efter de nya pandemivågorna, hälso- och sjukvårdsresurserna och personalens ork.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Primärvården i Finland hade svårigheter redan före coronapandemin. Läkarförbundet ansåg 2019 att hälsovårdscentralerna befann sig i den värsta krisen i hela sin historia. Till följd av pandemin har vårdköerna ökat oroväckande mycket. Obehandlade tänder och psykiska problem eller uteblivna cancerscreeningar blir enormt dyra i det långa loppet. På grund av pandemiåtgärderna har bland annat screeningar avbrutits. Samtidigt har undersökningar och operationer skjutits upp.

Resursbristen inom primärvården belastar också bland annat den prehospitala akutsjukvården, eftersom ambulanspersonalen ständigt måste ta hand om patienter som i stället borde få sin vård på hälsovårdscentralen. I värsta fall transporteras patienter som behöver vårdplats hundratals kilometer hemifrån. På vissa orter får man inte tid till hälsovårdscentralen på något annat sätt än genom personligt besök. De nya pandemivågorna kommer att öka belastningen på vården också i fortsättningen. Överföringen av vården till välfärdsområdena ökar också personalens arbetsbörda under en övergångsperiod. I det läget blir personalens ork och resurser och tillgången till personal en allt större fråga. Vårdpersonalen tvingas arbeta med underbemanning, och många överväger att byta bransch på grund av arbetsbelastningen. Nu gäller det att se till att arbetskraftsflykten inom vårdsektorn inte förvärras.

Ungefär en femtedel av de yrkesutbildade inom social- och hälsovården arbetar i någon annan bransch än sin egen. Vi har fortfarande en arbetskraftsreserv i Finland, men framtiden är osäker. Forskare vid Institutet för hälsa och välfärd uppskattar att vi de kommande femton åren behöver närmare 200 000 nya anställda inom vården.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

De nya välfärdsområdena inleder sin verksamhet i en mycket prekär situation. Vi kan inte vänta med avvecklingen av vårdköerna tills vårdreformen är genomförd eller coronaåtgärderna tar slut. Målen med vårdreformen och servicelöften inom hälso- och sjukvården kan nås bara om fler gör jobbet och arbetsbördan för dem som i dag arbetar inom vården kan minska.

Kristdemokratiska utskottsgruppen föreslår därför en extra satsning på en halv miljard euro för att omedelbart förbättra hälso- och sjukvården. Det behövs öronmärkta tilläggsanslag för att avveckla vårdskulden och för andra akuta behov för att vi ska kunna ta oss an de största problemområdena.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår också anslag för att åtgärda problemen inom äldreomsorgen, förbättra vården i livets slutskede, införa terapigaranti och höja hemkommunsersättningen till privata utbildningsanordnare.

Högre nivå på äldreomsorgen och vården i livets slutskede

Den bindande vårdardimensioneringen inom omsorgen dygnet runt trädde i kraft den 1 oktober 2020, men övergången till den bindande dimensioneringen på 0,7 sker stegvis och den tillämpas fullt ut först från och med den 1 april 2023 (lagen om ändring av lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre 565/2020). Situationen inom äldre vården har varit oroväckande redan länge och på vissa ställen rentav katastrofal. Men det övergripande genomförandet av dimensioneringen senarelades med flera år, praktiskt taget till nästa regering. Detta är en alldeles för långsam takt för att förbättra vårdssituationen och korrigera det försämrade tillståndet inom äldreomsorgen.

Även om det finns behov av en viss gradering för att få ett tillräckligt antal vårdare, påverkas höjningen av dimensioneringen mest av de resurser som står till förfogande. För tillfället finns det stora brister i äldreomsorgen när det gäller såväl anstaltsvård som hemvård, i synnerhet på grund av feldimensioneringen av personalen. Arbetsmängden och den psykiska belastningen har ökat de senaste åren, och därför måste de anställdas välbefinnande och arbetshälsa ägnas större uppmärksamhet än vad fallet är i dag. När det gäller att trygga kvaliteten är det extra viktigt att anställa fler i det direkta omvårdnadsarbetet för att minska arbetsbelastningen. Likaså måste de anställda få större möjligheter att påverka sitt arbete, tillgången till utbildning främjas och lönen bli mer konkurrenskraftig.

Vården och tillgången till vård har de senaste åren förbättrats bland annat genom att antalet vårdplatser har ökat, nya enheter för vård i livets slutskede har inrättats, vårdkedjorna utvecklats och satsningar på utbildning har gjorts och personalen har fått större kompetens och medvetenhet. Trots anvisningar och rekommendationer är det fortfarande mest en slump om man har tillgång till kompetent och god vård i livets slutskede, och det kan inte garanteras alla behövande. För närvarande kämpar också många hospice för sin existens. Den kompetens inom vård i livets slutskede som hospicen tillägnat sig får inte försvinna, utan den måste spridas vidare. När det gäller den här typen av vård finns det fortfarande mycket att göra både i praktiken och inom lagstiftningen. För att garantera tillräcklig vård i livets slutskede på lika villkor krävs det att vården vid behov finns att tillgå för var och en, oberoende av var man bor eller vilken sjukdom man har.

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

Regeringen måste anvisa tillräckliga resurser för att uppnå vårdardimensioneringen och därigenom omedelbart höja standarden på äldreården och vården i livets slutskede. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår ett tillskott på 50 miljoner euro till kommunerna, öronmärkt för att höja standarden och kvaliteten på äldreården och vården i livets slutskede.

Terapigaranti

Behovet av mentalvårdstjänster har ökat och tillgången har försämrats. För närvarande går det inte att få hjälp vid psykiska störningar och människor hamnar i kris. Hjälp i tid vid psykiska problem sparar både mänskliga och ekonomiska resurser. Det finns inte tillräckligt med effektiva evidensbaserade kortinterventioner inom den allmänna mentalvården. Med psykosociala kortinterventioner avses vård som ges i ett tidigt stadium av yrkesutbildade personer inom mentalvård och som tar itu med problemen i tid och på ett verkningsfullt sätt.

Vid sidan av FPA:s rehabiliterande psykoterapi behövs det inom den offentliga primärvården en möjlighet till tidig korttidspsykoterapi och andra korta psykosociala interventioner. Medborgarinitiativet om terapigarantin (MI 10/2019 rd) lämnades till riksdagen för behandling den 22 oktober 2019. När en terapigaranti införs görs tidig mentalvård tillgänglig inom primärvården. Vårdbehovet ska bedömas omedelbart och vården inledas inom en månad från bedömningsbesöket. I den föreslagna modellen för terapigaranti erbjuds kortvarig psykoterapi och andra korta psykosociala interventioner för alla åldersklasser, för alla psykiska problem och i hela landet. Det är svårt att få tillgång till rehabiliterande psykoterapi finansierad av FPA, kriterierna är stränga och den regionala tillgången varierar. Psykiska problem ökar dessutom ojämlikheten bland medborgarna. Utan rehabiliteringsstöd är terapi dyrt och utestänger låginkomsttagare.

Terapigarantin beräknas kosta cirka 35 miljoner euro per år, vilket kommunerna bör få ersättning för i sin helhet. Vid genomförandet kan man delvis också använda befintliga resurser, men omfördela dem. I kostnadskalkylen ingår både extra personal och kompletterande utbildning för nuvarande personal. I sin helhet skulle revideringen minska de samhälleliga kostnaderna och öka välmåendet på ett betydelsefullt sätt.

Hemkommunsersättning till privata utbildningsanordnare

En utbildningsanordnare är berättigad till hemkommunsersättning för elever som fullgör sin läroplikt i utbildning någon annanstans än i utbildning som ordnas av hemkommunen. Ersättningen beror på elevens ålder. För närvarande är ersättningen till en kommunal utbildningsanordnare 100 procent, men bara 94 procent till registrerade föreningar eller stiftelser. Det är både orättvist och ogrundat att ha lägre och högre hemkommunsersättningar. Det är en fråga om jämlikhet att finansieringen per elev är lika stor för alla utbildningsanordnare och att det finns tillräckliga resurser för grundläggande utbildning för alla barn.

Målet är att så lika villkor som möjligt ska gälla för den grundläggande utbildning som ordnas av registrerade sammanslutningar och stiftelser och den grundläggande utbildning som ordnas av kommunerna. För närvarande råder det stor ojämlikhet i finansieringen av den grundläggande utbildningen, eftersom hemkommunsersättningen har skurits ner och kommunerna dessutom har möjlighet att satsa skatteintäkter på utbildningen, vilket andra utbildningsanordnare inte kan gö-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

ra. Den nedskurna hemkommunsersättningen gäller också de skolor som drivs av registrerade sammanslutningar och stiftelser och är kommunala närskolor. Om likadan undervisning ordnas av en annan kommun, betalas ersättningen ut till fullt belopp.

Det allmänna ska inte behandla utbildningsanordnarna ojämlikt sinsemellan. I bakgrunden finns i sista hand tanken om föräldrarnas rätt att välja en skola som stöder barnets välbefinnande och familjens värdegrund i pedagogiskt hänseende. I dag stöder det allmänna inte föräldrarnas ansvar för fostran i tillräckligt hög grad. Registrerade sammanslutningar eller stiftelser kan varken nu eller i framtiden täcka finansieringsunderskottet för den grundläggande utbildning som de ordnar med skattemedel på samma sätt som kommunerna. De kan inte heller ta ut någon avgift för den grundläggande utbildningen. Initiativet går ut på att ha kvar avgiftsfriheten inom den grundläggande utbildningen, men också att justera upp den nedskurna hemkommunsersättningen till fullt belopp för att utbildningsanordnarna ska behandlas mer jämlikt.

Kulturutskottet förutsatte redan 2014 i ett utlåtande att finansieringen av den grundläggande utbildningen ska vara rättvis och oberoende av anordnaren. I kulturutskottets utlåtande 2018 (KuUU 5/2018 rd) konstateras det att sakkunniga som utskottet hört föreslagit att hemkommunsersättningen ska vara densamma för alla grundskoleelever, dvs. så att ersättningen ligger på samma nivå för alla utbildningsanordnare. I och med att det är oklart vad kommunernas mer omfattande ansvar i förhållande till de privata aktörerna innefattar och vilka kalkyler avdraget på 6 procentenheter bygger på, menade utskottet att statsrådet bör utreda frågan och vid behov vidta åtgärder. En samordning av hemkommunsersättningen medför merkostnader på cirka 10 000 000 euro.

För att åtgärderna ovan ska kunna genomföras krävs det tilläggsanslag till kommunerna för ordnande av basservicen.

Jag föreslår

och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart ökar kommunernas finansiella resurser för att avveckla vårdköerna, anställa fler vårdare och förbättra nivån och kvaliteten på äldre-
vården och vården i livets slutskede samt skyndsamt vidtar andra nödvändiga åtgärder för att avhjälpa problemen inom äldre-
vården.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra trivseln i arbetet för anställda inom social- och hälsovården och effektivisera rekryteringen inom vårdsektorn.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att genomföra terapigarantin och anvisar tillräckliga medel för ändamålet.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja hemkommunsersättningen till privata utbildningsanordnare till samma nivå som till andra utbildningsanordnare.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Yrkesutbildning och gymnasieutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Det bör satsas mer på läroavtalsutbildning än för närvarande. Särskilt de ungdomar som inte vill välja en mer teoretisk utbildning på skolbänken kan i stället nå goda resultat i läroavtalsutbildning med ett konkret och praktiskt grepp. Läroavtalsutbildning är en utmärkt väg in i arbetslivet också för specialelever och invandrare som ska integreras, liksom också för personer med funktionsnedsättning och för partiellt arbetsföra.

Marginaliseringen av unga och utslagningen från arbetslivet förorsakar betydande problem. Genom satsningar på läroavtalsutbildning och utveckling av utbildningen kan man förebygga marginalisering av unga och hjälpa dem att komma ut på arbetsmarknaden. Genom studierna får man kontakt med arbetslivet, vilket gör det lättare att få jobb. Om man främjar möjligheterna till läroavtalsutbildning sänker man också tröskeln för arbetsgivarna att sysselsätta unga.

Genom läroavtalsutbildning är det möjligt att avlägga en yrkesinriktad examen eller delar av en yrkesinriktad examen. Utöver fördjupandet av färdigheterna i det egna yrket är det möjligt att genom läroavtal förvärva nytt yrkeskunnande. Största delen av studierna ordnas i praktiska arbetsuppgifter på en arbetsplats, och detta kompletteras med teoretiska studier. Arbetsgivaren betalar läroavtalsstuderanden lön enligt arbets- eller tjänstekollektivavtalet. Arbetsgivaren kan ansöka om lönesubvention hos arbets- och näringsbyrån, om läroavtalsstuderanden är arbetslös.

I dagens arbetsliv framhävs i allt högre grad livslångt lärande och behovet av omskolning och komplettering av utbildningen. Dessa kan bättre främjas också genom läroavtal. Ett mer omfattande införande av läroavtalsutbildning kräver tilläggsfinansiering för lönesubvention och handledning.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 10 000 000 euro för statsunderstöd till läroavtalsutbildning

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla och utvidga användningen av läroavtalsutbildning.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Regeringen beslutade vid budgetförhandlingarna att temporärt höja inkomstgränserna för studiestödet med 25 procent för 2022. Det är motiverat att höja inkomstgränserna, men höjningen bör vara permanent. Inkomstgränserna bör också höjas betydligt mer än vad regeringen planerar. En tillfällig höjning av de stränga inkomstgränserna förbättrar inte studerandenas situation annat än tillfälligt, men ökar bland annat byråkratin vid behandlingen. Höjningen av inkomstgränsen skulle ha större positiva effekter på sysselsättningen om inkomstgränsen höjdes permanent på en gång.

Reformen ökar utgifterna för studiepenningen mer än den höjning på 25 procent som regeringen föreslår, men stärker samtidigt de studerandes ekonomiska ställning och ökar skatteinkomsterna. Ökningen av de studerandes egna inkomster minskar också utgifterna för det allmänna bostadsbidraget. Enligt en rapport som Löntagarnas forskningsinstitut publicerade 2019 skulle en nivåhöjning av inkomstgränsen för studiepenning klart förbättra de studerandes egen utkomst och samtidigt öka skatteinkomsterna. En höjning av inkomstgränsen med 50 procent ökar enligt rapporten den offentliga sektorns nettoinkomster med 5,9 miljoner euro, även om ändringen ökar utgifterna för studiepenningen.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att inkomstgränserna permanent höjs med 50 procent. Höjningen ökar utgifterna för studiestöd med uppskattningsvis 10 miljoner euro.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om en permanent nivåhöjning av inkomstgränserna för studiestödet med 50 procent.

91. Ungdomsarbete

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

51. Verkstadsverksamhet för unga, uppsökande ungdomsarbete och statsandelar till kommunernas ungdomsväsende (reservationsanslag 2 år)

Den ökande utslagningen bland unga är ett stort problem i vårt samhälle. Förebyggande åtgärder måste sättas in tillräckligt tidigt. Varje enskilt fall när man lyckas hindra att någon marginaliseras är av stor betydelse både för personen själv och för samhället. Vi har inte råd med att unga marginaliseras och aldrig kommer ut i arbetslivet.

Coronans negativa sysselsättningseffekter har drabbat särskilt de unga. De senaste årens positiva utveckling i statistiken över utslagning bland unga riskerar att brytas i och med coronaepidemin. En arbetsgrupp tillsatt av social- och hälsovårdsministeriet konstaterade i sin rapport den 24 juni att coronakrisen ökar ojämlikheten och utslagningen bland barn och unga. Ungdomar löper nu särskild risk för utslagning, eftersom coronakrisen har medfört försörjningsproblem eller psykiska problem och missbruksproblem för deras familjer. De ungas inträde på arbetsmarknaden har försvårats i och med coronakrisen, vilket förutsätter kraftigare satsningar på att förebygga utslagning bland unga.

Ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete är exempel på förebyggande insatser där anslagen betalar sig mångfalt tillbaka. Regeringen ökar anslagen för uppsökande ungdomsarbete, men det behövs extra satsningar på verkstadsverksamheten för att man bättre ska kunna svara mot behovet och utveckla verksamheten.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 5 000 000 euro för att stödja ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

En betydande del av förädlingsvärdet inom Finlands exportindustri baserar sig på primärproduktion, såsom skogsbruk. Det finländska beskattningssystemet beaktar dock inte denna grund för skatteinkomster så att det skulle vara till fördel för landsbygden. Exempelvis är skogsindustrins huvudkontor, fabriker och arbetsplatser koncentrerade till få orter, men skogsindustrins råvara finns runtom i landet. Samma fenomen gäller den inhemska jordbruksproduktionen, som kämpar med en kostnadskris. Det har i årtal talats om jordbrukets exportpotential. Även om vissa nya exportprodukter har uppstått under den senaste tiden, finns det ett enormt behov av att vidareutveckla landsbygdsnäringarna.

Med statsbidraget för utvecklande av landsbygdsnäringarna garanteras bland annat regionalt och innehållsmässigt täckande yrkeskunnig rådgivning till skäligt pris. Det skapar för sin del förut-

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

sättningar för att bedriva exempelvis jordbruksproduktion i hela landet. Det finns också behov av att utveckla produktifieringen och exportkompetensen.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra landsbygdens livskraft.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafik- och kommunikationsnäten

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Beskattningen av trafiken ligger på en hög nivå i Finland. Regeringens höjning av bränsleskatten har gjort det allt dyrare att röra sig särskilt på landsbygden. Endast en del av de skatter som tagits ut för trafiken återbetalas till underhåll och investeringar i trafikledsnätet. Detta trots att investeringsskulden och det eftersatta underhållet av trafikledsnätet är enorma. Under de närmaste åren kommer det att behövas betydligt större satsningar för att utveckla trafikledsnätet. Fördröjningen av projekten och osäkerheten kring genomförandet av projekten har en negativ inverkan på näringsverksamheten. Samhället förlorar den nytta som trafikprojekten medför, när projekten fördröjs på grund av brist på finansiering. Dessutom måste man i högre grad än tidigare ansöka också om EU-finansiering för finansiering av projekten.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att en allt större andel av de skatter som tas ut för trafiken ska användas till underhåll och utveckling av trafikledsnätet.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Sysselsättning och företagsamhet

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Rädslan för tung byråkrati och förpliktelser är ett hinder för företagande. Upprättandet av bokföring och bokslut är tidskrävande och tunga förpliktelser för små nystartade företag. Anskaffningen av tjänster försämrar de små företagens lönsamhet. För att underlätta inledandet av företagsverksamhet bör ett företagarkonto tas i bruk enligt estnisk modell. I Estland har cirka 1 200 nya småföretagare tagit i bruk ett företagarkonto. Det ska skapas som en tjänst som arbets- och näringsbyrån erbjuder för dem som inleder företagande eller rentav alla som blivit arbetslösa.

En företagare eller en arbetslös person som inleder sin verksamhet med hjälp av ett företagarkonto kan sälja sin arbetsinsats, och en tjänst som samhället erbjuder tar hand om byråkratin. Den som använder ett företagarkonto behöver inte lämna rapporter eller använda tid och pengar till bokföringen. Allt sker automatiskt via företagarkontot. Kontot lämpar sig särskilt för försäljning av tjänster. Det nya systemet ökar sysselsättningen och minskar den grå ekonomin.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att i Finland utveckla en tjänst med företagarkonto enligt estnisk modell.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Den finländska fattigdomen är mångfasetterad. Under normala år skaffar 100 000—200 000 finländare sin mat varje vecka via så kallade brödköer och är beroende av mathjälp från olika församlingar och organisationer. Mathjälpen har blivit ett viktigt led i biståndet till de som har det allra sämst ställt och en form av social trygghet som kompletterar den offentliga verksamheten, eftersom det företrädesvis är människor som lever på grundtrygghetsförmåner och som har en dålig ställning på arbetsmarknaden som är hänvisade till brödköerna.

Under coronaepidemin har antalet personer som behöver mathjälp ökat betydligt, när nya arbetslösa medborgare har börjat omfattas av systemet. Enligt en färsk utredning har hjälpbehovet ökat i hela landet. Tre av fyra organisationer som levererar mathjälp har berättat att antalet klienter ökat efter att coronaepidemin bröt ut. Den största ökningen har skett i medelstora städer, men också i stora städer har hjälpbehovet ökat. På grund av omorganiseringarna i huvudstadsregionen är uppgifterna inte helt jämförbara, men också där bedöms hjälpbehovet ha ökat.

Under de senaste åren har föreningar som hjälper dem som har det sämst ställt fått stöd för sin verksamhet av riksdagens så kallade julklappspengar, som social- och hälsovårdsministeriet på ansökan har delat ut. Det finns cirka 400 aktörer som delar ut mathjälp. Dessa aktörer får inte fas-

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

ta eller regelbundna medel till exempel av de projektanslag som social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA) delar ut.

Finansieringen av mathjälpen bör i enlighet med finansutskottets riktlinjer stå på en hållbar grund under denna valperiod. Utskottet konstaterade i sitt betänkande FiUB 36/2020 rd följande: "Utskottet anser att livsmedelshjälpen bör fås på en hållbar grund och är tillfreds med att social- och hälsovårdsministeriet har börjat utreda frågan. Utredningen omfattar bland annat de nuvarande tillvägagångssätten samt förslag till lösningar för ordnandet av livsmedelshjälpen på längre sikt." Regeringen har dock inte heller i år anvisat medel för att fortsätta med mathjälpen. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att 2 miljoner euro anvisas för mathjälp och förutsätter att finansieringen blir permanent.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.63 med 2 000 000 euro till stöd för organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att permanenta stödet till organisationer som delar ut mathjälp och för att göra ansökningsprocessen smidigare.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

50. Familjeförmåner (förslagsanslag)

Nativiteten i Finland har länge varit rekordlåg. Den långsiktiga nedåtgående trenden är fortfarande aktuell trots att nativiteten i år har vänt uppåt. Den osäkerhet som coronakrisen medför ger en ännu större orsak att lyfta fram barn- och familjepolitiken som ett centralt politiskt tema.

Orsakerna till den låga nativiteten är många. År för år skjuts familjebildningen upp allt mer. Det har blivit vanligare med frivillig barnlöshet. Andra viktiga orsaker till den låga nativiteten är ekonomiska bekymmer samt arbetslivets belastning och stelhet. Det andliga klimatet i Finland uppmuntrar inte heller till att bilda familj. Till exempel i diskussionen om familjeledigheter betonas strikta kvoter och arbetslivets behov i stället för barnens och familjernas valfrihet.

För att underlätta situationen för barnfamiljer behövs flera olika åtgärder, av vilka ekonomiskt stöd utgör en del av metodarsenalen. Barnbidraget är ett viktigt stöd för barnfamiljerna. Nivån på grundtryggheten för barnfamiljer har dock släpat efter den allmänna kostnadsutvecklingen. Enligt SOSTE:s utredning har barnbidragets reella värde sjunkit klart under 2010-talet. Enligt utredningen bör barnbidragen höjas med 47—68 procent från årets nivå för att nå 1994 års reella nivå. Barnbidraget måste stegvis höjas avsevärt.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår en nivåhöjning på 10 euro för alla barnbidrag från och med ingången av 2022. Nivåhöjningen innebär en årlig tilläggsinkomst på 120 euro för varje barn. Reformen ökar barnbidragsutgifterna med 115 miljoner euro. Samtidigt minskar det behovet av utkomststöd med 8 miljoner euro, så den totala effekten för de offentliga finanserna är 107 miljoner euro.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka barnfamiljernas ekonomiska ställning och göra en nivåhöjning av barnbidraget.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Lagstiftningen om allmänt bostadsbidrag reviderades i grunden 2015. Bland annat avskaffades egendomskriteriet. Vid beredningen av reformen bedömdes det att slopandet av egendomskriteriet ökar utgifterna för bostadsbidrag med cirka en miljon euro per år (RP 52/2018 rd). Uppskattningen slog fel med besked, eftersom utgifterna för det allmänna bostadsbidraget ökade betydligt efter reformen. Bedömningen baserade sig på att de som ansöker om bostadsbidrag inte har egendom. Problemet med reformen är dock att också alla som har egendom har rätt till allmänt bostadsbidrag efter reformen.

Det har också gjorts andra reformer i bostadsbidraget. I augusti 2017 trädde en reform i kraft som gjorde att studerande med bostadstillägg huvudsakligen flyttades över till allmänt bostadsbidrag. I och med reformen minskade antalet studerande som fick bostadsbidrag avsevärt. Före ändringen fick enligt Folkpensionsanstaltens uppgifter 140 000 studerande bostadsbidrag och efter ändringen endast 110 000 studerande. Ändringen berodde bl.a. på att många studerande som bor tillsammans med en förvärvsarbetande make förlorade sin rätt till bostadsbidrag, eftersom hushållets sammanräknade inkomster beaktas.

Antalet studerande som fick bostadsbidrag minskade, men samtidigt har det utbetalda beloppet och det genomsnittliga beloppet per studerande för olika bostadsbidrag stigit betydligt. Före reformen var beloppet på studiestödets bostadstillägg antingen 80 procent av den studerandes hyra eller högst 201,60 euro. Enligt Folkpensionsanstaltens uppgifter var det genomsnittliga bostadstillägget 196 euro i månaden. I och med reformen steg det genomsnittliga stödet till 258 euro, och det fortsätter att öka. Under samma tid har också de studerandes boendeutgifter ökat. Hösten 2016 var boendeutgifterna i medeltal 381 euro och hösten 2017 hade de ökat till 426 euro. Boendeutgifterna ökade betydligt mer för studerande än för andra som fick bostadsbidrag.

Utöver de ändringar som gjorts i bostadsbidraget finns det skäl att se över också utkomststödet. Lagen om utkomststöd ändrades i september 2006, då självrisken på 7 procent för boendekostnaderna slopades. Återställandet av självriskandelen sporrar till att ta emot arbete. En måttlig självriskandel sporrar stödmottagarna att söka förmånligare bostäder, vilket minskar stödutgifterna

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

och stödmottagarnas beroende av inkomstöverföringar. Enligt Finlands näringslivs beräkningar förbättrar återställandet av självriskandelen för boendekostnader sysselsättningen med 2 500 sysselsatta och balansen i de offentliga finanserna med 100 miljoner euro.

Utgifterna för bostadsbidrag har ökat explosionsartat under de senaste åren. Det första året ökade utgifterna för allmänt bostadsbidrag med 176 miljoner euro och året därpå, 2016, steg utgifterna med 339 miljoner euro jämfört med 2014. I sin helhet ledde reformerna av bostadsbidraget till att antalet bostadsbidragstagare har ökat betydligt. I dag får nästan 900 000 finländare bostadsbidrag. År 2015 fick 246 000 hushåll allmänt bostadsbidrag. År 2019 var antalet uppe i 379 667 hushåll. Utgifterna för det allmänna bostadsbidraget uppgick 2020 till sammanlagt 1 566 miljoner euro, medan motsvarande siffra 2015 var 917,6 miljoner euro. I och med reformerna har utgifterna för bostadsbidrag ökat med över 600 miljoner euro. Det mest oroväckande är att dessa utgifter fortsätter att öka.

Genom att begränsa bostadsbidragets totala belopp dämpar man höjningen av hyrorna, vilket förbättrar alla hyresbetalares ställning, ökar incitamenten att arbeta och arbetskraftens rörlighet. Om villkoren för allmänt bostadsbidrag återställs till 2014 års nivå minskar utgifterna för bostadsbidraget med cirka 200 miljoner euro. Villkoren var en skyddad del, en kvadratmeterbegränsning och en förmögenhetsgräns. Återinförandet av det separata bostadsbidraget för studerande minskar utgifterna för bostadsbidraget med minst 100 miljoner euro. Återställandet av självriskandelen för bostadstillägget inom utkomstskyddet för arbetslösa minskar i sin tur stödutgifterna med cirka 100 miljoner euro. Genom att se över bostadsbidragssystemet kan systemet saneras och utgifterna för bostadsbidraget minskas med cirka 300—400 miljoner euro.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förnya bostadsbidraget för att dämpa ökningen av utgifterna för bostadsbidrag och undanröja de bidragsfällor som detta orsakar för att ta emot arbete.

60. Omkostnader för Folkpensionsanstaltens socialskyddsfonder (reservationsanslag 2 år)

Celiaki är en allvarlig ärftlig och obotlig autoimmunsjukdom. Den enda behandlingsmetoden är livslång och extremt strikt glutenfri kost. Redan mycket små mängder gluten i kosten är tillräckligt för att initiera en skadlig reaktion på tunntarmen och för att äventyra hälsan. Obehandlad eller dåligt behandlad celiaki ökar risken för att insjukna i många andra allvarliga sjukdomar såsom osteoporos, anemi, depression och tarmcancer. Obehandlad celiaki orsakar förutom många slag av magbesvär också barnlöshet, nervsymtom, ledsjukdomar och tillväxtrubbningar hos barn och fördröjd pubertet.

I början av 2016 avskaffade regeringen den kotersättning som personer med celiaki sedan 2002 kunde ansöka om för de avsevärda merkostnaderna för glutenfri kost. Ersättningen var 23,60 euro

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Reservation 3 kd

i månaden för personer med celiaki som är 16 år eller äldre. Enligt FPA:s statistik fick 34 520 personer kostersättning i slutet av 2015.

År 2019 fanns det enligt uppskattning 38 500 personer med celiaki hos vilka sjukdomen har diagnostiserats på behörigt sätt. Å andra sidan har det bedömts att siffran är mycket högre och att upp till hälften av fallen inte har diagnostiserats.

Enligt prisutredningen 2019 är kostnaderna för vården av celiaki 59 euro i månaden, dvs. 708 euro per år. Celiaki är en autoimmun sjukdom. För de flesta autoimmuna sjukdomar finns det läkemedelsbehandling och samhället stöder behandlingen av dem med specialersättning för läkemedel (65 eller 100 procent). Den enda behandlingen för personer med celiaki är glutenfri kost, vilket därför ska jämföras med läkemedelsbehandling som ordinerats av läkare, och merkostnaderna för glutenfri kost ska jämföras med läkemedelsersättningar vid andra svåra och långvariga sjukdomar.

Celiaki är också en ärftlig sjukdom, vilket ökar vikten av celiakiersättningen för behandlingen av sjukdomen särskilt i familjerna. Vid sidan av barnfamiljer är celiakiersättningen särskilt viktig för låginkomsttagare, studerande, arbetslösa och pensionärer. Det bör också noteras att tilläggsjukdomar till följd av obehandlad eller dåligt skött celiaki medför betydande merkostnader för samhället i form av läkarbesök, undersökningskostnader, läkemedelsersättningar och sjukfrånvaro.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att kostersättningen till personer med celiaki återinförs så att rätten till celiakiersättning tillkommer en person som har fyllt 16 år och som på behörigt sätt har konstaterats ha celiaki eller hudceliaki och därför är tvungen att uteslutande använda glutenfria produkter. Celiakiersättningen föreslås vara 31 euro i månaden och den kan betalas samtidigt med handikappbidrag eller vårdbidrag. Reformen skulle kosta cirka 15 miljoner euro.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra kostersättningen för personer med celiaki.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

52. Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag)

Arbetslösheten är hög i Finland och särskilt de lågavlönade branscherna lider av brist på arbetskraft. På arbetsmarknaden finns det bidragsfällor som skapats av en omfattande stöddjungel. De gör det ofta olönsamt för arbetslösa att söka deltidsarbete med låg lön. Det måste löna sig bättre att ta emot arbete. Höjningen av arbetslöshetsförmånens skyddade belopp är ett sätt att göra det enklare för arbetslösa att ta emot arbete. Samtidigt är det ett första steg mot att i Finland införa minijobb enligt tysk modell.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Enligt 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är arbetslöshetsförmånens skyddade belopp 300 euro under en jämkningsperiod på en månad samt vid användning av kalkylerad inkomst enligt 4 § 2 mom., och 279 euro under en jämkningsperiod på fyra på varandra följande kalenderveckor. Det föreslås att det skyddade beloppet höjs till 500 euro under en jämkningsperiod på en månad samt vid användning av kalkylerad inkomst enligt 4 § 2 mom., och till 465 euro under en jämkningsperiod på fyra på varandra följande kalenderveckor. Under coronapandemin har arbetslöshetsförmånens skyddade belopp höjts temporärt på motsvarande sätt som i initiativet (lag om temporära undantag från lagen om utkomstskydd för arbetslösa på grund av covid-19-pandemin).

I propositionen (RP 120/2021 rd) konstateras det att den temporära höjningen har varit i kraft endast en kort tid och att konsekvenserna därför inte har kunnat bedömas. Dessutom har arbetsmarknadsläget varit exceptionellt på grund av pandemin. I nuläget är det dock klart att alla åtgärder för att förebygga långtidsarbetslöshet och sänka tröskeln för arbetslösa att få jobb måste tas i bruk.

Den föreslagna ändringen uppmuntrar till aktivitet även när heltidsarbete inte står till buds. Arbetslöshetsförmånens förhöjda skyddade belopp gör det möjligt för arbetslösa att förbättra inkomstnivån genom arbete, och å andra sidan ger det möjlighet att upprätthålla kontakten med arbetslivet och kompetensen när de söker heltidsarbete. Deltidsarbete hjälper arbetslösa att få fotfäste på arbetsmarknaden, vilket ökar de framtida sysselsättningsmöjligheterna. De som arbetar under arbetslöshetsperioden blir mer sannolikt sysselsatta på heltid än de som varit helt arbetslösa lika länge. Möjligheten att arbeta, också om det är korta jobb, under arbetslösheten sänker tröskeln för att börja arbeta och förebygger utslagning. Samtidigt ger den föreslagna ändringen arbetslösa bättre möjligheter till deltidarbete inom branscher som lider brist på arbetskraft.

Höjningen av arbetslöshetsförmånens skyddade belopp till 500 euro 2022 ökar utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa med 65 miljoner euro, men minskar på motsvarande sätt utgifterna för bostadsbidraget och utkomststödet med sammanlagt 8 miljoner euro, varvid kostnaderna blir 57 miljoner euro. Dessutom kommer reformen enligt kalkylen att öka kommunernas skatteintäkter med 18 miljoner euro. De positiva dynamiska effekterna märks i sysselsättningen och på arbetsmarknaden samt i människornas ökade välbefinnande.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att permanent höja arbetslöshetsförmånens skyddade belopp.

INKOMSTPOSTER

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Närståendevården är samhälleligt sett den mest ekonomiska och ofta den mänskligaste och bästa formen av vård för både den vårdbehövande och vårdaren. Men det minimiarvode som för närvarande betalas till närståendevårdare är lågt och motsvarar inte alls den krävande uppgiften. I vissa fall är det låga arvodet rentav ett hinder för närståendevården eftersom det inte räcker till för den grundläggande försörjningen. Riksdagsgruppen föreslår skattefrihet för stödet för närståendevård för att underlätta närståendevårdares och vårdtagares försörjning. Skattefrihet för stödet för närståendevård skulle avsevärt underlätta närståendevårdares och vårdtagares försörjning och göra närståendevården till ett alternativ för flera.

Rätten till skatteavdrag för fackförbundens medlemsavgifter är en kvarleva från gångna tider som är svår att förstå, eftersom inte heller andra medlemmar i allmännyttiga organisationer har rätt att dra av sina medlemsavgifter i beskattningen. I och med att statsskulden ökar mycket kraftigt bör alla skatteavdrag ses över och effekterna av dem utvärderas. Dessutom har vissa fackförbund avsevärda innehav som de använder företagsmässigt för operationer på den fria marknaden. Då kan medlemmarnas skatteavdrag rentav betraktas som ett slags indirekt företagsstöd. För jämlik behandling av arbetsmarknadens organisationer måste också arbetsgivarorganisationernas rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen slopas.

Jag föreslår

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen så att det vårdarvode som betalas till närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård i fortsättningen inte ska vara skattepliktig inkomst.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ändring av inkomstskattelagen så att den skattskyldige från sina löneinkomster kan dra av 50 procent av sina medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer i form av ett avdrag för inkomstens förvärvande, i stället för att medlemsavgiften får dras av till fullt belopp som nu.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

01. Mervärdesskatt

Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att den nedre gränsen för skattskyldighet som baserar sig på små företags omsättning under räkenskapsperioden höjs till 20 000 euro. Regeringens beslut 2020 att höja gränsen för momsplikt till 15 000 euro var en bra ändring, men det finns utrymme för en ytterligare höjning. Exempelvis i Italien och Österrike är den nedre gränsen 30 000 euro, i Storbritannien omkring 81 000 euro och i Japan ännu högre. Den nedre momsgränsen underlättar nystartade företags administrativa börda. Därmed gynnar en större höjning av den nedre gränsen företagsamhet och hjälper småföretagare att bättre fullgöra sina skyldigheter, eftersom ett flertal småföretag då kan undantas momsskyldigheten. Inom många branscher finns det också deltidsföretagare och för dem är det lättare att bedriva företagsverksamhet om byråkratin minskar.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja den nedre gränsen för skattskyldigheten i fråga om mervärdesskatt till 20 000 euro.

08. Punktskatter

07. Energiskatter

Skatterna på drivmedel höjdes vid ingången av augusti 2020. Efter höjningen har världsmarknadspriset på olja stigit och under hösten har finländarnas bränslekostnader ökat betydligt. Konsumentpriset på bensin steg nära smärtgränsen på 2 euro per liter. Höjningen av bränslepriserna medför betydande merkostnader bland annat för transportbranschen och därigenom också för andra konsumentpriser. Skattehöjningen höjer priserna på diesel och bensin i allmänhet med 6—7 cent per liter. Ändringen har uppskattats innebära en ytterligare sänkning på cirka 10 000 euro per år för en enskild fordonskombination. Den höjning som trädde i kraft förra året höjer transportkostnaderna i Finland med nästan 80 miljoner euro per år. Utöver detta uppstår en betydande extra kostnad på grund av de höjda bränslepriserna.

I regeringens skatteriktlinjer beaktas inte vägtransporternas betydelse för exportens konkurrenskraft. Höjningen av bränsleskatten och de höjda bränslepriserna drabbar direkt Finlands exportindustri och transportföretagare. De ökade bränslekostnaderna slår på samma sätt särskilt mot alla på landsbygden som arbetar eller har det sämre ställt. Skattehöjningen påverkar i högre grad bränslepriset i glesbygden, vilket leder till regional ojämlikhet.

Regeringen skärpte beskattningen av uppvärmningsbränslen med 105 miljoner euro 2021 genom att sänka skattestödet för kombinerad el- och värmeproduktion och höja skatten på uppvärmningsbränslen. Den skärpta beskattningen av uppvärmningsbränslen försvagar i synnerhet försörjningen för dem som bor på landsbygden. Invånarna i glesbygden blir tvungna att betala mer

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

för sitt boende till följd av den skärpta energibeskattningen. Detta strider mot regeringens tal om social rättvisa i klimatåtgärderna. På grund av coronakrisen är det allt viktigare att se till att boendekostnaderna inte ökar ytterligare.

Som en del av höjningen av skatten på uppvärmningsbränslen skärps beskattningen av torv med 2,7 euro per megawattimme. Den snabba nedläggningen av användningen av torv kommer i praktiken att leda till att man i värmeproduktionen i fortsättningen i allt högre grad använder stenkol och olja. Också vedeldning inom energiproduktionen kommer att öka, vilket är svårt att motivera ur miljösynpunkt. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att den åtstramning av skatten på uppvärmningsbränslen som trädde i kraft 2020 återtas.

Jag föreslår

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lindra beskattningen av drivmedel och uppvärmningsbränslen.

Hälsorelaterad skatt på tillsatt socker (ny)

Finländarna äter och dricker fortfarande för mycket socker. Den ökade sockerkonsumtionen har konsekvenser för såväl folkhälsan som ekonomin. I stället för den sockerskatt som slopades 2017 finns det ett folkhälsobehov av att få en hälsorelaterad skatt som minskar sockerkonsumtionen. Beskattningen ska gälla näringsmässigt onödiga livsmedel, vars höga intag ökar finländarnas intag av socker och försämrar folkhälsan. Vi föreslår därför att man i vårt land inför en bred, hälsorelaterad skatt på tillsatt socker som är jämnt fördelad på olika produktgrupper och grundar sig på tillsatt socker i livsmedel. Avkastningsmålet för den hälsorelaterade skatten är 250 miljoner euro, varvid skattenivån skulle vara 1,56 euro/kg.

Skatten gynnar hälsan och minskar kostnaderna för hälso- och sjukvård. Skatteplikten ska gälla socker tillverkat i Finland, importerat socker och alla importerade sockerhaltiga produkter. Beskattningen möjliggörs också av lagstiftningen om förpackningspåskrifter, som reviderades 2016 och som gjorde det obligatoriskt att ange mängden socker i livsmedel i märkningarna av näringsvärde. Hälsorelaterade skatter tillämpas i EU. Exempelvis i Ungern är beskattningen av socker, fett och salt baserad på hälsomässiga skäl, och konsumtionen av ohälsosamma livsmedel som innehåller dessa har minskat avsevärt.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en hälsorelaterad skatt.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

03. Utdelningsinkomster och inkomster av försäljning av aktier

01. Utdelningsinkomster, kapitalåterbäringar och inkomster av försäljning av aktier

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy bildades under föregående valperiod, år 2016. Avsikten med Vake var att använda försäljnings- och utdelningsintäkter från statsägda bolag för att skapa ny företagsverksamhet. Det nya investeringsbolaget gjorde dock inga investeringar och det kapital som bolaget då innehade utnyttjades inte på något sätt.

Genom beslut av Marins regering överfördes Vake Oy från statsrådets kanslis ägarstyrning till arbets- och näringsministeriets ägarstyrning i december 2020. Samtidigt ändrades bolagets namn till Klimatfonden Ab. Klimatfonden Ab har till uppgift att finansiera projekt som fokuserar på bekämpning av klimatförändringen, främjande av digitaliseringen och koldioxidsnålhet inom industrin. I sjunde tilläggsbudgeten för 2020 ökade regeringen Klimatfonden Ab:s redan betydande kapital med 300 miljoner euro. För tilläggskapitalet tog staten ett lika stort nytt lån. Samtidigt har värdet på fondens kapital stigit till sammanlagt 3,8 miljarder euro.

Regeringens agerande står i strid med rekommendationerna från den utredningsman som regeringen själv tillsatt. Statsrådets kansli och arbets- och näringsministeriet tillsatte den 17 juli 2019 en utredningsman för att utarbeta en utredning om statens investerings- och utvecklingsbolags roller. Uppdraget var att lägga fram förslag och rekommendationer i fråga om finländska företags möjligheter att få finansiering i olika skeden av sin utveckling och internationalisering. Förslag och rekommendationer efterlystes också för att undvika överlappningar mellan statliga aktörer och för att trygga en effektiv användning av kapital. Utredaren rekommenderade att Vake Oy slås samman med Finlands Industriinvestering Ab och att det kapital som getts Vake skulle återbetalas till staten. Så skedde dock inte.

Det är inte statens uppgift att vara en riskinvestor utan att skapa en stabil verksamhetsmiljö för den privata sektorn. Klimatåtgärder kan stödjas genom större ekonomiska satsningar på FoUI-verksamheten i synnerhet inom energisektorn. Klimatfonden Ab bör enligt utredningsmannens rekommendationer upplösas och det kapital som bolaget innehar återbetalas till staten. De ökade utdelningsintäkterna från statsägda aktier kan användas för att täcka viktigare offentliga utgifter.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att upplösa Klimatfonden Ab och återbetala dess kapital till staten.

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Reservation 3 kd

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2022 enligt betänkandet, men med de ändringar som vi föreslår i reservationen,

att riksdagen godkänner de 34 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 10.12.2021

Sari Essayah kd

Betänkande FiUB 33/2021 rd – RP 146/2021 rd, RP 216/2021 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—429/2021 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 1/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla verksamheten vid Suomen Poliisikoirayhdistys (35 000 euro) 26.01.50
- Budgetmotion BM 2/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Mondioringyhdistys ry:s verksamhet (35 000 euro) 26.01.50
- Budgetmotion BM 3/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla verksamheten vid föreningen Rajan koiramiehet (35 000 euro) 26.01.50
- Budgetmotion BM 4/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ett nybygge vid gränspassagen i Niirala (800 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 5/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ett nytt truppförband i Norra Karelen som ersätter Norra Karelens brigad, som lades ned 2013 (500 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 6/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Pohjois-Karjalan Reserviläispiiri ry:s verksamhet (100 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 7/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Pohjois-Karjalan Maanpuolustuksen Tuki ry:s verksamhet (100 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 8/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Suojeluskuntien Perinneyhdistys ry:s verksamhet (100 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 9/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Naisten Valmiusliitto ry:s verksamhet (150 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 10/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja Vapaussodan Perinneliittos verksamhet (150 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 11/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till och utveckling av Lotta Svärd Stiftelsens verksamhet (200 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 12/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Karjalan Poikien Kilta ry:s verksamhet (1 000 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 13/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Försvarsfrämjandet rf:s verksamhet (1 000 000 euro) 27.10.50

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 14/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla och stödja Mannerheims Barnskyddsförbunds förening i Outokumpu (100 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 15/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Marttaliittos verksamhet för barnfamiljer (100 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 16/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta bokkasseprojektet En läsgåva till barnet 2022 (300 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 17/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att göra Loisto settlementti ry:s Poikien Talo-verksamhet riksomfattande (2 000 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 18/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Susirajan eläinkotiyhdistys ry:s verksamhet (35 000 euro) 30.20.62
- Budgetmotion BM 19/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera och genomföra en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bron vid Kalattomantie i Outokumpu (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 20/2021 rd Sanna Antikainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om landsväg 477 på sträckan riksväg 23—Apajalahti (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 21/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla och stödja ALS-tutkimuksen tuki ry:s verksamhet (1 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 22/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla barnskyddet i Kuopio stad och för att öka åtgärderna för att stödja klienternas välfärd (2 000 000 euro) 33.03.31
- Budgetmotion BM 23/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla barnskyddet i Siun sote och för att öka åtgärderna för att stödja klienternas välfärd (2 000 000 euro) 33.03.31
- Budgetmotion BM 24/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja ViaDia Outokumpu ry:s verksamhet (30 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 25/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja Kuopion ruoka-apu ry:s verksamhet (50 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 26/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja ViaDia Joensuu ry:s verksamhet (50 000 euro) 33.03.63

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 27/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja SMA Finland ry:s verksamhet (100 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 28/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja HOPE — Yhdessä ja Yhteisesti ry:s verksamhet (300 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 29/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av barnskyddet (2 000 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 30/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Joensuun seudun omaishoitajat ry:s verksamhet (100 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 31/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja och utveckla Pohjois-Savon Omaishoitajat ry:s verksamhet (100 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 32/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja BirdLife Finland rf:s verksamhet (100 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 33/2021 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag till Suomen siiliyhdistys ry:s verksamhet för att hjälpa igelkottar i naturen (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 34/2021 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (200 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 35/2021 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 36/2021 rd Markku Eestilä saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda planeringen av förbättringen av riksväg 5 på sträckan Leppävirta—Kuopio (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 37/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att effektivisera Tullens verksamhet och avhjälpa resursbristen (2 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 38/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av verksamheten vid Vakka-Suomen eläinsuojeluyhdistys och främjande av djurskyddsarbetet (10 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 39/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för ersättning av skador orsakade av djur på odlingar, trädgårdsföretag och husdjursproducenter i Egentliga Finland (350 000 euro) 30.40.42

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 40/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av Postitie på sträckan Himoinen—Tövsala (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 41/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja krigsänkor och makar till krigsinvalider (500 000 euro) 33.50.53
- Budgetmotion BM 42/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att höja kvaliteten på barnskyddet i Egentliga Finland (500 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 43/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av närståendevården (1 000 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 44/2021 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Turun Seudun Vanhustuki ry (10 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 45/2021 rd Eeva-Johanna Eloranta sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utarbetandet av Majvik 3-rekommendationen om sjukdomar orsakade av inomhusluften, som inletts under ledning av Åbo universitet, samt för förbättring av diagnostiken av sjukdomar relaterade till inomhusluft och för samordning av vården och rehabiliteringen på riksnivå (300 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 46/2021 rd Seppo Eskelinen sd Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av konstruktionen och förnyande av beläggningen på landsväg 5071 i Lieksa på sträckan Vuonislampi—stamväg 73 (1 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 47/2021 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till ViadDia ry för arbete som stöder samhällsanpassning av fångar och frigivna fångar (150 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 48/2021 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till räddningsväsendets omkostnader (10 000 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 49/2021 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för terapigaranti inom mentalvårdstjänsterna (35 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 50/2021 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arkitektur- och miljöskolan Lastus projekt för ungas delaktighet och kreativitet och stärkande av de ungas gemenskap med hjälp av konstfostran (60 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 51/2021 rd Sari Essayah kd Budgetmotion om ökat anslag för Suomen Asutsmuseos digitaliseringsprojekt (10 000 euro) 29.80.55
- Budgetmotion BM 52/2021 rd Sari Essayah kd Budgetmotion om ökat anslag för att bygga idrottsanläggningar (6 300 000 euro) 29.90.50

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 53/2021 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (5 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 54/2021 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en elmatarstation för att avhjälpa trafikstörningar på Savolaxbanan i Kurkimäki i Kuopio (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 55/2021 rd Tarja Filatov sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av kulturarvet i Aulanko (2 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 56/2021 rd Sanni Grahn-Laasonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för byggande av en förbindelse för hållbar mobilitet i Torronsuo i Tammerfors och tillhörande kollektivtrafikhållplatser på riksväg 2 som överfart eller underfart (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 57/2021 rd Sanni Grahn-Laasonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för extra arbeten på riksväg 2 på sträckan Helsingfors—Björneborg i Humpkala (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 58/2021 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av taket till restaurangköket i den historiska glasbyn i Notsjö (90 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 59/2021 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att rusta upp Riuttala allmogemuseum (30 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 60/2021 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga motionslördagarna för familjer till alla kommuner i Norra Savolax (180 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 61/2021 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av tätortsvägen i Muuruvesi (Rantatie) vid landsväg 5662 i (350 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 62/2021 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vägnätet för råvarutransporter inom industrin i Keitele i Norra Savolax (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 63/2021 rd Janne Heikkinen saml Budgetmotion om ökat anslag för istandsättning av vägavsnitten Oulainen—Pyhäkoski (väg 7890) och Pyhäkoski—Pyhäjoki (väg 787) (2 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 64/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att finansiera kamratstödsverksamhet för fredsbevarare (200 000 euro) 27.30.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 65/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bevara Jockis gård (100 000 euro) 28.20.88
- Budgetmotion BM 66/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kelloseppäkoulu (350 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 67/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Papinsillantie 2826 i Tammela (130 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 68/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Kaukolantie i Tammela (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 69/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra förbindelseväg 6134 mellan Hartola—Vuorenkylä—Toivakka—Viisari-mäki (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 70/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Nyryntie i Hausjärvi (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 71/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Urheilu-opistontie 4142 i Vierumäki (350 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 72/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en avfartsfil i korsningen vid Vojakkalantie på stamväg 54 i Loppi (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 73/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra regionalväg 423 på sträckan Hartola—Pertunmaa (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 74/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Kalliontie i Hausjärvi (landsväg 13810) (490 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 75/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt ombyggnad av landsväg 3254 (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 76/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Hunsalantie och Siikalantie i Loppi (650 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 77/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Vojakkalantie 2824 i Loppi (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 78/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för viltstängsel vid stamväg 54 från Riihimäki till Hausjärvi och för förlängning av viltstängsel västerut från Loppi (800 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 79/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fler parkerings- och rastplatser för tung trafik (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 80/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omklassificering av stamväg 54 till riksväg och inledande av ombyggnad (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 81/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt för att minska det eftersatta underhållet för mindre statliga vägar i Päijänne-Tavastland och Egentliga Tavastland (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 82/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik mellan Riihimäki och Launonen i Loppi (3 000 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 83/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 54 på sträckan Tammela—Hollola (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 84/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utarbeta den vägplan som krävs för förbättring av Ojajärventie (landsväg 13659), ombyggnad och uträtning i Tammela kommun (2 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 85/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av riksväg 10 mellan Tuulos i Tavastehus och Åbo (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 86/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för höjning av fronttillägget (3 100 000 euro) 33.50.50
- Budgetmotion BM 87/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att kompensera bortfallet av intäkter i insamlingarna till Veteranerna från våra krig och Kvinnor från våra krig (1 000 000 euro) 33.50.55
- Budgetmotion BM 88/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rehabilitering av makar och änkor till krigsveteraner utan funktionsnedsättning (5 000 000 euro) 33.50.57
- Budgetmotion BM 89/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att upprätthålla fortsatt verksamhet vid fågelgården i Heinola (100 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 90/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta projektet för ombyggnad av Aulanko skogspark (2 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 91/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla nationalparkerna Liesjärvi och Torronsuo samt Evo strövområde (3 000 000 euro) 35.10.52

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 92/2021 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att upprätthålla strövområden i naturen (3 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 93/2021 rd Hanna Holopainen gröna Budgetmotion om ökat anslag för Kriminaalihuoltosäätiös projekt för att utarbeta ett utbildningsprogram för personalen i välfärdsområdena (80 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 94/2021 rd Hanna Holopainen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en internationalisering av gränspassagen i Parikkala (500 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 95/2021 rd Mari Holopainen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Apuna ry för att bekämpa fattigdom bland barnfamiljer (200 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 96/2021 rd Veronika Honkasalo vänst Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Förbundet för mänskliga rättigheter (100 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 97/2021 rd Inka Hopsu gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Flyktingrådgivningen rf (300 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 98/2021 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag till räddningsväsendets omkostnader (80 000 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 99/2021 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag för utvecklingsprojektet om betydelsen av tidig interaktion för barnets utveckling och uppväxt (300 000 euro) 33.03.31
- Budgetmotion BM 100/2021 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag för främjande av ett utvecklingsprojekt för mobila jourtjänster – Combilans (3 200 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 101/2021 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag till Finlands Jägarförbund rf (100 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 102/2021 rd Hanna Huttunen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att digitalisera material om krigsinvalider i Norra Savolax (25 000 euro) 29.80.55
- Budgetmotion BM 103/2021 rd Hanna Huttunen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för reparation av Sarvisalo väg i Kesälahti i Kides (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 104/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för vägbelysning på landsväg 167 på sträckan Renkomäki—Pennala (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 105/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 14133 (Salonsaarentie) i Asikkala (300 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 106/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 14061 (Kostilantie) i Tavastehus (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 107/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 3191 (Sankolantie) i Tavastehus (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 108/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 14112 (Vappulantie) i Tavastehus (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 109/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 1631 (Luhtikyläntie) i Orimattila (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 110/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 11875 (Sepänjoentie) i Orimattila (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 111/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 4143 (Muikkusalmentie) i Heinola (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 112/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 3254 (Kaukelantie) i Padasjoki (1 100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 113/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 13937 (Liesontie—Pitkäläntie—Avuskulmantie) i Tavastehus (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 114/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 2951 (Mommilantie) i Tavastehus (1 600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 115/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en planskild anslutning och förbindelseväg vid Tuuliharja mellan riksväg 4 och landsväg 140 i Orimattila (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 116/2021 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att istandsätta och utveckla Evo strövområde (1 500 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 117/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till försvarsorganisationerna i Egentliga Finland (50 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 118/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om minskat anslag för att jämna ut de stöd som betalas till välfärdsområdesfullmäktigegrupperna (-5 476 000 euro) 28.89.30
- Budgetmotion BM 119/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Vapaa Kielivalinta ry (25 000 euro) 29.10.51

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 120/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Suomi—Armenia-yhdistys ry (20 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 121/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Suomi—Unkari Seura - Finn-Magyar Tarsasag ry (32 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 122/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Loimaa-Seura ry (40 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 123/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Veljesapu-Perinneyhdistys ry för stöd till forskningsverksamhet (45 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 124/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Lounais-Suomen Partiopiiri ry för att stödja regional scouting (50 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 125/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till SEY Suomen eläinsuojelu ry (100 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 126/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en avfartsfil på riksväg 10 vid korsningen vid Kirkkotie i Lundo (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 127/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en avfartsfil på riksväg 10 vid korsningen vid Nuolemonportti i Lundo (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 128/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en avfartsfil på riksväg 10 vid korsningen vid Metsolantie i Lundo (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 129/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av Kodisjoentie i Letala på sträckan Kaurila—Suomela (50 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 130/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av Limokorventie i Letala (50 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 131/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av Raukkalantie i Lundo på sträckan riksväg 10—Saukonojan koulu (75 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 132/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i korsningen mellan dels regionalväg 181 och Karunantie, dels regionalväg 181 och Korvalantie (100 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 133/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Lauroistentie och Köyliöntie i Loimaa (150 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 134/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en gång-, cykel- och mopedväg längs regionalväg 192 mellan Lemu i Masku och Somersoja i Reso (150 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 135/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga bullerskydd vid riksväg 8 på sträckan Härkämäki—Huhko (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 136/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för planering av en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Vanhanunnantie i S:t Karins (88 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 137/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Operaatio Ruokakassi ry (75 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 138/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för TBE-vaccinationer i skärgårdsområden i Nådendal (60 000 euro) 33.70.20
- Budgetmotion BM 139/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Finlands Jägarförbund rf för miljövårdsarbeten (100 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 140/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till förvaltningsnämnden för Littoistenjärvis delägarlag i syfte att förbättra sjöns tillstånd (15 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 141/2021 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att ersätta och förebygga skador orsakade av vitkindade gäss på odlingar och grönområden i Egentliga Finland (40 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 142/2021 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av den vetenskapliga kommunikationen och ett system för hantering av utställningar vid museer (150 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 143/2021 rd Heli Järvinen gröna Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av infrastruktur för information om saimenvikaren (50 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 144/2021 rd Heli Järvinen gröna Budgetmotion om ökat anslag till utslagna arbetssökande (100 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 145/2021 rd Heli Järvinen gröna Budgetmotion om ökat anslag för vattenvård i Puruvesi (120 000 euro) 35.10.61

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 146/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att omarbete utställningen om mekanisering på jordbruksmuseet Sarka (100 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 147/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera andra etappen av omfartsvägen öster om Salo (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 148/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättringsarbeten på riksväg 9 mellan Åbo och Tammerfors på sträckan Lundo station—Aura (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 149/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anlägga en omfartsväg väster om S:t Karins (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 150/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättra E18 Åbo ringväg i Reso centrum (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 151/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta byggandet av en planskild cirkulationsplats vid riksväg 8 i Laitila (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 152/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om anslag för att inleda byggandet av Entimmeståget till Åbo 31.10.77
- Budgetmotion BM 153/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om anslag för att starta närtågstrafik i Egentliga Finland 31.20.55
- Budgetmotion BM 154/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta ett centrum för läkemedelsutveckling (1 000 000 euro) 33.03.25
- Budgetmotion BM 155/2021 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om anslag för att förbättra tillståndet i Skärgårdshavet 35.10.61
- Budgetmotion BM 156/2021 rd Emma Kari gröna Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Förbundet för mänskliga rättigheter (100 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 157/2021 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en utredning om utveckling utifrån servicenivån på riksväg 12 på sträckan Lahtis—Tammerfors (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 158/2021 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av biljettsystemet i den regionala kollektivtrafiken i Lahtis tillsammans med VR och HRT (800 000 euro) 31.10.31

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 159/2021 rd Pia Kauma saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerhete på riksväg 25 på sträckan Mjölbolsta—Svartå (13 500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 160/2021 rd Pia Kauma saml Budgetmotion om ökat anslag för celiakiersättning till personer som har fyllt 16 år och för vilka det är absolut nödvändigt att använda glutenfria produkter (15 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 161/2021 rd Ville Kaunisto saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 15 (126 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 162/2021 rd Juho Kautto vänst Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 6450 (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 163/2021 rd Juho Kautto vänst Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 6456 (Konginkangas—riksväg 4) (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 164/2021 rd Hilikka Kemppi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att nivåstrukturera anslutningen mellan Paimelantie (landsväg 14119) och Ilmotuntie (landsväg 14122) och bygga en underfart för gång- och cykeltrafik vid riksväg 24 (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 165/2021 rd Hilikka Kemppi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att göra utvecklingscentret för klimatneutralt byggande i Lahtisregionen till en riksomfattande aktör (600 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 166/2021 rd Pihla Keto-Huovinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga domstolarnas verksamhet (10 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 167/2021 rd Pihla Keto-Huovinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga åklagarväsendets verksamhet (5 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 168/2021 rd Pihla Keto-Huovinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga Brottsförklaringsmyndighetens verksamhet (5 000 000 euro) 25.40.01
- Budgetmotion BM 169/2021 rd Pihla Keto-Huovinen saml Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en hållplats för snabbturer i anslutning till Mäntsälä järnvägsstation (4 200 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 170/2021 rd Pihla Keto-Huovinen saml Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra Ring V-projektet på sträckan Hangö—Mäntsälä (84 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 171/2021 rd Marko Kilpi saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja antalet konstnärspensioner från 50 till hundra per år (1 000 000 euro) 29.80.16

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 172/2021 rd Marko Kilpi saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda ett treårigt försök med en konstnärssallians (5 500 000 euro) 29.80.51
- Budgetmotion BM 173/2021 rd Marko Kilpi saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Pohjois-Savon Liikuntas och kommunernas projekt Nuoret iloiten liikkeelle (120 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 174/2021 rd Jari Kinnunen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga den fyrfiliga bredden för riksväg 12 från den planskilda korsningen vid Maatalia i Nokia till korsningen vid Kahtalammintien (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 175/2021 rd Jari Kinnunen saml Budgetmotion om minskat anslag för förbättring av riksvägarna 12 och 4 samt stamväg 51 (-20 000 000) 31.10.77
- Budgetmotion BM 176/2021 rd Jari Kinnunen saml Budgetmotion om ökat anslag för att förnya beläggningen på landsväg 13681, Vällkiläntie i Urjala (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 177/2021 rd Jari Kinnunen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra förbindelsevägen mellan Pälkäne och Padasjoki på sträckan Kynnärö—Pälkäne kommungräns i Porasa (landsväg 3200) (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 178/2021 rd Jari Kinnunen saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra anslutningen till riksväg 12 vid Luopioinen i Pälkäne (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 179/2021 rd Jari Kinnunen saml Budgetmotion om ökat anslag för beläggning av landsväg 310 på sträckan Valkeakoski—Kangasala (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 180/2021 rd Jari Kinnunen saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafikförhållandena vid regionalväg 130 på sträckan Valkeakoski—Lempäälä (11 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 181/2021 rd Jari Kinnunen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för minskning av eftersatt underhåll för ödestugor (250 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 182/2021 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet (400 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 183/2021 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag till organisationer för hantverk och konstindustri (300 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 184/2021 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som tillhandahåller rådgivning i huslig ekonomi (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 185/2021 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Sagu och Pyhäloukas (4 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 186/2021 rd Pasi Kivisaari cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av Hannukselantie (landsväg 17379) (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 187/2021 rd Pasi Kivisaari cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av bygdevägen på sträckan Aunes—Hautala (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 188/2021 rd Pasi Kivisaari cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en ny bro över Kyro älv på sträckan Reiniläntie (landsväg 7200)—Alapääntie (landsväg 17607) i Ylistaro, Seinäjoki (1 500 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 189/2021 rd Pasi Kivisaari cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 7233 på sträckan Viemerö—Rannanjärvi (5 600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 190/2021 rd Jukka Kopra saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anställa kontraktsanställda militärer (2 000 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 191/2021 rd Jukka Kopra saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vägvägnittet mellan Korkea-aho och Tani i Villmanstrand (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 192/2021 rd Jukka Kopra saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av förbindelseväg 14777 till Kuivasensaari mellan Savitaipale och Taipalsaari (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 193/2021 rd Jari Koskela saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förutredningsarbetet för Ringbanan (70 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 194/2021 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för byggande av väjningsfilar för industrianslutningen mellan stamväg 44 och Kirkkokallio i Satakunta (80 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 195/2021 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för byggande av väjningsfilar för industrianslutningen mellan riksväg 23 och Halmeentie i Kankaanpää (80 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 196/2021 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 13219 Santanen (Santaskyläntie) i Satakunta (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 197/2021 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 2600 Påmark—Lavia (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 198/2021 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 13207 Verttuu i Kankaanpää (850 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 199/2021 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Lauhanvuori—Hämeen kangas geopark (200 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 200/2021 rd Johannes Koskinen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för planering och första skedet av genomförandet av den planskilda anslutningen till Mooreni-Rastikangas och HCT-serviceområdet vid riksväg 3 (1 100 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 201/2021 rd Hanna Kosonen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av förutsättningarna för cykling på stamväg 71 på sträckan Anttola—Toropala (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 202/2021 rd Katri Kulmuni cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anskaffa en ny soldathemsbil till Rovaniemi soldathemsförening (45 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 203/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (200 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 204/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 18835 på sträckan Sarakylä—Kouva i Pudasjärvi (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 205/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 8043 (Luohuantie) i Siikajoki (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 206/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 4681 (Harjurannantie) i Varkaus (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 207/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att flytta Hyryntie i Kuhmo (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 208/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla natur- och friluftsmål i Rokua geopark (160 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 209/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra serviceutrustningen i Salla nationalpark och i den del av Urho Kekkonens nationalpark som gränsar till Savukoski (250 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 210/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra konstruktioner för objekt som är viktiga med tanke på friluftsliv, naturskydd och skyddshistoria samt kulturarvet (337 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 211/2021 rd Joonas Könttä cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av grusvägen Petäjävedentie 607 i Jyväskylä och Petäjävesi på sträckan Korpilahdi—Petäjävesi (60 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 212/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga hushållsavdraget till stödtjänster för barn och familjer (2 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 213/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga djurpolisverksamheten till hela landet (2 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 214/2021 rd Mia Laiho saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga avgiftsfriheten enligt klientavgiftslagen till alla hälso- och sjukvårdstjänster för minderåriga (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 215/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta ett officiellt hund- och kattregister (800 000 euro) 30.20.01
- Budgetmotion BM 216/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för bättre utrustning till veterinärmottagningar i kommunerna (2 000 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 217/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra pendelparkeringarna längs Esbo stadsbana och västmetron (40 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 218/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att trygga verksamhetsförutsättningarna för Nummela flygplats (650 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 219/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta specialistläkartjänster inom de specialiseringsområden där det råder brist på läkare (2 000 000 euro) 33.60.33
- Budgetmotion BM 220/2021 rd Mia Laiho saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för terapigaranti inom mentalvårdstjänsterna (35 000 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 221/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga screening bland nyfödda (200 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 222/2021 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att eliminera C-hepatit (600 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 223/2021 rd Mia Laiho saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga bröstcancerscreeningen så att den omfattar kvinnor i åldern 70–74 år (4 350 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 224/2021 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om minskade intäkter från bränsleskatter (-254 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 225/2021 rd Antero Laukkanen kd Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla kristliga skolor och daghem (120 000 euro) 29.10.51

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 226/2021 rd Antero Laukkanen kd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Salkolantie i Somero kommun (800 000 euro) 31.20.20
- Budgetmotion BM 227/2021 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade (2 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 228/2021 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en nivåhöjning av barnbidraget (115 000 000 euro) 33.10.50
- Budgetmotion BM 229/2021 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda projektet gällande Kisapuisto stadion i Lahtis (500 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 230/2021 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga gång- och cykelvägen längs landsväg 14086 Sipurantie från Viuha till Takkula (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 231/2021 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Lahden ensi- ja turvakoti ry (50 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 232/2021 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Hämeenlinnan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Egentliga Tavastland (100 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 233/2021 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Päijänne-Tavastland (100 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 234/2021 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vårdprogrammet för Vesijärvi (200 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 235/2021 rd Pia Lohikoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för att istandsätta fiskvägen i Strömsberg i Borgå å och fiskvägarna i Kirkonkylänkoski i Kervo å (200 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 236/2021 rd Pia Lohikoski vänst Budgetmotion om ökat anslag till Jalous ry (300 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 237/2021 rd Pia Lohikoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla och utvidga Keravan Polku ry:s verksamhet (40 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 238/2021 rd Pia Lohikoski vänst Budgetmotion om ökat anslag till Pyttis fågelvårdshem (150 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 239/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Museiverkets verksamhet (500 000 euro) 29.80.31

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 240/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Angelniementie i Salo (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 241/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Kaurakedontie i Salo (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 242/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Häntäläntie—Koskentie i Somero (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 243/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Hongistontie i Koski—Koskentie i Salo (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 244/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för ett älgstängsel längs vägen mellan Salo och Somero (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 245/2021 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att reparera fågeltornet i Halikonlahti i Salo (20 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 246/2021 rd Hanna-Leena Mattila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Jokelantie i Brahestad (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 247/2021 rd Hanna-Leena Mattila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Pirttikoski landsväg i Pyhäjoki (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 248/2021 rd Hanna-Leena Mattila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bredda anslutningar till landsvägar som behövs för transporter med anknytning till vindkraft i Brahestad (470 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 249/2021 rd Hanna-Leena Mattila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Mattilanperäntie i Brahestad (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 250/2021 rd Hanna-Leena Mattila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera Luohuantie i Siikajoki (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 251/2021 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för kostnaderna för att driva djurhem (300 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 252/2021 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag till Suomenhevosliitto ry (100 000 euro) 30.20.62
- Budgetmotion BM 253/2021 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för en plan för infartsparkering i Hyvinge (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 254/2021 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra anslutningarna, omkörningsfilerna och säkerheten på Ring V (20 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 255/2021 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för psykvård med låg tröskel i Nyland (500 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 256/2021 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra boendeförhållandena för personer med hälsobesvär av inomhusmiljön (500 000 euro) 35.20
- Budgetmotion BM 257/2021 rd Sari Multala saml Budgetmotion om ökat anslag för stipendier till konstnärer, författare och översättare (500 000 euro) 29.80.51
- Budgetmotion BM 258/2021 rd Sari Multala saml Budgetmotion om ökat anslag till frivilligverksamhet inom idrott och motion (1 000 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 259/2021 rd Sari Multala saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för det effektiviseringsunderstöd som elitidrottsenheten delar ut till idrottsgrenarna (200 000 euro) 29.90.56
- Budgetmotion BM 260/2021 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att avlägsna anslutningar och förbättra trafiksäkerheten vid riksväg 3 i Koskenkorva i Ilmajoki (6 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 261/2021 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i kurvan vid Ahonkylä mellan Kurikka och Jalasjärvi (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 262/2021 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag ombyggnad och beläggning av början på landsväg 17243 i Södra Österbotten (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 263/2021 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggningen av landsväg 6880 på sträckan Tainuskylä—Nopankylä i Södra Österbotten (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 264/2021 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en kombinerad gångbana och cykelbana längs landsväg 7000 på sträckan Koskenkorva—Ilmajoen maatalousoppilaitos (1 300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 265/2021 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en kombinerad gångbana och cykelbana längs landsväg 17404 på sträckan stamväg 67—Kaivola i Ilmajoki (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 266/2021 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Lintulan luostaris verksamhet (200 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 267/2021 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag till Rajaton taide ry (15 000 euro) 29.80.50

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 268/2021 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag till stiftelsen Hoitotyön Tutkimussäätiö (212 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 269/2021 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag för fortsatta koordineringsuppgifter i fråga om sällsynta sjukdomar (310 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 270/2021 rd Mika Niikko saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för biomedicinsk forskning inom kroniskt trötthetssyndrom (ME/CFS) (200 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 271/2021 rd Jouni Ovaska cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av Maisematie i Tavastkyro (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 272/2021 rd Jouni Ovaska cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av Vatulantie i Ikalis (1 515 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 273/2021 rd Jouni Ovaska cent Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 3 på sträckan Alaskylä—Parkano (14 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 274/2021 rd Lulu Ranne saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en lastningsplats för råvirke vid stambanan i Janakkala (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 275/2021 rd Minna Reijonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Räddningsinstitutet för att utöka räddningsutbildningen (2 100 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 276/2021 rd Minna Reijonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att förnya taket på huvudbyggnaden till Lepikko torp (20 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 277/2021 rd Minna Reijonen saf Budgetmotion om ökat anslag till Naturresursinstitutet för en utredning kring närproducerad mat inom statens och kommunernas måltidsservice (200 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 278/2021 rd Minna Reijonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utvecklingsinvesteringar för riksväg 5 vid Nerkoo (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 279/2021 rd Minna Reijonen saf Budgetmotion om ökat anslag för basstrafikledshållning (120 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 280/2021 rd Minna Reijonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 5641 på sträckan riksväg 77—Kotikylä i Idensalmi (4 500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 281/2021 rd Minna Reijonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att ordna mathjälp (2 000 000 euro) 33.03.63

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 282/2021 rd Paula Risikko saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera och förbättra vägen mellan Lappo och Ylihärmä (landsväg 7233) (5 600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 283/2021 rd Paula Risikko saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av stationsområdet i Seinäjoki (25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 284/2021 rd Paula Risikko saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla effektivitetsanalysen för social- och hälsovård och starta ett centrum för ändamålet (200 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 285/2021 rd Paula Risikko saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för modeller för rehabiliteringstjänster för krigsvärnlösa (4 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 286/2021 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 2956 (Rantatie) i Hollola på sträckan Pyhäniementie—Messilä (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 287/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för utvecklingssamarbete som inte inriktats enligt land (-16 900 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 288/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för humanitärt bistånd (-45 150 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 289/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för land- och regionspecifikt utvecklingssamarbete (-100 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 290/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för multilateralt utvecklingssamarbete (-115 740 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 291/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om slopat anslag för planering, stödfunktioner och utvecklingspolitisk information inom utvecklingssamarbetet (-4 755 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 292/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om slopat anslag för stöd till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och information om utvecklingssamarbetet samt den kommunala sektorns utvecklingssamarbete (-87 950 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 293/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om slopat anslag för projekten enligt handlingsplanen mot rasism och för goda relationer mellan befolkningsgrupperna (-120 000 euro) 25.01.01
- Budgetmotion BM 294/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (-10 965 000 euro) 26.40.01

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 295/2021 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om slopat anslag för omkostnaderna för Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning (-14 450 000 euro) 29.01.04
- Budgetmotion BM 296/2021 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade skatteintäkterna till följd av skattefrihet för stöd för närståendevård (-65 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 297/2021 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra nivån på äldreomsorg och vård i livets slutskede (50 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 298/2021 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja inkomstgränserna i fråga om studiestöd (10 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 299/2021 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skyddsåtgärder för grundvatten på riksväg 10 och landsväg 284 i Forssa (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 300/2021 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utöka företagarlostran för unga och ta fram en tjänst för unga som startar företag (350 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 301/2021 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra Metso-programmet (1 000 000 euro) 30.40.45
- Budgetmotion BM 302/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för att planera en ny vägsträckning mellan Alahärmä och Korteshjärvi (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 303/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av landsväg 17217 i Kurikka på sträckan Rantatie—Tiemestarin-tie (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 304/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för att planera korsningsområdet mellan riksväg 19 och stamväg 63 i Kauhava (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 305/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av Kaartusentie i Alajärvi (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 306/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för att belysa riksväg 19 på sträckan Luopajarvi—Rengonharju (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 307/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Kauhavan Kauppatie (700 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 308/2021 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av bygdeväg 7233 på sträckan Ylihärmä—Viemerö (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 309/2021 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 17243 (Ahonkyläntie) och landsväg 17242 (Ahon siltatie) i Kurikka (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 310/2021 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 67 på sträckan Ilmola—Seinäjoki (8 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 311/2021 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra det sekundära vägnätet i ansvarsområdet för NTM-centralen i Österbotten (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 312/2021 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera dubbelspår på stambanan på sträckan Seinäjoki—Tammerfors (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 313/2021 rd Jussi Saramo vänst Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av den gamla bron i Borgå (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 314/2021 rd Jussi Saramo vänst Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en gång- och cykelväg vid av landsväg 1070 på sträckan Sammatti—Myllykylä (850 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 315/2021 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till forskningsstiftelsen Hoitotyön tutkimussäätiö Hotus verksamhet (200 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 316/2021 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att etablera kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården (2 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 317/2021 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå samt forskning i socialarbete på universitetsnivå (10 000 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 318/2021 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för pilotförsök med en rehabiliteringsgaranti (10 000 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 319/2021 rd Arto Satonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägavsnittet Mansoniemi—Riitola på riksväg 3 (4 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 320/2021 rd Arto Satonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en omkörningsfil i Murhasaari vid riksväg 11 (10 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 321/2021 rd Arto Satonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en ny omkörningsfil och uträtning av vägsträckningen på sträckan Alaskylä—Parkano (13 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 322/2021 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för kostnader för att utveckla en företagsamhetsbetonad gymnasieundervisning jämte försöksprojekt (2 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 323/2021 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda ombyggnaden av stamväg 65 på sträckan Kyrölahti—Viridis (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 324/2021 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta planeringen av och inleda byggandet av extra spår på sträckan Lielähti—Ylöjärvi och för att planera och bygga de hållplatser som behövs för närtågstrafiken mellan Ylöjärvi och Tammerfors (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 325/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Flygvapnets övningar på flygplatsen i Kauhava (200 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 326/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 17099 på sträckan Sulkavankylä—Kihniö i Alavo (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 327/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att belägga början av Niemenkyläntie 17355 i Alavo (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 328/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en förbättring av planskilda anslutningar i Alahärmä på riksväg 19 (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 329/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en cirkulationsplats i Mäyry i Kuortane (550 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 330/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera planskilda anslutningar vid riksväg 18 på sträckan riksväg 19—stamväg 67 i Seinäjoki (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 331/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 17692 Kaartusentie i Alajärvi (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 332/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra korsningen mellan stamvägarna 63 och 68 i Evijärvi (1 100 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 333/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra korsningen mellan riksväg 3 och riksväg 19 i Jalasjärvi (7 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 334/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arrangemang för enskild väg vid stamväg 66 i Kuortane på sträckan Lahdenkankaantie—Vierteen tie (250 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 335/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rakare sträckning av riksväg 18 på sträckan Myllymäki—Multia i Etseri (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 336/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatta åtgärder för att restaurera Voilampi i Etseri (10 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 337/2021 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda utbildning av fängvaktare i samarbete mellan Brottsförhållingsmyndigheten och Ylä-Savon ammattiopisto (100 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 338/2021 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Kurjalanrannantie (landsväg 16393) i Leppävirta (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 339/2021 rd Saara-Sofia Sirén saml Budgetmotion om ökat anslag för att stärka verksamheten inom frivilligorganisationer som är verksamma inom utrikes- och säkerhetspolitiken (1 641 000 euro) 24.90.50
- Budgetmotion BM 340/2021 rd Ruut Sjöblom saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera Ring IV (6 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 341/2021 rd Mirka Soinikoski gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en utredningsplan enligt banlagen på banavsnittet Riihimäki—Tammerfors (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 342/2021 rd Mari-Leena Talvitie saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avhjälpa bristen på räddningsmän och ordna en tvåspråkig räddningskurs (3 750 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 343/2021 rd Mari-Leena Talvitie saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ett dubbelspår på sträckan Uleåborg—Ylivieska 25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 344/2021 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade skatteintäkterna till följd av att den nedre gränsen för momsplikten höjs (-20 000 000 euro) 11.04.01

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 345/2021 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra polisens funktionsförmåga och öka antalet poliser (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 346/2021 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra celiakiersättningen (15 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 347/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om att sänka de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att beskattningen av stödet för närståendevård lindras (-20 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 348/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om lägre avkastning för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster till följd av det höjda arbetsinkomstavrdraget (-62 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 349/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om höjd intäktskalkyl för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster till följd av kapitalskatteskyldigheten för stora stiftelser och föreningar (65 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 350/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade energiskatteintäkterna till följd av att beskattningen av dieselbränsle blir skäligare (-65 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 351/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade energiskatteintäkterna till följd av att skattestödet för dieselolja för yrkestrafik tas i bruk (-110 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 352/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade intäkterna för punktskatt till följd av att skatterna på drivmedel och uppvärmningsbränsle sänks (-354 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 353/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till följd av den väganvändningsavgift som tas ut hos den tunga trafiken (40 000 000 euro) 11.19.05
- Budgetmotion BM 354/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om slopad intäktskalkyl för farledsavgifter (-51 000 000 euro) 11.19.06
- Budgetmotion BM 355/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för anställning av statssekreterare och specialmedarbetare för ministrarna (-5 000 000 euro) 23.01.02
- Budgetmotion BM 356/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för att påskynda reparationer relaterade till inomhusluft (10 000 000 euro) 23.01.25
- Budgetmotion BM 357/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för stöd till partiverksamhet (-10 000 000 euro) 23.20.50

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 358/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (-520 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 359/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för domstolar (11 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 360/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för rätts-hjälps- och intressebevakningsdistriktens omkostnader (2 000 000 euro) 25.10.04
- Budgetmotion BM 361/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Åklagar-myndighetens omkostnader (2 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 362/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Brottspå-följdsmyndighetens omkostnader (5 000 000 euro) 25.40.01
- Budgetmotion BM 363/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Gräns-bevakningsväsendets omkostnader (10 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 364/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för Mig-rationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (-30 000 000 euro) 26.40.01
- Budgetmotion BM 365/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för mot-tagning av flyktingar och asylsökande (-71 000 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 366/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för stöd till mottagningsverksamhetens kunder (-21 000 000 euro) 26.40.63
- Budgetmotion BM 367/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för försvars-maktens omkostnader (5 000 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 368/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 369/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för kompen-sation till kommunerna för skattebortfall till följd av det höjda pensionsinkomstavrdraget från kommunalskatten (41 000 000 euro) 28.90.35
- Budgetmotion BM 370/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för kompen-sation till kommunerna för skattebortfall till följd av det sänkta arbetsinkomstavrdraget (83 000 000 euro) 28.90.35
- Budgetmotion BM 371/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för fler spe-ciallärare och utökad smågruppsundervisning (22 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 372/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för stöd till politiska ungdomsorganisationer (-5 000 000 euro) 29.91.50

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 373/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till småbrukare (50 000 000 euro) 30.20.40
- Budgetmotion BM 374/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för personalutgifter för främjande av naturresurs- och bioekonomi (-20 000 000 euro) 30.40.22
- Budgetmotion BM 375/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Kemeraprogrammet (10 000 000 euro) 30.40.44
- Budgetmotion BM 376/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag till televisions- och radiofonden (-139 000 000 euro) 31.20.60
- Budgetmotion BM 377/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för elektrifieringsstöd till den energiintensiva industrin (-87 000 000 euro) 32.30.43
- Budgetmotion BM 378/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för kompensation för indirekta kostnader för utsläppshandel (87 000 000 euro) 32.30.46
- Budgetmotion BM 379/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för främjande av integration och arbetskraftsinvandring (-8 000 000 euro) 32.50.03
- Budgetmotion BM 380/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för integrationsersättningar (- 171 160 000 euro) 32.50.30
- Budgetmotion BM 381/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som erbjuder mathjälp till personer i behov av särskilt stöd (2 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 382/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar till diabetiker med små inkomster (2 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 383/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för att sänka låginkomsttagarnas självrisk för läkemedelskostnader (11 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 384/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för kostersättning till celiakipatienter (2 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 385/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för eftervård av fredsbevarare och civil krishanteringspersonal (5 000 000 euro) 33.50
- Budgetmotion BM 386/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för brådskande socialvård till personer som vistas olagligt i landet (-1 000 000 euro) 33.60.37
- Budgetmotion BM 387/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för avbytar-service för lantbruksföretagare (20 000 000 euro) 33.80.40

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 388/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för personalutgifter inom naturvård (-10 000 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 389/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för personalutgifter inom miljöområdet (-10 000 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 390/2021 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för förvärv av naturskyddsområden (-20 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 391/2021 rd Kari Tolvanen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av bansträckan Hangö—Hyvinge (45 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 392/2021 rd Ano Turtiainen mtf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av grusvägar och vägar med beläggning utanför tätorterna (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 393/2021 rd Sinuhe Wallinheimo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 4 vid Palokka (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 394/2021 rd Sinuhe Wallinheimo saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 4 vid Vaajakoski (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 395/2021 rd Matti Vanhanen cent Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla de allmänna bibliotekens verksamhet som forum för dialog mellan medborgare och beslutsfattare (1 000 000 euro) 29.80.30
- Budgetmotion BM 396/2021 rd Matti Vanhanen cent Budgetmotion om ökat anslag för att främja YES-nätverkets modell för fostran till entreprenörskap i kommunerna i Finland samt för att göra modellens verktyg och material tillgängliga för alla kommuner (300 000 euro) 29.91.52
- Budgetmotion BM 397/2021 rd Heikki Vestman saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vägar och korsningar mellan Söderkulla och Nickby i Sibbo (5 300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 398/2021 rd Heikki Vestman saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra den planskilda anslutningen vid Sibboviken (8 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 399/2021 rd Heikki Vestman saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga ett andra körfält på förbindelserampen vid Borgåleden/Lahtisleden (20 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 400/2021 rd Heikki Vestman saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för infartsparkering i Kervo (4 300 000 euro) 31.10.31

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 401/2021 rd Heikki Vestman saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för forskning och produktutveckling inom SMR-teknik med låga koldioxidutsläpp (6 000 000 euro) 32.20.41
- Budgetmotion BM 402/2021 rd Jussi Wihonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 15640 i Libelits (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 403/2021 rd Sofia Vikman saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta programmet En läsgåva till barnet vid rådgivningarna (300 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 404/2021 rd Ville Vähämäki saf Budgetmotion om ökat anslag för trafikledsinvesteringar som stöder den regionala ekonomin och smidigheten i trafiken i Norra Österbotten (25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 405/2021 rd Tuula Väättäinen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anskaffning av digital utrustning och digitala program till museistiftelsen Halosten museosäätiö (5 000 euro) 29.80.55
- Budgetmotion BM 406/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade skatteintäkterna till följd av att skärpningen av beskattningen av uppvärmningsbränslen återtass (-105 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 407/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra nivån på hälso- och sjukvården och avveckla vårdskulden (500 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 408/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läroavtalsutbildning (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 409/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för aktiverande samarbete mellan universitetscentret i Seinäjoki och små och medelstora företag (90 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 410/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utöka medvetenheten om det immateriella kulturarvet i Finland (180 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 411/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en cirkulationsplats mellan Furuholmsvägen och landsväg 749 i Larsmo (90 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 412/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arrangemang med dubbelspår som behövs för den finländska exportindustrin på sträckan Karleby—Yxpilä (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 413/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera stamväg 63 på sträckan Ena—Kaustby (200 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 33/2021 rd
Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 414/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera hamnvägen i Vasa (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 415/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en vägplan för landsväg 711 på sträckan Alajärvi—Ruona i Kuortane, Alajärvi (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 416/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en underfart i Vetil centrum (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 417/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en korsning i Ytterjeppo, Nykarleby (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 418/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra anslutningen till riksväg 3 vid Juustoportti i Jalasjärvi, Kurikka (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 419/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda planeringen av reparationer på stamväg 63 på sträckan Kaustby—Toholampi (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 420/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för reparation och förbättring av en lastningsplats för råvirke i Alavo (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 421/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för byggnad av och vägarangemang för Skarpängsvägen i Närpes (2 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 422/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga järnvägsspår för industrin på fabriksområdet GigaVaasa (3 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 423/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en underfart under järnvägen i Ratikylä i Laihela (4 550 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 424/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 661 på sträckorna gränsen mot Storå — landsväg 663 och landsväg 664 — gränsen mot Kauhajoki (6 900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 425/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för nya funktioner på flygplatsen i Seinäjoki (300 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 426/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att rusta upp Sydbottenbanan och förbättra dess konkurrenskraft (25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 427/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till andelslaget Viexpo (460 000 euro) 32.01.40

Betänkande FiUB 33/2021 rd

Bilaga: Budgetmotionerna 1—429 rd, åtgärdsmotion AM 73/2021 rd

- Budgetmotion BM 428/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja matchningen mellan efterfrågan på och utbud av arbetskraft i Mellersta Österbotten (150 000 euro) 32.30.40
- Budgetmotion BM 429/2021 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att automatisera hamnfunktionerna i Karleby hamn (430 000 euro) 32.30.40
- Åtgärdsmotion AM 73/2021 rd Tom Packalén saf Åtgärdsmotion om att åtgärda underskottet i polisens anslag och att trygga en tillräcklig nivå på dem permanent över valperioderna